ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫ СТАТИСТИКА АГЕНТТІГІ
АГЕНТСТВО РЕСПУБЛИКИ КАЗАХСТАН ПО СТАТИСТИКЕ

Қазақстан Республикасының «Авторлық құқық және сабақтас құқықтар туралы» Заңына сәйкес бұл материал көбейтуге (көшіруге) жатпайды, статақпараттарды өзінің жарияланымдарында (басылымдарында) пайдаланған жағдайда Қазақстан Республикасы Статистика агенттігіне сілтеме жасауға міндетті.

В соответствии с Законом РК «Об авторском праве и смежных правах» данный материал не подлежит размножению (копированию), при использовании статинформации в своих публикациях (изданиях) обязательна ссылка на Агентство Республики Казахстан по статистике.

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ ӘЛЕУМЕТТІК-ЭКОНОМИКАЛЫҚ ДАМУЫ

СОЦИАЛЬНО-ЭКОНОМИЧЕСКОЕ РАЗВИТИЕ РЕСПУБЛИКИ КАЗАХСТАН

2005 жылдың қаңтар-тамызы
январь-август 2005 года

АЛМАТЫ, 2005

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ ӘЛЕУМЕТТІК-ЭКОНОМИКАЛЫҚ ДАМУЫ

Ай сайынғы ақпараттық-талдамалы журнал

1991 жылдан бастап шығады

Құрылтайшы: Қазақстан Республикасы Статистика агенттігі

Бас редактор - Қ.Әбдиев

«Қазақстан Республикасының әлеуметтік-экономикалық дамуында» 2005 жылдың қаңтар-тамызындағы ел экономикасының дамуы туралы жедел статистикалық деректер бар.

«Қазақстан Республикасы және оның өңірлерінің әлеуметтік-экономикалық дамуының статистикалық көрсеткіштері» қосымшасында тиісті бөлімдер бойынша кестелік материал келтірілген.

Қазақстан Республикасы Статистика агенттігінің «Қазақстан Республикасының әлеуметтік-экономикалық дамуы (жедел деректер)» ай сайынғы журналын электрондық түрде де ұсыну мүмкіндігі бар.

Мекен-жайы: Қазақстан Республикасы, 050008, Алматы қаласы, Абай даңғылы, 125, Қазақстан Республикасы Статистика агенттігі
Телефондар: 8 (327-2) 61-13-23, 61-66-45
Факс: (327-2) 42-08-24
E-mail:stat@ mail.online.kz
Internet:http//www.stat.kz

Шартты белгілер:

-	–	құбылыс жоқ
0,0	–	болмашы шама
…	–	деректер жоқ (табыс етілмеген)

Таралымы: 250 дана.
Көлемі = 11,89 ЕБТ

Журнал Қазақстан Республикасының Мәдениет, ақпарат және қоғамдық келісім министрлігінде 2002 жылдың 14 тамызында тіркелген № 3156-Ж

СОЦИАЛЬНО-ЭКОНОМИЧЕСКОЕ РАЗВИТИЕ РЕСПУБЛИКИ КАЗАХСТАН

Ежемесячный информационно-аналитический журнал

Издается с 1991 года

Учредитель: Агентство Республики Казахстан по статистике

Главный редактор - К.Абдиев

«Социально-экономическое развитие Республики Казахстан» содержит оперативные статистические данные о развитии экономики страны в январе-августе 2005г.

В приложении «Статистические показатели социально-экономического развития Республики Казахстан и ее регионов» приведен табличный материал по соответствующим разделам.

Агентство Республики Казахстан по статистике имеет возможность предоставлять ежемесячный журнал «Социально-экономическое развитие Республики Казахстан (оперативные данные)» также в электронном виде.

Адрес: Республика Казахстан, 050008, г. Алматы, пр Абая, 125, Агентство Республики Казахстан по статистике
Телефоны: 8 (327-2) 61-13-23, 61-66-45
Факс: (327-2) 42-08-24
E-mail:stat@ mail.online.kz
Internet: http//www.stat.kz

Условные обозначения:

-	–	явление отсутствует
0,0	–	незначительная величина
...	–	данные отсутствуют (не представлены)

Тираж: 250 экз.
Объем = 11,89 УПЛ

Журнал зарегистрирован в Министерстве культуры, информации и общественного согласия Республики Казахстан 14 августа 2002 г. № 3156-Ж

© Қазақстан Республикасы Статистика агенттігі, 2005
© Агентство Республики Казахстан по статистике, 2005

Мазмұны

1. Қазақстан Республикасының 2005 жылдың қаңтар-тамызындағы әлеуметтік-экономикалық дамуының қысқаша қорытындылары ... 5

2. Тауарлар мен қызметтер өндірісі ... 7

2.1 Өнеркәсіп өндірісі ... 7
2.2 Ауыл шаруашылығы ... 11
2.3 Құрылыс ... 13
2.4 Көлік ... 14
2.5 Байланыс ... 15
2.6 Сауда және өзге де қызметтер ... 16

3. Шағын бизнес мониторингі ... 18

4. Инвестициялар ... 19

4.1 Қаржы емес активтерге инвестициялар ... 19
4.2 2005 жылдың бірінші жарты жылдығындағы Қазақстан Республикасындағы жер қойнауын пайдаланушылардың инвестициялық қызметінің нәтижелері ... 20

5. Баға ... 21

5.1 Тұтыну бағалары ... 21
5.2 Экономиканың нақты секторындағы бағалар ... 22

6. Қаржы жүйесі ... 24

6.1 Мемлекеттік қаржы ... 24
6.2 Кәсіпорындардың қаржы қызметі ... 25
6.3 Ақша-кредит жүйесі ... 26

7. Еңбек рыногы және еңбекке ақы төлеу ... 27

7.1 Жалданып жұмыспен қамтылу ... 27
7.2 Жұмыссыздық және жұмыспен қамтамасыз ету ... 28
7.3 Еңбекке ақы төлеу ... 29

8. Халықтың табысы ... 30

9. Демографиялық процестер және әлеуметтік сала ... 33

9.1 Демографиялық ахуал ... 33
9.2 Халықтың ауру-сырқаулығы ... 34
9.3 Қылмыстылық ... 34

10. Қазақстан Республикасы өңірлерінің әлеуметтік-экономикалық жағдайы: салыстырмалы талдау ... 36

11. Конъюнктуралық зерттеулер ... 39

12. Әлемдік экономиканың даму үрдісі ... 42

12.1 ТМД елдерінің әлеуметтік-экономикалық жағдайы ... 42
12.2 ЕО және Еуро-аймақ елдерінің әлеуметтік-экономикалық дамуының негізгі көрсеткіштері ... 46
12.3 2005 жылдың тамызындағы жекелеген тауарлардың әлемдік рыногының конъюнктурасы ... 50

Содержание

1. Краткие итоги социально-экономического развития Республики Казахстан в январе-августе 2005 года ... 53

2. Производство товаров и услуг ... 55

2.1 Промышленное производство ... 55
2.2 Сельское хозяйство ... 59
2.3 Строительство ... 61
2.4 Транспорт ... 62
2.5 Связь ... 63
2.6 Торговля и прочие услуги ... 64

3. Мониторинг малого бизнеса ... 66

4. Инвестиции ... 67

4.1 Инвестиции в нефинансовые активы ... 67
4.2 Результаты инвестиционной деятельности недропользователей в Республике Казахстан за 1 полугодие 2005г. ... 68

5. Цены ... 69

5.1 Потребительские цены ... 69
5.2 Цены в реальном секторе экономики ... 70

6. Финансовая система ... 72

6.1 Государственные финансы ... 72
6.2 Финансовая деятельность предприятий ... 73
6.3 Денежно-кредитная система ... 74

7. Рынок труда и оплата труда ... 75

7.1 Занятость по найму ... 75
7.2 Безработица и обеспечение занятости ... 76
7.3 Оплата труда ... 77

8. Доходы населения ... 78

9. Демографические процессы и социальная сфера ... 81

9.1 Демографическая ситуация ... 81
9.2 Заболеваемость населения ... 82
9.3 Преступность ... 82

10. Социально-экономическое положение регионов Республики Казахстан: сравнительный анализ ... 84

11. Конъюнктурные обследования ... 87

12. Тенденции развития мировой экономики ... 90

12.1 Социально-экономическое положение стран СНГ ... 90
12.2 Текущее состояние стран ЕС и Евро-зоны ... 94
12.3 Конъюнктура мирового рынка отдельных товаров в августе 2005г. ... 98

1. ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ 2005 ЖЫЛДЫҢ ҚАҢТАР-ТАМЫЗЫНДАҒЫ ӘЛЕУМЕТТІК-ЭКОНОМИКАЛЫҚ ДАМУЫНЫҢ ҚЫСҚАША ҚОРЫТЫНДЫЛАРЫ

Экономиканың нақты секторы. 2005 жылдың қаңтар-тамызында *өнеркәсіп өндірісінің көлемі* қолданыстағы бағамен 3197 млрд. теңгені құрады, бұл 2004 жылғы қаңтар-тамыздағыдан 4,5% артық. Өндіріс көлемі 2004 жылғы тиісті кезеңмен салыстырғанда кен өндіру өнеркәсібінде – 3,7%, өңдеу өнеркәсібінде – 5,4%, электр энергиясын, газ бен су өндіруде және бөлуде – 3% өсті.

2005 жылдың қаңтар-тамызында *ауыл шаруашылығының жалпы өнімінің көлемі* ағымдағы бағамен 282,9 млрд. теңгені құрап, 2004 жылғы қаңтар-тамызбен салыстырғанда 13,0% кеміді.

2005 жылдың қаңтар-тамызында *жүк тасымалдаудың жалпы көлемі* (коммерциялық тасымалдаумен шұғылданатын көліктік емес ұйымдар мен кәсіпкерлер тасымалдаған жүк көлемінің бағасын есепке алғанда) 1203,0 млн. тоннаны құрап, 2004 жылғы тиісті кезеңмен салыстырғанда 4,3% өсті.

Есепті кезеңде *бөлшек сауда тауар айналымының көлемі* (қоғамдық тамақтандыру айналымынсыз) 821,4 млрд. теңгені құрап, 2004 жылғы қаңтар-тамызбен салыстырғанда 11,5% артты.

2005 жылдың қаңтар-тамызында *негізгі капиталға жұмсалған инвестициялардың көлемі 1185,9* млрд. теңгені құрады, бұл 2004 жылғы қаңтар-тамыздағыдан 1,5 есе жоғары.

2005 жылғы 1 қыркүйектегі жағдай бойынша республикада 221776 *заңды тұлға тіркелген*, *соның ішінде қызметкерлерінің саны 50 адамға дейін - 208486. Жұмыс істеп тұрған заңды тұлғалар* - 169129. Жұмыс істеп тұрған заңды тұлғалардың ішінде шағын кәсіпорындар – 156738 құрайды, олардан шағын бизнес субъектілері - 113960.

Бағалар. 2005 жылғы тамызда *тұтыну бағаларының индексі* 2004 жылғы желтоқсанмен салыстырғанда 104,2% құрады. Азық-түлік тауарларының бағасы 4,4%, азық-түлік емес тауарлар – 3,0%, ақылы қызметтер – 4,9% өсті. Өнеркәсіп өнімін өндіретін кәсіпорындар бағасы 2005 жылғы тамызда 2004 жылғы желтоқсанмен салыстырғанда 21,8% артты.

Қаржы. 2005 жылдың 1 тамызына Қазақстан Республикасы Қаржы министрлігінің жедел деректері бойынша Қазақстан Республикасының *Мемлекеттік бюджетіне* түскен табыстар көлемі –1030,7 млрд. теңгені құрады, бұл 2004 жылғы 1 тамыздағыдан 40,9% артық, шығындар – 831,1 млрд. теңге (2004 жылғы тиісті кезеңмен салыстырғанда 16,7% көп).

Есеп берген кәсіпорындар мен ұйымдардың деректері бойынша 2005 жылғы шілдеде қаржылық нәтиже табыс есебінде 163,4 млрд. теңге сомасында анықталды, бұл 2004 жылғы шілдедегіден 62,1% кем. *Пайдалылық деңгейі* – 38,8%. Есеп берген кәсіпорындардың жалпы санынан *залалды кәсіпорындардың үлесі* 37,7% құрады.

2005 жылғы 1 тамызға Қазақстан Республикасы Ұлттық Банкісінің деректері бойынша екінші деңгейдегі банктердің экономика салаларына салған *кредиттік салымдары 1974,7* млрд. теңгені құрады. Олардың өсуінің тұрақты серпіні байқалады. Кредиттік салымдардың жалпы көлемінде ұзақ мерзімді кредиттердің үлесі 67,3%, шетел валютасындағы кредиттердің үлесі 49,3% құрады. 2005 жылғы 1 тамызда банк жүйесіндегі *депозиттер көлемі* 1466,5 млрд. теңгені құрады, бұл 2004 жылғы 1 тамыздағыдан 57,2% көп, соның ішінде халық депозиттері (салымдары), тиісінше, 512,1 млрд. теңге болды, бұл 2004 жылғы 1 тамыздағыдан 31,9% көп.

Еңбек рыногы. 2005 жылғы тамызда жұмыссыздар саны, сараптық бағалау бойынша, 627,7 мың адамды құрады, жұмыссыздық деңгейі – экономикалық тұрғыдан белсенді халық санына 7,8%, соның ішінде ағымдағы жылғы тамыздың соңына жұмыспен қамту органдарында жұмыссыздар ретінде тіркелген азаматтар саны 107,4 мың адам, олардың экономикалық тұрғыдан белсенді халық санындағы үлесі – 1,4%.

2005 жылғы шілдеде қызметкерлерге есептелген *орташа айлық атаулы жалақы* 34540 теңгені құрады және 2004 жылғы шілдемен салыстырғанда 20,6% өсті. *Нақты жалақы* 11,5% өсті.

Халық табысы. 2005 жылғы шілдеде, бағалау бойынша, *халықтың орта есеппен жан басына шаққандағы атаулы ақшалай табысы* 15808 теңгені құрап, 2004 жылғы шілдемен салыстырғанда – 18,1%, *нақты ақшалай табысы* – 9,1% өсті.

НЕГІЗГІ ӘЛЕУМЕТТІК-ЭКОНОМИКАЛЫҚ ИНДИКАТОРЛАР

	Өлшем бірлігі	2005ж. қаңтар-тамыз	2005ж. тамыз	Өткен жылдық тиісті кезеңіне %- бен		2005ж. тамыз 2005ж. шілдеге %-бен
				2005ж. қаңтар-тамыз	2005ж. тамыз	
А	Б	1	2	3	4	5
Экономикалық көрсеткіштер						
Өнеркәсіп өнімдерінің (тауарларының, қызметтерінің) көлемі	млрд. теңге	3197,0	464,0	104,5	100,7	100,6
Ауыл шаруашылығының жалпы өнімінің көлемі	млрд. теңге	282,9	67,8	87,0	57,6	140,2
Көліктің барлық түрлерімен жүк тасымалдау	млн. тонн	1203,0	183,6	104,3	108,3	104,9
Байланыс қызметтерінің көлемі (өсу қарқыны салыстырмалы бағаларда), жедел деректер бойынша	млрд. теңге	134,0	20,1	124,4	131,8	100,4
Өткізудің барлық арналары бойынша бөлшек сауда тауар айналымы	млрд. теңге	821,4	116,3	111,5	114,9	102,8
Сыртқы сауда айналымы*	млн. АҚШ долл.	…	…	…	…	…
соның ішінде:						
экспорт		…	…	…	…	…
импорт		…	…	…	…	…
Негізгі капиталға жұмсалған инвестициялар	млрд. теңге	1185,9	193,3	146,3	110,0	112,7
Тұтыну бағасының индексі				107,5	104,2[2)]	100,2
Өнеркәсіп өнімін өндірушілер бағасының индексі				124,4	121,8[2)]	103,3
Жұмыссыздар саны (бағалау)	мың адам	х	627,7	х	99,2	99,8
Орта есеппен жан басына шаққандағы ақшалай табыс (бағалау)[1]	теңге	98199	15808	115,3**	118,1**	109,4
Нақты ақшалай табыс (бағалау)[1]	%-бен	-	-	107,3**	109,1**	108,9
Бір қызметкердің орташа айлық жалақысы[1]:						
атаулы	теңге	31024	34540	115,1	120,6	107,4
нақты	%-бен	х	х	107,2	111,5	106,9
Қаржылық көрсеткіштер [3]						
М3 ақша жиыны [4]	млрд. теңге		1866,1		151,5	101,8
Айналымдағы қолма-қол ақша[4]	млрд. теңге		399,5		133,6	102,6
Банк жүйесіндегі депозиттер[4]	млрд. теңге		1466,5		157,2	101,6
соның ішінде халық депозиттері	млрд.теңге		512,1		131,9	101,9
Екінші деңгейдегі банктердің экономика салалары мен халықты кредиттеуі[4]	млрд. теңге		1974,7		160,1	103,9
соның ішінде ұзақ мерзімді кредиттік салымдар	млрд.теңге		1329,6		162,8	105,4
Кәсіпорындар мен ұйымдардың пайдалылығы[1]	%-бен		38,8		-	-
Кәсіпорындар мен ұйымдардың дебиторлық берешегі	млрд. теңге		2299,8		137,5	106,9
Кәсіпорындар мен ұйымдардың міндеттемелер бойынша берешегі	млрд. теңге		4419,5		130,7	102,3

[1] 1-баған- 2005ж. қаңтар-шілде. 2- баған- 2005ж. шілде; 3- баған – 2005ж. қаңтар-шілде 2004ж. қаңтар-шілдеге - %-бен; 4- баған- 2005ж. шілде 2004ж. шілдеге - %-бен; 5-баған- 2005ж. шілде 2005ж. маусымға %-бен

[2] 2004ж. желтоқсанға.

[3] 2- баған - кезең басына; 4 -баған-1.08.05 1.08.04-ке; 5 - баған- 1.08.05. 1.07.05-ке.

[4] ҚР Ұлттық Банкінің деректері бойынша.

** Қазақстан Республикасы Қаржы министрлігінің Кедендік бақылау комитеті деректер табыс етпеген.*

***2004 жылғы қаңтар-шілдедегі және шілдедегі нақтыланған деректерге %-бен.*

Ескерту: Өнеркәсіп өнімдерінің көлемі тиісті жылдардағы кәсіпорындар құрылымы бойынша келтірілген. Өткізудің барлық арналары бойынша бөлшек сауда тауар айналымы қоғамдық тамақтандыру қызметтерін есепке алмайды.

2. ТАУАРЛАР МЕН ҚЫЗМЕТТЕР ӨНДІРІСІ

2.1 ӨНЕРКӘСІП ӨНДІРІСІ

2005 жылдың қаңтар-тамызында Қазақстанның өнеркәсіп кәсіпорындары (шағын, қосалқы кәсіпорындарды, үй шаруашылықтары секторын қоса) қолданыстағы бағада 3197 млрд. теңгенің өнімін өндірді, бұл 2004 жылғы қаңтар-тамыздағы деңгейге 104,5% құрады. Өндіріс көлемінің өсуі республиканың барлық өңірлерінде байқалды, тек Шығыс Қазақстан (99,4%), Қостанай (92,2%), Қарағанды (88,4%) және Қызылорда (86,9%) облыстарынан басқа.

2005 жылдың қаңтар-тамызындағы өнеркәсіп өнімдерінің нақты көлем индекстері және өнеркәсіптің салалық құрылымы

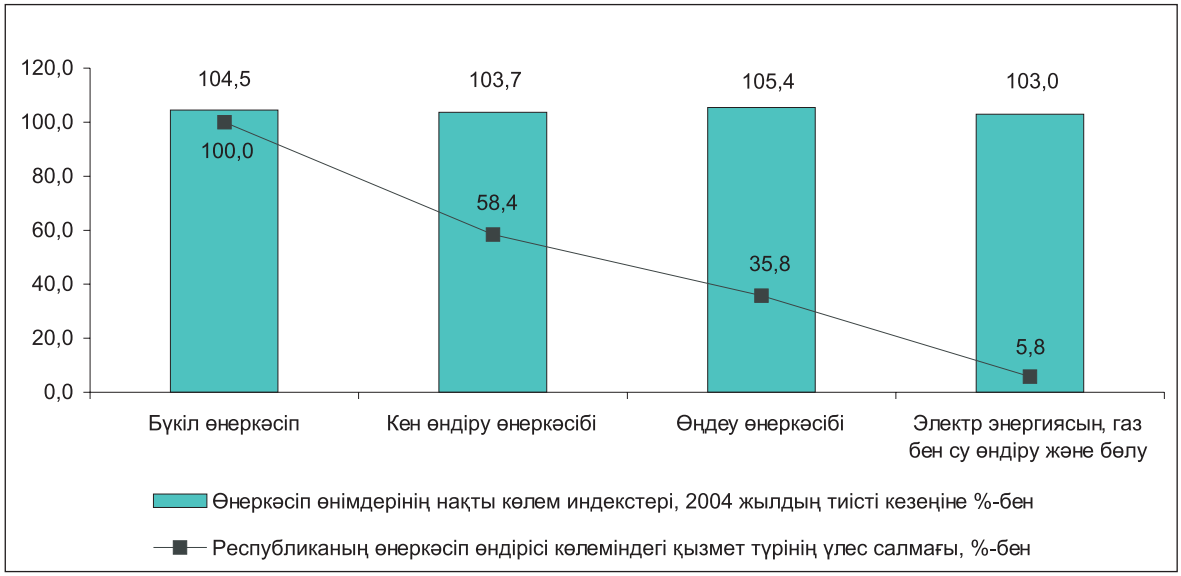

Кен өндіру өнеркәсібінде 2005 жылдың қаңтар-тамызында 1867,9 млрд. теңгенің өнімі өндірілді, бұл 2004 жылдың қаңтар-тамызынан 3,7%-ға жоғары. Осы кезеңде көлемнің өсуі негізінен газ конденсатын (38,6%-ға); лигнит (22,4%-ға); біріктірілмеген темір (17%-ға); мыс (11%-ға) және хром (9,1%-ға) кендерін өндіруді арттыру есебінен қамтамасыз етілді. Табиғи газды жалпы өндіру 123,2% құрады. Сонымен қатар, құрамында алтыны бар (44%), біріктірілген темір (87,5%), мыс-мырыш (93,3%) және қорғасын-мырыш (93,9%) кендерді; теміркенді шекемтастар (76,8%); тас көмір (97,4%) өндіру төмендеді.

2005 жылдың қаңтар-тамызындағы кен өндіру өнеркәсібі қызметінің жекелеген түрлерінің нақты көлем индекстері және үлес салмағы

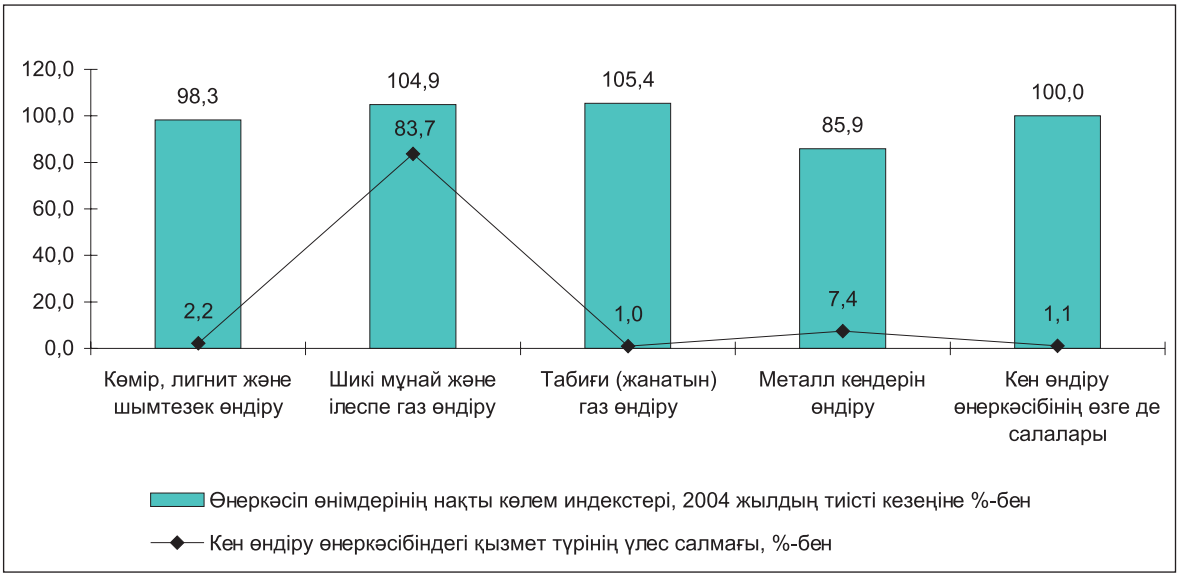

Өңдеу өнеркәсібінде 2005 жылдың қаңтар-тамызында 1144 млрд. теңгенің өнімі өндірілген, бұл 2004 жылдың қаңтар-тамызындағы деңгейден 5,4%-ға жоғары.

2005 жылдың қаңтар-тамызындағы өңдеу өнеркәсібі қызметінің жекелеген түрлерінің нақты көлем индекстері және үлес салмағы

2005 жылдың қаңтар-тамызында 300,2 млрд. теңгеге ауыл шаруашылығы өнімі өңделді, соның ішінде **сусындарды қоса, тамақ өнімдерін өндіру** 270,1 млрд. теңгені құрады. 2004 жылғы қаңтар-тамыздағы деңгейге қарағанда ет пен тағамдық ішек-қарын; еттен жасалған консервілер; дайындалған және консервіленген балық; жеміс және көкөніс шырындарын; тазартылған күнбағыс, ма?та және соя майлары; жүгері майы; сүт және кілегей; сары май; ұн; жарма; макарон және кондитерлік өнімдер; майонез өндіру артты. Сондай-ақ, этил спирті және арақ (1,7 есе); ликер (54,4%-ға); коньяк (33,4%-ға); жүзім шарабын (17,2%-ға); сыра (13,2%-ға) өндіруді арттыру қамтамасыз етілді.

2005 жылдың қаңтар-тамызында **тоқыма және тігін өнеркәсібінде** 18,7 млрд. теңгенің өнімі өндірілді. 2004 жылғы қаңтар-тамызбен салыстырғанда өндірістің өсуі негізінен қызметтің осы түрі бойынша, өнеркәсіп өндірісі көлемінің 60%-дан астам үлесі келетін мақта талшығын (31,2%-ға) шығаруды арттыру есебінен болды. Сондай-ақ, мата; жүн және мақта иірімжіптері; төсек жаймалары; кілем және кілем бұйымдары; трикотаж сырт және жұмыс киімдері; ішкиімдер 2004 жылғы қаңтар-тамыздан артық өндірілген.

2005 жылдың қаңтар-тамызында **былғары және былғарыдан жасалған бұйымдар мен аяққиім өндірісінде** 1,3 млрд. теңгенің өнімі өндіріліп, 2004 жылғы қаңтар-тамыздағы деңгейден 13,8%-ға төмен-

деді, бұл негізінен ірі қара малдың немесе жылқы тектес жануарлардың, қойдың, ешкінің және шошқаның терісінен жасалған былғары; қайыс-ер бұйымдарын өндіруді азайту есебінен болды.

Сүрек өңдеу және ағаштан жасалған бұйымдар шығару көлемі 2005 жылдың қаңтар-тамызында 2004 жылғы қаңтар-тамызбен салыстырғанда құрылыстың құрама конструкциялары (4,5 есе); ағаш ыдыстар (15,5%-ға); жаңқаланған ағаш (12,5%-ға) және ағаш талшығынан (3,1%-ға) жасалған тақталар; терезе, есік және олардың рамаларын (5,3%-ға) шығаруды арттыру есебінен 101,5% құрады. Сонымен бірге, ағаш материалдары; ағаштан жасалған теміржол немесе трамвай шпалдарын өндіру төмендеді.

Целлюлоза-қағаз өнеркәсібінде және баспа ісінде 2005 жылдың қаңтар-тамызында 27,8 млрд. теңгеге өнім өндірілді. Өткен жылдың тиісті кезеңімен салыстырғанда қағаз қаптар мен пакеттер (201,4%); кеңірдектелген қағаз бен қатырма қағаз (138,3%); әжетхана қағазын (136,8%); тұсқағаз (134,7%); кітаптар, кітапшалар, үндеу-хаттар және соған ұқсас жеке парақтағы баспа материалдар (127,9%); кеңірдектелген қағаздан немесе қатырма қағаздан жасалған қораптар, жәшіктер және сөмкелер (126,5%); пошталық және құттықтау ашық хаттарын (118,1%); аптасына төрт реттен кем шығатын баспа түріндегі газеттер, жорналдар және мерзімдік басылымдар (113,3%) шығаруды арттыру қамтамасыз етілді.

2005 жылдың қаңтар-тамызындағы өңдеу өнеркәсібі қызметінің жекелеген түрлерінің нақты көлем индекстері және үлес салмағы

2005 жылдың қаңтар-тамызында **кокс, мұнай өнімдерін және ядролық материалдарды өндіруде** 103,8 млрд. теңгеге өнім шығарылды, бұл жанатын мазут (31,6%-ға); газойль (22%-ға); мотор отынын (бензин) (17,6%-ға); бензинделген газ (4,9%-ға) өндіруді арттыру есебінен өткен жылғы қаңтар-тамыздағы деңгейден 12,1%-ға жоғары.

Химия өнеркәсібінде 2005 жылдың қаңтар-тамызында 36,6 млрд. теңгенің өнімі өндірілді минералды немесе химиялық азотты және фосфорлы тыңайтқыштар (тиісінше 22,2 және 97,7%); натрий трифосфатын (39,1%) және бихроматын (89,3%); ортофосфор (фосфор) қышқылын (41,1%); стирол полимерлері (52,7%); пестицидтер (77,5%); хромды ангидрид (87,5%) шығаруды азайтуға байланысты 2004 жылғы қаңтар-тамыздағыдан 9%-ға төмен болды.

2005 жылдың қаңтар-тамызында **резеңке және пластмасса бұйымдарын өндіруде** 15,6 млрд. теңгенің өнімі өндірілді, бұл өткен жылдың қаңтар-тамызындағы деңгейден резеңкеден жасалған құбырлар, түтіктер, жең және шлангілер (142,6%); резеңкеден жасалған конвейерлік (транспортерлік) таспалар (123,7%); полиэтиленнен жасалған қаптар және сөмкелер (125,1%) шығаруды арттыру есебінен болды.

Өзге де металл емес минералды өнімдер өндірісінде 2005 жылғы қаңтар-тамызда 61,2 млрд. теңгенің өнімі шығарылды, бұл 2004 жылғы қаңтар-тамыздағы деңгейге 118% құрады, бұл негізінен фарфордан жасалған асхана және асүй ыдыстарын (2,2 есе); құрылыс ерітінділерін (46,9%-ға); құрылысқа арналған бетон өнімдерін (23,5%-ға); әк (23,3%-ға); тауарлық бетон (23,2%-ға); бетоннан жасалған құрама құрылыс конструкцияларын (16,4%-ға); ғанышкартонын (4,4%-ға); цемент (3,7%-ға) өндіруді арттыру есебінен болды.

2005 жылдың қаңтар-тамызында **металлургия өнеркәсібінде және металдан жасалған дайын бұйымдар өндірісінде** 461,8 млрд. теңгенің өнімі өндірілді, соның ішінде қара және түсті металлургия өнімі – тиісінше 179,4 және 247,6 млрд. теңге. Тұтастай қызмет түрі бойынша 2005 жылдың қаңтар-тамызындағы нақты көлем индексі 2004 жылғы қаңтар-тамызбен салыстырғанда 92,7% құрады; сала үлесіне өңдеу өнеркәсібі көлемінің 40,4%-ы келеді. **Қара металлургияда** жайма илек (27%-ға); болат

(21,5%-ға); шойын (20,9%-ға) шығаруды қысқарту есебінен өндіріс 13,3%-ға төмендеген. Ферроқорытпалар өндірісі 6,7%-ға өскен. **Түсті металдар өндірісінде** нақты көлем индексі 98,8% құрады. Мыс сым (80,3%-ға); тазартылған мыс (7%-ға); өңделмеген қорғасын (6,7%-ға) сияқты өнім түрлері бойынша өндіріс төмендеген. Мұнымен қатар, өңделмеген мырыш (117,4%); аффинаждалған күміс (115,5%); алюминий тотығын (103,1%) шығару артты.

Дайын металл өнімдерін өндіру 2005 жылдың қаңтар-тамызында 2004 жылғы қаңтар-тамыздағы деңгейге 91,7% құрады, бұл қымбат емес металдармен қапталған электродтар (72,8%-ға); сыйымдылығы 50-300 л цистерналар, кеспектер және барабандар (65,5%-ға); орталық жылу жүйесіне арналған радиаторлар (42,2%-ға) шығаруды азайтуға байланысты. Сонымен қатар, орталық жылу жүйесінің қазандарын (154,3%); мұнай және мұнай өнімдеріне арналған резервуарлар (138,1%); құрама металл құрылымдарын (128,8%) шығару өсті.

2005 жылдың қаңтар-тамызындағы өңдеу өнеркәсібі қызметінің жекелеген түрлерінің нақты көлем индекстері және үлес салмағы

Машиналар мен жабдықтар өндіруде 2005 жылдың қаңтар-тамызында 33,5 млрд. теңгенің өнімі шығарылды. 2004 жылғы қаңтар-тамыздағы деңгейге қарағанда тұрмыстық кір жуғыш және киім құрғату машиналарын (156%); мұнай-газ өңдейтін жабдықтар (147,6%); көпірлік және төрттағанды крандар (142,4%); орталықтан тебетін сорғылар (135,5%); тракторлар (131,3%) шығару өсті. Мұнымен қатар, кен өндіру өнеркәсібіне арналған машиналар (10,4%); қозғалтқыштар (12,8%); экскаваторлар (36,4%); мұнай кәсібіне арналған жабдықтар (73,3%); қатарлап дестегіштер (92,4%); шарикті немесе аунақша мойынтіректер (98,7%) шығару төмендеді.

Электр жабдықтарын, электрондық және оптикалық жабдықтар 22,3 млрд. теңгеге өндірілген. 2005 жылдың қаңтар-тамызында 2004 жылғы қаңтар-тамызбен салыстырғанда бейне жазбалар немесе дыбыс жаңғыртуға арналған аппаратуралар (69,1%-ға); теледидарлар (35,2%-ға); магнитофондар, электр тізбектерін ажыратуға, ауыстырып қосуға немесе қорғауға арналған, кернеулілігі 1000 В-ға дейінгі аппаратуралар (18%-ға) шығару қысқарған. Сонымен қатар, электр конденсаторлар (255,6%); ақпараттарды өңдеуге арналған цифрлық машиналар (189,7%); электр трансформаторлар (150,8%) және аккумуляторлар (140,4%); оқшауланған сымдар мен кабельдер (120,6%) шығару өсті.

2005 жылдың қаңтар-тамызында **көлік құралдары мен жабдықтарын өндіру** 43,5 млрд. теңгені құрады. 2004 жылдың қаңтар-тамызындағы деңгейге қарағанда автомобиль тіркемелерін және жартылай тіркемелерді (2,9 есе); он және одан көп адам тасымалдайтын автомобильдер (25%-ға) шығару артқан. Теміржол локомотивтерін, трамвайға арналған моторлы вагондарды жөндеу және техникалық қызмет көрсету қызметтерінің (46,9%-ға) көлемі артқан. Қозғалтқыштар (40,6%) және автомобильдер (50,2%) бөлшектері; жолаушыларға арналған жеңіл (55,1%), арнайы және мамандандырылған (56,2%) және жүк тасымалдайтын (71,4%) автомобильдер өндірісі 2004 жылғы қаңтар-тамызға қарағанда төмендеген.

Өнеркәсіптің өзге де салаларында 2005 жылдың қаңтар-тамызында 14,2 млрд. теңгенің өнімі өндірілген. Жиһаз шығару 2004 жылғы қаңтар-тамыздағы деңгейге қарағанда: ағаштан жасалған асхана және қонақ күту бөлмелеріне арналған жиһаз – 1,8 есе; асүйге арналған жиһаз – 25,1%-ға; сауда кәсіпорындарына арналған және кеңсе жиһазы – 15,5%-ға; қаңқасы негізінен металдан жасалған, отыруға арналған жиһаз – 15,3%-ға артқан. Сонымен қатар, музыкалық аспаптар (3,6 есе); спорт тауарлары (1,9 есе) мен зергерлік бұйымдар (17,7%-ға) өндірісі де өскен.

Электр энергиясын, газ бен су өндіру және бөлуде нақты көлем индексі 2005 жылдың қаңтар-тамызында 2004 жылғы қаңтар-тамызбен салыстырғанда 103% құрады.

Электр энергиясын өндіру 44,1 млрд. кВт. сағ. құрады немесе 2004 жылдың қаңтар-тамызындағы деңгейден 1,4% жоғары, мұны Алматы, Қарағанды, Павлодар, Оңтүстік Қазақстан облыстары және Астана қаласынан басқа барлық өңірлердің кәсіпорындары қамтамасыз етті.

Жылу энергиясын өндіру 56 млн. Гкал құрады немесе өткен жылғы қаңтар-тамызбен салыстырғанда 2% артық. Өндірістің өсуін Батыс Қазақстан, Маңғыстау, Оңтүстік Қазақстан облыстары және Астана қаласынан басқа барлық өңірлердің кәсіпорындары қамтамасыз етті.

2005 жылдың қаңтар-тамызындағы электр энергиясын, газ бен су өндіру және бөлудің нақты көлем индекстері және үлес салмағы

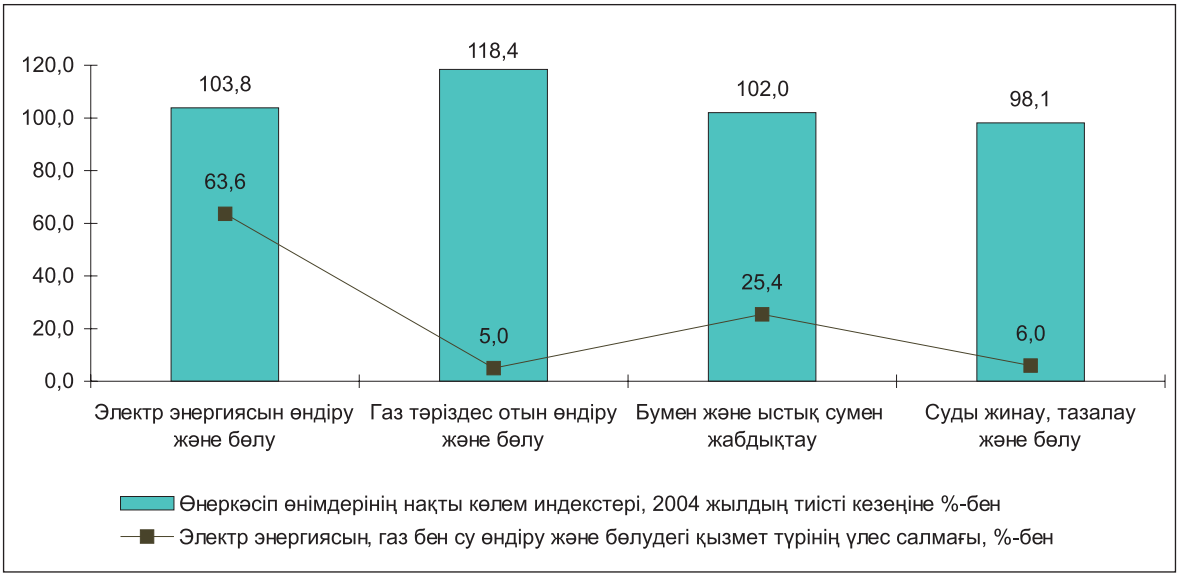

2.2 АУЫЛ ШАРУАШЫЛЫҒЫ

Ауыл шаруашылығы өнімдерін өндіру

Ағымдағы жылдың қаңтар-тамызында тұтастай республика бойынша ауыл шаруашылығы өнімдерінің жалпы көлемі, бағалау бойынша, қолданыстағы бағамен 282,9 млрд. теңгені құрады, бұл 2004 жылғы тиісті кезеңдегіден 13%-ға аз.

Өсімдік шаруашылығы

Республиканың Ауыл шаруашылығы министрлігінің деректері бойынша ағымдағы жылдың 1 қыркүйегіндегі жағдай бойынша дәнді дақылдарды жинау барлық облыстарда жүргізілді, оңтүстік өңірлерде ол аяқталу шегінде, Қызылорда және облыстарынан басқа, онда тиісінше 14,6% және 67,3% алаң жиналған. Тұтастай республика бойынша дәнді дақылдар жиналуға тиісті егіс алқабының 19,5%-ы (2771,9 мың га), соның ішінде Қарағанды облысында – 3,2%, Ақмола облысында – 4,1%, Солтүстік Қазақстан облысында – 4,3%, Павлодар облысында – 16,7%, Қостанай облысында – 20,4%, Шығыс Қазақстан облысында – 34,6%, Ақтөбе облысында – 47,8%, Батыс Қазақстан облысында – 75,4% жиналды. Өткен жылдың осы күніне тұтастай республика бойынша 45% (6410,5 мың га) алаң астық жиналды.

Жиналған алқаптан 3056,8 мың тонна дән бастырылды (алғашқы кіріске алынған салмағында), осы жылдың тамызында ұзақ жауған жауын-шашынға байланысты бұл өткен жылғыдан 48% аз. Өткен жылғы деңгейден көрсетілген күнге Алматы облысында - 9,7% (592,6 мың тонна), Жамбыл облысында – 6,7% (649,8 мың тонна), Қызылорда облысында – 4,9% (19,1 мың тонна) астық артық жиналды. Сонымен қатар, ауа-райы жағдайларына байланысты астық жинау қарқыны өткен жылға қарағанда Ақмола облысында – 88,0%-ға (105,2 мың тонна), Солтүстік Қазақстан облысында – 82,6%-ға (161,9 мың тонна), Қарағанды облысында – 81,6%-ға (10,6 мың тонна), Павлодар облысында – 62,4%-ға (54,5 мың тонна), Қостанай облысында – 58,9%-ға (649,7 мың тонна), Батыс Қазақстан облысында – 52,8%-ға (138,0 мың тонна), Ақтөбе облысында – 24,6%-ға (101,4 мың тонна), Шығыс Қазақстан облысында – 24,1%-ға (236,0 мың тонна), Оңтүстік Қазақстан облысында – 11,7%-ға (338,0 мың тонна) төмендеді.

Ірі азық дайындау. Ағымдағы жылдың 1 қыркүйегіндегі жағдай бойынша тұтастай республика бойынша 12532,0 мың тонна шөп, 198,9 мың тонна пішендеме қоры жиналды, бұл тиісінше, қажеттіліктің 102,1% және 28,5% құрайды. Сонымен қатар, Маңғыстау облысында талап етілетін шөп көлемінің тек 3,4%-ы ғана, Қызылорда облысында – 64,3%, Жамбыл облысында – 78,1%, Атырау облысында – 80,0%, Алматы облысында – 85,3%, Қарағанды облысында – 85,5%, Батыс Қазақстан облысында – 94,0% Шығыс Қазақстан облысында – 98,4%, Павлодар облысында – 98,8% дайындалды. Ал Ақмола облысының ауыл шаруашылығы құралымдары шөп дайындауды ойдағыдай жүргізуде, онда шөп талап етілетін көлемнен 58,4% артық дайындалды, Қостанай облысында – 48,8%, Ақтөбе облысында – 17,8%, Оңтүстік Қазақстан облысында – 9,5%, Солтүстік Қазақстан облысында – 5,8%. Өткен жылдың тиісті күнімен салыстырғанда ағымдағы жылы тұтастай республика бойынша шөп пен пішендеме 12,9%-ға артық дайындалды.

Мал шаруашылығы

Ағымдағы жылдың 1 қыркүйегіндегі жағдай бойынша өткен жылғы тиісті күнмен салыстырғанда шаруашылықтардың барлық санаттарында ірі қара мал санының 5,8%-?а (6167,4 мың бас), қой мен ешкінің 8,3%-ға (16959,4 мың бас), жылқының 5,2%-ға (1306,2 мың бас), түйенің 8,6%-ға (136,3 мың бас) және құстың 4,1% (30148,1 мың бас) өсуіне қол жеткізілген. Шошқа саны 0,8%-ға қысқарып,1746,6 мың басты құрады.

2004 жылдың 1 қыркүйегінен бергі кезең ішінде барлық облыстардың ауыл шаруашылығы тауарларын өндірушілері ірі қара мал, қой мен ешкі және жылқы санын көбейткен, ал түйе саны 11 облыста, құс саны 9 облыста, шошқа саны тек Атырау (127,8%), Қостанай (122,1%), Ақтөбе (106,9%), Оңтүстік Қазақстан (106,1%), Қызылорда (105,6%), Солтүстік Қазақстан (102,7%) және Қарағанды (100,1%) облыстарында өскен.

Өткен жылғы тиісті кезеңмен салыстырғанда мал шаруашылығының негізгі өнімдерін өндіру көлемінің өзгеруі төменде келтірілген кестеде сипатталады:

Мал шаруашылығы өнімдерінің негізгі түрлерін өндіру

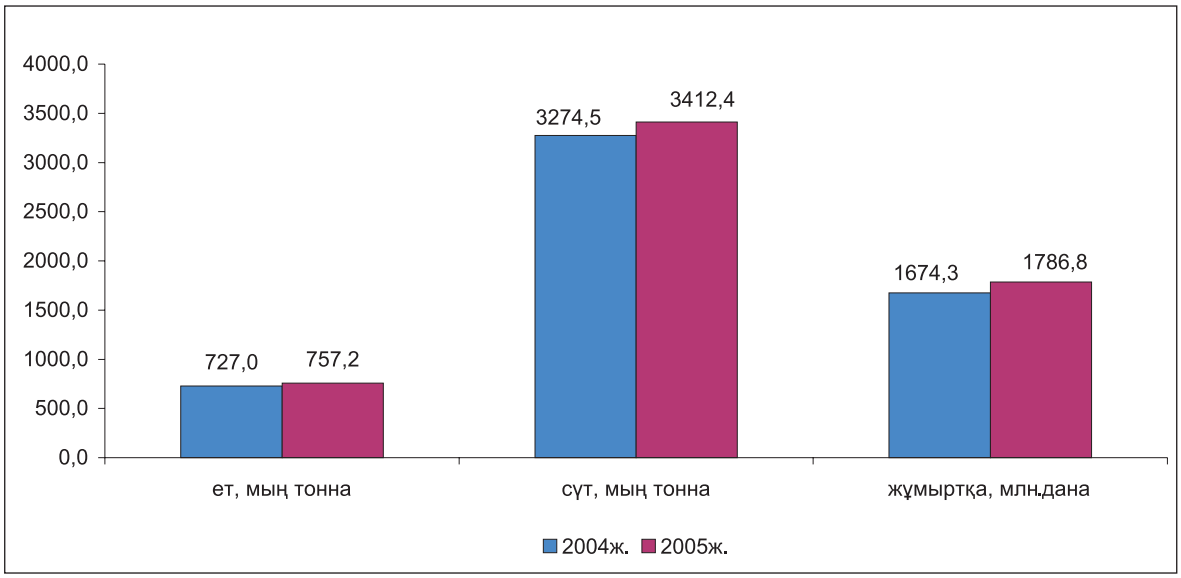

2005 жылғы қаңтар-тамызда 2004 жылғы тиісті кезеңмен салыстырғанда ет және сүт өндірісінің өсуі барлық облыстарда, жұмыртқа – Павлодар (96,9%) облысынан басқа, барлық облыстарда байқалды.

Ағымдағы жылдың қаңтар-шілдесіндегі мал шаруашылығы өнімдерінің негізгі түрлерін өндірудің жалпы көлеміндегі санаттар үлесі төмендегі кестеде көрсетілген:

Шаруашылықтардың жекелеген санаттарының мал шаруашылығы өнімдерінің негізгі түрлерін өндірудегі үлес салмағы

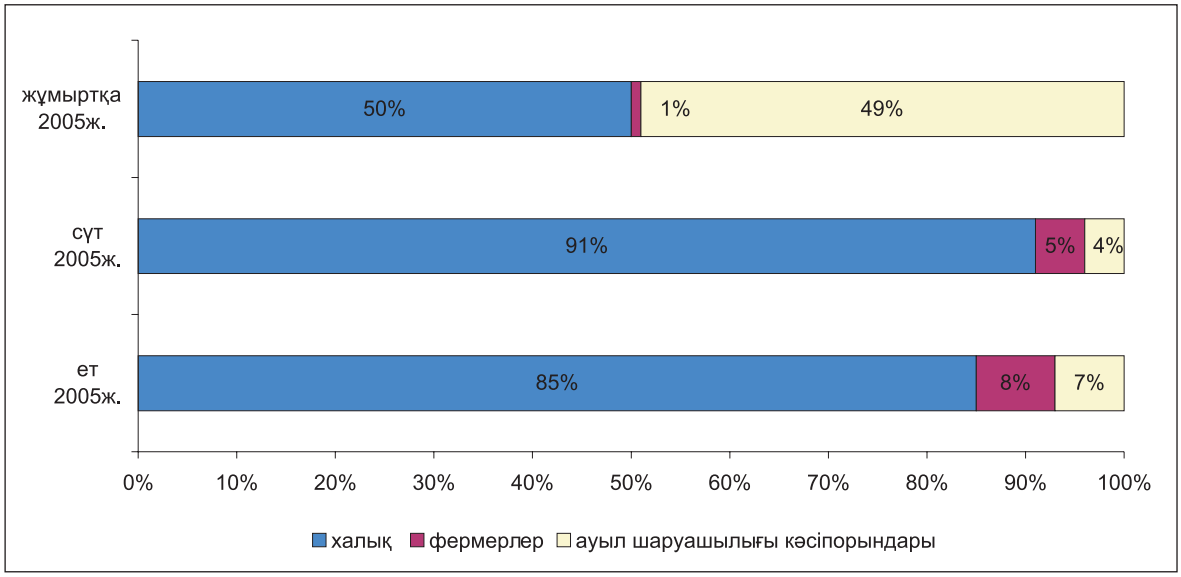

2.3 ҚҰРЫЛЫС

Құрылыс қызметі

2005 жылғы қаңтар-тамызда құрылыс жұмыстарының (қызметтерінің) көлемі, жете бағалауды ескере отырып, 417,2 млрд. теңгені құрады, бұл 2004 жылғы қаңтар-тамыздағы деңгейден 1,4 есе жоғары.

Республика көлемінде жеке құрылыс ұйымдары атқарған құрылыс жұмыстарының үлес салмағы қомақты – 79,3%. Мердігерлік жұмыстардың жалпы көлемінің 19,7%-ын шетелдік мердігерлер, 1%-ын мемлекеттік ұйымдар орындады.

Республиканың 15 өңірінде құрылыс жұмыстарының көлемі 2004 жылғы қаңтар-тамыздағы деңгейден асып түсті. Мұның өзінде көлемнің едәуір өсуі Ақтөбе (1,8 есе), Солтүстік Қазақстан (1,7 есе), Қарағанды (1,5 есе), Атырау, Қостанай (1,4 есе) облыстарында және Астана (1,7 есе) мен Алматы (1,4 есе) қалаларында байқалды.

Құрылыс көлемінің төмендеуі 2004 жылғы қаңтар-тамызбен салыстырғанда Батыс Қазақстан (5,9%) облысында байқалды.

2005 жылғы қаңтар-тамызда жалпы ауданы 3244,6 мың шаршы метр болатын 15436 үй, соның ішінде тұрғын үйге арналған – 2655,2 мың шаршы метр болатын 12734 үй салынды.

Тұрғын үй құрылысы

2005 жылғы қаңтар-тамызда тұрғын үй құрылысына 130 млрд. теңге инвестиция жұмсалды, бұл 2004 жылғы қаңтар-тамыздағыдан 1,9 есе артық. Меншіктің барлық нысандарындағы кәсіпорындар мен ұйымдар және тұрғындар жалпы ауданы 2458,5 мың шаршы метр болатын 22,2 мың жаңа пәтер салды, бұл 2004 жылғы қаңтар-тамыздағы деңгейден 1,5 есе жоғары.

Тұрғын үйлердің жалпы ауданын пайдалануға беру

өткен жылғы тиісті кезеңге %-бен

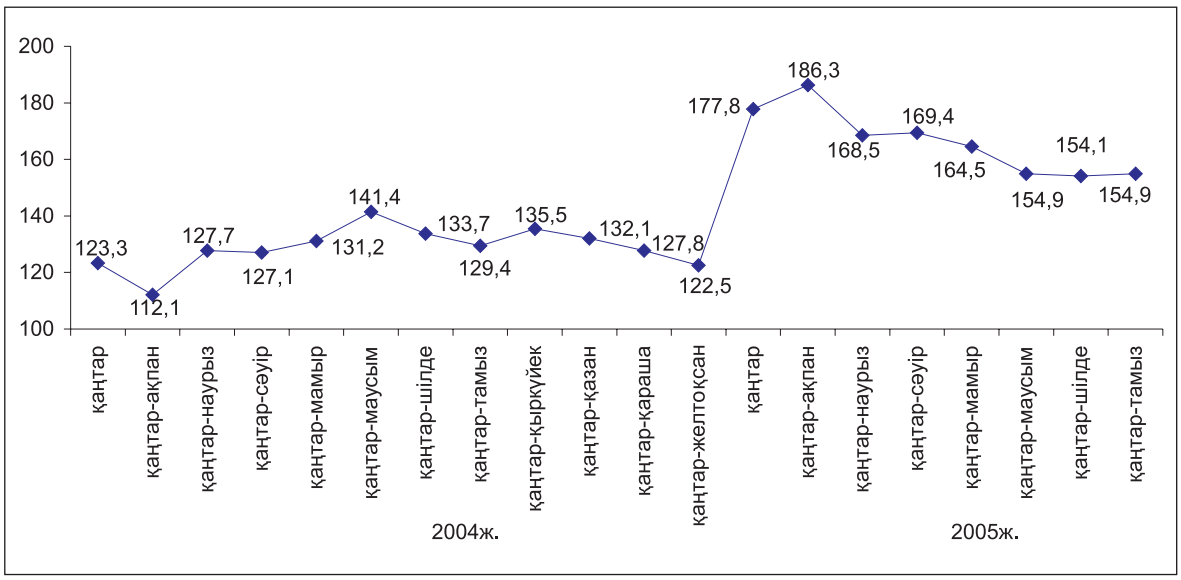

2005 жылғы қаңтар-тамызда республиканың барлық өңірлерінде салынған тұрғын үйлер көлемі өткен жылғы қаңтар-тамыздағы деңгейден асып түсті. Мұның өзінде көлемнің едәуір өсуі Алматы (2,2 есе), Қостанай, Солтүстік Қазақстан (2,1 есе), Ақмола (1,9 есе), Жамбыл (1,8 есе), Ақтөбе, Маңғыстау (1,7 есе) облыстарында және Алматы (1,6 есе) мен Астана (1,5 есе) қалаларында байқалды.

Республикада іске қосылған тұрғын үй көлемінде Алматы (15,1%) мен Астана (14%) қалалары, Оңтүстік Қазақстан (15,6%), Алматы (9,6%) және Атырау (9,1%) облыстары ең жоғары үлес салмағына ие.

Республикада тұрғын үй құрылысын негізінен мемлекеттік емес сектор субъектілері жүзеге асыруда, оның едәуір үлесін халық алып отыр, олар тиісінше іске қосылған тұрғын үйдің жалпы көлемінің 87,9% және 67,4% салған.

Тұрғын үй құрылысының құны. 2005 жылғы қаңтар-тамызда тұрғын үйлердің жалпы ауданының 1 шаршы метр құрылысының орташа құны 34,6 мың теңгені (2004 жылғы қаңтар-тамызда – 25,9 мың теңге), соның ішінде халықтың салғаны – тиісінше, 21,2 мың теңгені және 14,4 мың теңгені құрады.

2.4 КӨЛІК

2005 жылдың қаңтар-тамызында республикадағы **жүк тасымалдау** көлемі (коммерциялық тасымалдаумен айналысатын көліктік емес ұйымдар мен кәсіпкерлер тасыған жүк көлемін бағалауды есепке алғанда) 1203,0 млн. тонна жүкті құрады, бұл өткен жылдың тиісті кезеңіндегі жүк тасымалдаудан 4,3% артық.

Республиканың темір жол көлігі ағымдағы жылдың қаңтар-тамызы ішінде 144,3 млн. тонна жүк тасымалдады, бұл өткен жылдың тиісті кезеңіндегіден 4,1% жоғары.

Ағымдағы жылдың қаңтар-тамызында **автотасымал** (коммерциялық тасымалдаумен айналысатын көліктік емес ұйымдар мен кәсіпкерлер тасыған жүк көлемін бағалауды есепке алғанда) – 931,6 млн. тоннаны құрады, бұл өткен жылдың тиісті кезеңіндегіден 4,3% артық.

Магистралдық құбырмен ағымдағы жылғы қаңтар-тамызда 126,7 млн. тонна жүк тасу жүзеге асырылды, бұл 2004 жылғы қаңтар-тамызбен салыстырғанда 4,1% артық. Айдалған жүктің жалпы көлемінен мұнай және мұнай өнімдері 42,6 млн. тоннаны (өткен жылдың тиісті кезеңіне 105,8%), газ – 84,1 млн. тоннаны (103,2%) құрады.

Республикадағы **әуе жүк** тасымалы 2005 жылдың қаңтар-тамызында 13011,6 тоннаны құрады немесе өткен жылдың тиісті кезеңіне 103,6%.

2005 жылдың қаңтар-тамызында **өзен** көлігімен 488,4 мың тонна жүк тасылды, бұл өткен жылдың тиісті кезеңіндегіден 24,8%-ға артық.

2005 жылдың қаңтар-тамызында республика көлігімен 6374,8 млн. жолаушы тасылды. Өткен жылдың осы кезеңімен салыстырғанда, темір жол көлігінде жолаушы тасымалдау – 1,2%-ға, троллейбуспен – 9,2%-ға, трамвайда – 0,2%-ға төмендесе, әуе көлігінде – 24,8%-ға, автобуспен – 2,4%-ға, таксимен – 1,9%-ға өскені байқалды.

Көлік түрлерінің үлес салмағы

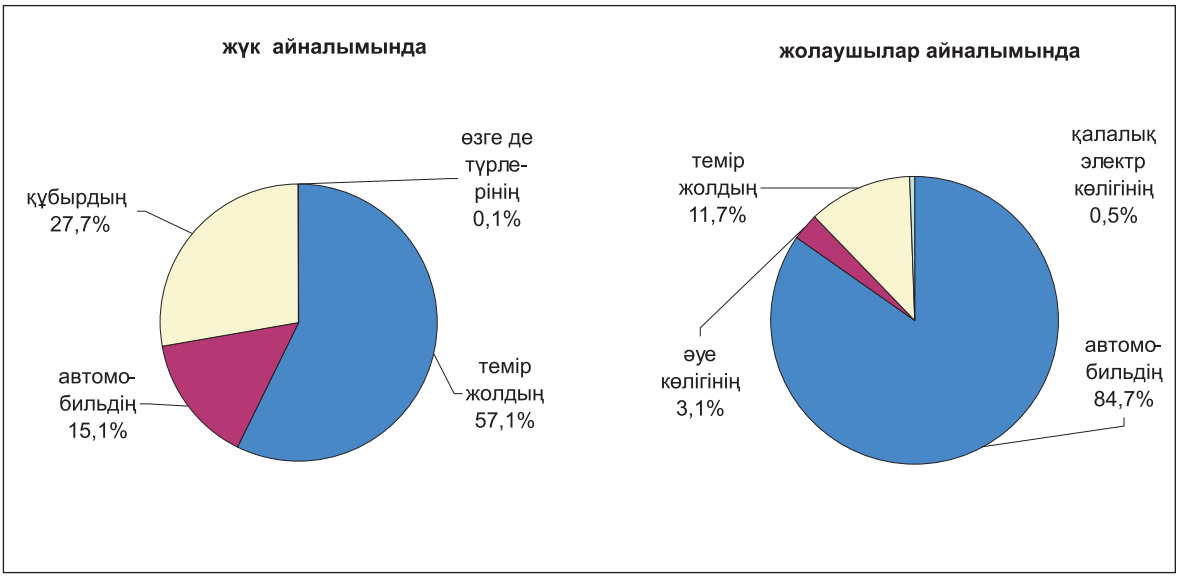

2.5 БАЙЛАНЫС

2005 жылғы қаңтар-тамызда жедел деректер бойынша республиканың байланыс кәсіпорындары 134,0 млрд. теңге сомада қызмет көрсетсе, одан халыққа көрсетілгені – 46,6 млрд. теңге, бұл 2004 жылдың қаңтар-тамызындағыға қарағанда салыстырмалы бағада тиісінше 24,4% және 25,4% артық.

2005 жылғы қаңтар-тамызда байланыс қызметтерінен түскен табыстар құрылымында қалааралық байланыс 21,3%, сымсыз байланыс – 39,8%, жергілікті телефон байланысы – 8,5%, деректерді табыстау қызметтері мен телематикалық қызметтер – 6,0% (одан – Интернет – 4,6%), радиобайланыс, радиохабар тарату, телевизия – 3,7%, пошта – 2,1% алады. Табыстардың жалпы көлемінен 34,8% халыққа байланыс қызметтерін өткізуден алынған.

Ұялы байланыс аса серпінділікпен дамыды (2004 жылғы қаңтар-тамыздағымен салыстырғанда 2005 жылғы қаңтар-тамызда қызмет көлемі 54,5%-ға өсті), Интернеттен түскен табыс 1,7 есе, курьерлік байланыстан түскен табыс – 29,0%-ға өсті.

2005 жылдың қаңтар-тамызында байланыс қызметтерінен түскен табыстардың құрылымы

млн. теңге

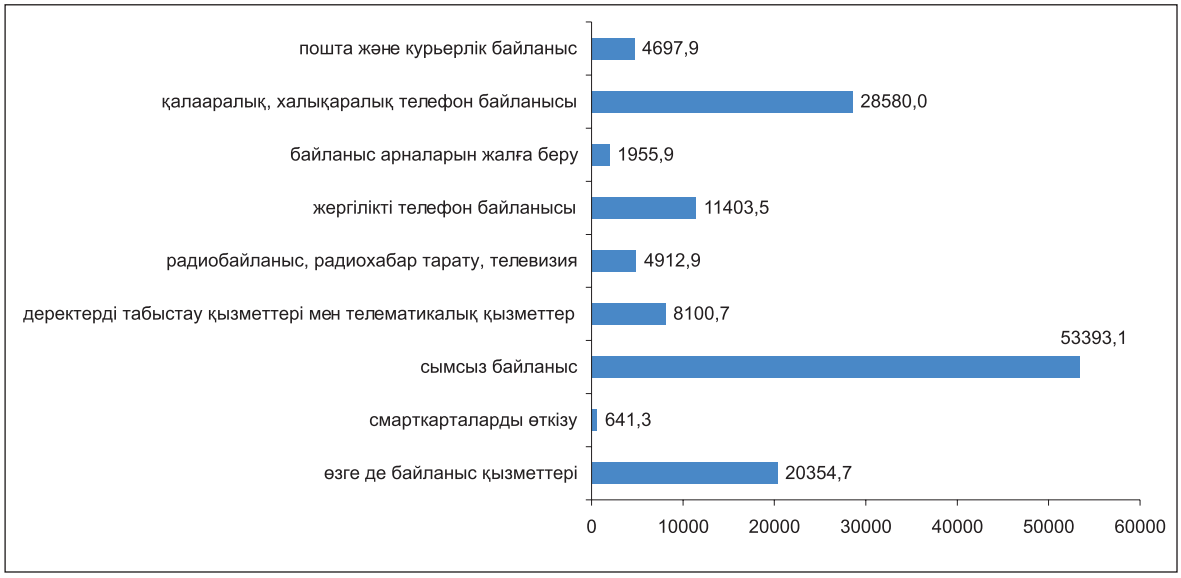

2005 жылғы қаңтар-тамызда халыққа байланыс қызметтерін көрсетуден түскен табыстардың жалпы көлемінен 42,7%-ды сымсыз байланыс қызметтерінен түскен табыс, 29,1%-ды қалааралық, халықаралық байланыс қызметтерінен түскен табыс, 14,9%-ды жергілікті телефон байланысы қызметтерінен түскен табыс, 3,6%-ды пошта және курьерлік байланыс қызметтерінен түскен табыс, 9,7%-ды байланыстың өзге де түрлері қызметтерінен түскен табыс құрады.

2005 жылдың қаңтар-тамызында халыққа көрсетілген байланыс қызметтерінен түскен табыстардың құрылымы

млн. теңге

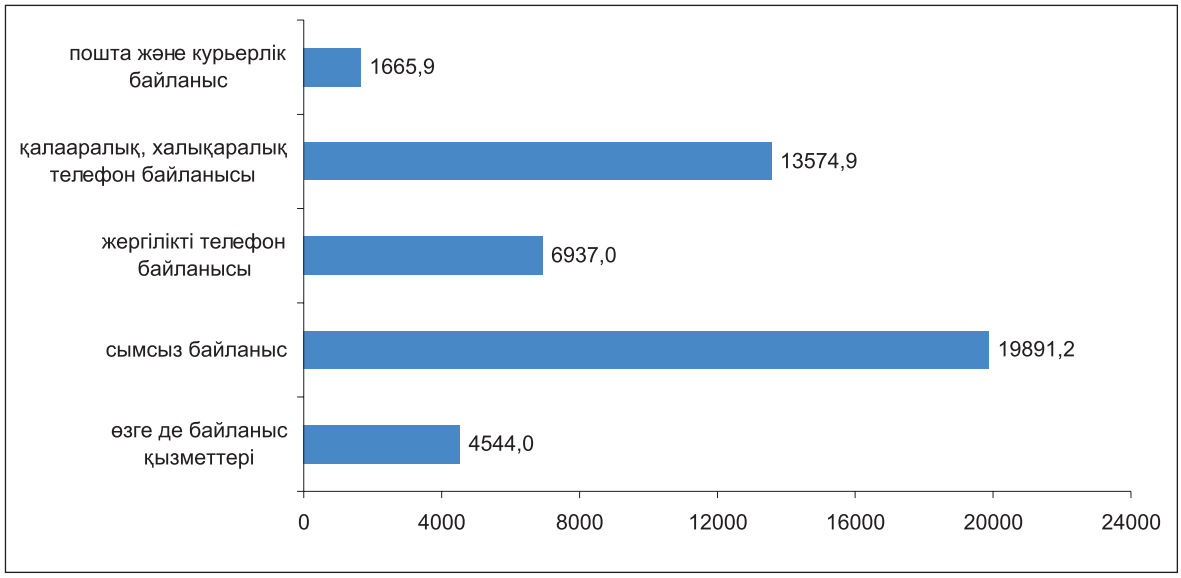

2.6 САУДА ЖӘНЕ ӨЗГЕ ДЕ ҚЫЗМЕТТЕР

2005 жылдың қаңтар-тамызында бөлшек сауда тауар айналымының көлемі 821,4 млрд. теңгені құрап, өткен жылдың тиісті кезеңімен салыстырғанда (тұрақты бағаларда) 11,5% өсті. 2005 жылдың тамызында тауар өткізу 116,3 млрд. теңгені құрады, бұл тұрақты бағалармен есептегенде 2004 жылғы тамыздағы деңгейден 14,9%, ал 2005 жылғы шілдемен салыстырғанда 2,8% жоғары.

2005 жылғы қаңтар-тамыздағы бөлшек сауда тауар айналымының көлемі бойынша өңірлерді топтастыру

2005 ж. қаңтар-тамыздағы көлемі, млрд. теңге	Облыстар, қалалар	Бөлшек сауда тауар айналымының жалпы көлеміндегі үлес салмағы (в %)
9,2-14,4	Маңғыстау, Жамбыл, Қызылорда, Ақмола, Атырау	7,4
15,4-23,7	Солтүстік Қазақстан, Алматы, Оңтүстік Қазақстан, Қостанай	9,8
31,7-46,2	Батыс Қазақстан, Павлодар, Астана қаласы	13,4
48,6-95,9	Ақтөбе, Шығыс Қазақстан, Қарағанды	27,8
342,0	Алматы қаласы	41,6

Жыл басынан бері жеке меншік нысанындағы кәсіпорындардың тауарлар өткізуінен және жеке кәсіпкерлер саудасынан алынған айналым 813,7 млрд. теңгені (99,1%), басқа мемлекеттерден, олардың заңды тұлғалары мен азаматтарынан алынған айналым – 7,6 млрд. теңгені (0,9%) құрады. Республикадағы мемлекеттік сауданың үлесі өте аз.

Өткізу арналары бойынша бөлшек сауда тауар айналымының құрылымы

(жалпы көлемге %-бен)

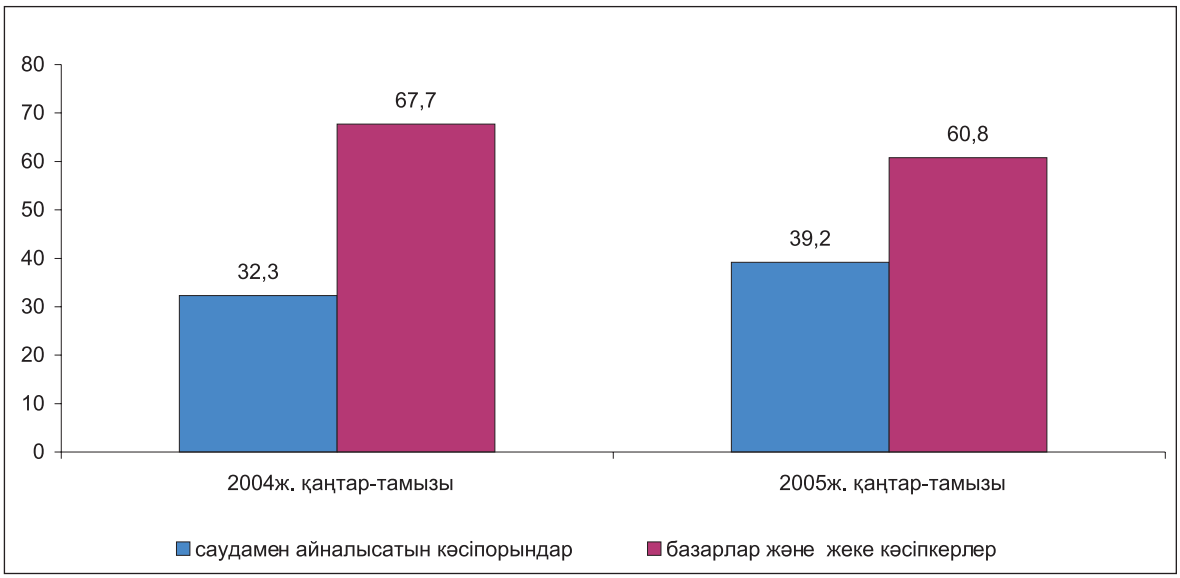

Сонымен қатар, жеке кәсіпкерлердің бөлшек сауда өткізуінің бағалау көлемі бөлшек сауда тауар айналымының жалпы көлемінің 20,8% құрады.

Ағымдағы жылдың басынан бері республиканың көтерме сауда тауар айналымы 1371,6 млрд. теңгені құрады немесе 2004 жылдың тиісті кезеңіндегіден 5,5% көп болды. Мұндағы алынған тауар айналымының барлық көлемі мемлекеттік емес сектордың үлесінде.

2005 жылдың қаңтар-тамызында қоғамдық тамақтандырудың қызмет көрсету көлемі 22,6 млрд. теңгені құрады немесе өткен жылдың тиісті кезеңіне қарағанда 33,8% көп болды.

Ағымдағы жылдың қаңтар-тамызында мемлекеттік емес сектордың қоғамдық тамақтандыру кәсіпорындарының айналымы 22,4 млрд. теңге сомасында болды, бұл кәсіпорындардың айналым көлемі қоғамдық тамақтандыру қызметтерін көрсетудің жалпы айналымының 99,1% құрады. Қоғамдық тамақтандыру қызметтерін көрсету саласында мемлекеттік меншік нысанындағы кәсіпорындардың үлесі мардымсыз (0,9%).

Талдау жасалған кезең ішінде техникалық қызмет көрсету және автомобильдерді, мотоциклдерді, тұрмыстық бұйымдар мен жеке пайдаланатын заттарды жөндеу бойынша қызмет көрсету көлемі 5,4 млрд. теңгені құрады, олардың басым бөлігін жеке меншік нысанындағы кәсіпорындар ұсынады.

3. ШАҒЫН БИЗНЕС МОНИТОРИНГІ

Бұл бөлімде республикадағы шағын кәсіпкерліктің дамуының маңызды аспектілерін сипаттайтын шағын бизнес кәсіпорындарының (заңды тұлғалар), шаруа (фермер) қожалықтарының және жеке кәсіпкерлердің жедел есепті деректері берілген.

2005 жылдың 1 қыркүйегіне Статистикалық тіркелім деректері бойынша республикада 155,9 мыңға жуық шағын бизнес кәсіпорындары тіркелді, бұл 2005 жылдың 1 тамызымен салыстырғанда 0,8%-ға жоғары. Тіркелген кәсіпорындардың 73% жұмыс істеп тұрған болып табылды, яғни экономикалық қызметті жүзеге асырған немесе жүзеге асыруға мүмкіндігі барлар. 2005 жылдың тамызында 52,4 мың кәсіпорын белсенді жұмыс істеді (жұмыс істеп тұрғандар санының 46%).

Белсенді кәсіпорындардың көпшілігі (36,5%) саудаға; автомобильдерді, тұрмыстық бұйымдарды және жеке пайдаланатын заттарды жөндеуге маманданады, өйткені қызметтің бұл түрі шағын бизнес кәсіпорындарында кеңінен таралған. Құрылыспен 15,6%, жылжымайтын мүлікпен операциялар, жалға беру және қызмет көрсетуімен -13,8%, өнеркәсіптік қызметпен -13,2% белсенді кәсіпорындар қамтылды, оның көпшілігі өңдеу өнеркәсібіне келеді (жалпы өнеркәсіп кәсіпорындары санының 89,4%).

Өңірлер бөлінісінде белсенді кәсіпорындардың басым көпшілігі Алматы қаласына (25,7%) және Астана қаласына (12%), сондай-ақ Оңтүстік Қазақстан (9%) және Шығыс Қазақстан (7,6%) облыстарына келеді.

2005 жылдың 1 қыркүйегіне республиканың шағын бизнес кәсіпорындарында жұмыспен қамтылғандар саны есепті деректер бойынша 627,6 мың адамды құрады. Шағын бизнес кәсіпорындарында барлық жұмыспен қамтылғандардың 28,2% астамы саудаға; автомобильдерді, тұрмыстық бұйымдарды және жеке пайдаланатын заттарды жөндеуге, құрылысқа – 19,2% және өнеркәсіпке – 15,2% келеді.

Өңірлер бөлінісінде жұмыспен қамтылғандардың көпшілігі Алматы қаласындағы (жалпы жұмыспен қамтылғандардың 22,2%) және Астана қаласындағы (9,3%), сондай-ақ Оңтүстік Қазақстан (8,6%), Шығыс Қазақстан (8,1%) және Қарағанды (6,7%) облыстарындағы шағын бизнес кәсіпорындарына келеді.

2005 жылдың тамызында тауарлар шығару 103636,3 млн. теңгені құрады. Есептеу деректері бойынша жалпы өнімнің 27,3% жуығын өз қызметін құрылыс, 24,5% - сауда; автомобильдерді, тұрмыстық бұйымдарды және жеке пайдаланатын заттарды жөндеу және жылжымайтын мүлікпен операциялар, 13,9% - кәсіпорындардың жалға беруі және қызмет көрсетуі саласында жүзеге асыратын шағын бизнес кәсіпорындары алды.

Өңірлер бөлінісінде тауарлар шығарудың көпшілігі Алматы қаласындағы (жалпы шығарылған тауарлардың 28,9%) және Астана қаласындағы (16,4%), сондай-ақ Атырау (7,4%), Алматы (5,5%) облыстарындағы шағын бизнес кәсіпорындарына келеді.

2005 жылдың 1 қыркүйегіндегі жағдай бойынша республикада 186,3 мыңнан астам шаруа (фермер) қожалықтары тіркелген. Жұмыс істеп тұрған шаруа (фермер) қожалықтарының саны 155,8 мың бірлікті құрады. Шаруа (фермер) қожалықтарында жұмыспен қамтылғандар саны 408,9 мың адам болып анықталды.

2005 жылғы шағын бизнестің белсенді кәсіпорындарының серпіні

кезең басына, бірлік

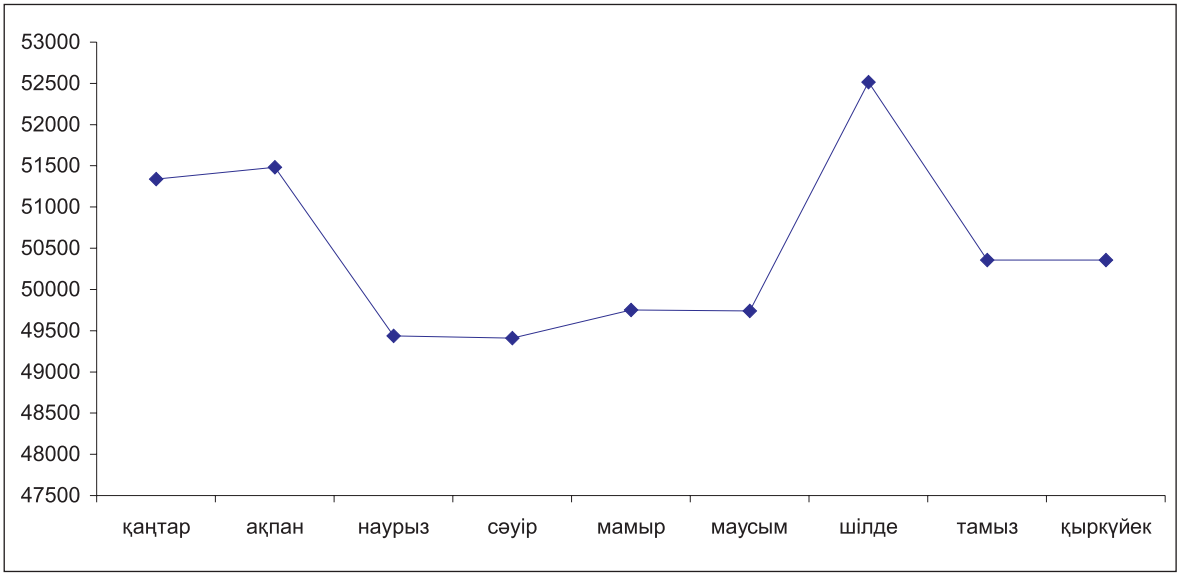

4. ИНВЕСТИЦИЯЛАР

4.1 ҚАРЖЫ ЕМЕС АКТИВТЕРГЕ ИНВЕСТИЦИЯЛАР

2005 жылғы қаңтар-тамызда қаржы емес активтерге жұмсалған инвестициялардың бағалау көлемі (материалдық айналым қаражатының қорларын толтыратын инвестицияларсыз) 1225,1 млрд. теңгені құрады, оның 96,8% негізгі капиталға жұмсалған инвестицияларға келеді.

Негізгі капиталға инвестициялар

2005 жылғы қаңтар-тамызда негізгі капиталға жұмсалған инвестициялар 1185,9 млрд. теңге болды, бұл 2004 жылғы тиісті кезеңмен салыстырғанда 1,5 есе көп.

2005 жылғы қаңтар-тамызда инвестицияның өсуі 2004 жылғы тиісті кезеңмен салыстырғанда республиканың 14 өңірінде байқалды. Ең көп өсуі Атырау (1,7 есе), Қарағанды, Оңтүстік Қазақстан (1,5 есе).

2004 жылғы қаңтар-тамызбен салыстырғанда инвестиция көлемінің төмендеуі Батыс Қазақстан (1,7 есе) мен Ақмола (5,1%) облыстарында байқалды.

2005 жылғы қаңтар-тамызда шаруашылық жүргізуші субъектілердің меншікті қаражаттары (57,8%) және шетел инвестициялары (26,2%) негізгі капиталға қаражат салудың негізгі көздері болып табылады. Бюджет қаражаты 11,4%, қарыз қаражаты 4,6% құрады.

Негізгі капиталға жұмсалған инвестициялардың негізгі көлемін жеке меншік нысанындағы кәсіпорындар мен ұйымдар (59,6%), сондай-ақ қызметін Қазақстан Республикасы аумағында жүзеге асыратын басқа мемлекеттердің шаруашылық жүргізуші субъектілері (28,3%) игерді. Мемлекеттік сектор үлесі – 12,1%.

Мұнай және табиғи газ өндіру - негізгі капиталға жұмсалған инвестициялардың жалпы көлемінен 36,4%, жылжымайтын мүлікпен операциялар - 22,7% (геологиялық барлау мен инженерлік іздестірулер есебінен), көлік және байланыс - 12,4%, өңдеу өнеркәсібі - 10,7% басым салалар болып табылады.

Шетел инвестицияларының жалпыреспубликалық көлемінің қомақты үлесі Атырау (74,5%), Қарағанды (7,7%) және Ақтөбе (6,4%) облыстарында игерілді.

Негізгі капиталға жұмсалған инвестициялардың технологиялық құрылымы

пайызбен

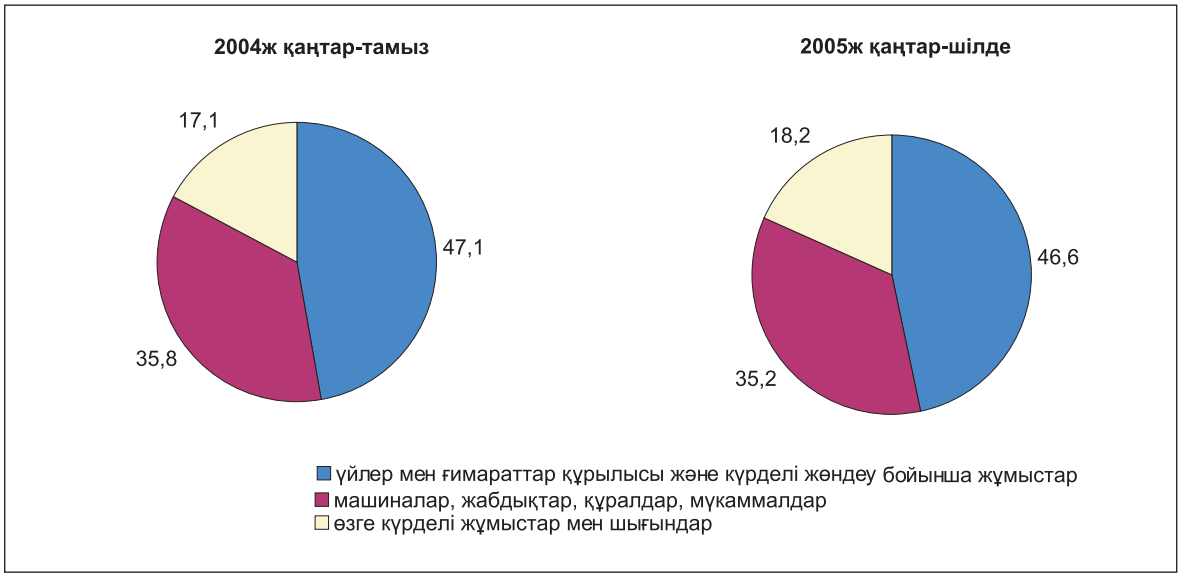

4.2 2005 ЖЫЛДЫҢ БІРІНШІ ЖАРТЫ ЖЫЛДЫҒЫНДАҒЫ ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНДАҒЫ ЖЕР ҚОЙНАУЫН ПАЙДАЛАНУШЫЛАРДЫҢ ИНВЕСТИЦИЯЛЫҚ ҚЫЗМЕТІНІҢ НӘТИЖЕЛЕРІ

Қазақстан Республикасы Энергетика және минералды ресурстар министрлігі жанындағы Геология және жер қойнауын қорғау комитетінің деректері бойынша

Минералдық-шикізат кешенінің (МШК) жер қойнауын пайдалануға жұмсалған инвестициялардың көлемі 2005 жылдың I жарты жылдығында 5303,5 млн. АҚШ долларын құрады, соның ішінде: шетелдік инвестициялар - 4248,5 млн. АҚШ доллары (инвестициялардың барлық көлемінің 80%-ы), отандық инвестициялар – 1055 млн. АҚШ доллары (20%).

Кең тараған пайдалы қазбаларды (КПҚ) және жер асты суларын (ЖС) қоса пайдалы қазбалардың барлық түрлерін өндіруге барлығы – 4310,8 млн. АҚШ доллары (жер қойнауын пайдалануға жұмсалған инвестициялардың жалпы көлемінің 81%-ы), барлауға, барлығы – 992,7 млн. АҚШ доллары (19%) жұмсалды. Көмірсутек шикізатын (КСШ) және қатты пайдалы қазбаларды (ҚПҚ) өндіруге жұмсалған инвестициялардың көлемі 4225,1 млн. АҚШ долларын құрады, соның ішінде: КСШ өндіруге – 3203,4 млн. АҚШ доллары (КСШ және ҚПҚ өндіруге жұмсалған инвестициялардың жалпы көлемінің 76%-ы), ҚПҚ өндіруге – 1021,7 млн. АҚШ доллары (24%). КСШ және ҚПҚ геологиялық барлау жұмыстарына (ГБЖ) жұмсалған инвестициялар 990,4 млн. АҚШ долларын құрады, соның ішінде КСШ-ға – 965,1 млн. АҚШ доллары (ГБЖ-ға жұмсалған инвестициялардың жалпы көлемінің 97%-ы), ҚПҚ-ға – 25,3 млн. АҚШ доллары (3%).

Инвестицияларды минералды шикізат түрлері бойынша бөлу

(қорытындыға %-бен)

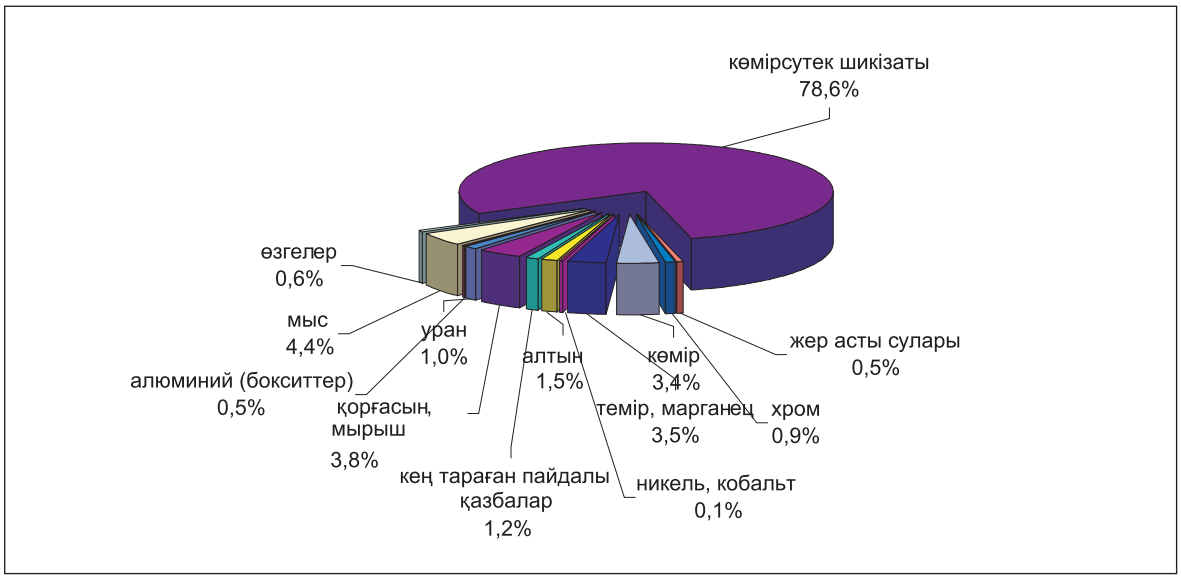

Жер қойнауын пайдалануға жұмсалған инвестициялардың өңірлік бөліністегі ең көп үлесі Атырау (44,2%), Маңғыстау (20,2%), Қарағанды (9,4%), Батыс Қазақстан (5,5%) және Ақтөбе (6,7%) облыстарында игеріліп жатыр. Осы облыстарда ең көп көлемге негізінен шетелдік инвестициялар есебінен қол жеткізілді. 2005 жылдың I жарты жылдығында 2004 жылдың тиісті кезеңімен салыстырғанда минералдық-шикізат кешеніне жұмсалған инвестициялар көлемі Батыс Қазақстан (27,9%-ға төмендеген) және Жамбыл (6,1%-ға төмендеген) облыстарынан басқа республиканың барлық өңірлерінде өсті. Инвестициялар көлемінің өсуі Солтүстік Қазақстан (4,8 есе), Ақмола (3 есе), Оңтүстік Қазақстан (1,8 есе), Атырау және Қарағанды (1,7 есе), Алматы, Қызылорда және Маңғыстау (1,6 есе) облыстарында байқалды.

Жер қойнауын пайдаланудың нақты объектілерінде жұмыс істейтіндердің саны 199131 адамды құрады, олардан 195514 адам (98%) – отандық персонал, 3617 адам (2%) – шетелдік персонал. Әлеуметтік сала мен жергілікті инфрақұрылымды дамытуға 65,8 млн. АҚШ доллары инвестицияланды, соның ішінде 48,8 млн. АҚШ долларын (74%) – шетелдік компаниялар, 17 млн. АҚШ долларын (26%) – отандық компаниялар инвестициялады. Қазақстандық мамандарды оқытуға кеткен шығындар 22,1 млн. АҚШ долларын құрады.

Жер қойнауын пайдаланушылардың бюджетке түскен салықтары мен төлемдерінің жалпы сомасы 2153,9 млн. АҚШ долларын құрады, соның ішінде роялти (өндіруден алынатын салық) – 616,9 млн. АҚШ доллары (жер қойнауын пайдаланушылар салықтары мен төлемдерінің жалпы сомасының 28,6%-ы). Салықтар мен төлемдердің жалпы сомасынан ел бюджетіне түскені: 1741,7 млн. АҚШ доллары (81%) – көмірсутек шикізаты (КСШ) бойынша, 397,5 млн АҚШ доллары (18%) – қатты пайдалы қазбалар (ҚПҚ) бойынша, 10,1 млн. АҚШ доллары (1%-дан аз) – кең тараған пайдалы қазбалар (КПҚ) бойынша, 4,5 млн. АҚШ доллары - жер асты сулары (ЖС) бойынша.

5. БАҒА

5.1 ТҰТЫНУ БАҒАЛАРЫ

2005 жылдың тамызында республиканың **тұтыну рыногында** тауарлар мен қызмет көрсету бағасы 2004 жылдың желтоқсанымен салыстырғанда 4,2%-ға, өткен аймен салыстырғанда – 0,2%-ға өсті. Жыл басынан бергі кезеңде тамақ өнімдерінің 4,4%-ға қымбаттауы инфляцияға едәуір – 2,2%, ал ақылы қызмет көрсетуге тиісінше – 4,9% және 1,3%, азық-түлік емес тауарларға – 3% және 0,7% үлес әкелді. Ағымдағы жылдың басынан бері базалық инфляция (көкөніс пен жеміс, көмір мен бензин бағаларының көтерілуін есепке алмағанда) 3,5%, тамызда – 0,4% болды.

Ағымдағы жылдың тамызында **азық-түлік тауарларының** бағасы 0,3%-ға төмендегені тіркелді, бұл көкөністер мен жемістердің 5,6%-ға маусымдық арзандауымен байланысты болды. Қант бағасының – 0,2% және ұнның – 0,1%-ға аздаған төмендеуі байқалды. Рынокта ет бағасының 0,5%-ға өсуі көп жағдайда құс етінің 3,6%-ға және шошқа етінің – 0,7%-ға қымбаттауынан туындады. Қой ететінің, жылқы етінің және шұжық өнімдерінің бағасы 0,1-0,5%-ға өсті. Нан өнімдері мен жарма өнімдері бағасының өсімі – 0,3%, күріш – 2,5%, макарон өнімдері – 0,2% құрады. Жұмыртқа бағасы – 3,1%-ға, сүт өнімдерінің бағасы – 0,2%-ға өсті.

2005 жылы азық-түлік тауарлары бағаларының өзгеруі

өткен айға пайызбен, өсуі +, төмендеуі -

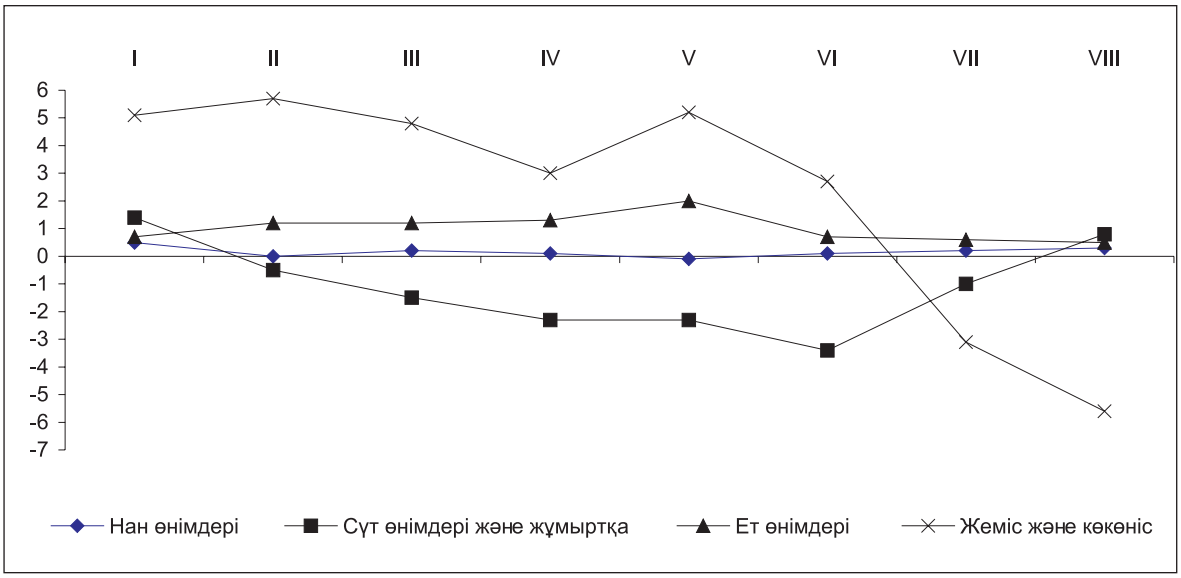

Күнкөрістің ең төменгі шамасы халықтың орта есеппен жан басына шаққандағы негізгі тамақ өнімдерінің ең төменгі тұтыну мөлшерінен есептеп шығарғанда ағымдағы жылдың тамызында 2004 жылдың желтоқсанына қарағанда 6,3%-ға өсіп, өткен аймен салыстырғанда – 2%-ға төмендеп 5994 теңгені құрады (тамақ өнімдері - 4196 теңге, азық-түлік емес тауарлар және ақылы қызмет көрсету - 1798 теңге). Ағымдағы жылдың тамызында оның құрылымындағы ет пен балық сатып алуға жұмсалған шығыстардың үлесі 23,8%, сүт, тоңмай өнімдері мен жұмыртқа – 17,1%, көкөністер мен жемістер – 13,2%, нан өнімдері – 11,5%, қант, шай және дәмдеуіштер – 4,4% болды.

Ағымдағы жылдың тамызында **азық-түлік емес тауарлар** рыногында баға 0,4%-ға өсті. Бензин бағасының деңгейі – 2,4%-ға жоғары болды. Оқушыларға арналған тауарлардың жекелеген түрлері: кеңсе жабдықтары – 0,7-1,3%-ға, киім, аяққиім, арқаға асатын сөмкелер, оқушылардың рюкзактары – 1,5-2,6%-ға едәуір қымбаттады. Үй тұрмысында пайдаланатын заттардың, құрылыс материалдарының, жеке гигиена тауарларының бағалары – 0,3%-дан өсті.

Ақылы қызмет көрсету бағасының өсімі 0,9% құрады, бұл білім беру қызметі үшін төлемнің 2%-ға және тұрғын үй-коммуналдық қызмет үшін төлемнің – 1%-ға өсуімен байланысты болды. Газбен жабдықтау бағалары мен тарифтері 5,9%-ға, қоқыс жинау бағалары мен тарифтері – 2,2%-ға өсті. Денсаулық сақтау мекемелерінің қызметі үшін төлем 0,7%-ға, мейрамханалар мен қонақ үйлерде – 0,4%-ға, мәдениет мекемелерінің қызметі үшін төлем – 0,2%-ға, жолаушылар көлігі мекемелерінің қызметі үшін төлем – 0,1%-ға өсті.

Ағымдағы жылдың тамызында халықтың табысы ең төмен топтарына арналған тұтыну бағаларының индексі 2004 жылдың желтоқсанымен салыстырғанда 104,4%, табысы ең көп топтарына – 104,1%, ал өткен айға қарағанда тиісінше – 100,1% және 100,2 % болды.

Жыл басынан бергі кезеңде тұтыну тауарлары мен қызметтері бағаларының өсімі тоғыз өңірде 3,2-3,8%, бесеуінде – 4,1%-4,6%, екеуінде – 5,2% құрады.

5.2 ЭКОНОМИКАНЫҢ НАҚТЫ СЕКТОРЫНДАҒЫ БАҒАЛАР

Өндірістік сипаттағы қызметтерді қоса есептегенде өнеркәсіп өнімдерін өндіруші-кәсіпорындардың бағалары ағымдағы жылдың тамызында шілдемен салыстырғанда 3,3%-ға, 2004 жылдың желтоқсанымен салыстырғанда – 21,8%-ға көтерілді. Өндірілген өнім бір ай ішінде 3,5%-ға қымбаттады, ал өндірістік сипаттағы қызметтердің тарифтері бұрынғы қалпында қалды. Түпкілікті мақсат бойынша сынылпалған өнімдердің тобындағы аралық тұтынатын тауарлардың бағасы – 3,9%-ға, өндіріс құралдары – 1,4%-ға, тұтыну тауарлары – 0,8%-ға өсті.

Өткен айда бұрынғысынша өнеркәсіптегі бағалардың оң серпініне қомақты үлесті 6,3%-ға қымбаттаған энергоресурстар әкелді. Республикада мұнай өндіру бағасы 7,7%-ға, газ конденсаты – 6,5%-ға жоғары болды, бұл көп жағдайда олардың сыртқы рынокта осыған ұқсас қозғалыстармен байланысты. Мұнай өнімдерін өндірушілер бағалары өзгерген жоқ, ал табиғи газ – 0,4%-ға, көмір – 0,2%-ға төмендеді, бұл ұлттық валютаның долларға қатысты нығаюына ықпал етті. Ағымдағы жылдың тамызында кен өндіру өнеркәсібіндегі бағаның жалпы деңгейі 5,8%-ға (шілдеде – 9,2%-ға) өсті.

Өңдеу өнеркәсібіндегі бағаның өсімі осы секциядағы өндірістің жалпы көлемінен 40%-дан астамын алатын металдар бағасының өзгеруі әсерінен ағымдағы жылдың шілдесінде 3,1%-дан тамызда 0,3%-ға дейін баяулады. Сыртқы сауда конъюнктурасының тұрақсыздығынан қара металл илегін өндірушілер бағаларының осы тауарға, ағымдағы жылдың шілдесінде байқалған өсуі тамызда олардың 2,3%-ға төмендеуімен ауысты. Өткен айда түсті металдар 1,6%-ға қымбаттады, бұл алдағы айға қарағанда 1 пайыздық пунктке, қымбат металдар – тиісінше 0,3%-ға және 1,7 пунктке аз. Тоқыма және тігін бұйымдарының бағасы импортталған осыған ұқсас бұйымдарға бәсекенің сақталуынан тек 0,2%-ға өсті, қағаз бен қатырма қағаз бағасы бұрынғы қалпында қалды, ал химиялық тауарлар бағасы 1,5%-ға, аяққиім – 0,3%-ға төмендеді.

2004 және 2005 жылдардың тамызында металдардың жекелеген түрлеріне өндіруші-кәсіпорындар бағаларының өзгеруі

өткен жылдың желтоқсанына пайызбен, өсуі+, төмендеуі-

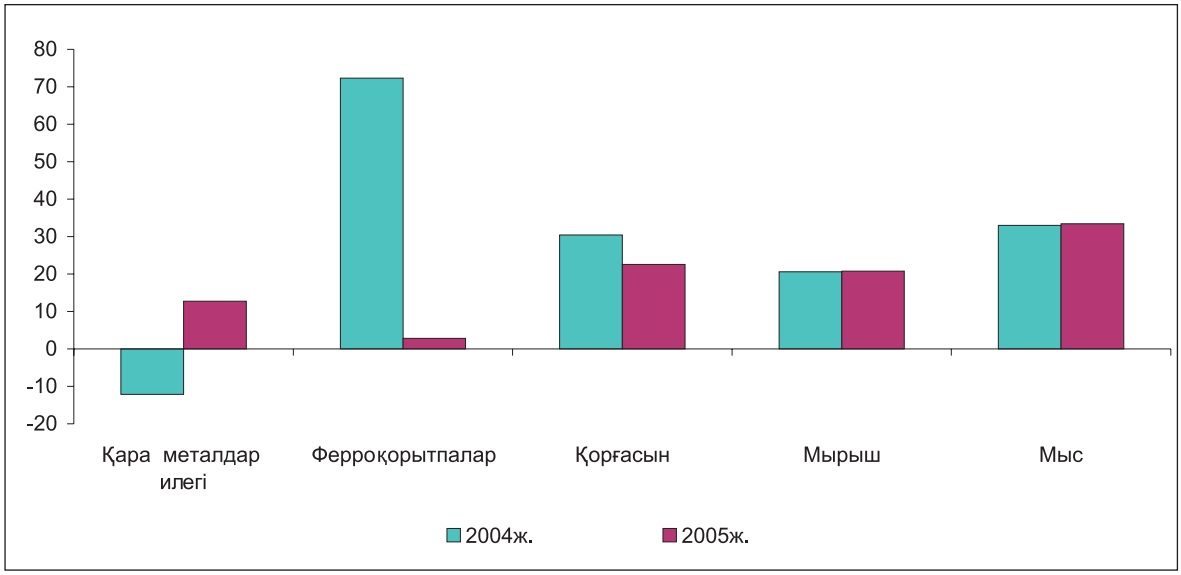

Ағымдағы жылдың тамызында республикада өндірілген тамақ өнімдерінің бағасы 1,2%-ға (ағымдағы жылдың шілдесінде – 0,2%-ға), құс етінің бағасы – 10,2%-ға (3,4%-ға), мал еті – 0,6%-ға (3,8%-ға), қант - 2%-ға (0,8%-ға) жоғары болды. Шикізат пен шыны ыдыстардың қымбаттауы минералды су мен басқа да алкогольсіз сусындар бағасының бір ай ішінде 4,5%-ға өсетінін алдын ала белгіледі. Ағымдағы жылдың қаңтар-шілдесінде жармалардың бағасы 15,3%-ға арзандады, ал өткен айда олардың 3% өсімі, бидай ұны бағасының өсімі тиісінше 8,5%-ға және 1,2%-ға тіркелген, бұл жаңа егіннің астығын жинау қарсаңында өндірушілер күтетін инфляциядан туындап отыр. Рынокта алкоголь өнімдерінің жоғары бәсекесі арақтың 0,2%-ға арзандауына әкелді.

Байқалған өндірістік сипаттағы қызметтер ішінен өткен айда тарифтердің төмендеуі газет басып шығаруда 1,1%-ға белгіленді, ал олардың қалған түрлерінің бағасы бұрынғы деңгейде сақталып қалды.

Ағымдағы жылдың тамызында **технологиялық процесс үшін өнеркәсіптік кәсіпорындар сатып алған өндірістік ресурстар бағасының индексі** шілдеге қарағанда 100,4%, 2004 жылдың желтоқсанына қарағанда – 102,6% құрады. Республикада сатып алынған шикізаттар мен материалдар бағасы бір ай ішінде 0,8%-ға өсті, алыс шетелде – 3,1%-ға, жақын шетелде – 0,9%-ға төмендеді.

Ағымдағы жылдың тамызында **ауыл шаруашылығы өнімдерін өткізу бағасының индексі** өткен аймен салыстырғанда 100,5% (өткен жылдың осы кезеңінде – 100,1%), 2004 жылдың желтоқсанымен салыстырғанда - 101,1% (104%) құрады.

Ағымдағы жылдың наурыз-шілдесінде байқалған мал шаруашылығы өнімдерінің маусымдық төмендеуі, тамызда олардың 1,2%-ға (жыл басынан бергі кезеңде – 1,3%-ға) өсуімен ауысты. Өткен айда мал мен құс еті бағасының өсімі 1,4%, ал шошқа еті -2,5%, ірі қара мал еті - 1,7%, құс еті – 1,4%, қой мен жылқы еті бағаларының өсімі – 0,4- 0,5% құрады. Жұмыртқаның бағасы 2%-ға, жүн – 0,2%-ға, елтірі – 0,1%-ға өсті, ал сүттің бағасы - өзгерген жоқ.

Ағымдағы жылдың тамызында өткен аймен салыстырғанда өсімдік шаруашылығы өнімдерінің бағасы 0,1%-ға төмендеді, 2004 жылдың желтоқсанымен салыстырғанда – 0,9%-ға өсті. Бір айда картоп, дәнді дақылдар мен көкөністер 0,1-0,2%-ға арзандады, жемістер мен жидектер - 1%-ға, күнбағыс тұқымдары – 0,6%-ға қымбаттады. Көкөніс өнімдері ішінен қызанақ бағасы 1,3%-ға, қырыққабат – 0,6%-ға төмендеді, ал асханалық қызылша бағасы – 1,2%-ға, бақша дақылдары - 1%-ға өсті.

Ағымдағы жылдың тамызында шілдеге қарағанда **құрылыстағы баға индексі** 100,3% (өткен жылдың тиісті кезеңінде – 101,1%), ағымдағы жылдың қаңтар-тамызында – 103,9% (103,7%) болды. Құрылыс өндірісі технологиялық құрылымдары элементтері ішінен құрылыс-монтаж жұмыстарының бағасы бір ай ішінде 0,6%-ға, технологиялық жабдық бағасы – 0,1%-ға өсті, ал өзге жұмыстар бағасы мен шығындар өзгерген жоқ.

2005 жылы құрылыстағы баға индексі

өткен айға пайызбен

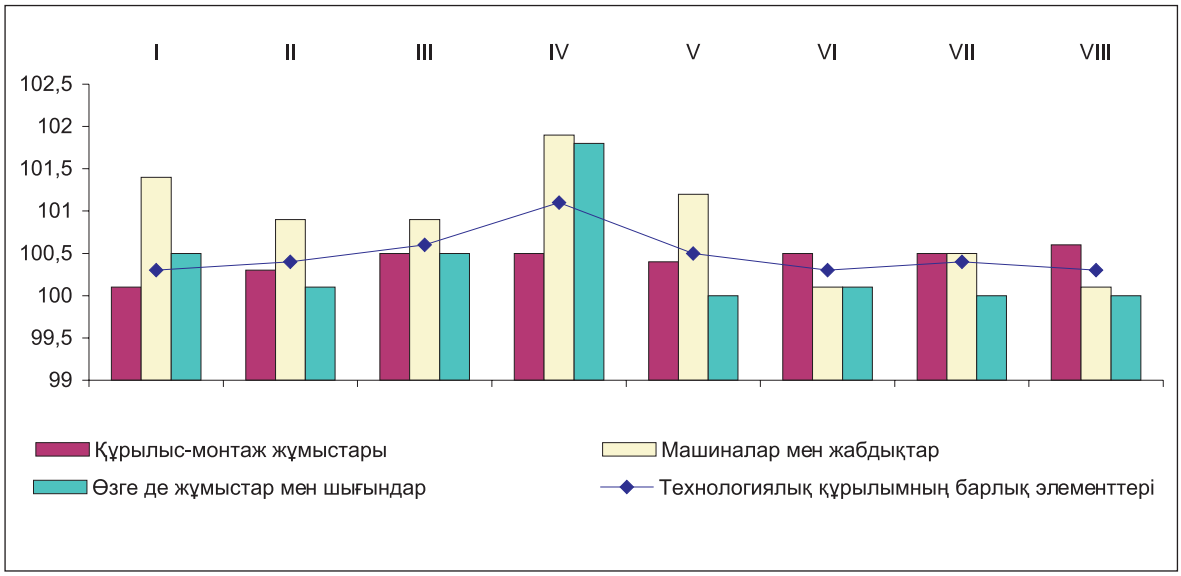

Ағымдағы жылдың тамызында құрылыс ұйымдары сатып алған материалдар, бөлшектер мен конструкциялар 0,6%-ға, ал портландцемент - 4,1%-ға, ғаныш – 2,7%-ға, құм – 1,6%-ға, құрылыс ерітіндісі, тауарлық бетон және су-газ құбырлары – 1,1%-дан, қыш тақталар, ағаш материалдар мен бояулар - 0,1-0,3%-ға қымбаттады.

Ағымдағы жылдың тамызында өткен аймен салыстырғанда **жүк көлігі қызметтері тарифтерінің индексі** 100% (2004 жылдың тиісті кезеңінде – 115%), 2004 жылдың желтоқсанымен салыстырғанда – 100,4% (111,6%) құрады.

Ағымдағы жылдың бір айында автомобильдермен жүк жеткізу 0,3%-ға, республика шегіне жеткізу - 1%-ға, республика ішінде жүк жеткізу – 0,1%-ға, қала ішінде жеткізу – 0,8%-ға қымбаттады. Өзен көлігі қызметінің 4,4%-ға қымбаттауы, республика ішілік қатынастар бойынша жүк тасымалдау тарифтерінің 5,3%-ға өсуімен байланысты болды. Өткен айда магистралдық құбырмен мұнай айдау 0,1%-ға арзан болды, ал табиғи газ тасымалдау тарифтері өзгеріссіз қалды.

6. ҚАРЖЫ ЖҮЙЕСІ

6.1 МЕМЛЕКЕТТІК ҚАРЖЫ

Қазақстан Республикасының Мемлекеттік бюджетінің орындалуы

Қазақстан Республикасының мемлекеттік бюджеті. ҚР Қаржы министрлігінің жедел деректеріне сәйкес **2005 жылдың 1 тамызына** табыс көлемі 1030,7 млрд. теңгені құрады (2004 жылдың 1 тамызына– 731,5 млрд. теңге), шығындар – 831,1 млрд. теңгені (2004 жылдың 1 тамызына 712,2 млрд. теңге), операциялық сальдо – 199,6 млрд. теңгені құрады. Бюджеттік таза кредит беруге - 1,9 млрд. теңгеден, ал қаржы активтерінің операция бойынша сальдосына – 86,3 млрд. теңгеден келді. Бюджет профициті 111,4 млрд. теңге деңгейінде анықталды. 2004 жылдың тиісті кезең көрсеткіштерімен салыстырғанда табыс көлемі бойынша деректер – 40,9%-ға, ал шығындар – 16,7%-ға өсті.

2005 жылдың 1 тамызына табыс жылдың нақтыланған бюджетіне қатынасы бойынша 65,3%, мемлекеттік бюджет шығындары – 52% орындалды.

Салық түсімдері құрылымында негізгі үлес корпоративтік табыс салығына – 36,9% (363,5 млрд. теңге) және ҚҚС (қосымша құн салығына) – 18,1% (178,8 млрд. теңге) келеді. Көрсетілген салықтар бойынша 2004 жылдың тиісті кезеңіндегіден тиісінше 2 есе және 22% асатын түсімдердің ең көп өсімі байқалады.

Бюджеттің барлық шығындар көлемінен әлеуметтік қызмет көрсетуге 53,7%, жалпы мемлекеттік қызмет көрсетуге және қорғанысқа – 20,6% келеді. Төменде 2005 жылдың 1 тамызына мемлекеттік бюджет шығындарының құрылымы келтірілген:

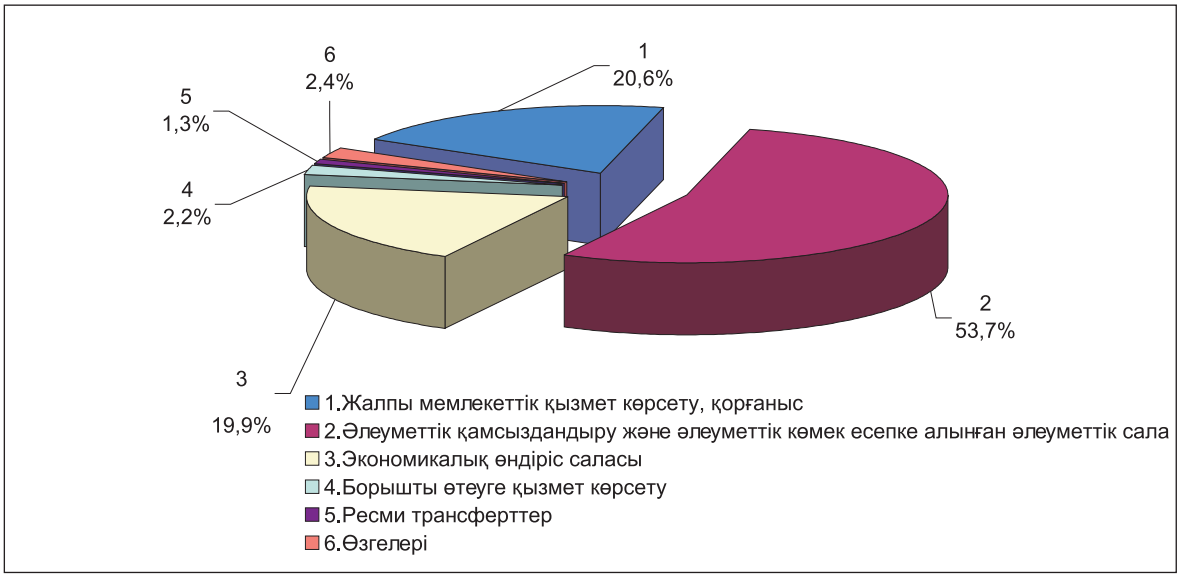

2005 жылдың 1 тамызына мемлекеттік бюджет тапшылығын қаржыландырудың (профицитті пайдалану) жалпы көлемі 111,4 млрд. теңгені, одан ішкі түсім 105 млрд. теңгені құрады. Бюджетті қаржыландыруға 129 млрд. теңге бюджет қаражаттарының бос қалдықтары пайдаланылды.

2005 жылдың 1 тамызына республикалық бюджетке түскен табыс көлемі – 835,9 млрд. теңге болды, бұл 2004 жылдың тиісті кезеңінің деңгейінен 51,1% артық (553,3 млрд. теңге).

2004 жылдың тиісті кезеңімен (569,8 млрд теңге) салыстырғанда шығындар 12,1% -ға өсіп, 638,8 млрд. теңгені құрады. Операциялық сальдо 197,1 млрд. теңгені, бюджеттік таза кредит беру 40,9 млрд. теңгені, қаржы активтерінің операция бойынша сальдосы – 83,2 млрд. теңгені құрады. Бюджет профициті 73 млрд. теңге деңгейінде қалыптасты.

Есепті кезеңде республикалық бюджет табысының 89,8%-ын салықтар, 3%-ын - салықтан тыс табыс, 7,1%-ын - ресми трансферттер құрады.

Шығындардың негізгі бөлігі әлеуметтік салаға – 38,1% (243,6 млрд. теңге) және өндірістік салаға – 17,6% (112,6 млрд. теңге) келеді.

Жергілікті бюджетке осы кезең ішінде түскен табыс 412,7 млрд. теңгені құрады, бұл 2004 жылдың тиісті кезеңі деңгейінен 19%-ға артық (346,7 млрд. теңге), шығындар – 410,3 млрд. теңге, 25,6%-ға (2004 жылдың 1 тамызына 326,8 млрд. теңге) жоғары. Операциялық сальдо – 2,4 млрд. теңгені, бюджеттік таза кредит беру -0,8 млрд. теңгені, қаржы активтерінің операция бойынша сальдосы – 3,1 млрд. теңгені құрады. Бюджет профициті 0,02 млрд. теңге деңгейінде анықталды.

6.2 КӘСІПОРЫНДАРДЫҢ ҚАРЖЫ ҚЫЗМЕТІ

Ірі және орта кәсіпорындар мен ұйымдардың қаржы қызметі

2005 жылғы шілденің жедел деректеріне 1099 ірі және 3460 орта кәсіпорындардың (ұйымдардың) көрсеткіштері енгізілді. Есеп берген субъектілердің сальдоланған қаржы нәтижесі 163,4 млрд. теңге табыс ретінде анықталды), бұл көрсеткіш 2004 жылдың тиісті кезеңінің деңгейінен 62,1%-ға жоғары (100,8 млрд. теңге). 2005 жылдың шілдесінде кәсіпорындар мен ұйымдардың пайдалылығы тұтастай алғанда 38,8% болды. Есепті айда жиынтықты кірістің негізгі бөлігі кен өндіру өнеркәсібі есебінен 61,6% немесе 100,6 млрд. теңгеде қалыптасты, олардан шикі мұнай мен табиғи газ өндіретін кәсіпорындарда 93,5% немесе 94,1 млрд. теңгеден келеді. Өңдеу өнеркәсібінің үлесі – 16,6% (27,2 млрд теңге), көлік және байланыс үлесі – 8,3% (13,5 млрд.теңге) құрады. 2004 жылдың тиісті кезеңімен салыстырғанда оң қаржы нәтижелерінің өсуі кен өндіру өнеркәсібінде 72,3% (58,4 млрд. теңге), көлік және байланыста 2,2 есе (6,1 млрд. теңге) өскені байқалады.

Өңірлер бойынша табыстың жалпы нәтижесінен ең көп сомасы Атырау облысына – 39,3 млрд. теңгеден (24,1%), Ақтөбе облысына – 28,1 млрд. теңгеден (17,2%), Маңғыстау облысына – 15,5 млрд. теңгеден (9,5%) және Астана қаласына – 39,5 млрд.теңгеден (24,2%) келеді.

2005 жылдың шілдесінде есеп берген субъектілердің жалпы санының 37,7%-на (1719 бірлігі) 22,2 млрд. теңге сомада залал келді. Залалдың жоғары деңгейі шаруашылық серіктестіктерінде байқалады оларға барлық залал көлемінен 56,3% (12,5 млрд. теңге) келеді.

Экономиканың өнеркәсіп секторы үлесіне залалдың жалпы көлемінен 44,1% немесе 9,8 млрд. теңгеден келеді. Бұл саладағы 548 залалды кәсіпорынның электр энергиясын, газ бен суды өндіру және бөлу бойынша 174 кәсіпорын үлесіне экономиканың осы секторы көлемінен 26,5% немесе 2,6 млрд. теңге залал және өңдеу өнеркәсібінің 323 субъектісіне 39,8% немесе 3,9 млрд. теңге залал келді. Залалды кәсіпорындардың (ұйымдардың) ең көп үлес салмағы Ақмола облысында – 60,3% (350 есеп берген кәсіпорынның – 211-і), Солтүстік Қазақстан облысында – 59,1% (242 есеп берген кәсіпорынның – 143-і), Шығыс Қазақстан облысында – 43,3% (365 есеп берген кәсіпорыннның –158-і), Қостанай облысында – 42,2% (351 есеп берген кәсіпорынның – 148-і) белгіленді.

Орта және ірі кәсіпорындар мен ұйымдардың өзара есеп айырысу жайы

2005 жылдың 1 тамызына міндеттемелер бойынша берешектің жиынтық көлемі – 4419,5 млрд. теңге, одан міндеттеме бойынша мерзімі өткен берешектің үлесі – 3,2% (140,5 млрд. теңге) құрады. 2004 жылдың 1 тамызындағы деректермен салыстырғанда (3380,8 млрд. теңге) міндеттемелер көлемінің ұлғаюы 30,7% немесе 1038,7 млрд. теңгені құрады, оның мерзімі өткен бөлігі 14,8% немесе 24,5 млрд. теңгеге кеміді (2004 жылдың 1 тамызына – 165 млрд. теңге). Міндеттемелер құрамында негізгі үлеске ие жеткізушілермен және мердігерлермен есеп айырысу – 18%, банктердің қарыздары – 20,6%. Өнеркәсіп салаларында жалпы міндеттемелер көлемінің 54,5% (2410,6 млрд. теңге) және барлық мерзімі өткен міндеттемелер сомасынан 66,2% (93 млрд. теңге) шоғырланған.

2005 жылдың 1 тамызына өңірлер бойынша міндеттемелер бойынша берешектің ең көп үлесі - Атырау облысына – 22% (971,5 млрд. теңге), Алматы қаласына – 19,7% (870,5 млрд. теңге), Астана қаласына – 20,5% (904,3 млрд. теңге) келеді.

2005 жылдың 1 тамызына жұмысшылар мен қызметшілердің жалақысы бойынша мерзімі өткен берешек жалпы жалақы бойынша берешектің (42,3 млрд. теңге) 5,7%-ын (2,4 млрд. теңге) құрады, мұның өзінде 50%-ы (1,2 млрд. теңгесі) ұзақтығы 3 айдан көп берешек.

Өңірлер бойынша жалақы бойынша берешектің аса көп үлесі - Маңғыстау облысына – 16,7% (26 бірлікте 0,4 млрд. теңге), Қарағанды облысына 16,7% (28 бірлікте 0,4 млрд. теңге) және Шығыс Қазақстан облысына – 12,5% (82 бірлікте 0,3 млрд. теңге) келеді.

Тұтастай алғанда кәсіпорындар мен ұйымдар бойынша дебиторлық берешек – 2004 жылдың 1 тамызындағы деректермен (1672,5 млрд. теңге) салыстырғанда 37,5% өсіп 2299,8 млрд. теңгені құрады, одан мерзімі өткендері – 125,3 млрд. теңге немесе жалпы сомадан 5,4%. 2004 жылдың 1 тамызындағы деректермен (109,7 млрд. теңгеге) салыстырғанда берешектің мерзімі өткен бөлігі 14,2%-ға өсті.

2005 жылдың 1 тамызына дебиторлық берешектің құрылымындағы негізгі көлемін- 41,4% (952,9 млрд. теңге) - сатып алушылар мен тапсырыс берушілердің берешегі алады. Мерзімі өткен дебиторлық берешектің жалпы көлемінің 50,1% (62,8 млрд. теңге) сатып алушылар мен тапсырыс берушілердің үлесіне тиеді.

6.3 АҚША-КРЕДИТ ЖҮЙЕСІ*

Банк статистикасы

Қазақстан Республикасы Ұлттық Банкінің деректері бойынша 2005 жылдың 1 тамызына ақша жиынының көлемі (М3) 1866,1 млрд. теңгені құрады (2004 жылдың 1 тамызына – 1231,7 млрд. теңге), соның ішінде айналыстағы қолма-қол ақша (М0) – 399,5 млрд. теңге (2004 жылдың 1 тамызына – 299 млрд. теңге) болды. М3 көрсеткіші 2004 жылғы шілденің соңындағы деректермен салыстырғанда 51,5%-ға, 2005 жылдың 1 шілдесіндегі көрсеткіштермен салыстырғанда 1,8%-ға өсті.

Ақша жиынының жалпы көлеміндегі қолма-қол ақша үлесі 2005 жылғы шілденің соңында 21,4% құрап, өткен кезеңмен салыстырғанда 0,2 пайыздық пунктке кеміді. 2005 жылдың 1 тамызына ақша қорының (резервтегі ақшаның) жалпы көлемі 564,8 млрд. теңгені құрады және өткен кезеңмен салыстырғанда 2,6%-ға өсті.

Депозиттік ұйымдардағы депозиттер (резидент еместердің шоттарын есепке алмағанда) 2005 жылдың 1 тамызына 1466,5 млрд. теңгені (2004 жылдың 1 тамызына – 932,7 млрд. теңге) құрады, 2004 жылғы шілденің соңындағы деректер деңгейінен – 57,2%-ға асып, 2005 жылдың 1 шілдесіндегі көрсеткіштен 1,6%-ға өсті.

Депозиттердің жалпы көлеміндегі 34,9%-ды немесе 512,1 млрд. теңгені халық салымдары алып отыр, бұл 2004 жылдың 1 тамызындағы деректермен салыстырғанда (388,3 млрд. теңге) 31,9% құрады. 2005 жылдың 1 тамызындағы жағдай бойынша халық депозиттері (салымдары) 2005 жылдың 1 шілдесіндегі деректермен салыстырғанда (502,3 млрд. теңге) 1,9%-ға өсті, соның ішінде ұлттық валютада – 1,3%-ға, шетел валютасында 2,7%-ға өсті. Халық депозиттерінің жалпы көлеміндегі ең көп үлесі ұлттық валютадағы салымдарға – 55,1% (282,3 млрд. теңге) келеді.

Экономика саласындағы **екінші деңгейдегі банктердің кредит салымдары** 2005 жылдың 1 тамызына 1974,7 млрд. теңгені құрады (2004 жылдың 1 тамызына – 1233,1 млрд. теңге), мұның 49,3%-ы (974,5 млрд. теңге) шетел валютасындағы кредиттер болып отыр. Кредиттер 2004 жылғы шілденің соңындағы деректермен салыстырғанда 60,1%-ға, өткен аймен салыстырғанда 3,8%-ға өсті.

Кредит салымдарының жалпы көлемінде ұзақ мерзімді несиенің үлесі – 67,3%-ды немесе 1329,6 млрд. теңгені құрады және өткен аймен салыстырғанда 5,4%-ға (1261,7 млрд. теңге), 2004 жылдың 1 тамызындағы деректермен (816,6 млрд. теңге) салыстырғанда 62,8%-ға өсті. Кредиттердің жалпы көлемінің ең көп үлесі саудада – 25,4%, өнеркәсіпте – 17,8%, құрылыста – 11,7%, ауыл шаруашылығында – 6,9% шоғырланған.

2005 жылдың 1 тамызына ЕДБ-нің шағын кәсіпкерлік субъектілеріне берген кредиттері кредит салымдарының жалпы сомасының 20,2%-ын (399,5 млрд. теңге) құрайды. Оның негізгі үлесі Алматы қаласында шоғырланған – 55,8% (223,1 млрд. теңге), одан ұзақ мерзімді кредиттер – 146,8 млрд. теңге.

ҚР Ұлттық Банкінің деректері бойынша 2005 жылдың 1 тамызына кредит беру объектілеріне ақша қаражатын бөлу кезінде айналым қаражаттарын сатып алуға 755,3 млрд. теңге, негізгі қорларды сатып алуға 222 млрд. теңге бөлінді, бұл кредит салымдарының жалпы көлемінің (1974,7 млрд. теңге) тиісінше 38,2%-ын және 11,2%-ын құрайды.

ҚР Ұлттық Банкінің деректері бойынша 2005 жылдың шілдесіндегі валюта айырбастау орындарының шетел валютасын сатуы/сатып алуы туралы есебі бойынша жеке тұлғаларға сату көлемі сатып алу көлемінен асып түсті: еуро – 93,4%, АҚШ доллары – 3,1 есе.

Жеке тұлғаларға шетел валютасын сату көлемі 2005 жылдың маусымындағы көрсеткіштермен салыстырғанда еуро бойынша – 24,2%-ға, ал АҚШ доллары бойынша – 13,2%-ға ресей рублі бойынша – 3,9%-ға кеміді.

Қазақстан Республикасы Ұлттық Банкінің **қайта қаржыландыруының ресми ставкасы** 2005 жылдың 11 шілдесінен бастап 0,5 пайыздық пунктке өсіп, жылдық деңгейде 8% болып белгіленді.

Мемлекеттік бағалы қағаздардың бастапқы рыногі

2005 жылдың маусымында мемлекеттік бағалы қағаздар эмиссиясының көлемі атаулы құны бойынша ҚР Ұлттық Банкінің ноттарымен 208,1 млрд. теңге сомада, тиімді жылдық табысы – 2,18% болып белгіленді.

2005 жылдың 1 тамызына айналыстағы барлық мемлекеттік бағалы қағаздардың жалпы көлемі атаулы құны бойынша 553,2 млрд. теңгені құрап, ағымдағы жылдың өткен айынан 7,3 пайызға төмендеді.

** Деректер 2004 жылғы маусымнан бастап ХВҚ-ның әдіснамасымен және ақша-кредит статистика деректері мен төлем теңгерімі салыстырмалылығын сәйкестендіру мақсатында қайта қаралды. Өз қызметін ҚР аумағында жүзеге асыратын шетел компанияларының филиалдары мен өкілдіктерінің шоттары міндеттемелердің ішкі активтерге/міндеттемелерге қосылды (бұрын олар міндеттемелердің сыртқы активтерде/міндеттерде көрсетілген).*

7. ЕҢБЕК РЫНОГЫ ЖӘНЕ ЕҢБЕККЕ АҚЫ ТӨЛЕУ

7.1 ЖАЛДАНЫП ЖҰМЫСПЕН ҚАМТЫЛУ

2005 жылдың тамызында (бағалау бойынша) жалдамалы қызметкерлердің саны 4,8 млн. адамды құрады, бұл өткен жылдың тиісті айындағыға қарағанда 308,7 мың адамға (6,8%-ға) көп. Олардың санынан 80,1%-ы мемлекеттік және мемлекеттік емес ұйымдарда, 12,6%-ы - жеке тұлғаларда, 7,3%-ы - шаруа (фермер) қожалықтарында жұмыс істеді.

2005 жылдың шілдесінде ірі және орта кәсіпорындарда 2,6 млн. адам немесе жалдамалы қызметкерлердің жалпы санының 54%-ы жұмыс істеді. Бұл өткен жылдың тиісті кезеңіндегіге қарағанда 102,5 мың адамға (4,1%-ға) көп. Жалдамалы қызметкерлердің жалпы санынан ауыл, орман және балық шаруашылығында 6,8%, өнеркәсіп және құрылыста – 33,7%, қызмет көрсетуде 59,5% жұмыс істеді. Қызметкерлер санының өсуі қызмет көрсету саласында – 72,5 мың адам (5%), өнеркәсіп және құрылыс кәсіпорындарында – 42,3 мың адам (5,1%) байқалды.

2005 жылдың шілдесінде өткен жылдың тиісті айымен салыстырғанда жұмыс күшінің ағымы құрылыста байқалды, онда жұмыс істейтін адамдардың саны 31,8 мың адамға (20,9%-ға), білім беруде – 19,9 мың адамға (4,2%-ға), саудада – 11,7 мың адамға (21,6%-ға), өнеркәсіпте - 10,5 мың адамға (1,6%-ға), қаржы саласында - 8,4 мың адамға (26,6%-ға) өсті.

Ағымдағы жылдың шілдесінде ірі және орта кәсіпорындарда бір қызметкер 151,4 сағат жұмыс істеген, бұл маусымдағыдан 4,3%-ға кем. Жұмыс күнінің орташа ұзақтығы 7,21 сағатты құрады.

Ағымдағы жылғы шілденің соңында ірі және орта кәсіпорындарда 15 мың бос жұмыс орны болды (қызметкерлердің тізімдік санының 0,6%-ы). Бұл өткен айдағыдан 1156 бірлікке (8,3%-ға) көп. Ең көп бос жұмыс орны саны өнеркәсіп кәсіпорындарында – 4335 бірлік (олардың жалпы санынан 28,9%), мемлекеттік басқаруда – 4365 бірлік (29,1%), жылжымайтын мүлікпен жасалатын операцияларды жүзеге асыру саласында– 1435 бірлік (9,6%), көлік және байланыста – 1066 бірлік (7,1%) тіркелді.

Ағымдағы жылдың шілдесінде маусыммен салыстырғанда бос жұмыс орындары санының азаюы құрылыста – 227 бірлік, қонақ үй-мейрамхана бизнесінде – 67 бірлік тіркелді. Бос жұмыс орны санының едәуір көбеюі қаржы қызметінде, жылжымайтын мүлікпен жасалатын операцияларды жүзеге асыру саласында, мемлекеттік басқаруда және саудада байқалды.

2004-2005 жылдары ірі және орта кәсіпорындардағы бос жұмыс орындарының саны

айдың соңына

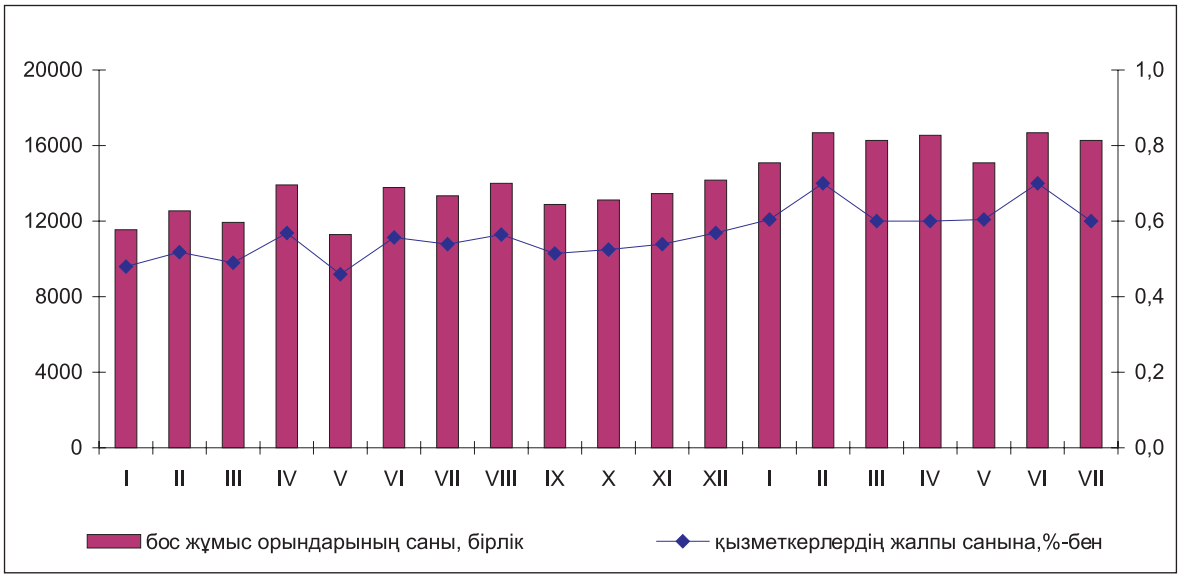

7.2 ЖҰМЫССЫЗДЫҚ ЖӘНЕ ЖҰМЫСПЕН ҚАМТАМАСЫЗ ЕТУ

15 және одан жоғары жастағы экономикалық тұрғыдан белсенді халық саны 2005 жылғы тамызда (сараптық бағалау бойынша) 8 млн. адамды құрады, бұл өткен жылдың тиісті айына қарағанда 111,4 мың адамға (1,4%-ға) көп.

Республика экономикасында 7,4 млн. адам жұмыспен қамтылды. 2004 жылдың тамызына қарағанда олардың саны 116,4 мың адамға (1,6%-ға) өсті. Жұмыспен қамтылғандар құрылымында жалдамалы қызметкерлер үлесі 65,2%, өз бетінше жұмыспен қамтылғандар – 34,8% құрайды.

2005 жылғы тамызда жұмыссыздар саны (табысты жұмысы болмаған, оны үздіксіз іздеген және оған кірісуге әзір адамдар) – 627,7 мың адамды құрады. Бұл өткен жылдың осы айымен салыстырғанда 5 мың адамға немесе 0,8%-ға аз. Жұмыссыздық деңгейі 7,8% (2004 жылғы тамызда – 8,0%).

2004 - 2005 жылдардағы жұмыссыздық деңгейі

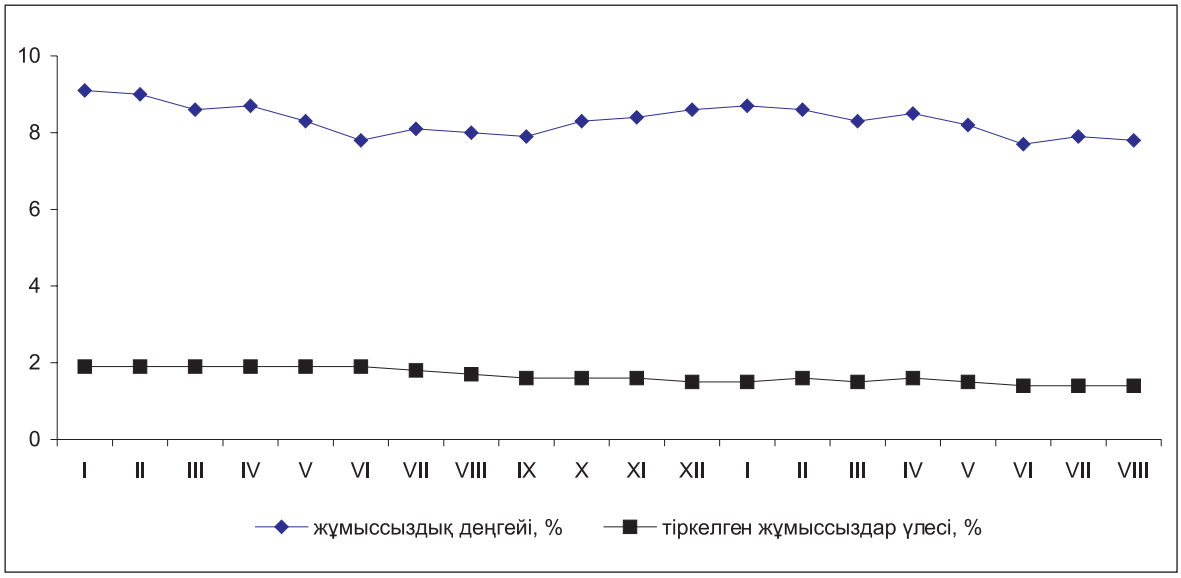

Қазақстан Республикасы Еңбек және халықты әлеуметтік қорғау министрлігінің деректері бойынша 2005 жылдың тамызында уәкілетті органдарға жұмысқа орналасу мәселесі бойынша 20,7 мың адам, 7,1мың ауыл тұрғыны келді.

2005 жылғы тамыздың соңында жұмыспен қамту органдарында жұмыссыздар ретінде есепте тұрған азаматтар саны 107,4 мың адамды құрады, бұл өткен айға қарағанда 3,3 мың адамға (3%-ға) және 2004 жылдың тиісті кезеңіне қарағанда 28,1 мың адамға (20,8%-ға) аз. Жұмыссыз әйелдердің тіркелген жалпы саны 68,9 мың адамды (64,1%) құрады. Ағымдағы жылдың тамызында экономикалық тұрғыдан белсенді халық санында тіркелген жұмыссыздар үлесі 1,4% (2004 жылдың тамызында – 1,7%) құрады.

2005 жылдың қаңтар-тамызында 120,5 мың адам жұмысқа орналастырылды, бұл өткен жылдың тиісті кезеңіне қарағанда 11,1мың адамға (10,1%-ға) көп. Ағымдағы жылдың тамызында 17,5 мың адам жұмысқа орналасты, олардың ішінде - 5,9 мың адам ауыл тұрғындары немесе жұмысқа орналасқысы келген ауыл тұрғындарының 83,6%-ы. Шілдеге қарағанда тамызда жұмысқа орналастырылған азаматтар саны 1,9 мың адамға өсті. Жыл басынан бері 18 мың жұмыссыз кәсіптік дайындыққа, қайта дайындауға және біліктілігін көтеруге жіберілді, 97,5 мың адам – қоғамдық жұмыстарға қатысты.

2005 жылдың 1 қыркүйегіндегі жағдай бойынша 70 кәсіпорын әртүрлі себептерге байланысты өндірісін толықтай, 182-і жартылай тоқтатқан, 17 кәсіпорын толық емес жұмыс уақыты режиміне толықтай көшсе, 58-і толық емес жұмыс уақыты режимінде жартылай жұмыс істеген. Бір ай ішінде еріксіз демалыста болған қызметкерлер саны 8,3 мың адамды құрады, одан ақысыз демалыста болғандары - 7,6 мың адам.

7.3 ЕҢБЕККЕ АҚЫ ТӨЛЕУ

2005 жылдың шілдесінде бір қызметкердің орташа айлық атаулы жалақысы 34540 теңгені құрап, өткен жылдың тиісті кезеңімен салыстырғанда 20,6%-ға өсті, нақты көрінісінде – 11,5%, қаңтар-шілдеде – тиісінше, 31024 теңге, 15,1%-ға және 7,2%-ға өсті.

2004-2005 жылдардағы еңбек ақы

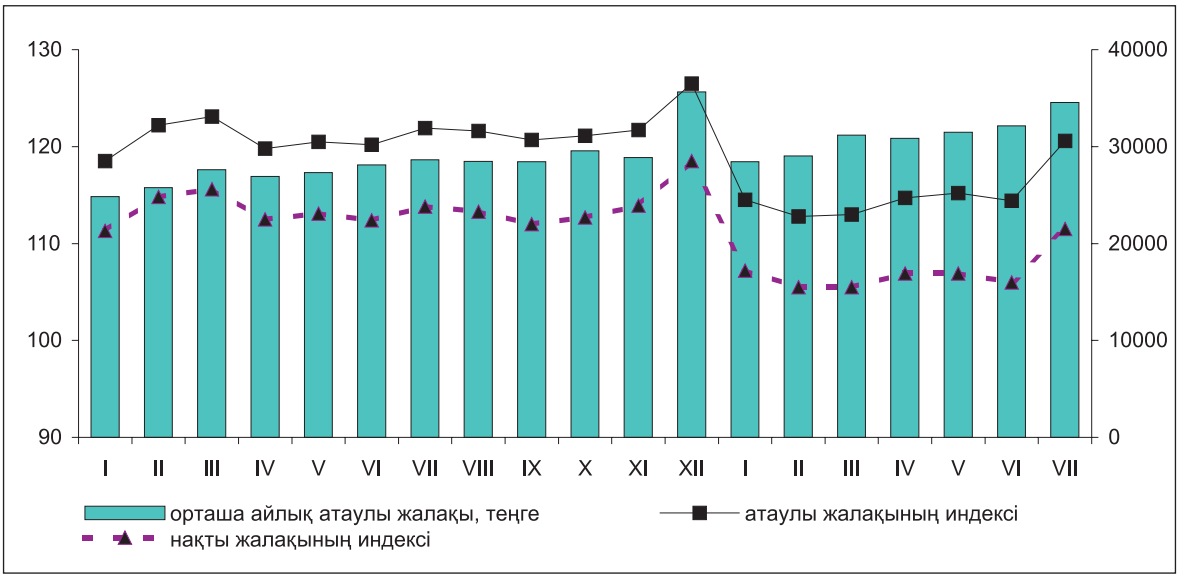

Жалдамалы қызметкерлердің жалақысының көбеюі өткен жылдың тиісті айымен салыстырғанда экономикалық қызметтің барлық түрлері бойынша байқалды. Өнеркәсіптегі қызметкерлердің жалақысы ағымдағы жылдың шілдесінде 2004 жылдың тиісті айына қатысты 18%-ға, қаржы қызметіндегі қызметкерлердікі – 22,2%-ға, саудадағы қызметкерлердікі – 26,2%-ға, ауыл шаруашылығындағы қызмткерлердікі – 26,6%-ға өсті.

Шілдеде жалақының жоғары деңгейі қаржы саласында жұмыс істейтін қызметкерлерде сақталды – 73738 теңге немесе ел бойынша орташа жалақыдан 2,1 есе жоғары, кен өндіру өнеркәсібінде – тиісінше, 66239 теңге және 1,9 есе, көлік және байланыста – 50789 теңге және 1,5 есе.

Білім беруде еңбек ақы – 20118 теңге болды, ол орта есеппен алғандағы республика бойынша еңбек ақыдан 41,7% төмен, денсаулық сақтауда – тиісінше, 19369 теңге және 43,9%, ауыл шаруашылығында – 14270 теңге және 58,7%.

2004-2005 жылдардың шілдесіндегі экономика секторлары бойынша еңбек ақы

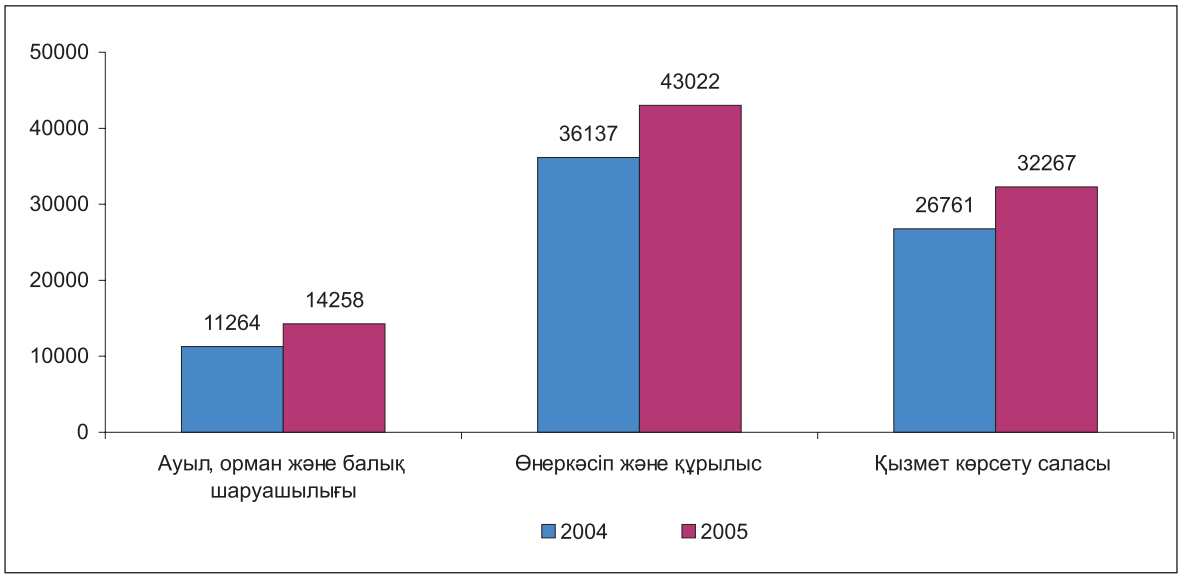

8. ХАЛЫҚТЫҢ ТАБЫСЫ

Ақшалай табыс

2005 жылғы шілдеде халықтың орта есеппен жан басына шаққандағы атаулы ақшалай табысы (бағалау бойынша) теңгені құрады, бұл өткен жылдың тиісті кезеңіне қарағанда %-ға жоғары. Нақты ақшалай табыс осы кезең ішінде %-ға өсті.

Халықтың атаулы ақшалай табысы (бағалау)

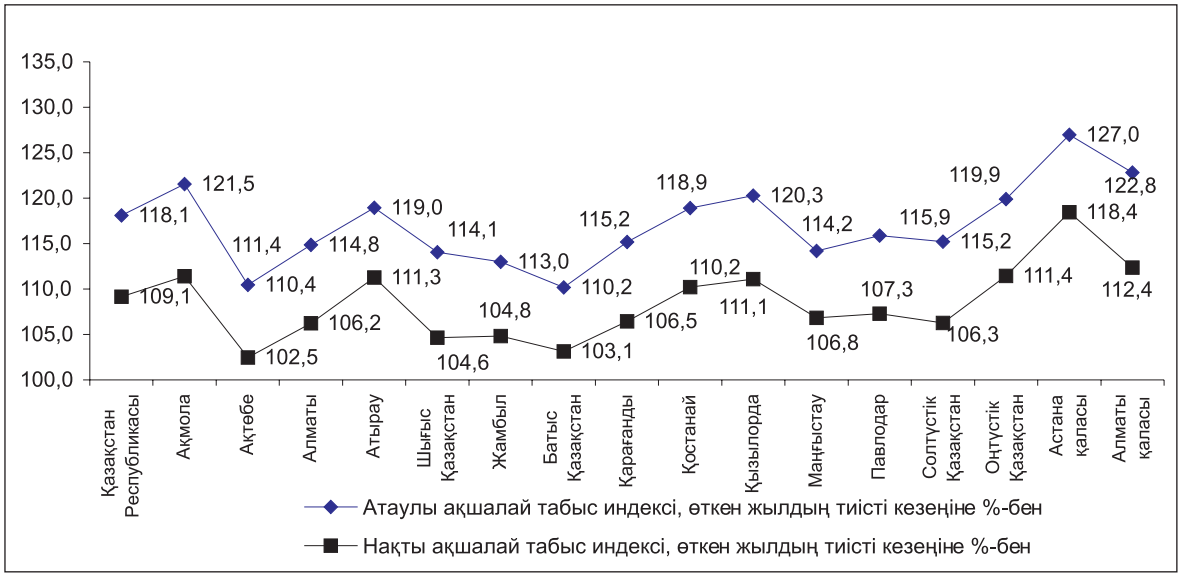

2005 жылдың II тоқсанындағы үй шаруашылықтарын іріктеп зерттеу қорытындылары бойынша тұтынуға пайдаланылған орта есеппен жан басына шаққандағы табыс, орта есеппен тоқсанның бір айында 8780 теңге сомасында болды, бұл 2004 жылдың II тоқсанына қарағанда 13,3%-ға жоғары.

Тұтынуға пайдаланылған табыстың деңгейі бұрынғысынша елеулі өңірлік саралауға ұшыраған. 2005 жылдың II тоқсанында бұрынғыдай көрсеткіштердің ең үлкен шамасымен Астана және Алматы қалалары,, көрсеткіштердің ең төмен шамасымен - Қызылорда, Оңтүстік Қазақстан және Жамбыл облыстары сипатталды. Астана қаласында (халықтың жан басына шаққанда17142 теңге) байқалған тұтынуға пайдаланылған табыстың ең жоғары мәнінің ара қатынасы, Қызылорда облысында (5903 теңге) болған табыстың ең төменгі мәнінің ара қатынасы қатынасы 2,9 есені құрады.

Орташа республикалық деңгейдегі тұтынуға пайдаланылған табыстың ара қатынасы

пайызбен

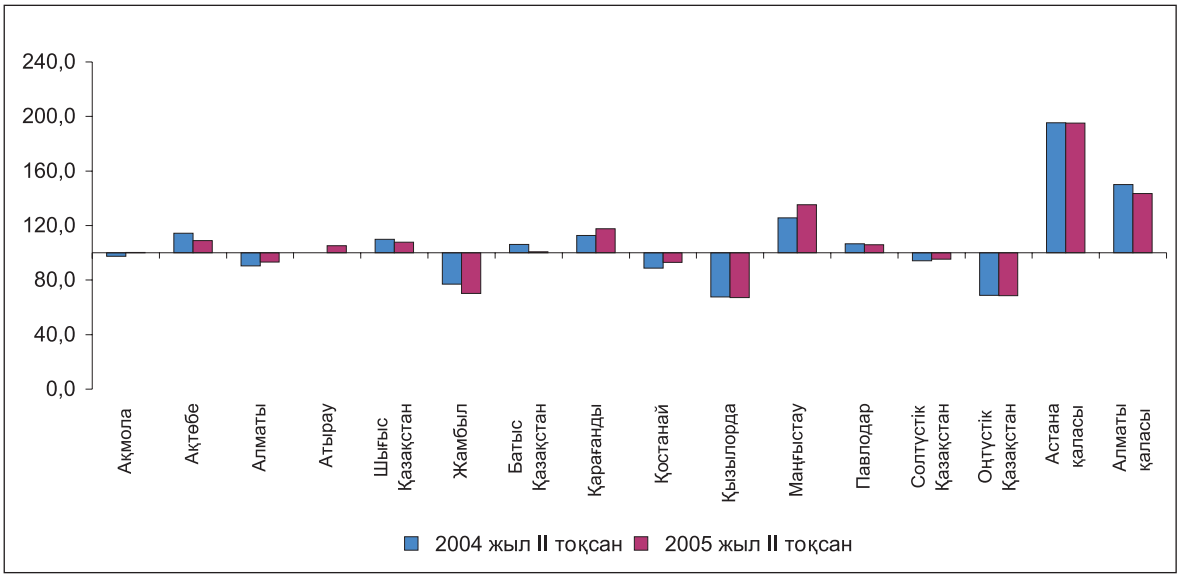

2005 жылғы II тоқсанда күнкөрістің ең төменгі деңгейімен салыстырғанда кедейлердің үлесі 18,8%-ды құрады, азық-түлік қоржынының құнымен салыстырғанда – 5,9%. Бұл ағымдағы жылдың I тоқсанындағы көрсеткіштен біршама жоғары, ал өткен жылдың тиісті кезеңіндегі көрсеткіштен төмен. Кестеде келтірілгендей, кедейлік серпінінің жылдық циклдеріндегі көрсеткіштердің жыл басында едәуір өсуі тән құбылыс.

2005 жылдың II тоқсанындағы бір ай ішінде орта есеппен жан басына шаққандағы ақшалай табыс 7936 теңгені құрады, 2004 жылдың II тоқсанымен салыстырғанда 13,8%-ға өсті.

Көрсетілген кезеңде ақшалай қаражаттың ең көп бөлігі бұрынғысынша тауарлар сатып алуға және қызметке ақы төлеуге жұмсалды. 2005 жылдың II тоқсанында тұтыну шығыстарының құрылымындағы барлық шығындардың 47,3%-ы азық-түлік тауарларын (алкогольді сусындар мен темекі өнімдерін есепке алғанда) сатып алуға, 28,1%-ы - азық-түлік емес тауарларды сатып алуға, 24,6%-ы - қызметтерге ақы төлеуге келді.

Қазақстан Республикасы халқының тұтыну шығыстарының құрылымы

(пайызбен)

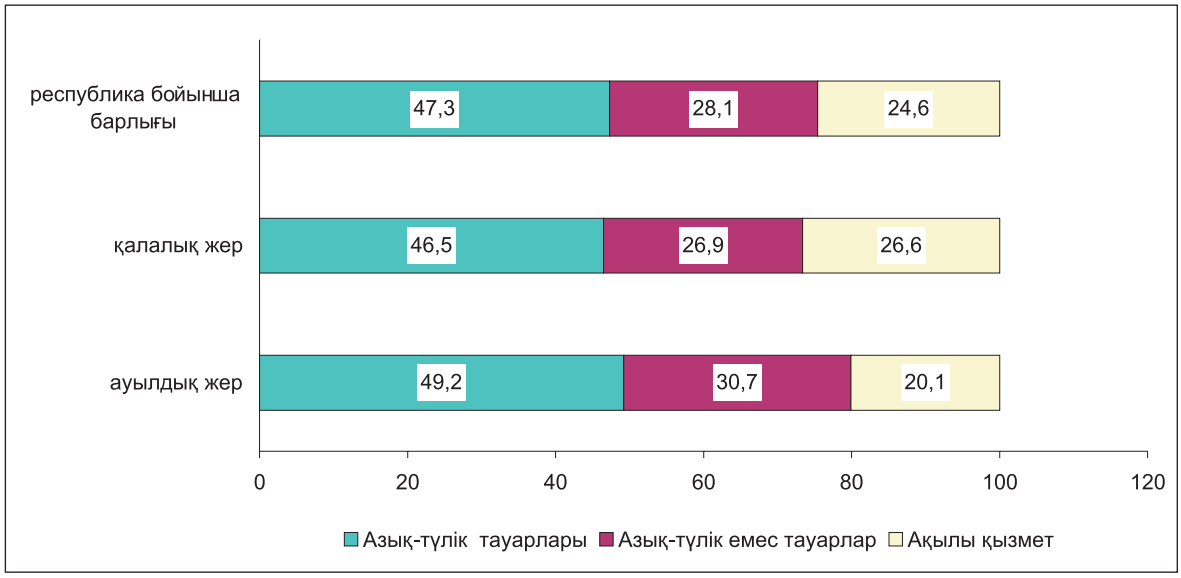

2005 жылғы II тоқсанда күнкөрістің ең төменгі деңгейімен салыстырғанда кедейлердің үлесі 18,8%-ды құрады, азық-түлік қоржынының құнымен салыстырғанда – 5,9%. Бұл ағымдағы жылдың I тоқсанындағы көрсеткіштен біршама жоғары, ал өткен жылдың тиісті кезеңіндегі көрсеткіштен төмен. Кестеде келтірілгендей, кедейлік серпінінің жылдық циклдеріндегі көрсеткіштердің жыл басында едәуір өсуі тән құбылыс.

Қазақстан Республикасында кедейліктің төмендеу үрдісі

пайызбен

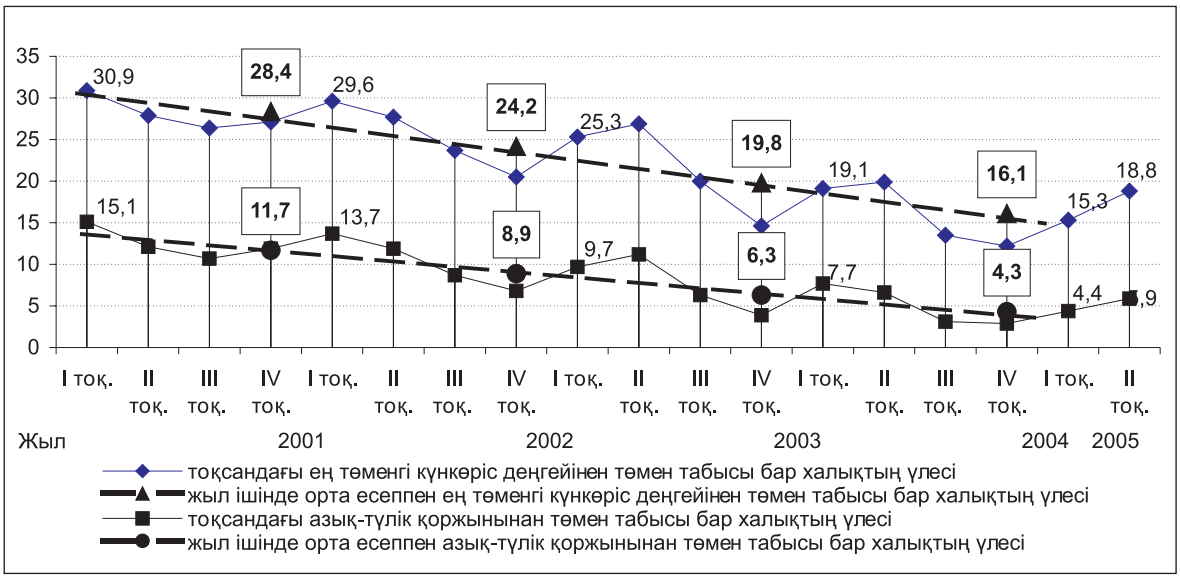

2005 жылғы II тоқсанда бірінші децильдегі (табыстары ең аз) үй шаруашылығының бір мүшесінің орташа айлық табысы 2004 жылдың тиісті кезеңімен салыстырғанда 13,6%-ға, ал соңғы децильдегі топтікі (табыстары ең көп) - 12,5%-ға өсті. Абсолюттік мәнде ең кедей адамдардың табысы 335 теңгеге ғана өсті, ал ең ауқатты адамдардың табысы – 2511 теңгеге өсті.

Халықтың 10 пайыздық топтары бойынша табыстарын бөлу*

орта есеппен жан басына шаққанда айына, теңге

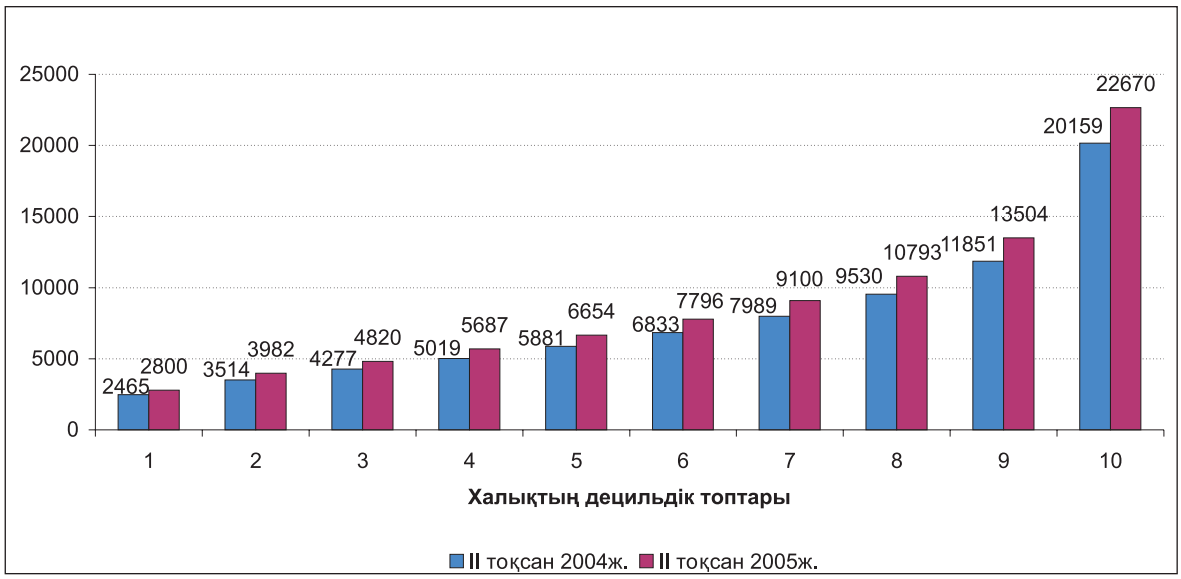

**Мүшелерінің саны бойынша тең келетін үі шаруашылыыы үшін табыстардың эквивалент шкалдарын пайдаланбай.*

9. ДЕМОГРАФИЯЛЫҚ ПРОЦЕСТЕР ЖӘНЕ ӘЛЕУМЕТТІК САЛА

9.1 ДЕМОГРАФИЯЛЫҚ АХУАЛ

2005 жылдың 1 тамызына республика халқының саны ағымдағы деректер бойынша 15161,5 мың адамды құрады, соның ішінде 8688,3 мың адам (57,3%) қала және 6473,2 мың адам (42,7%) ауыл тұрғындары. Жыл басынан бері ол 86,7 мың адамға немесе 0,6%-ға өсті. Халықтың жалпы санының өсімі елдің 11 өңірінде байқалды. Халық санының ең жоғары өсімі – 24,9 мың, 16,8 мың және 12,4 мың адамға - тиісінше Оңтүстік Қазақстан облысына және Алматы мен Астана қалаларына келеді, ал оның ең көп кемуі - Шығыс Қазақстан облысында - 5,6 мың адамға.

Ағымдағы жылдың қаңтар-шілдесінде республика халқының табиғи өсімі 70473 (67603 – осында және әрі қарай жақша ішінде өткен жылдың тиісті кезеңінің көрсеткіштері келтірілген) адамды құрады. Қостанай және Шығыс Қазақстан облыстарында өлгендер саны туғандар санынан асып түсті. Табиғи өсімнің жалпы коэффициенті 1000 тұрғынға 8,1 (7,5) адамды құрады.

Ағымдағы жылдың қаңтар-шілдесінде АХАЖ органдарында 165172 (158109) туу тіркелді. Қалалық жерде туу өткен жылдың тиісті кезеңімен салыстырғанда 7,6% өсіп, 96943 тууды, ал ауылдық жерде тиісінше 0,3% және 68229 тууды құрады. Туудың жалпы коэффициенті 1000 тұрғынға 18,5 (17,6) тууды құрады.

Республика бойынша өлгендер саны ағымдағы жылдың қаңтар-шілдесінде 94699 (90506) адамды құрады, соның ішінде қалалық жерде - 60596 (57850) және ауылдық жерде - 34103 (32656). Өлім-жітімінің жалпы коэффициенті 1000 тұрғынға 10,4 (10,1) адамды құрады.

Халық өлімі себептерінің негізгі топтары ішінде қомақты үлесті қан айналымы жүйесіндегі аурулар алып отыр, олардың үлесіне барлық тіркелген өлім оқиғаларының 52,1% тиесілі (49,2%). Өлтіруден және өзін-өзі өлтіруден, тиісінше, 1274 және 2416 (1401 және 2644) адам өлген, немесе жазатайым оқиғалардан, улану мен жарақаттанудан өлгендердің жалпы санынан 9,8% және 18,5% (11,2% және 21,2%).

Есепті кезеңде республикада 2479 (2343) 1 жасқа дейінгі нересте өлімі тіркелген. Нәресте өлімнің коэффициенті өткен жылдың тиісті кезеңіндегі деңгейде сақталып, 1000 туғанға 14,6 өлімді құрады. Нәресте өлімінің ең көп тараған себептері перинаталдық кезеңде пайда болатын аурулардан, одан 1239 (1037) нәресте өлімі тіркелген, немесе барлық нәресте өлімінің 50% (44,3%).

Ағымдағы жылдың қаңтар-шілдесінде некеге тұру және некені бұзу саны тиісінше 60576 және 18423 (58181 және 18511) құрады. Некеге тұрудың жалпы коэффициенттері 7,8 (7,7) некені, ал ажырасудың жалпы коэффициенттері 2004 жылдың тиісті кезеңіндегі деңгейде қалды және 1000 адамға 2,1 ажырасуды құрады.

Елде халық көші-қонының оң айырымы сақталып отыр, ағымдағы жылғы қаңтар-шілдеде оның шамасы 16231 (2952) адамды құрады. Тұтастай алғанда республикада ТМД елдерімен халық көші-қонының оң айырымы қалыптасқан - 20142 (11325) адам.

Қаңтар-шілдедегі халықаралық көші-қон

адам

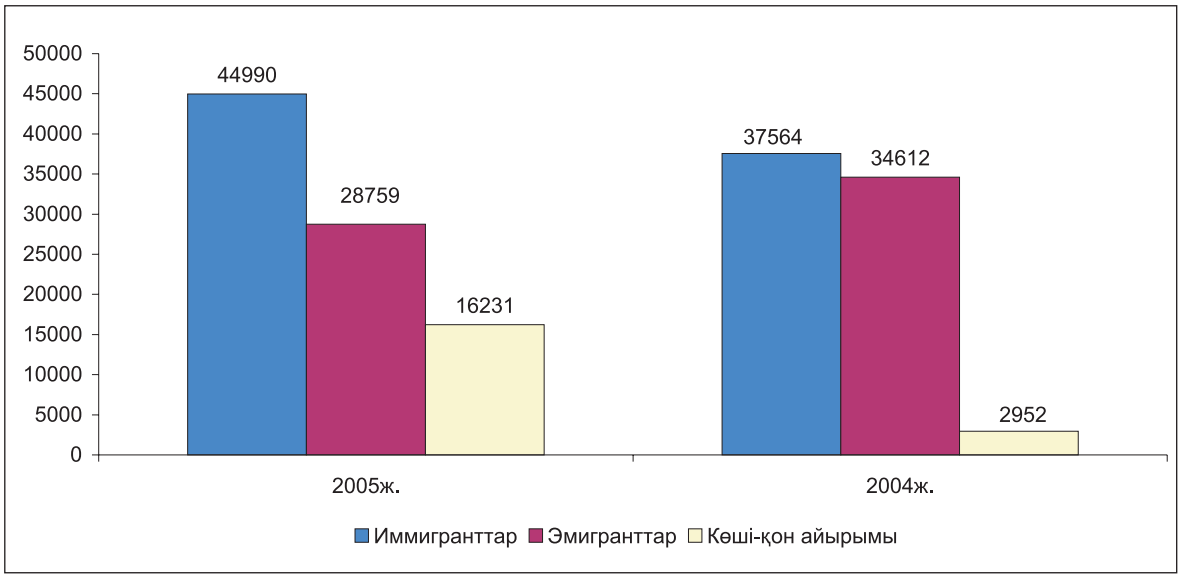

Қазақстанға келгендер саны былтырғы жылғы қаңтар-маусыммен салыстырғанда 7426 адамға, немесе 19,8% өсті, ал Қазақстаннан кеткендер саны 5853 адамға, немесе 16,9% кеміді. ТМД елдерінен келгендер мен сол елдерге қоныс аударғандар үлесі олардың жалпы санынан 89,2% және 69,5% (92,1% және 67,3%) құрады. Иммигранттардың негізгі бөлігі Оңтүстік Қазақстан, Алматы, Жамбыл, Қостанай және Қарағанды облыстарында орналасқан, ал эмигранттардың көбісі Қостанай, Шығыс Қазақстан, Солтүстік Қазақстан, Қарағанды және Павлодар облыстарынан.

Иммигранттар арасында қомақты үлес салмағы қазақ ұлтында - 79,1%, ал орыстардың үлесіне 12,2% тиесілі. Қазақстаннан тыс елдерге кеткендер санының жартысынан көбін орыстар - 57,8%, ал немістер - 19,5% құрайды.

Ел ішіндегі мигранттар саны 155049 (165240) адамды құрады, одан халықтың өңіраралік көші-қонында - 67940 (63866) немесе 43,8% (38,6%). Өңіраралық көші-қонда оң айырым елдің 6 (5) өңірінде байқалды.

9.2 ХАЛЫҚТЫҢ АУРУ-СЫРҚАУЛЫҒЫ

Республикалық СЭС-тің деректері бойынша 2005 жылдың қаңтар-шілдесінде республика аумағында халықтың ауру-сырқауға шалдығуы тіркелетін инфекциялардың біразы бойынша қысқарды. Алайда, көкжөтелмен (5,1 есеге), туляремиямен, ЖҚТБ-мен (1,5 есе), өткір вирустық гепатитпен (7,7%), менингококк жұқпасымен (6,9%), ауырғандар саны өскен. Қызылшамен ауырғандардың 16 мыңнан астам оқиғасы тіркеліп, 480 АҚТҚ жұқпасын тасымалдаушылар анықталды (2004 жылы – 419).

Бұл кезеңде 14 жасқа дейінгі балалар арасында көкжөтелмен (4,9 есеге), менингококк жұқпасымен (27,7%), өткір вирустық гепатитпен (26,2%) ауырғандар саны өсіп, 4,5 мың қызылшамен ауырғандар тіркелді.

Ағымдағы жылдың шілдесінде 2004 жылдың шілдесімен салыстырғанда көкжөтелмен ауырғандар саны 8,8 есеге, аш ішектің қабынуымен - 2,3 есеге өсіп, 87 АҚТҚ жұқпасын тасымалдаушылар анықталды (2004 жылдың шілдесінде – 73), қызылшамен ауырғандардың 70 оқиғасы тіркелді. Ауылдық жерлерде дәл осы кезеңде көкжөтелмен (8,5 есе), АҚТҚ жұқпасымен (1,4 есе) ауырғандар саны көбейген, менингококк жұқпасымен ауырғандар саны да өсіп (60%-ға), қызылшамен ауырудың 15 оқиғасы тіркелген.

Ағымдағы жылдың қаңтар-шілдесінде тіркелген жұқпалы аурулардың арасында аса кең тараған жоғары тыныс жолдарының өткір жұқпасы (100 мың адамға шаққанда 9857,3 оқиға), тұмау (440,8), тыныс органдарының туберкулезі (155,1), ішектің өткір жұқпасы (121,1), мерез (66,7), өткір вирустық гепатит (61,4) және битшеңдік (48,8) болды.

9.3 ҚЫЛМЫСТЫЛЫҚ

Қазақстан Республикасы Бас прокуратурасының Құқықтық статистика және арнайы есепке алу жөніндегі комитетінің деректері бойынша республика аумағында 2005 жылдың қаңтар-шілдесінде тіркелген қылмыстардың саны өткен жылдың тиісті кезеңімен салыстырғанда біршама азайып (0,6%-ға), 83,5 мыңды құрады, олардың 27,8% әйелдерге қатысты, 3,8% - кәмелетке толмағандарға қатысты жасалған қылмыстар. 2005 жылдың қаңтар-шілдесінде халықтың 10 мың адамына шаққанда тіркелген қылмыстардың саны тұтастай республика бойынша 95 оқиғаны құрады.

Тіркелген қылмыстардың құрылымында жоғары үлес салмағын меншікке қарсы жасалған қылмыстар алады (64,3%). Олардың ішінде едәуір бөлігі бөтен мүлікті ұрлауға (43,3%) тиесілі болып отыр, ол өткен жылдың тиісті кезеңімен салыстырғанда 2,3%-ға өскен, сол сияқты тонау (13,3%), алаяқтық (1,3%) оқиғалары да көбейген.

Жеке адамға қарсы жасалған қылмыстар санында денсаулыққа қасақана жеңіл зиян келтіру (35,1%), денсаулыққа қасақана орташа ауырлықтағы зиян келтіру (6,1%) саны айтарлықтай өскен.

Өткен жылдың қаңтар-шілдесімен салыстырғанда көлік қылмысының (21,7%), мемлекеттік қызмет мүдделеріне қарсы қылмыстардың (4,9%), бұзақылық оқиғаларының (4,3%) тіркелген саны өскен.

Талданып отырған кезең ішінде республиканың құқық қорғау органдары экономика саласындағы 5,6 мың қылмысты ашты (2004 жылдың қаңтар-шілдесіндегі деңгейге – 88,8%). Қылмыстардың бұл тобында жалған ақша немесе бағалы қағаздар жасау және өткізуге (14,5%), азаматтардың салық төлеуден жалтаруына (13,5%) байланысты қылмыстардың саны өскен.

Ағымдағы жылдың қаңтар-шілдесінде 2004 жылдың осы кезеңімен салыстырғанда есірткіге байланысты қылмыстардың жалпы саны 7,4%-ға азайды. Есірткі құралдарын немесе психотроптық заттарды өткізу мақсатында заңсыз әзірлеуге, сатып алуға, сақтауға, тасымалдау мен жіберуге, оларды тұтынуға бейімдеуге, есірткі құралдарын немесе психотроптық заттарды тұтыну үшін притондар ұйымдастыруға немесе ұстауға байланысты қылмыстар саны 2,9%-ға азайып, 2,8 мың оқиғаны құрады. Бұл санаттағы қылмыстардың ашылуы ағымдағы жылдың қаңтар-шілдесінде 84,8% құрады (2004 жылдың қаңтар-шілдесінде – 88,3%).

Республикада әскери қылмыстардың қысқару үрдісі сақталуда. 2005 жылдың қаңтар-шілдесінде 2004 жылдың тиісті кезеңімен салыстырғанда әскери қызметкерлер жасаған қылмыстардың саны 8,5% азайды. Осы санаттағы тіркелген қылмыстар санының 30,9% - билігін пайдаланып қиянат жасау, билікті асыра пайдалану немесе әрекетсіздік, 28% - бөлімді немесе қызмет орнын өз бетінше тастап кету, 22,7% - өзара қарым-қатынастың жарғылық ережелерін бұзу, 2,3% - қашқындық.

Есепті кезеңде тексерілген қылмыстар бойынша республиканы тұтастай алғанда материалдық залалдың анықталған сомасы 14228,2 млн. теңге болды, оның 47% - экономикалық қызмет саласындағы қылмыстардың, 39,6% - меншікке қарсы қылмыстардың үлесінде.

Ағымдағы жылдың жеті айында республиканың құқық қорғау органдары қылмыс жасаған 44,8 мың адамды анықтады (2004 жылдың қаңтар-шілдесіне қарағанда 2%-ға көп). 32,7 мың адам қылмыстық жауапқа тартылды.

Қылмысы әшкереленген адамдардың 10,5% - әйелдер, 10,5% - жасы кәмелетке толмағандар. Мемлекеттік қызметті атқарушылардың үлесіне 3,2% келеді. Бұрын қылмыс жасаған адамдардың үлес салмағы – 10,6% (2004 жылдың қаңтар-шілдесінде – 13,5%) құрады.

Қазақстан бойынша орташа алғанда әрбір тоғызыншы қылмыскер қылмысты - мас күйінде, әрбір төртінші - топ құрамында жасаған. Қылмыстары әшкереленгендердің ең көбін (71,9%) – жұмыссыздар құрады.

10. ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫ ӨҢІРЛЕРІНІҢ ӘЛЕУМЕТТІК-ЭКОНОМИКАЛЫҚ ЖАҒДАЙЫ: САЛЫСТЫРМАЛЫ ТАЛДАУ

Өнеркәсіп. 2005 жылғы қаңтар-тамызда өнеркәсіп өндірісі көлемінің өсуі 2004 жылғы тиісті кезеңмен салыстырғанда, Қызылорда, Қарағанды, Қостанай және Шығыс Қазақстан облыстарынан басқа (өндіріс көлемі тиісінше, 13,4%-ға, 12%-ға, 8,4%-ға және 0,9%-ға төмендеген), Қазақстанның барлық өңірлерінде байқалды. Ең көп өсімге Батыс Қазақстан облысында (33,9%-ға) қол жеткізілсе, ең аз өсім Жамбыл облысында (0,5%-ға) тіркелді. Жоғары өсу қарқыны сондай-ақ Алматы (17,9%-ға) мен Астана (12,4%-ға) қалаларында және Ақмола (20,3%-ға), Алматы (10,3%-ға), Ақтөбе (10,2%-ға) облыстарында байқалды.

Өнеркәсіп өндірісінің орташа республикалық деңгейі 7 облыста: Батыс Қазақстан, Ақмола, Алматы, Ақтөбе, Павлодар, Оңтүстік Қазақстан, Маңғыстау облыстарында және Алматы мен Астана қалаларында асып түсті.

2005 жылғы қаңтар-тамызда өнеркәсіп өнімі көлемінің өсуі (кемуі)
2004 жылғы қаңтар-тамызға %-бен

Шикі мұнай өндіру Ақтөбе (11,8%-ға), Маңғыстау (5,5%-ға) облыстарында өсті, Атырау (0,4%-ға), Батыс Қазақстан (9,5%-ға), Қызылорда (15,1%-ға) облыстарында кеміді. Газ конденсатын өндіру Жамбыл (58,2%-ға), Батыс Қазақстан (38,9%-ға) және Маңғыстау (30,3%-ға) облыстарында өсті.

Қостанай облысында теміркенді шекемтастарды өндіру 23,2%-ға кеміді. Мыс кенін өндіру Қарағанды облысында өсті (11,1%-ға), Шығыс Қазақстан облысында кеміді (11,4%-ға).

Болат қорыту Қостанай 30,2%, Павлодар 19,8% облыстарында өсті, ал Қарағанды, Шығыс Қазақстан және Ақтөбе облыстарында, тиісінше, 23,5%-ға, 10,6%-ға және 4,4%-ға азайды.

Тазартылған мысты қорыту Шығыс Қазақстан облысында 5,9 есе, Алматы қаласында 46,4%-ға, өңделмеген мырышты қорыту Қарағанды облысында 10,6 есе, Шығыс Қазақстан облысында 2%-ға артты.

Шығыс Қазақстан облысында жолаушыларға арналған жеңіл автомобильдер шығару 44,9%-ға кеміді.

Электр энергиясының өндіру көлемінің ең жоғары өсімі Ақтөбе - 2,7 есе, Жамбыл - 60,1%-ға, Қызылорда - 31%-ға, Батыс Қазақстан – 18,4%-ға облыстарында байқалды, ең көп төмендеу Оңтүстік Қазақстан облысында - 9,4%-ға байқалды.

Сары май өндіру Қарағанды (59,6%-ға), Шығыс Қазақстан (53,7%-ға), Солтүстік Қазақстан (45,8%-ға), Оңтүстік Қазақстан (36%-ға) облыстарында және Алматы қаласында (51,8%-ға) өсті, ал көлемнің кемуі Астана қаласында (26,8%-ға) және Ақмола (58,8%-ға), Батыс Қазақстан (37%-ға), Ақтөбе (33,3%-ға), Жамбыл (18,5%-ға), Алматы (13,4%-ға) облыстарында тіркелді.

Тазартылған күнбағыс майын өндіру Ақтөбе (2,2 есе) және Шығыс Қазақстан (45,2%-ға) облыстарында өсті, Оңтүстік Қазақстан облысында 25,2%-ға кеміді.

Жеміс және көкөніс шырындарын өндіру Алматы қаласында 12,8%-ға, Алматы облысында 60,2%-ға өсті, Жамбыл облысында 6,5%-ға кеміді.

Ауыл шаруашылығы. Ағымдағы жылдың 1 қыркүйегіндегі жағдай бойынша өткен жылғы тиісті күнмен салыстырғанда облыстар шаруашылықтарының барлық санаттарында тұтастай алғанда ірі қара мал, жылқы, қой мен ешкі саны өсті.

2005 жылғы қаңтар-тамызда 2004 жылғы тиісті кезеңмен салыстырғанда ет өндіру көлемінің өсуі, Алматы қаласынан басқа, республиканың барлық өңірлерінде байқалды. Өндіріс көлемінің ең жоғары өсімі Астана қаласында (20%-ға) және Шығыс Қазақстан (10,4%-ға), Павлодар (7,1%-ға), Маңғыстау (7%-ға) облыстарында қол жеткізілді. Алматы қаласында кемуі байқалады (16,7%-ға).

2004 жылғы қаңтар-тамызбен салыстырғанда сүт өндірісінің өсуі Астана қаласынан басқа (көлемі 23,5%-ға төмендеген) республиканың барлық өңірлерінде байқалды. Өндіріс көлемінің аса жоғары өсімі Алматы қаласында (10,9%-ға), ең аз өсімі Батыс Қазақстан облысында (0,8%-ға) тіркелді. Салыстырмалы жоғары өсу қарқынына Маңғыстау (8,3%-ға), Оңтүстік Қазақстан (6,6%-ға) және Қостанай (6,5%-ға) облыстарында қол жеткізілді.

2005 жылғы қаңтар-тамызда 2004 жылғы тиісті кезеңмен салыстырғанда жұмыртқа өндірісінің өсуі Қазақстанның 13 өңірінде байқалды. Аса жоғары өсу қарқыны Батыс Қазақстан – 2 есе және Солтүстік Қазақстан – 28,9%-ға облыстарында тіркелді, ең азы – Оңтүстік Қазақстан облысында (1,3%-ға) орын алды. Жұмыртқа өндірісінің көлемі Павлодар облысы (3,1%-ға) мен Астана қаласында (20%-ға) төмендеді. Маңғыстау облысында жұмыртқа өндірісі өткен жылғы тиісті кезеңдегі деңгейде сақталған.

Инвестициялар. 2005 жылғы қаңтар-тамызда негізгі капиталға жұмсалған инвестициялар (жете бағалауды ескере отырып) 1185,9 млрд. теңгені құрады, бұл өткен жылғы тиісті кезеңдегіден 46,3% артық.

Инвестицияның өсуі республиканың 14 өңірінде байқалған. Аса көп өсуі Атырау (73,8%-ға) және Қарағанды (53,5%-ға) облыстарында, ең азы – Жамбыл облысында (0,2%-ға) тіркелді. Өсімнің жоғары қарқыны Оңтүстік Қазақстан, Солтүстік Қазақстан, Алматы және Шығыс Қазақстан облыстарында (тиісінше, 45,1%, 38,9%, 33,5%, және 30,8%) байқалды. Негізгі капиталға жұмсалған инвестициялар көлемі Батыс Қазақстан (42,1%) мен Ақмола (5,1%) облыстарында төмендеді.

2005 жылғы қаңтар-тамызда республиканың барлық өңірлерінде салынған тұрғын үйлер көлемі өткен жылғы тиісті кезеңдегі деңгейден асып түсті. Аса қарқынды тұрғын үй құрылысы Алматы, Солтүстік Қазақстан және Қостанай облыстарында жүргізілуде, онда тұрғын үйлерді іске қосу көлемі өткен жылғы тиісті кезеңмен салыстырғанда, тиісінше, 2,2 есе, 2,1 есе және 2,1 есе өскен, сондай-ақ Астана қаласында (53,6%-ға), Ақмола (90,5%-ға), Жамбыл (79,1%-ға) және Ақтөбе (69,5%-ға) облыстарында артқандығы тіркелді.

Бөлшек сауда тауар айналымы. 2005 жылғы қаңтар-тамызда бөлшек сауда тауар айналымының көлемі 821,5 млрд. теңгені құрады және өткен жылғы тиісті кезеңмен салыстырғанда (тұрақты бағада) 11,6%-ға өсті. 2005 жылғы қаңтар-тамызда өңірлер бөлінісінде бөлшек сауда тауар айналымы көлемінің аса жоғары өсімі өткен жылғы тиісті кезеңмен салыстырғанда (тұрақты бағада) Жамбыл (29,5%-ға), Атырау (23,7%-ға), Ақмола (23%-ға), Қызылорда (21,1%-ға) облыстарында және Алматы (16,3%) мен Астана (11,7%) қалаларында байқалды. Бөлшек сауда тауар айналымы көлемінің ең аз өсімі Солтүстік Қазақстан облысында (1,7%-ға) тіркелді.

Тұтыну бағасының индексі. 2005 жылғы тамызда тұтыну тауарлары мен қызметтерінің бағасы өткен аймен салыстырғанда республиканың 8 өңірінде: Ақтөбе, Алматы, Атырау, Қарағанды, Маңғыстау, Оңтүстік Қазақстан облыстарында және Астана мен Алматы қалаларында өсті. Бағаның ең көп өсімі Алматы қаласы мен Оңтүстік Қазақстан облысында (0,6%-ға) тіркелді. Қызылорда мен Павлодар облыстарында баға өткен айдың деңгейінде сақталған.

2005 жылғы тамызда өткен аймен салыстырғанда азық-түлік тауарларына бағаның өсуі Маңғыстау облысы (0,2%-ға) мен Алматы қаласында (0,6%-ға) байқалды, сол уақытта бағаның төмендеуі Ақтөбе мен Алматы облыстарынан басқа (баға өткен айдың деңгейінде сақталған) барлық өңірлерде тіркелді.

Азық-түлік емес тауарлардың бағасы 2005 жылғы шілдемен салыстырғанда, Ақмола облысы мен Астана қаласынан басқа (баға өткен айдың деңгейінде сақталған), Қазақстанның барлық өңірлерінде өсті. Бағаның ең көп өсуі Маңғыстау облысында (0,8%-ға) байқалды.

Халыққа көрсетілетін ақылы қызметтердің бағалары мен тарифтері 2005 жылғы тамызда өткен аймен салыстырғанда республиканың 11 өңірінде өсті. Бағаның ең көп өсуі Қарағанды (2,8%-ға) мен Оңтүстік Қазақстан (2,6%-ға) облыстарында байқалды. Ақмола, Ақтөбе, Жамбыл, Батыс Қазақстан және Солтүстік Қазақстан облыстарында халыққа көрсетілетін ақылы қызметтердің бағалары мен тарифтері өткен айдың деңгейінде қалды.

Халықтың ақшалай табысы. 2005 жылғы тамызда Қазақстандағы халықтың жан басына шаққандағы орташа ақшалай табысы (бағалау бойынша) 15808 теңгені құрады. Атырау және Маңғыстау облыстары республиканың аса жоғары табысты өңірлері болып табылады, оларда табыс орташа республикалық деңгейден тиісінше 2,4 және 2,3 есе асқан. Астана және Алматы қалаларындағы халықтың орташа жан басына шаққандағы ақшалай табыстарының деңгейі орташа республикалық деңгейден тиісінше 2,2 және 1,9 есе асты. Халықтың жан басына шаққандағы ең төмен ақшалай табыс Оңтүстік Қазақстан, Жамбыл және Алматы облыстарының тұрғындарында байқалды (тиісінше: орташа республикалық деңгейден 49,3%, 51,8% және 62,1%).

Еңбек рыногы. Қазақстан Республикасы Еңбек және халықты әлеуметтік қорғау министрлігінің деректері бойынша 2005 жылғы тамыздың соңына жұмыссыздар ретінде тіркелген азаматтар саны 107,4 мың адамды құрады. Ал олардың экономикалық тұрғыдан белсенді халық санындағы үлесі – 1,4%. Өңірлер бөлінісінде бұл көрсеткіш 11 облыста асып түскен. Жұмыссыздардың қомақты үлесі Павлодар облысында (2,1%-ға), ең аз үлесі Алматы қаласында (0,8%) және Алматы облысында (0,8%-ға).

11. КОНЪЮНКТУРАЛЫҚ ЗЕРТТЕУЛЕР

1. Өнеркәсіп кәсіпорындарының іскерлік белсенділігін зерттеу

2005 жылғы тамыздың соңында 746 ірі және орта өнеркәсіп кәсіпорны зерттелген, соның ішінде кен өндіру өнеркәсібінде - 79 (сауалдамаға жауап бергендер санынан 11%), өңдеу өнеркәсібінде - 538 (72%) және электр энергиясын, газ бен су өндіру және бөлу бойынша - 129 (17%).

Ағымдағы жылғы тамызда сауалдамаға жауап берген өнеркәсіп кәсіпорындарының іскерлік белсенділігін сипаттайтын кәсіпкерлік сенімділік индексі ағымдағы жылғы шілдемен салыстырғанда өзгерген жоқ және (+13)% тең болып қалды.

2005 жылғы қарашаның соңында өнеркәсіп кәсіпорындарының іскерлік белсенділігі төмендейді деп күтілуде. Кәсіпкерлік сенімділік индексі 2005 жылғы тамызбен салыстырғанда 5 пайыздық пунктке кемиді және (+8)% құрайды.

Өнеркәсіп кәсіпорындарындағы кәсіпкерлік сенімділік индексінің серпіні
(маусымдылық факторы қоспағанда)

баланстар, %

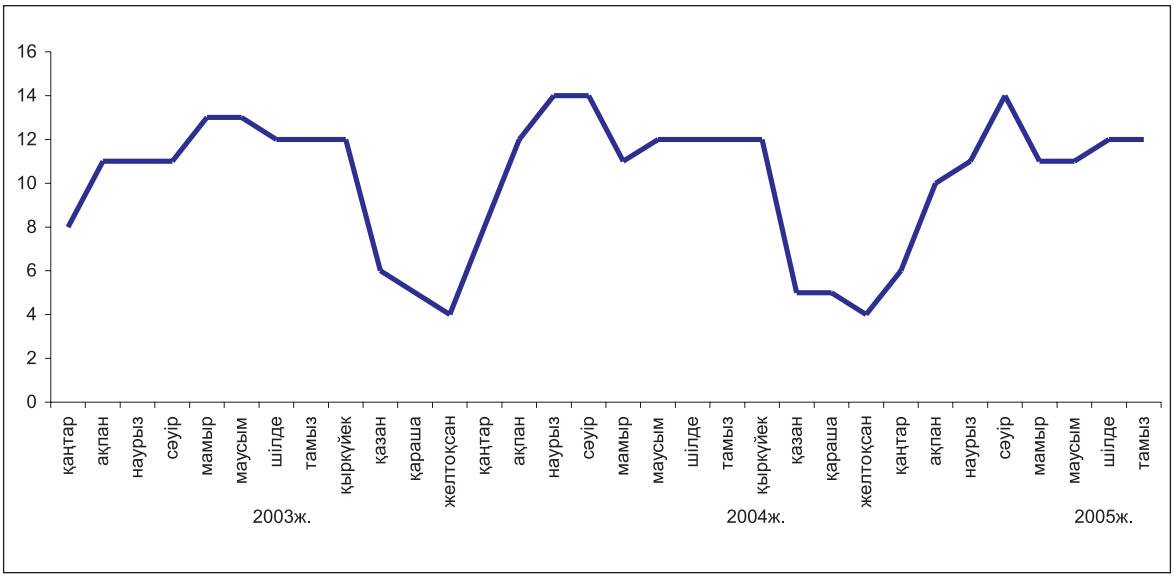

Ағымдағы жылғы тамызда шілдемен салыстырғанда электр энергиясын, газ бен су өндіру және бөлу бойынша зерттелген кәсіпорындарда кәсіпкерлік сенімділік индексі (-4)%-дан (+10)%-ға дейін өсті, кен өндіру өнеркәсібі кәсіпорындарында – (+18)%-дан (+15)%-ға дейін төмендеді.

Сол уақытта өңдеу өнеркәсібі кәсіпорындарында іскерлік белсенділік өткен аймен салыстырғанда өзгерген жоқ. Мәселен, бұл кәсіпорындарда кәсіпкерлік сенімділік индексі шілдемен салытырғанда өзгерген жоқ және (+14)%-ға тең болып қалды.

2. Сауда кәсіпорындарының іскерлік белсенділігін зерттеу

2004 жылғы тамыздың соңында сауда кәсіпорындарынан 1484 сауалдама алынған, соның ішінде 781 - бөлшек сауда кәсіпорындарынан (сауалдамаға жауап бергендердің жалпы санынан 53%), 654 - көтерме сауда кәсіпорындарынан (44%) және 49 - сауда делдалдығы кәсіпорындарынан (3%).

2004 жылғы тамызда экономикалық жағдайын басшылары “жақсы” және “қанағаттанарлық” деп бағалаған сауда кәсіпорындарының үлесі өткен аймен салыстырғанда 94%-дан 95%-ға дейін өсті.

Сауда кәсіпорындарының іскерлік белсенділігін сипаттайтын кәсіпкерлік сенімділік индексі 2005 жылдың тамызында ағымдағы жылдың шілдесіндегі деңгейде қалды және (+13)% құрады (маусымдылық факторын ескере отырып (+14)%).

2005 жылғы қарашаның соңында, басшылардың жартысынан көп бөлігінің бағалауы бойынша, іскерлік белсенділік өседі деп күтілуде, кәсіпкерлік сенімділік индексі шілдемен салытырғанда 4 пайыздық пунктке өседі және (+17)% құрайды.

Сауда кәсіпорындарының кәсіпкерлік сенімділік индексінің серпіні
(маусымдылық факторын қоспағанда)

баланстар, %

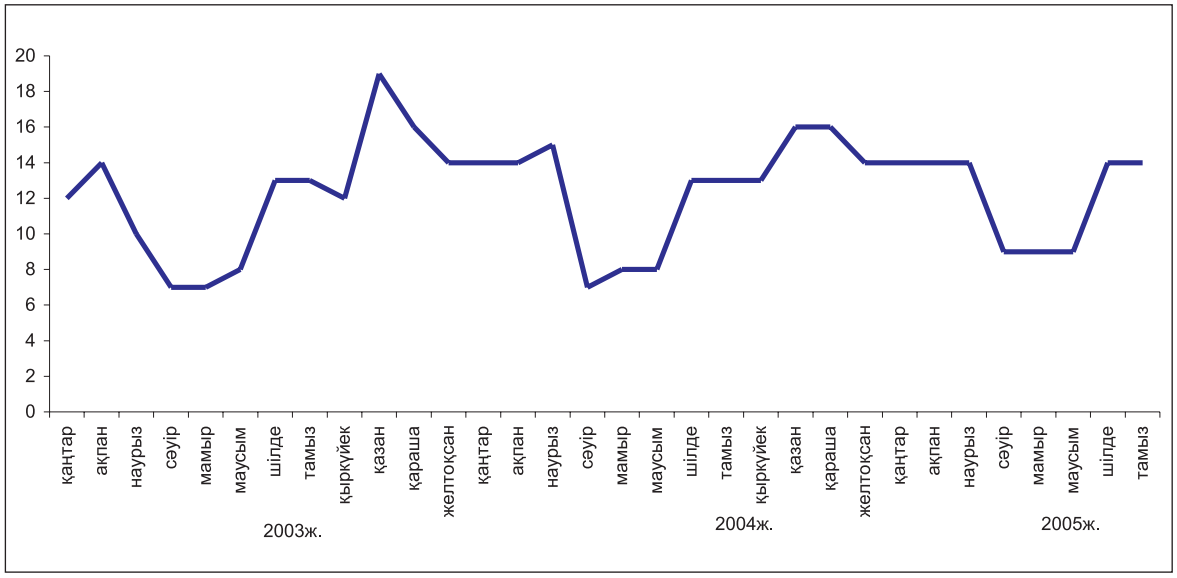

Сауда делдалдығы кәсіпорындарында кәсіпкерлік сенімділік индексі өткен аймен салыстырғанда (+12)%-дан (+10)%-ға дейін төмендеді, ал көтерме саудада – (+14)%-дан (+15)%-ға дейін өсті. Сол уақытта бөлшек сауда кәсіпорындарында кәсіпкерлік сенімділік индексінің мәні ?ткен аймен салыстырғанда өзгерген жоқ және (+12)% тең болып қалды.

3. Тұтынушыларды зерттеу

2005 жылғы тамыздың соңында өңірлік статистика басқармаларының қызметкерлері түрлі топтардағы (қала мен ауыл халқы, фирмалар мен банктердің, мемлекеттік мекемелер мен ұйымдардың қызметкерлері, үй шаруасындағы әйелдер мен зейнеткерлер, т.б.) тұтынушыларды - 1600 респондентті кезекті зерттеуден өткізген болатын. Зерттеудің негізгі мақсаты - ел экономикасындағы және жеке үй шаруашылығындағы өзгерістер туралы тұтынушылардың жеке пікірлерін анықтау. Сонымен бірге, сауал салуда тұтынушылардың ұзақ пайдаланатын тауарларды сатып алу ықыласы туралы ақпараттар алу ойластырылды.

«Тұтынушылардың сезіну индексі» ағымдағы жылғы тамызда ағымдағы жылғы шілдемен салыстырғанда (+16)%-дан (+22)%-ға дейін өсті.

«Экономикалық ахуал индексі» (+20)%-дан (+25)%-ға дейін өсті.

«Сатып алу ықыласы индексі» ағымдағы жылғы тамызда ағымдағы жылғы шілдемен салыстырғанда (+14)%-дан (+19)%-ға дейін өсті (диаграмманы қараңыз).

Ағымдағы жылғы тамызда респонденттердің 36%-ы соңғы 12 ай ішінде елімізде экономикалық жағдайдың жақсарғандығын атап өтті, сол уақытта тұтынушылардың 15%-ы жағдайдың нашарлағандығын хабарлады.

Респонденттердің 38% дерлік келесі 12 ай ішінде елімізде жалпы экономикалық жағдайдың одан ары жақсаруын күтуде, сол уақытта олардың 15% оның нашарлай түсуі мүмкін деп есептейді.

Респонденттердің үштен бірінен астамы (35%) ағымдағы жылғы тамызда меншікті үй шаруашылығында қаржы жағдайының жақсарғандығын және, тиісінше, өткен аймен салыстырғанда ұзақ пайдаланатын тауарларға сұранымның артқандығын хабарлады. Сонымен қатар, сауалдамаға жауап бергендердің 16%-ы өз үй шаруашылығында қаржы-экономикалық жағдайдың нашарлағандығын атап өтті.

Респонденттердің 12%-ы келесі 12 ай ішінде елде жұмыссыздық деңгейіне қатысты жағдай жақсарады деп есептесе, сол уақытта сауалдамаға жауап бергендердің 12%-ы қарама-қарсы көзқарасты білдірді.

Сауалдамаға жауап берген тұтынушылардың 20%-ы келесі 12 ай ішінде үй шаруашылығында ақшалай қорланым сомасының өсуі мүмкін десе, 21%-ы кемиді деп есептейді.

Тұтынушыларды бағалау

баланстар, %

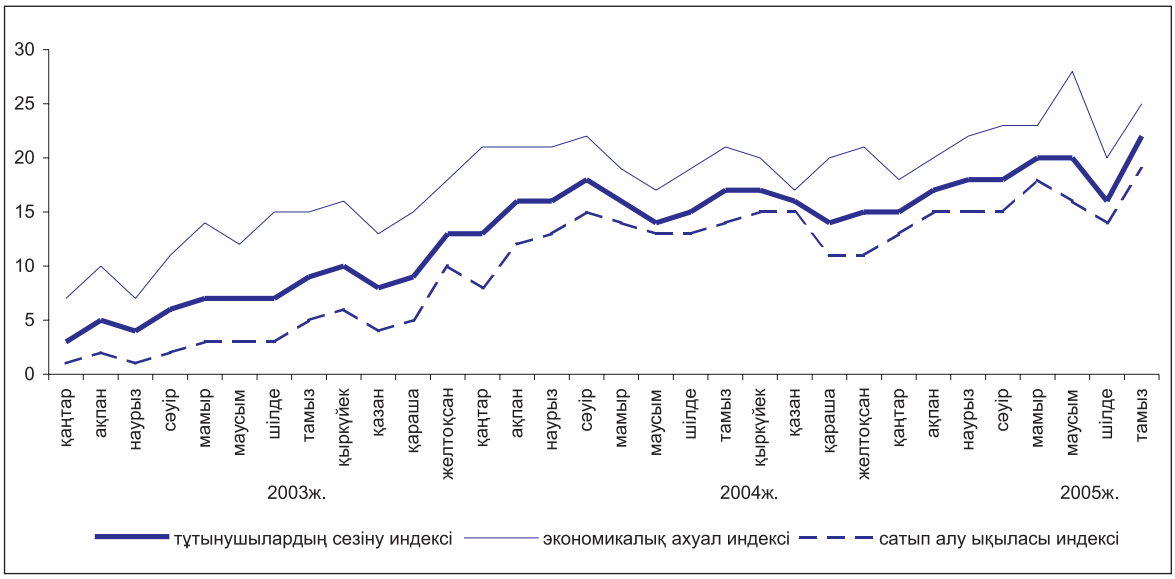

12. ӘЛЕМДІК ЭКОНОМИКАНЫҢ ДАМУ ҮРДІСІ

12.1 ТМД ЕЛДЕРІНІҢ ӘЛЕУМЕТТІК-ЭКОНОМИКАЛЫҚ ЖАҒДАЙЫ

(ТМД Статкомитетінің деректері бойынша)

2005 жылғы қаңтар-шілдеде Достастық елдерінің барлығында экономикалық және қаржы жағдайы біршама тұрақты болды. Достастық елдерінде[1)] орта есеппен, бағалау бойынша, жалпы ішкі өнім 2004 жылғы қаңтар-шілдемен салыстырғанда 6% өсті.

Негізгі макроэкономикалық көрсеткіштер Достастық елдері бойынша орта есеппен

(өсім; өткен жылғы тиісті кезеңге %-бен)

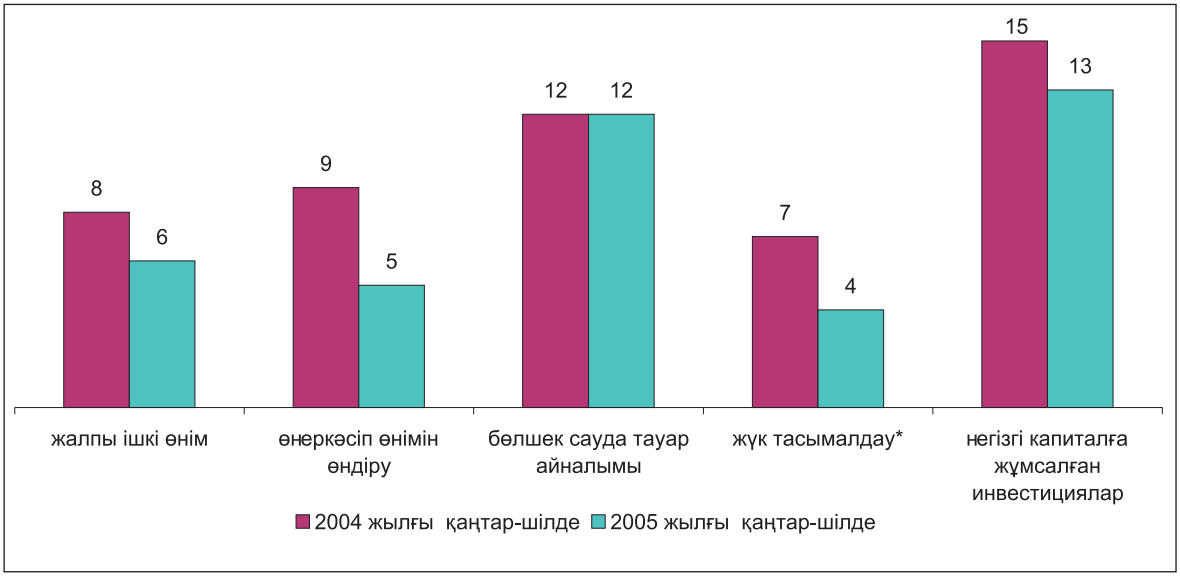

* *Құбырлар арқылы емес.*

2005 жылғы қаңтар-шілдеде **өнеркәсіп өндірісінің көлемі** өткен жылғы тиісті кезеңге қатысты Достастық елдері бойынша орта есеппен 5% құрады (2004 жылғы қаңтар-шілдеде – 9%). Әзірбайжанның (23%), Грузияның (15%) Беларусь (10%) пен Тәжікстанның (9%) өнеркәсібі аса жоғары қарқынмен дамыды. Қазақстанда өнеркәсіп өндірісінің көлемі 5% өсті. Қырғызстанда өнеркәсіп өнімінің өндірісі 8% төмендеді.

Шілдеде маусыммен салыстырғанда өнеркәсіп өнімінің көлемі Достастық елдері бойынша орта есеппен 0,1% төмендеді. Қырғызстанда - 18%, Грузияда - 8%, Арменияда, Қазақстан мен Украинада - 2,6% өскендігі байқалды.

[1)] *Осы жерде және әрі қарай статистикалық қызметтері ақпаратты табыс етпейтін Түркіменстанды және Өзбекстан Республикасын ескерусіз.*

Достастық елдеріндегі өнеркәсіп өндірісі

(тұрақты бағада; өсім, өткен жылғы тиісті кезеңге %-бен)

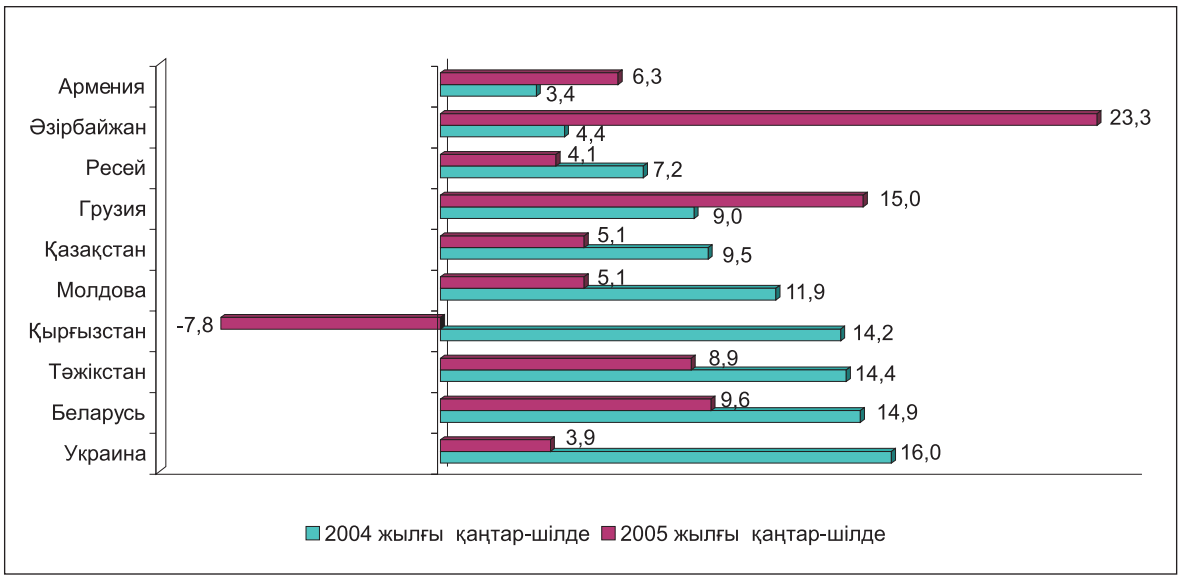

Өнеркәсіп өнімін өндірушілер бағасының индексі 2005 жылғы қаңтар-шілдеде Достастық елдері бойынша орта есеппен 119% құрады (өткен жылғы тиісті кезеңде - 120%). Шілдеде ағымдағы жылғы маусыммен салыстырғанда баға Достастық елдері бойынша орта есеппен 0,6% (өткен жылы – 1%) өсті.

Ауыл шаруашылығы. *Өсімдік шаруашылығы.* Достастық елдерінің барлығында дәнді және дәнді-бұршақты дақылдарды жинау жүріп жатыр. Әзірбайжанның ауыл шаруашылығы кәсіпорындары жиналуға тиіс алқаптың 97%, Беларусьте - 37%, Қазақстанда (Республиканың Ауыл шаруашылығы министрлігінің жедел деректері бойынша) - 8%, Қырғызстанда - 40%, Ресейде - 20%, Тәжікстанда - 59%, Украинада - 57% бастырған.

Ағымдағы жылғы тамыздың басына Әзірбайжанда дәнді және дәнді-бұршақты дақылдар (жүгерісіз, бастапқы кіріске енгізілген салмақта) 1,9 миллион тоннаны құрады, бұл 2004 жылғы тамыздың басына жиналған астыққа сәйкес келеді; жиналған алқаптың бір гектарынан орта есеппен 25,6 центнер астық алынған, немесе бұл өткен жылғы деңгейден 0,4% аз.

8 тамыздағы жағдай бойынша Беларусьте 2,5 миллион тонна астық жиналған, бұл 2004 жылғы тиісті күнмен салыстырғанда 22% артық. Дәнді дақылдардың шығымдылығы бір гектарынан 31,5 центнерді құрады, өткен жылы – 32,0 центнер.

17 тамызға Қазақстанда 1,7 миллион тонна астық (жүгеріні қоса) алынған, немесе өткен жылдағыдан 34,5 мың тоннаға көп. Шығымдылық 4% өсті және бір гектарынан 14,2 центнерді құрады.

Қырғызстанда тамыздың басына 616 мың тонна астық бастырылған, бұл өткен жылғы тамыздың басымен салыстырғанда 3% аз. Жиналған алқаптың бір гектарынан 27,4 центнер астықтан алынған (7% аз).

2005 жылғы 1 тамызға Ресейде 20,7 миллион тонна астық бастырылған, немесе өткен жылдағыдан 15% көп. Шығымдылық жиналған алқаптың бір гектарынан 30,3 центнерді құрады, өткен жылғы тиісті күні 32,1 центнер құраған.

Тәжікстанда ағымдағы жылғы тамыздың басына 101,4 мың тонна дәнді және дәнді-бұршақты дақылдар жиналған, бұл өткен жылғыдан 20% кем. Жиналған алқаптың бір гектарынан 17 центнерден астық алынған (2004 жылғы тамыздың басына – 16 центнерден).

Украинада 1 тамызға 15,2 миллион тонна астық бастырылған (2004 жылғы 1 тамызға – 13,7 миллион тонна). Шығымдылық 9% қысқарды және гектарынан 27,8 центнерді құрады.

Мал шаруашылығы. 2005 жылғы қаңтар-шілдеде өткен жылғы тиісті кезеңмен салыстырғанда Достастық елдері бойынша орта есеппен союға арналған мал мен құс (тірілей салмағында) және сүт 1% аз, жұмыртқа 4% артық өндірілген.

Инвестиция мен құрылыс. Негізгі капиталға жұмсалған инвестициялар көлемі Достастық елдері бойынша орта есеппен 2005 жылғы қаңтар-шілдеде өткен жылғы тиісті кезеңмен салыстырғанда, бағалау бойынша, 13% өсті (2004 жылғы қаңтар-шілдеде - 15%).

Қаржыландырудың барлық көздері есебінен Достастық елдері бойынша орта есеппен өткен жылғы қаңтар-шілдедегіден 10%-ға көп тұрғын үй пайдалануға берілді (2004 жылғы қаңтар-шілдеде - 9%).

Көлік. 2005 жылғы қарастырылып отырған кезеңде көлік кәсіпорындары тасымалдаған жүк көлемі (құбырлар арқылы емес) өткен жылғы тиісті кезеңмен салыстырғанда 4% (2004 жылғы қаңтар-шілдеде - 7%), жүк айналымы - 2% (7%) өсті.

Көлік кәсіпорындарында жолаушылар айналымы (қалалық электрлік пен жеңіл таксомоторлықтан басқа) өткен жылғы тиісті кезеңмен салыстырғанда Достастық елдері бойынша орта есеппен 1% кеміді (2004 жылғы қаңтар-шілдеде - 7% өсті), 9% аз (0,2% көп) жолаушы тасымалданған.

Тұтыну рыногы. 2005 жылғы есепті кезеңде өткен жылғы қаңтар-шілдемен салыстырғанда бөлшек сауда тауар айналымының нақты көлемі (тұрақты бағада) Достастық елдерінде орта есеппен 12% өсті.

Тұтыну рыногындағы баға. 2005 жылғы қаңтар-шілдеде Достастық елдерінің көбісінде инфляциялық процестердің біршама жеделдетілгені байқалды.

Достастық елдеріндегі тұтыну бағасының деңгейі

(өсім; 2005 жылғы шілде 2004 жылғы желтоқсанға, %-бен)

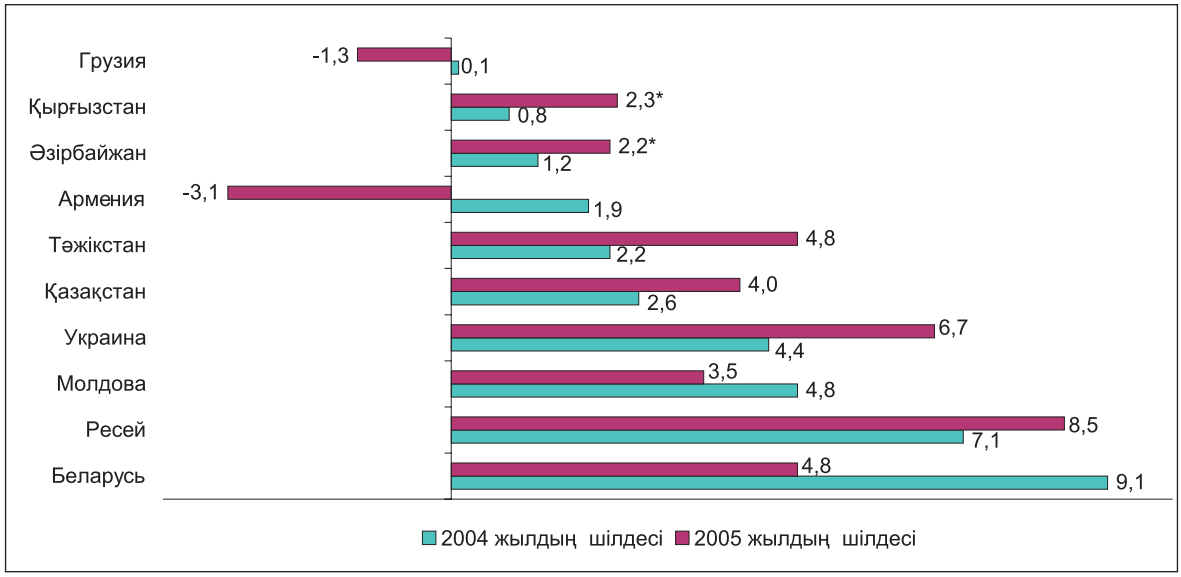

**Шілдеде тұтыну бағаларының индексін жыл басына қайта есептеу жүзеге асырылған: Әзірбайжанда – жаңа тұтыну қоржыны бойынша Мақсаттар бойынша жеке тұтыну сыныптауышын (МЖТС) пайдалана отырып, Қырғызстанда – тұтыну қоржынын нақтылауға байланысты.*

2005 жылғы шілдеде 2004 жылғы желтоқсанмен салыстырғанда тұтыну бағаларының ең жоғары өсу қарқыны Ресей (8,5%) мен Украинада (6,7%), ал ең төмен – Армения (3,1%) мен Грузияда (1,3%) байқалды. Қазақстанда тұтыну бағаларының өсімі 4,0% құрады.

Азық-түлік тауарлары бағасының ең жоғары өсімі 2005 жылғы шілдеде 2004 жылғы желтоқсанмен салыстырғанда Ресей (8,9%) мен Украинада (8,4%), ең төмен баға Армения (4,6%) мен Грузияда (4,1%) байқалды. Қазақстанда азық-түлік тауарлары бағасының өсімі 4,7% құрады.

2005 жылғы шілдеде 2004 жылғы желтоқсанмен салыстырғанда азық-түлік емес тауарлар бағасының ең жоғары өсімі Молдовада (5,5%), төмендеуі Арменияда (0,8%) байқалды. Қазақстанда азық-түлік емес тауарлар бағасы 2,5% өсті.

Ағымдағы жылғы шілдеде ақылы қызметтердің ең жоғары өсімі 2004 жылғы желтоқсанмен салыстырғанда Ресей (16,5%) мен Әзірбайжанда (7,7%) тіркелді. Қазақстанда ақылы қызметтер бағасы 4,0% өсті.

Қаржы. 2005 жылғы шілдеде Достастық елдерінің валюталық рыноктарында АҚШ доллары мен евро бағамдарының ұлттық валюталарға қатысты біршама ауытқулары байқалды.

АҚШ долларының қырғыз сомына, молдова лейіне, түркімен манатына және украина гривеніне қатысты бағамы өзгерген жоқ. Әзірбайжанда АҚШ доллары шілденің соңына ағымдағы жылғы маусымның соңымен салыстырғанда 0,4%, Беларусь пен Ресейде– 0,1%, Грузияда - 0,3% арзандады. Достастықтың қалған елдерінде АҚШ долларының бағамы Арменияда – 1,2%, Қазақстанда – 0,4%, Тәжікстанда – 1,4%, Өзбекстанда – 0,7% өсті.

Достастық елдерінің көбісінде евро бағамының ұлттық валюталарға қатысты төмендеуі тоқтады. Ағымдағы жылғы шілденің соңына осы жылғы маусымның соңымен салыстырғанда евро бағамы өсті: Арменияда – 1,6%, Беларусь пен Украинада – 0,3%, Грузияда, Қырғызстанда, Молдова мен Өзбекстанда – 0,1%, Қазақстанда – 0,7%, Ресейде – 0,6%, Тәжікстанда – 1,7%; Әзірбайжан мен Түркіменстанда – тиісінше, 0,2% және 0,8% төмендеді.

Сыртқы сауда. Достастық елдерінің тауарларды шетелдерге шығарудың құндық көлемі 2005 жылғы қаңтар-маусымда 2004 жылғы тиісті кезеңмен салыстырғанда орта есеппен алғанда 32%, тауарларды шетелдерден әкелу – 26% өсті.

2004 жылғы қаңтар-маусыммен салыстырғанда сыртық сауда айналымының жоғары қарқынды өсімі Қазақстанда (49%), Ресейде (34%), Арменияда (27%), Грузияда (25%), Молдовада (23%) мен Әзірбайжанда (20%) байқалды.

2005 жылғы қаңтар-маусымдағы Достастық елдерінің сыртқы саудасы

(өсім, өткен жылғы тиісті кезеңге %-бен)

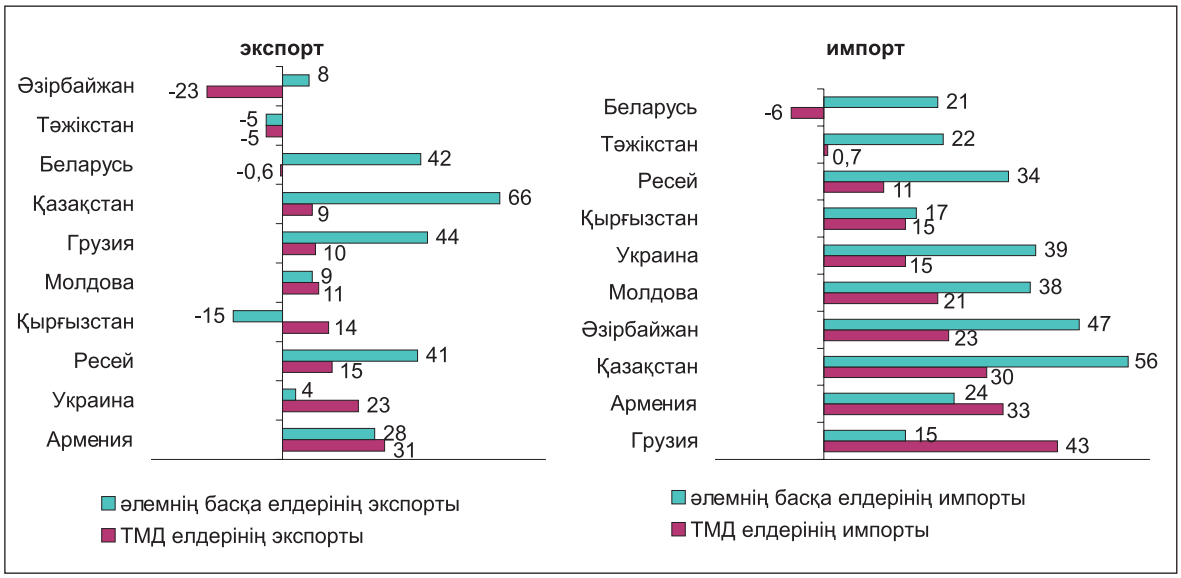

Достастық елдерінің өзара саудасының үлесіне Достастық елдерінің тауарларымен сауда операцияларының жалпы көлемінен 23% тиесілі (2004 жылғы қаңтар-мамырда - 27%), соның ішінде экспорт - 17% (20%), импорт - 35% (39%).

Ағымдағы жылғы қаңтар-маусымда Достастық елдері арасындағы тауарлардың сыртқы сауда операцияларының құндық көлемі 2004 жылғы тиісті кезеңмен салыстырғанда орта есеппен 12% өсті, соның ішінде экспорт - 13%, импорт - 12%.

Ағымдағы жылғы қаңтар-маусымда Достастық елдері тауарларының әлемнің басқа елдерінің рыноктарына экспортының көлемі 2004 жылғы қаңтар-маусымдағыдан орта есеппен 37%, тауарлар импорты - 36% артық болды.

Жалақы. Ағымдағы жылғы шілдеде атаулы жалақы өткен айғы деңгейден Әзірбайжан мен Беларусьте 2%, Армения мен Ресейде – 0,5%, Қазақстанда - 7,4%, Украинада – 1,7% асып түсті, Қырғызстанда, Молдова мен Тәжікстанда жалақы маусыммен салыстырғанда тиісінше 2%, 1,5% және 7% азайды.

2004 жылғы маусымға қатысты атаулы жалақы Әзірбайжанда - 26%, Арменияда - 22%, Беларусьте - 33%, Қазақстанда - 21%, Қырғызстанда - 14%, Молдовада - 16%, Ресейде – 23%, Тәжікстанда - 49%, Украинада – 38% өсті.

Қаңтар-шілдеде орта есеппен алғанда атаулы жалақы Әзірбайжанда 567 мың манатты құрады, ал оның өткен жылғы тиісті кезеңге өсу қарқыны - 122%, Арменияда – тиісінше 49,8 мың драм және 123%, Беларусьте – 440 мың белорус рублы және 136%, Қазақстанда – 31 мың теңге және 115%, Қырғызстанда – 2391 сом және 115%, Молдовада – 1229 лей және 118%, Ресейде – 8040 рубль және 123%, Тәжікстанда - 84 сомони және 155%, Украинада – 741 гривна және 134%.

Достастық елдеріндегі нақты жалақы деңгейі

(өсім, өткен жылғы тиісті кезеңге %-бен)

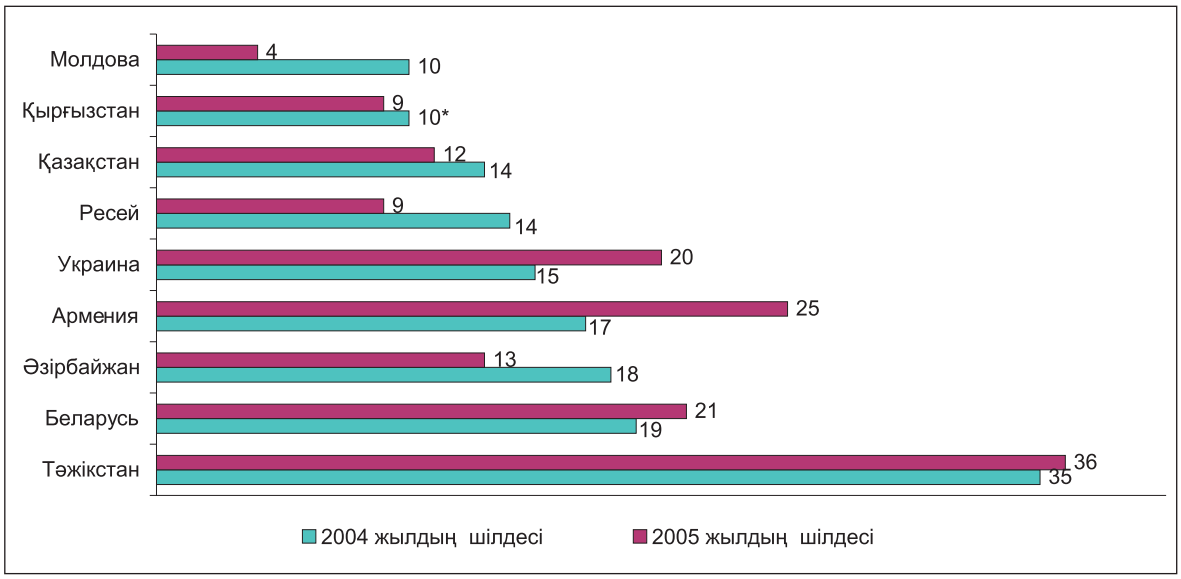

**Маусым.*

2005 жылғы қаңтар-шілдеде нақты жалақының ең жоғары өсімі өткен жылғы тиісті кезеңмен салыстырғанда Тәжікстанда (44%), Армения мен Беларусьте (22%), Украинада (18%) байқалды.

Еңбек рыногы. 2005 жылғы шілденің соңына Достастық елдерінің жұмыспен қамту қызметтерінде жұмыс іздеген 3,5 миллионға жуық азамат тіркелген. Осы күнге кәсіпорындардағы жұмыс күшіне деген қажеттілік (жұмыспен қамту қызметтеріне берілген өтініштердің саны) 1,3 миллион адамды құрады.

2005 жылғы шілдеде жұмыспен қамту қызметтерінде есепте тұрған жұмыс іздеген азаматтардың саны Әзірбайжанда (жұмыссыздар) 56,4 мың адамды құрады (2004 жылғы шілдеде – 55,4 мың адам), Арменияда – 118,2 (145,1), Беларусьте – 73,1 (102,9), Грузияда – 28,6 (53,2), Қазақстанда – 110,7 (141,5), Қырғызстанда – 96,1 (89,2), Молдовада – 27,1 (23,8), Ресейде – 2015,4 (1788,2), Тәжікстанда (маусымда) – 84,9 (96,6), Украинада – 852,4 (974,6).

Қаңтар-шілденің ішінде Әзірбайжанда жұмысқа орналастырылды (өткен кезеңдерде жұмыс іздеп жұмыспен қамту қызметтеріне келгендердің арасынан жұмысқа орналастырылғандарды қоса) осы кезеңде жұмыспен қамту қызметтеріне жұмыс іздеп келгендердің жалпы санынан 63,5%, Арменияда – 38,1%, Беларусьте - 66,6%, Грузияда - 18,6%, Қазақстанда - 65,4%, Қырғызстанда - 49,5%, Молдовада - 35,9%, Ресейде (жұмысқа орналастырылғандар) - 32,6%, Тәжікстанда (I жартыжылдықта) - 21,0%, Украинада - 62,1%.

12.2 ЕО ЖӘНЕ ЕУРО-АЙМАҚ ЕЛДЕРІНІҢ ӘЛЕУМЕТТІК-ЭКОНОМИКАЛЫҚ ДАМУЫНЫҢ НЕГІЗГІ КӨРСЕТКІШТЕРІ

Жалпы ішкі өнім. Еуростаттың алдын ала деректері бойынша 2005 жылдың екінші тоқсанында маусымдық ауытқуларға бейімделген жалпы ішкі өнімнің (ЖІӨ) көлемі 2004 жылдың тиісті кезеңімен салыстырғанда Еуро-аймақта 1,1%-ға, ЕО-25-те – 1,3%-ға және ЕО-15-те – 1,2%-ға өсті. Есеп берген елдер ішінде ең көп өсімге Литвада (6,7%), Словакияда (5,1%), Грецияда (3,5%), және Испанияда (3,4%) қол жеткізілді, Финляндияда ғана (0,4%) төмендегені байқалды.

ЕО-25-тің негізгі серіктестері арасында АҚШ пен Жапонияда ЖІӨ-нің өсуі өткен жылдың екінші тоқсанымен салыстырғанда - тиісінше, 3,6% және 1,5% құрады.

2005 жылдың екінші тоқсанында өткен тоқсанмен салыстырғанда Еуро-аймақ және ЕО-25-ке мүше елдер арасында ЖІӨ-нің ең көп өсуі Литвада (2,1%), Словакияда (1,3%) және Нидерландыда (1,2%), ал ең көп төмендеуі – Финляндияда (1,2%) және Грецияда (0,5%) байқалды. АҚШ пен Жапонияда ЖІӨ-нің өсуі – тиісінше, 0,8% және 0,3% құрады.

Өнеркәсіп өндірісі. Еуростаттың алдын ала деректері бойынша 2005 жылдың маусымында маусымдық ауытқуларға бейімделген өнеркәсіп өндірісінің көлемі 2004 жылдың маусымымен салыстырғанда Еуро-аймақ пен ЕО-25-те – тиісінше, 0,3% және 0,4%-ға өсті. Өндіріс көлемінің ең көп өсуі Еуро-аймақ пен ЕО-25-тің қысқа мерзімді пайдаланылатын тауарлар секторында – тиісінше, 1,1% және 1,0% байқалды. Өндіріс көлемінің өсуі сондай-ақ Еуро-аймақтың энергетикалық (2,0%) және күрделі тауарлар секторында (1,8%), ЕО-25-тің күрделі тауарлар секторында (2,0%) байқалды. Оның ең көп төмендеуі

ЕО-25 пен Еуро-аймақтың аралық тауарлар секторында – тиісінше, 1,0% және 0,9%, ең аз төмендеуі – екі аймақтың да ұзақ мерзімді пайдаланылатын тауарлар секторында 0,7% байқалды.

Секторлар бойынша өнеркәсіп өнімдері көлемінің өзгеру серпіні

өткен жылдың тиісті айымен салыстырғанда, %

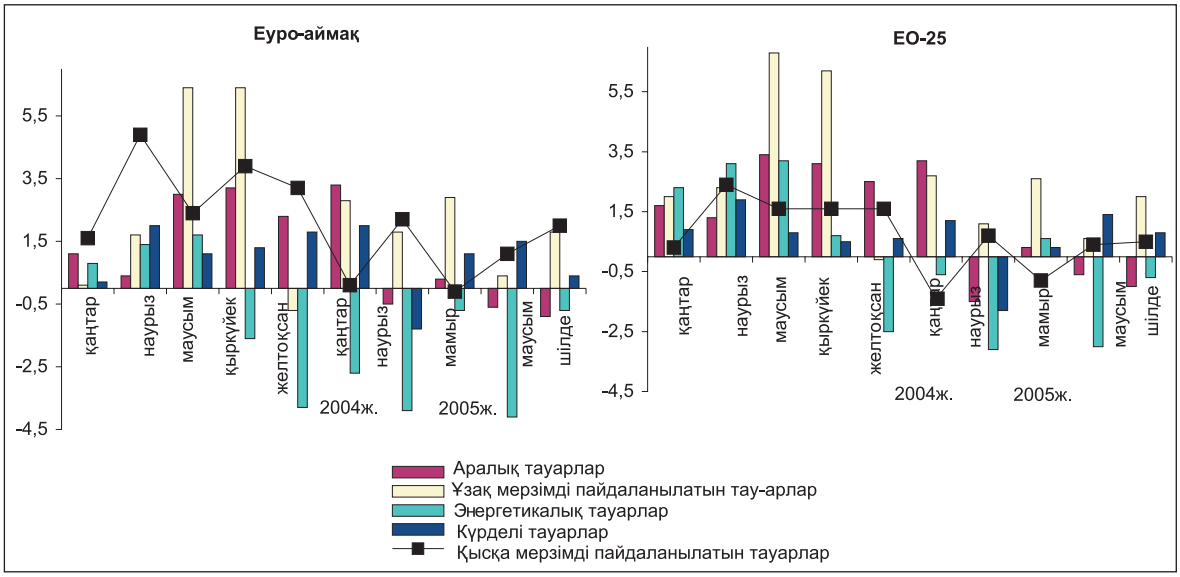

2005 жылдың маусымында өткен жылдың маусымымен салыстырғанда есеп берген еуропа елдері арасында өндіріс көлемінің ең көп өсуі Эстонияда – 11,1%, Латвияда – 9,2%, Венгрияда – 6,5% және Литвада – 5,2%, ал оның ең көп төмендеуі Финляндияда – 11,5% және Италияда – 3,0% тіркелді.

2005 жылдың маусымында 2005 жылдың мамырымен салыстырғанда есеп берген еуропа елдері арасында өнеркәсіп өндірісінің көлемі Еуро-аймақ пен ЕО-25-тің 13 елінде өсіп, 9 елінде төмендеді. Ең көп өсім Португалияда – 8,7%, Данияда – 2,9%, Ирландияда – 2,6% және Польшада – 2,5% байқалды. Өнеркәсіп өндірісі көлемінің ең көп төмендеуі Литвада – 4,4%, Люксембургте – 4,3%, Словенияда – 2,9% және Венгрияда – 1,5% тіркелді.

Бөлшек сауда. Еуростаттың алдын ала деректері бойынша бөлшек сауда тауар айналымының көлемі 2005 жылдың маусымында 2004 жылдың тиісті айымен салыстырғанда Еуро-аймақта 0,5%-ға, ЕО-25-те – 1,4%-ға өсті. Бөлшек сауда көлемінің өсуі Еуро-аймақ пен ЕО-25-тің барлық тауар топтары бойынша байқалды. Ең көп өсуі ЕО-25-тің шаруашылық тауарлары саудасында – 1,7%, азық-түлік тауарлары және азық-түлік емес тауарлары саудасында – тиісінше, 1,4% және 1,1% тіркелді. Көлемнің өсуі Еуро-аймақтың шаруашылық және азық-түлік тауарлары саудасында – тиісінше, 0,8% және 0,6% байқалды.

Бөлшек сауда көлемінің өзгеру серпіні

өткен жылдың тиісті айымен салыстырғандағы өзгерісі %-бен

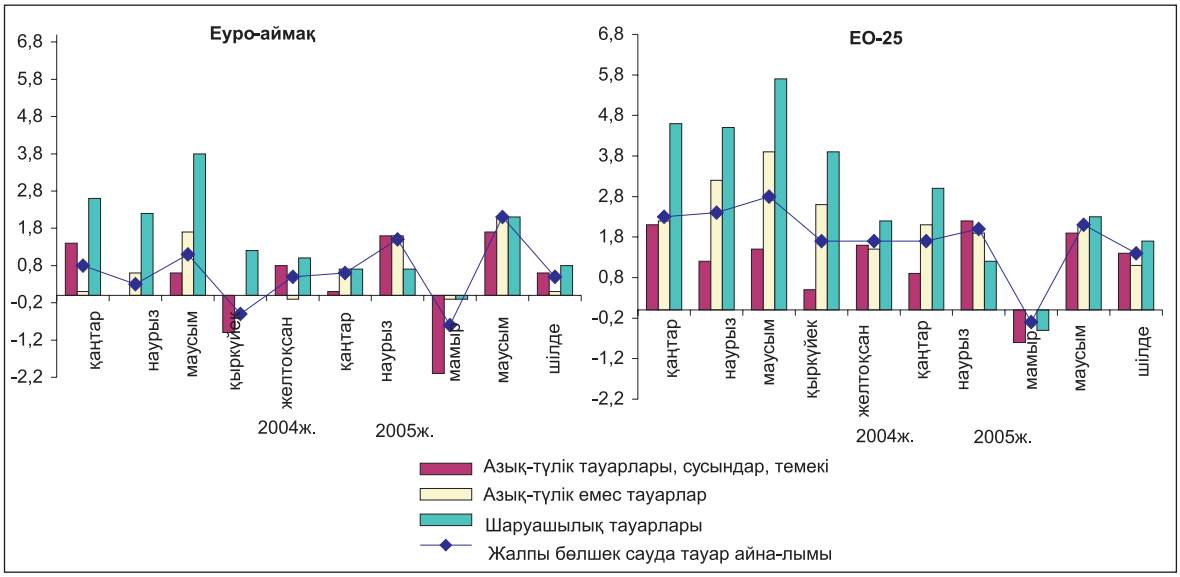

2005 жылдың маусымында 2004 жылдың тиісті айымен салыстырғанда бөлшек сауда көлемінің ең көп өсуі Латвияда – 19,8%, Эстонияда – 17,0% Литвада – 13,6%, Данияда – 9,6% және Швецияда – 9,4% тіркелді. Бөлшек сауда көлемінің төмендеуі Люксембургте – 1,8%, Италияда – 1,5% және Францияда – 1,4% байқалды.

2005 жылдың маусымында өткен аймен салыстырғанда есеп берген Еуро-аймақ және ЕО-25 елдері арасында бөлшек сауда көлемінің төмендеуі Германияда – 0,7%, Италияда – 0,4%, Францияда – 0,2% және Австрияда – 0,1% байқалды. Бөлшек сауда көлемінің ең көп өсуі Португалияда – 6,1%, Швецияда – 3,8% және Ирландияда – 3,4% тіркелді.

Сыртқы сауда. Еуростаттың алдын ала деректері бойынша сауда балансының профициті басқа елдермен бірге Еуро-аймақта 2005 жылдың маусымында 6,5 млрд. еуроны құрады, ал 2004 жылдың маусымында ол – 8,3 млрд. еуроны құраған. 2005 жылғы мамырдағы сыртқы сауда балансы туралы деректер нақтыланып, профицит – 2,7 млрд. еуроны құрады (2004 жылғы мамырда – профицит 7,2 млрд. еуро болған).

Бағалау бойынша, 2005 жылдың маусымында ЕО-25-тің сыртқы сауда балансының дефициті 2,3 млрд. еуро болды, 2004 жылғы маусымда ол 2,5 млрд. еуроны құраған. 2005 жылғы мамырдағы сыртқы сауда балансы туралы нақтыланған деректер бойынша сауда балансының дефициті 7,1 млрд. еуроны құрады, ал 2004 жылдың тиісті кезеңінде – 3,2 млрд. еуро болды.

2005 жылғы қаңтар-мамырда өткен жылдың тиісті кезеңімен салыстырғанда негізгі серіктестермен сауда көлемі ЕО-25-те өсті. Импорт көлемінің ең көп өсуі Ресейден (33%), Қытайдан (21%), Үндістаннан (20%), Түркиядан (15%) және Норвегиядан (14%) әкелінген импортқа тіркелсе, ал экспорт көлемінің ең көп өсуі – Ресейде және Үндістанда (24%), Швецарияда және Оңтүстік Кореяда (10%) тіркелді.

2005 жылғы қаңтар-мамырда ЕО-25 елдері арасында сауда балансы профицитінің ең көп көлемі Германияда (67,0 млрд. еуро), Нидерландыда (15,6 млрд. еуро), Ирландияда (13,7% млрд. еуро) және Швецияда (7,2 млрд. еуро), ал сауда балансы дефицитінің ең көп көлемі Ұлыбританияда (37,8 млрд. еуро), Испанияда (28,5 млрд. еуро), Грециядa және Францияда (12,6 млрд. еуродан) тіркелді.

Баға

Инфляция. Еуростаттың алдын ала деректері бойынша Еуро-аймақ, ЕО-25 пен ЕО-15-тегі инфляцияның жылдық өсімі 2005 жылдың маусымымен салыстырғанда 2005 жылғы шілдеде барлық аймақтарда 0,1%-ға төмендеді. Өткен жылдың тиісті кезеңімен салыстырғанда бағаның өсуі: Еуро-аймақ пен ЕО-15-те (2,2%-дан), ЕО-25-те – 2,1% құрады.

Еуро-аймақтағы тауарлар мен қызметтерге баға деңгейінің өзгеру серпіні

өткен жылдың тиісті кезеңіне %-бен

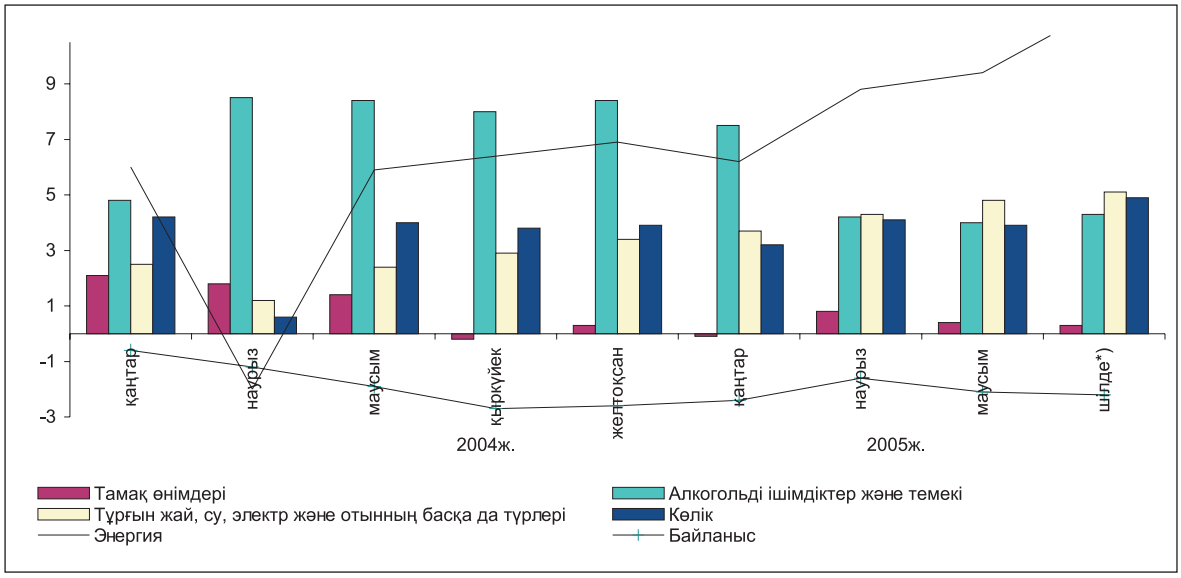

**) Алдын ала деректер*

Қолда бар деректер бойынша ЕЕА-дағы (Европалық экономикалық кеңістік елдері) инфляцияның жылдық өсімі 2005 жылғы шілдеде 2004 жылғы шілдемен салыстырғанда өсіп, 2,1% құрады.

2005 жылдың шілдесінде өткен жылдың тиісті айымен салыстырғанда баға деңгейінің өсімі есеп берген барлық европа елдерінде байқалды. Баға деңгейінің ең көп өсімі Латвияда (6,3%), Люксембургте (4,0%), Эстония және Грециядa (3,9%), Венгрияда (3,6%) тіркелді.

Өнеркәсіп өнімін өндірушілер бағасы. Еуростаттың алдын ала деректері бойынша өнеркәсіп өнімін өндірушілер бағасы 2005 жылдың шілдесінде 2004 жылғы тиісті аймен салыстырғанда Еуро-аймақ пен ЕО-25-те – тиісінше 4,0%-ға және 5,0%-ға өсті.

Бағаның өсімі өнеркәсіптің барлық секторларында тіркелді. Бағаның ең көп өсуі 2005 жылдың шілдесінде өткен жылдың тиісті айымен салыстырғанда ЕО-25 пен Еуро-аймақтың энергетикалық тауарлар секторында – тиісінше, 18,4% және 14,7%, аралық тауарлар секторында – тиісінше 2,4% және 2,0% тіркелді. Бағаның ең аз өсуі ЕО-25-тегі қысқа мерзімді пайдаланылатын тауарлар секторында – 0,8%, Еуро-аймақта – тиісінше 0,6% тіркелді.

Секторлар бойынша өнеркәсіп өнімін өндірушілер бағасының өзгеру серпіні

өткен жылдың тиісті айымен салыстырғанда %

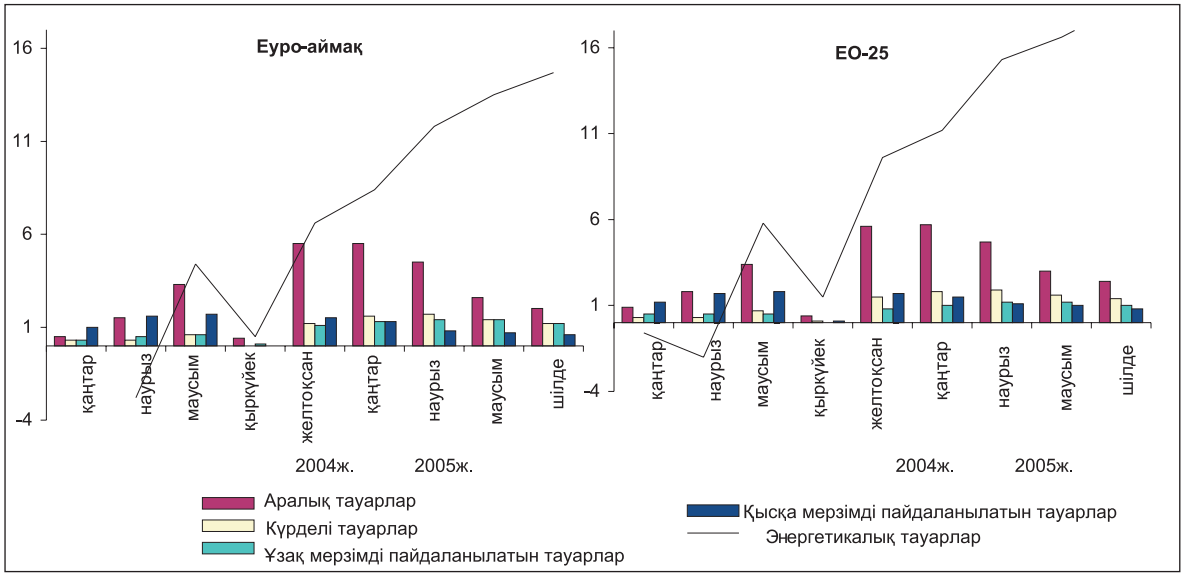

2005 жылдың шілдесінде 2004 жылдың тиісті кезеңімен салыстырғанда ЕО-25-тің есеп берген көптеген елдерінде барлық елдердегі өнеркәсіп өнімін өндірушілер бағасының өсуі тіркелді, Люксембургтен басқа, мұнда оның төмендеуі 1,4% байқалды. Өнеркәсіп өнімін өндірушілер бағасы деңгейінің ең көп өсімі Ұлыбританияда – 10,4%, Данияда – 10,1%, Венгрияда – 7,8%, ал ең аз өсімі Бельгияда – 1,0%, Кипрда – 1,7% және Чехияда – 1,9% тіркелді.

2005 жылдың маусымында өткен аймен салыстырғанда ЕО-25-тің есеп берген көптеген елдерінде өнеркәсіп өнімін өндірушілер бағасының өсуі байқалды. Бағаның ең көп өсуі Данияда – 1,0%, Ұлыбритания және Португалияда – 0,9%, Нидерланды және Литвада – 0,8% тіркелді. Бағаның төмендеуі Люксембургте – 1,0% және Словенияда – 0,2% тіркелді. Бельгиядағы баға өзгеріссіз қалды.

Жұмыссыздық деңгейі. Еуростат деректері бойынша жұмыссыздықтың жалпы деңгейі 2005 жылдың шілдесінде 2004 жылғы шілдемен салыстырғанда ЕО-25-те 9,0%-дан 8,6%-ға дейін, Еуро-аймақта 8,9%-дан 8,6%-ға дейін төмендеді.

2005 жылдың шілдесінде жұмыссыздықтың ең төмен деңгейі Ирландияда – 4,3% және Нидерландыда – 4,8% тіркелді. ЕО-25 елдері арасында жұмыссыздықтың ең жоғары деңгейі Польшада (17,6%), Словакияда (15,2%) Францияда (9,7%), Испанияда (9,4%) және Германияда (9,3%) байқалды.

Соңғы он екі ай ішінде (2004 жылдың шілдесінен бергі) жұмыссыздық деңгейінің өсуі Люксембургте (4,8%-дан 5,4%-ға дейін), Венгрияда (5,8%-дан 6,4%-ға дейін), ал ең көп төмендеуі – Литвада (11,1%-дан 7,8%-ға дейін), Словакияда (18,1%-дан 15,2%-ға дейін), Грециядa (9,2%-дан 7,6%-ға дейін), Испанияда (10,9%-дан 9,4%-ға дейін), Эстонияда (9,2%-дан 7,6%-ға дейін) және Польшада (18,8%-дан 17,6%-ға дейін) байқалды. 2005 жылдың шілдесінде 2004 жылғы шілдемен салыстырғанда еркектер арасындағы жұмыссыздық деңгейі ЕО-25-те 8,0%-дан 7,8%-ға дейін, Еуро-аймақта – 7,5%-дан 7,4%-ға дейін төмендеді. Әйелдер арасындағы жұмыссыздық деңгейі Еуро-аймақта 10,6%-дан 10,1%-ға дейін, ЕО-25-те 10,2%-дан 9,7%-ға дейін төмендеді.

25 жасқа дейінгі жұмыссыздар деңгейі ЕО-25 аумағында Ирландиядағы 7,9% бен Польшадағы 35,3% арасында ауытқып тұр. 2005 жылдың шілдесінде жастар арасындағы жұмыссыздық өткен жылдың тиісті кезеңімен салыстырғанда Еуро-аймақта 17,7%-дан 17,0%-ға дейін өсті, ал ЕО-25-те – 18,5%-дан 17,7%-ға дейін төмендеді.

Еростаттың алдын ала деректері бойынша 2005 жылдың шілдесінде Еуро-аймақта 12,5 млн., ЕО-25-те – 18,7 млн. еркектер мен әйелдер жұмыссыз болды. Бұл деректер ХЕО (Халықаралық Еңбек Ұйымы) критерийлерін ескере отырып түзетілген.

12.3 2005 ЖЫЛДЫҢ ТАМЫЗЫНДАҒЫ ЖЕКЕЛЕГЕН ТАУАРЛАРДЫҢ ӘЛЕМДІК РЫНОГЫНЫҢ КОНЪЮНКТУРАСЫ

Энергетикалық тауарлар. World Bank деректері бойынша 2005 жылдың тамызында 2005 жылдың шілдесімен салыстырғанда негізгі энергетикалық тауарларға бағаның өсу үрдісі байқалды, Австралиядан әкелінген көмір бағасын (3,4-ға% төмендеген) қоспағанда.

2005 жылдың тамызында өткен аймен салыстырғанда бағаның өсуі мұнай маркаларының барлық түрлеріне тіркелді: Brent маркалы мұнай бағасы – 11,3%-ға, WTI (Техас Батыс штаты) маркалы мұнай бағасы – 10,7%-ға, Dubai маркалы мұнай бағасы – 7,2%-ға өсті. Шикі мұнайдың орташа споттық бағасы 9,8%-ға өсіп, бір баррелі 61,89 АҚШ долларын құрады.

Энергетикалық тауарлар бойынша бағаның ең көп өсуі АҚШ-тан әкелінген табиғи газға байқалды – 26,2%.

Мұнайдың әлемдік бағасының серпіні

(доллар/баррель)

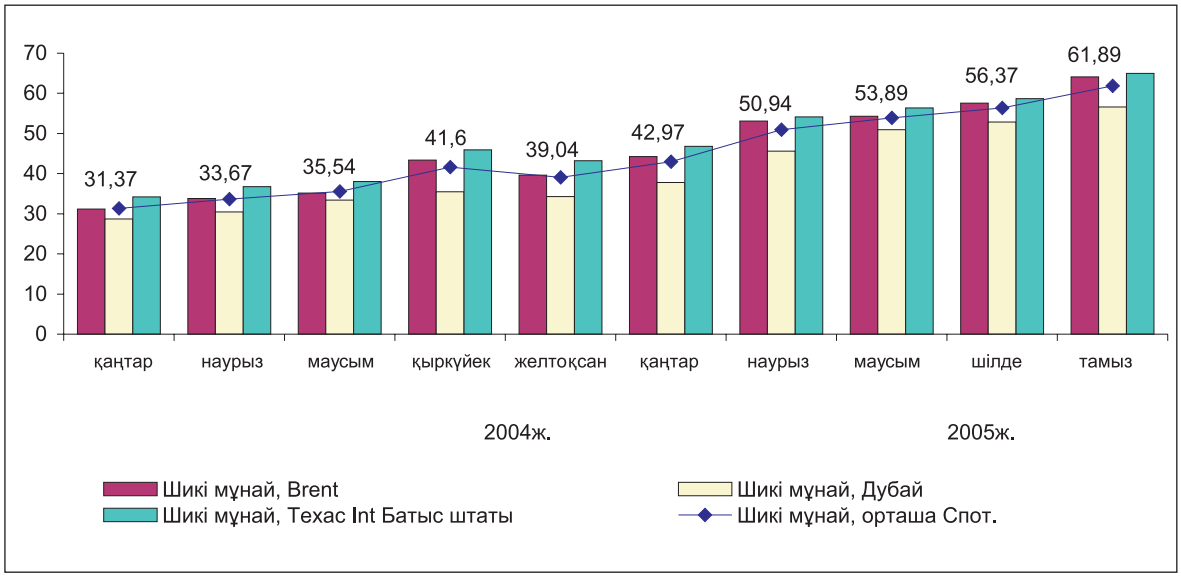

Металдар. 2005 жылдың тамызында ағымдағы жылдың шілдесімен салыстырғанда металдардың әлемдік рыногында металдардың барлық түрлеріне дерлік бағаның өсуі байқалды. Бағаның ең көп өсуі мырышқа (8,7%), мысқа (5,1%), алюминийге (5,0%), қорғасынға (3,8%) байқалды. Қымбат металдар рыногында алтын бағасының – 3,2%-ға өскені және күміс бағасының – 0,2%-ға төмендегені байқалды. Болаттың барлық түрлері (соның ішінде білеуше-болаттар) мен темір кенінің бағасы ағымдағы жылдың шілдесіндегі деңгейде өзгеріссіз қалды.

Металдардың және болаттың әлемдік бағасы

(доллар/тонна)

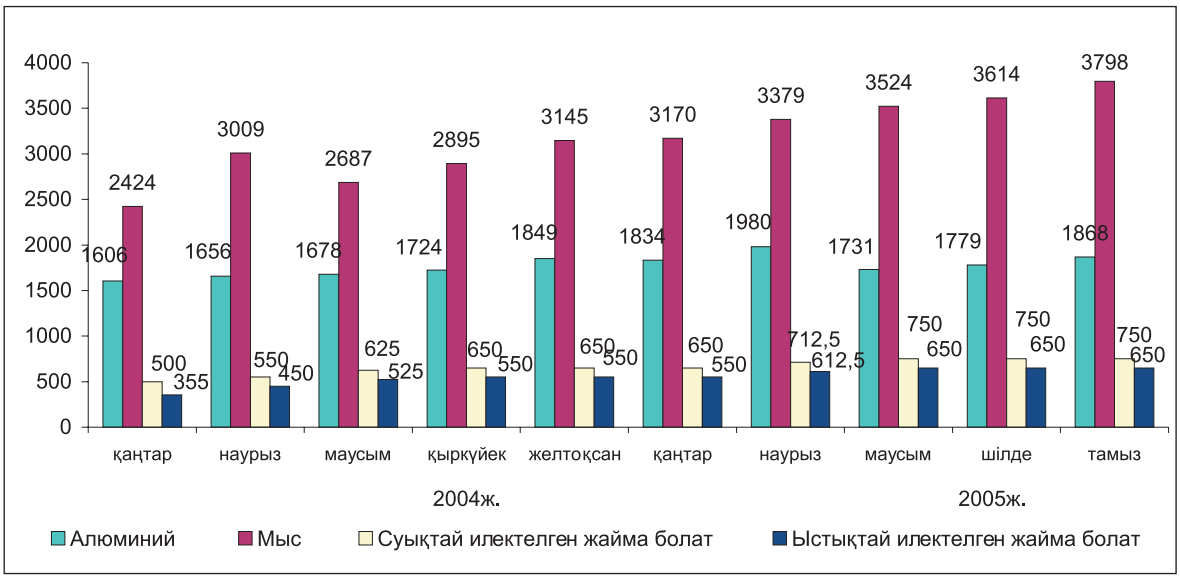

Ауыл шаруашылығы және азық-түлік тауарлары. 2005 жылдың тамызында өткен аймен салыстырғанда ауыл шаруашылығы және азық-түлік тауарларының әлемдік рыноктарында бірқалыпсыз үрдістер байқалды.

АҚШ-тың HRW және SRW бидайы бағасының – тиісінше, 3,8%-ға және 0,7%-ға өскені байқалды, ал Канададан әкелінген бидайдың бағасы 0,9%-ға төмендеді. 2005 жылдың тамызында өткен аймен салыстырғанда күріш бағасының 2,2%-ға (Тай күріші, 5%) өскені байқалды. Жүгерінің бағасы 3,4%-ға төмендеді. Шайдың бағасы (3 аукциондық мәндегі) 1,5%-ға төмендеді.

2005 жылдың тамызында өткен аймен салыстырғанда АҚШ-тың ішкі рыногында қант бағасының – 6,6%-ға төмендегені тіркелді, ал әлемдік рыноктағы және ЕО-ның ішкі рыногындағы қанттың бағасы – тиісінше, 3,0%-ға және 2,4%-ға өсті.

Қой етінің және балықтың бағасы - тиісінше, 2,4%-ға және 2,9%-ға өсті, ал сиыр етінің бағасы – 2,2%-ға төмендеді.

Бидайдың әлемдік бағасының серпіні

(доллар/тонна)

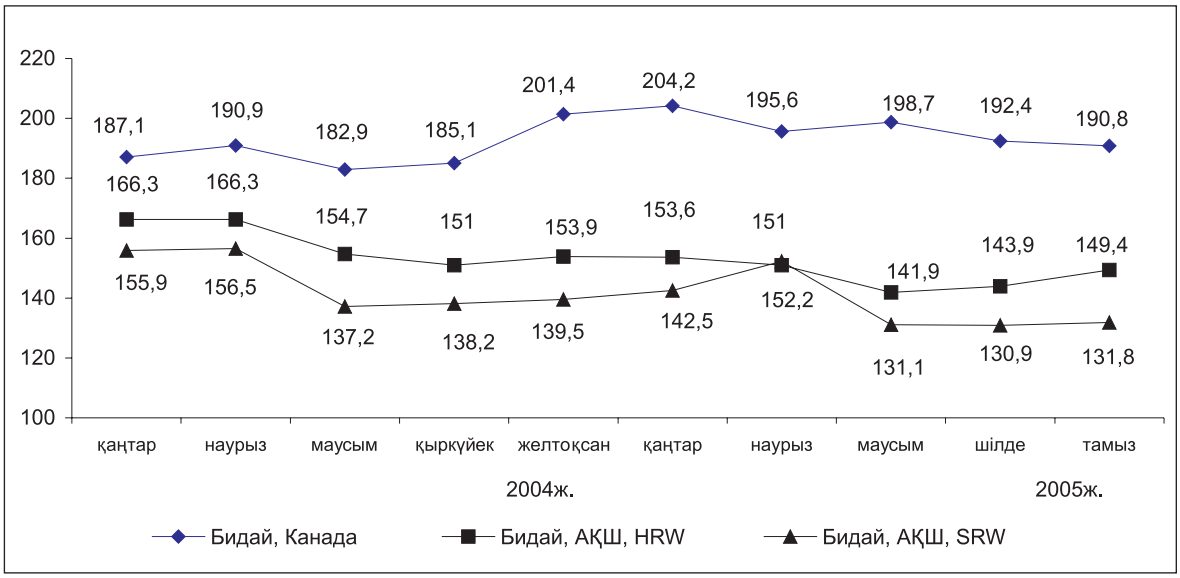

Шикізат және тыңайтқыштар. 2005 жылдың тамызында ағымдағы жылдың шілдесімен салыстырғанда Камеруннан әкелінген сүрек (ағаш материалы) бағасының 3,3%-ға және Малайзиядан әкелінген сүрек (бөрене) бағасының 2,6%-ға өскені байқалды. Бағаның төмендеуі Сингапурдан әкелінген каучук (4,9%) пен мақтаға (“A Index”) (1,9%) тіркелді. Жүн бағасының аздап төмендегені байқалды (0,8%). Диаммониум фосфаты мен калий хлоридінің бағасы – тиісінше, 1,3% және 2,8%-ға өсті. Үш суперфосфаттың бағасы 0,1%-ға өсті. Тау фосфатының бағасы ағымдағы жылдың шілдесіндегі деңгейде өзгеріссіз қалды.

Шикізаттың әлемдік бағасы

(цент/кг)

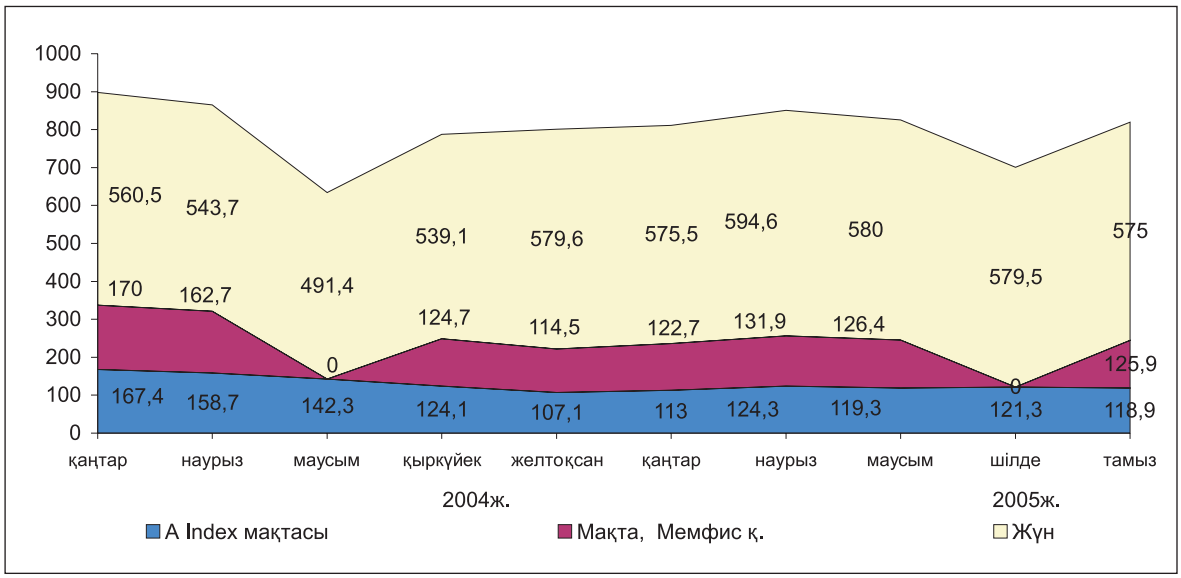

Қазақстан Республикасы
Статистика агенттігінің
Төрағасы **Қ.Әбдиев**

1. КРАТКИЕ ИТОГИ СОЦИАЛЬНО-ЭКОНОМИЧЕСКОГО РАЗВИТИЯ РЕСПУБЛИКИ КАЗАХСТАН В ЯНВАРЕ-АВГУСТЕ 2005 года

Реальный сектор экономики. *Объем промышленного производства* в январе-августе 2005г. составил в действующих ценах 3197 млрд. тенге, что на 4,5% больше, чем в январе-августе 2004г. В горнодобывающей промышленности объем производства по сравнению с аналогичным периодом 2004г. возрос на 3,7%, в обрабатывающей – на 5,4%, в производстве и распределении электроэнергии, газа и воды – на 3%.

Объем валовой продукции сельского хозяйства в январе-августе 2005г. составил в текущих ценах 282,9 млрд. тенге и по сравнению с январем-августом 2004г. уменьшился на 13,0%.

Общий объем грузоперевозок (с учетом оценки объема перевозок грузов нетранспортными организациями и предпринимателями, занимающимися коммерческими перевозками) в январе-августе 2005г. составил 1203,0 млн. тонн и по сравнению с соответствующим периодом 2004г. возрос на 4,3%.

Объем розничного товарооборота (без оборота общественного питания) за отчетный период составил 821,4 млрд. тенге и увеличился по сравнению с январем-августом 2004 года на 11,5%.

Объем инвестиций в основной капитал в январе-августе 2005г. составил 1185,9 млрд. тенге, что в 1,5 раза выше, чем в январе-августе 2004г.

По состоянию на 1 сентября 2005г. в республике *зарегистрировано 221776 юридических лиц, в том числе с численностью занятых до 50 человек –208486. Действующих юридических лиц – 169129*. Среди действующих юридических лиц малые предприятия составляют -156738, из них субъектов малого бизнеса –113960.

Цены. *Индекс потребительских цен* в августе 2005г. по сравнению с декабрем 2004г. составил 104,2%. Цены на продовольственные товары возросли на 4,4%, непродовольственные товары – на 3,0%, платные услуги – на 4,9%. Цены предприятий-производителей промышленной продукции в августе 2005г. повысились по сравнению с декабрем 2004г. – на 21,8%.

Финансы. Объем доходов в *Государственный бюджет* Республики Казахстан, по оперативным данным Министерства финансов РК, на 1 августа 2005г. составил 1030,7 млрд. тенге, что на 40,9% больше, чем на 1 августа 2004г., затраты – 831,1 млрд. тенге (на 16,7% больше аналогичного периода 2004 г.).

За июль 2005г., по данным отчитавшихся предприятий и организаций, финансовый результат определился как доход в сумме 163,4 млрд. тенге, что на 62,1% выше, чем в июле 2004г. У*ровень рентабельности* составил 38,8%. *Доля убыточных предприятий* составила 37,7% от общего числа отчитавшихся предприятий.

По данным Нацбанка Республики Казахстан, *кредитные вложения* банков второго уровня в отрасли экономики, на 1 августа 2005г. составили 1974,7 млрд. тенге. Наблюдается устойчивая динамика их увеличения. В общем объеме кредитных вложений доля долгосрочных кредитов составила 67,3%, доля кредитов в иностранной валюте – 49,3%. *Объем депозитов* в банковской системе на 1 августа 2005г. составил 1466,5 млрд. тенге, что на 57,2% больше, чем на 1 августа 2004г., в том числе депозиты (вклады) населения соответственно 512,1 млрд. тенге, что на 31,9% больше, чем на 1 августа 2004года.

Рынок труда. *Численность безработных* в августе 2005г., по экспертной оценке, составила 627,7 тыс. человек, у*ровень безработицы* – 7,8% к численности экономически активного населения, в том числе численность граждан, зарегистрированных в органах занятости в качестве безработных, на конец августа т. г. составила 107,4 тыс. человек, их доля в численности экономически активного населения – 1,4%.

Среднемесячная номинальная заработная плата, начисленная работникам в июле 2005г., составила 34540 тенге и возросла по сравнению с июлем 2004г. на 20,6%. *Реальная заработная плата* увеличилась на 11,5%.

Доходы населения. В июле 2005г., по оценке, *среднедушевые номинальные денежные доходы* населения составили 15808 тенге и увеличились по сравнению с июлем 2004г. на 18,1%, *реальные денежные доходы* – на 9,1%.

ОСНОВНЫЕ СОЦИАЛЬНО-ЭКОНОМИЧЕСКИЕ ИНДИКАТОРЫ

	Единица измерения	Январь-август 2005г.	Август 2005г.	В % к соответствующему периоду предыдущего года		август 2005г. в % к июлю 2005г.
				январь-август 2005г.	август 2005г.	
А	Б	1	2	3	4	5
Экономические показатели						
Объем промышленной продукции (товаров, услуг)	млрд. тенге	3197,0	464,0	104,5	100,7	100,6
Объем валовой продукции сельского хозяйства	млрд. тенге	282,9	67,8	87,0	57,6	140,2
Перевозки грузов всеми видами транспорта	млн. тонн	1203,0	183,6	104,3	108,3	104,9
Объем услуг связи (темп роста в сопоставимых ценах), по оперативным данным	млрд. тенге	134,0	20,1	124,4	131,8	100,4
Розничный товарооборот по всем каналам реализации	млрд. тенге	821,4	116,3	111,5	114,9	102,8
Внешнеторговый оборот*	млн. долл. США	…	…	…	…	…
в том числе:						
Экспорт		…	…	…	…	…
Импорт		…	…	…	…	…
Инвестиции в основной капитал	млрд. тенге	1185,9	193,3	146,3	110,0	112,7
Индекс потребительских цен				107,5	104,2[2)]	100,2
Индекс цен производителей промышленной продукции				124,4	121,8[2)]	103,3
Численность безработных (оценка)	тыс. человек	х	627,7	х	99,2	99,8
Среднедушевой денежный доход (оценка)[1]	тенге	98199	15808	115,3**	118,1**	109,4
Реальный денежный доход (оценка)[1]	в %	-	-	107,3**	109,1**	108,9
Среднемесячная заработная плата одного работника[1]:						
номинальная	тенге	31024	34540	115,1	120,6	107,4
реальная	в %	х	х	107,2	111,5	106,9
Финансовые показатели[3]						
Денежная масса М3[4]	млрд. тенге		1866,1		151,5	101,8
Наличные деньги в обращении[4]	млрд. тенге		399,5		133,6	102,6
Депозиты в банковской системе[4]	млрд. тенге		1466,5		157,2	101,6
в т.ч. депозиты населения	млрд.тенге		512,1		131,9	101,9
Кредитование БВУ отраслей экономики и населения[4]	млрд. тенге		1974,7		160,1	103,9
в т.ч. долгосрочные кредитные вложения	млрд.тенге		1329,6		162,8	105,4
Рентабельность предприятий и организаций[1]	в %		38,8		-	-
Дебиторская задолженность предприятий и организаций	млрд. тенге		2299,8		137,5	106,9
Задолженность по обязательствам предприятий и организаций	млрд. тенге		4419,5		130,7	102,3

[1]Графа 1 – январь-июль 2005 г.; графа 2 –июль 2005г.; графа 3 – январь-июль 2005 г. в % к январю-июлю 2004 г.; графа 4 – июль 2005г. в % к июлю 2004г.; графа 5 – июль 2005г. в % к июню 2005г.

[2]К декабрю 2004г.

[3] Графа 2- на начало периода; графа 4 - 1.08.05 к 1.08.04; графа 5 - 1.08.05 к 1.07.05.

[4] По данным Нацбанка РК.

** Комитетом таможенного контроля Министерства финансов РК данные не представлены.*

*** В % к уточненным данным за январь-июль и июль 2004г.*

Примечание: Объем промышленной продукции приведен по структуре предприятий соответствующих лет. Розничный товарооборот по всем каналам реализации не учитывает услуги общественного питания.

2. ПРОИЗВОДСТВО ТОВАРОВ И УСЛУГ

2.1 ПРОМЫШЛЕННОЕ ПРОИЗВОДСТВО

В январе-августе 2005г. промышленными предприятиями Казахстана произведено продукции (включая малые, подсобные предприятия, сектор домашних хозяйств) в действующих ценах на 3197 млрд. тенге, что к уровню января-августа 2004г. составило 104,5%. Рост объемов производства наблюдается во всех регионах республики, за исключением Восточно-Казахстанской (99,4%), Костанайской (92,2%), Карагандинской (88,4%) и Кызылординской (86,9%) областей.

Индексы физического объема промышленной продукции и отраслевая структура промышленности в январе-августе 2005г.

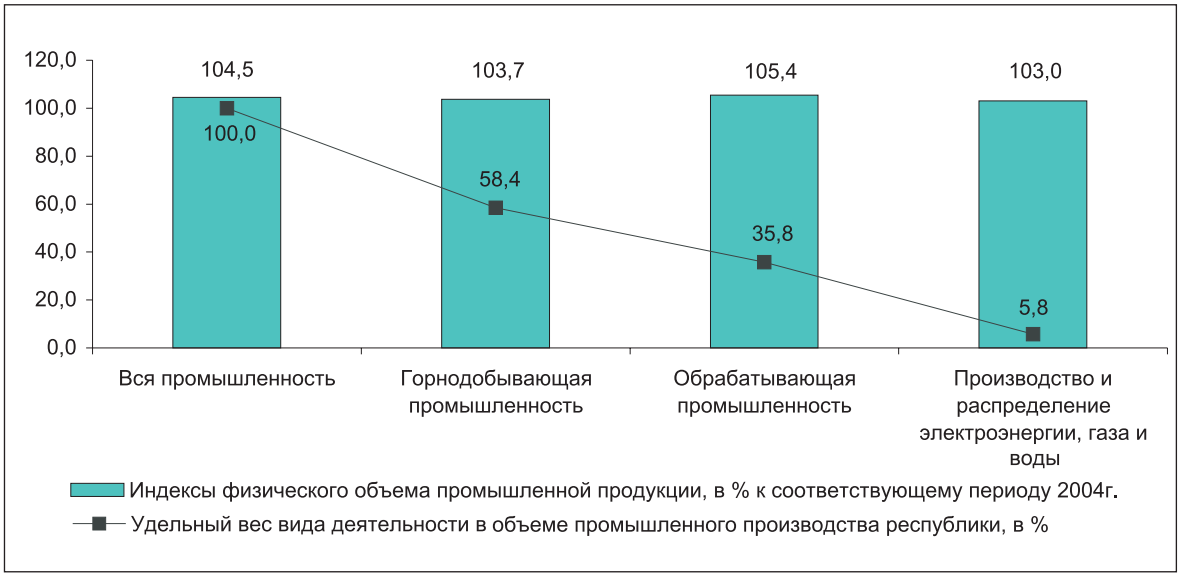

В **горнодобывающей промышленности** в январе-августе 2005г. произведено продукции на 1867,9 млрд. тенге, что выше января-августа 2004г. на 3,7%. За указанный период увеличение объемов обеспечено в основном ростом добычи конденсата газового (на 38,6%); лигнита (на 22,4%); руд железных неагломерированных (на 17%), медных (на 11%) и хромовых (на 9,1%). Валовая добыча газа природного составила 123,2%. Вместе с тем, сокращена добыча руд золотосодержащей (44%), железных агломерированных (87,5%), медно-цинковой (93,3%) и свинцово-цинковой (93,9%); окатышей железорудных (76,8%); угля каменного (97,4%).

Индексы физического объема и удельный вес отдельных видов деятельности горнодобывающей промышленности в январе-августе 2005г.

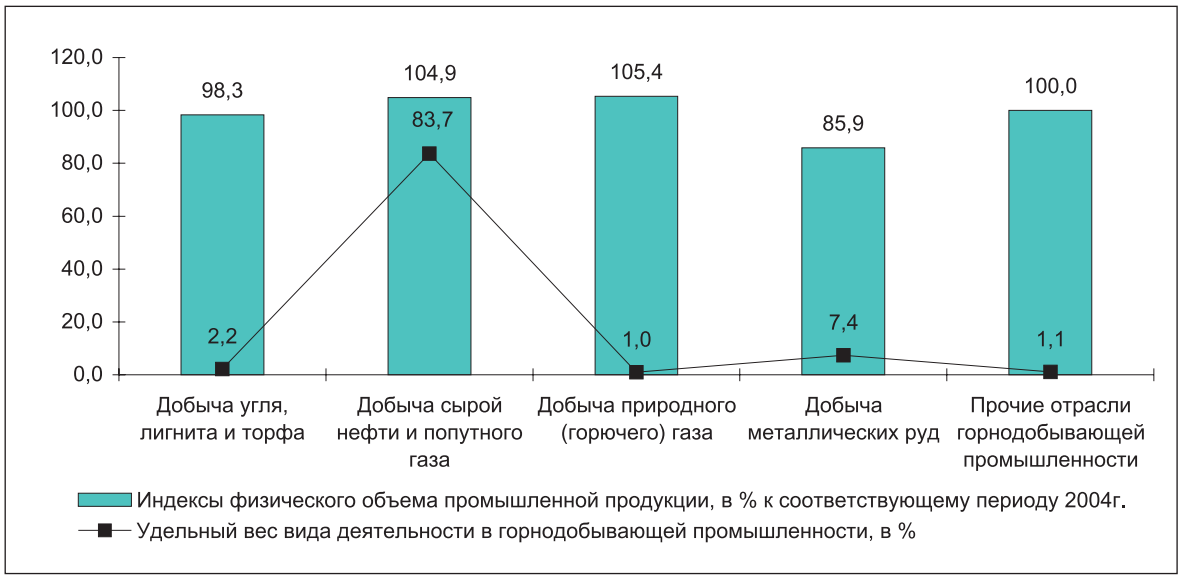

В **обрабатывающей промышленности** в январе-августе 2005г. произведено продукции на 1144 млрд. тенге, что выше уровня января-августа 2004г. на 5,4%.

Индексы физического объема и удельный вес отдельных видов деятельности обрабатывающей промышленности в январе-августе 2005г.

В январе-августе 2005г. переработано сельскохозяйственной продукции на 300,2 млрд. тенге, в том числе **производство пищевых продуктов, включая напитки,** составило 270,1 млрд. тенге. К уровню января-августа 2004г. возросло производство мяса и субпродуктов пищевых; консервов из мяса и мясорастительных; рыбы приготовленной и консервированной; соков фруктовых и овощных; масла подсолнечного, хлопкового и соевого рафинированного; масла кукурузного; молока и сливок; масла сливочного; муки; крупы; макаронных и кондитерских изделий; майонеза. Также обеспечен рост производства спирта этилового и водки (в 1,7 раза); ликеров (на 54,4%); коньяков (на 33,4%); вина виноградного (на 17,2%); пива (на 13,2%).

В **текстильной и швейной промышленности** в январе-августе 2005г. произведено продукции на 18,7 млрд. тенге. По сравнению с январем-августом 2004г. рост производства обеспечен в основном за счет увеличения выпуска волокна хлопкового (на 31,2%), на долю которого приходится более 60% объема промышленного производства данного вида деятельности. Также больше, чем в январе-августе 2004г. произведено тканей; пряжи шерстяной и хлопчатобумажной; белья постельного; ковров и изделий ковровых; одежды верхней трикотажной и рабочей; белья нижнего.

В **производстве кожи, изделий из кожи и производстве обуви** в январе-августе 2005г. произведено продукции на 1,3 млрд. тенге, что на 13,8% ниже уровня января-августа 2004г. в основном из-за уменьшения производства кожи из шкур скота крупного рогатого или шкур семейства лошадиных, овечьих, козьих и свиных; изделий шорно-седельных.

Объем **обработки древесины и производства изделий из дерева** в январе-августе 2005г. по сравнению с январем-августом 2004г. составил 101,5% за счет увеличения выпуска конструкций строительных сборных (в 4,5 раза); тары деревянной (на 15,5%); плит древесностружечных (на 12,5%) и древесноволокнистых (на 3,1%); окон, дверей и их рам (на 5,3%). Вместе с тем, сокращено производство лесоматериалов; шпал деревянных железнодорожных или трамвайных.

В **целлюлозно-бумажной промышленности и в издательском деле** в январе-августе 2005г. произведено продукции на 27,8 млрд. тенге. По сравнению с аналогичным периодом прошлого года обеспечен рост производства мешков и пакетов бумажных (201,4%); бумаги и картона гофрированных (138,3%); бумаги туалетной (136,8%); обоев (134,7%); книг, брошюр, листовок и материалов печатных аналогичных на отдельных листах (127,9%); коробок, ящиков и сумок из бумаги или картона гофрированных (126,5%); открыток почтовых и поздравительных (118,1%); газет, журналов и периодических изданий, выходящих реже четырех раз в неделю, печатных (113,3%).

Индексы физического объема и удельный вес отдельных видов деятельности обрабатывающей промышленности в январе-августе 2005г.

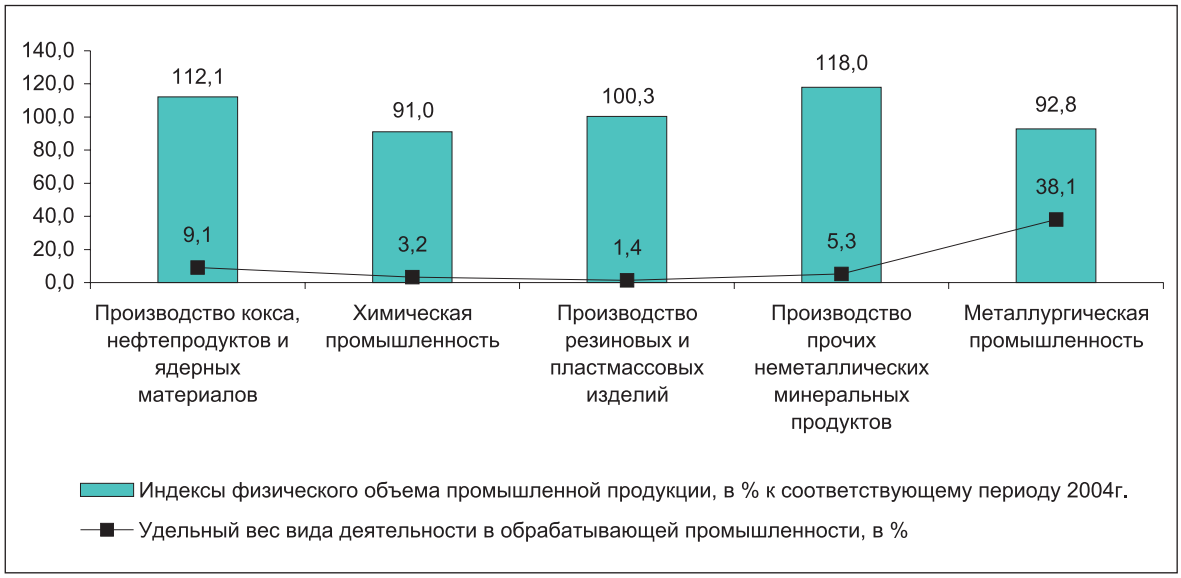

В **производстве кокса, нефтепродуктов и ядерных материалов** в январе-августе 2005г. выпущено продукции на 103,8 млрд. тенге, что выше уровня января-августа прошлого года на 12,1% за счет увеличения выпуска мазута топочного (на 31,6%); газойлей (на 22%); топлива моторного (бензина) (на 17,6%); газа отбензиненного (на 4,9%).

В **химической промышленности** в январе-августе 2005г. произведено продукции на 36,6 млрд. тенге или на 9% ниже, чем в январе-августе 2004г. из-за уменьшения выпуска удобрений минеральных или химических азотных и фосфорных (соответственно 22,2 и 97,7%); трифосфата (39,1%) и бихромата (89,3%) натрия; кислоты ортофосфорной (фосфорной) (41,1%); полимеров стирола (52,7%); пестицидов (77,5%); хромового ангидрида (87,5%).

В **производстве резиновых и пластмассовых изделий** в январе-августе 2005г. произведено продукции на 15,6 млрд. тенге, что выше уровня января-августа прошлого года за счет увеличения выпуска труб, трубок, рукавов и шлангов из резины (142,6%); лент конвейерных (транспортерных) из резины (123,7%); мешков и сумок из полиэтилена (125,1%).

В **производстве прочих неметаллических минеральных продуктов** в январе-августе 2005г. выпущено продукции на 61,2 млрд. тенге, что составило 118% к уровню января-августа 2004г. в основном за счет увеличения производства посуды столовой и кухонной из фарфора (в 2,2 раза); растворов строительных (на 46,9%); изделий из бетона для строительных целей (на 23,5%); извести (на 23,3%); бетона товарного (на 23,2%); конструкций строительных сборных из бетона (на 16,4%); гипсокартона (на 4,4%); цемента (на 3,7%).

В **металлургической промышленности и производстве готовых металлических изделий** в январе-августе 2005г. произведено продукции на 461,8 млрд. тенге, в том числе продукции черной и цветной металлургии - соответственно на 179,4 и 247,6 млрд. тенге. В целом по виду деятельности индекс физического объема в январе-августе 2005г. по сравнению с январем-августом 2004г. составил 92,7%; на долю отрасли приходится 40,4% объема обрабатывающей промышленности. В **черной металлургии** производство снижено на 13,3% из-за сокращения выпуска плоского проката (на 27%); стали (на 21,5%); чугуна (на 20,9%). Производство ферросплавов увеличено на 6,7%. В **производстве цветных металлов** индекс физического объема составил 98,8%. Снижено производство по таким видам продукции как проволока медная (на 80,3%); медь рафинированная (на 7%); свинец необработанный (на 6,7%). Вместе с тем, возросло производство цинка необработанного (117,4%); серебра аффинированного (115,5%); глинозема (103,1%).

Производство готовых металлических изделий в январе-августе 2005г. к уровню января-августа 2004г. составило 91,7% из-за уменьшения выпуска электродов с покрытием из металлов недрагоценных (на 72,8%); цистерн, бочек, барабанов вместимостью 50-300 л (на 65,5%); радиаторов для центрального отопления (на 42,2%). При этом, увеличено производство котлов центрального отопления (154,3%); резервуаров для нефти и нефтепродуктов (138,1%); металлоконструкций строительных (128,8%).

Индексы физического объема и удельный вес отдельных видов деятельности обрабатывающей промышленности в январе-августе 2005г.

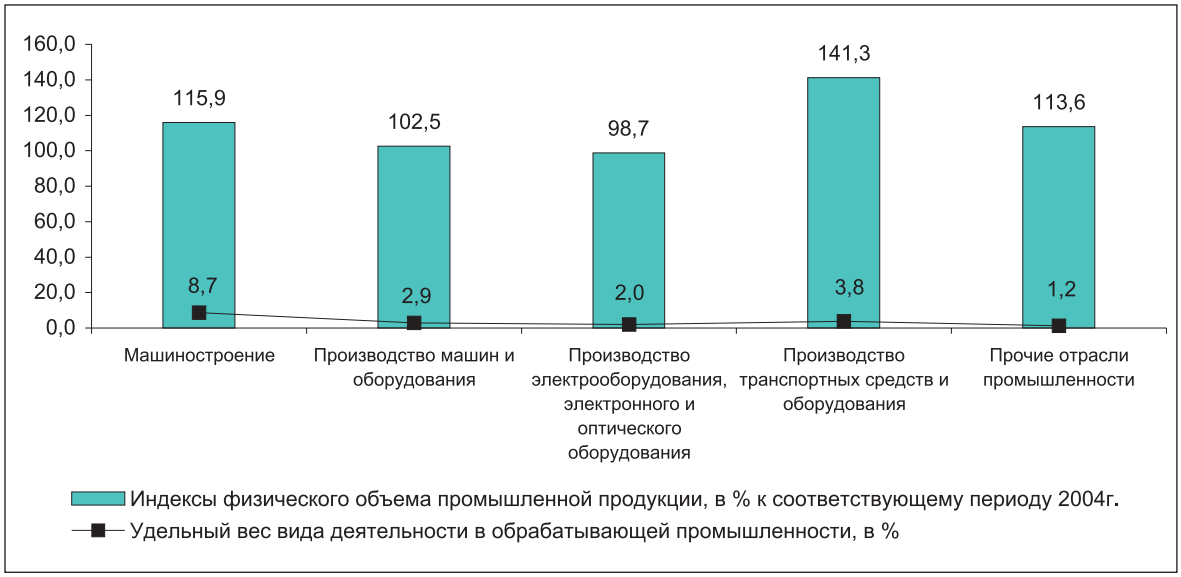

В **производстве машин и оборудования** в январе-августе 2005г. выпущено продукции на 33,5 млрд. тенге. К уровню января-августа 2004г. возросло производство машин стиральных и для сушки одежды бытовых (156%); оборудования нефтегазоперерабатывающего (147,6%); кранов мостовых и козловых (142,4%); насосов центробежных (135,5%); тракторов (131,3%). Вместе с тем, снижен выпуск машин для горнодобывающей промышленности (10,4%); двигателей (12,8%); экскаваторов (36,4%); оборудования нефтепромыслового (73,3%); жаток рядковых (92,4%); подшипников шариковых или роликовых (98,7%).

Электрооборудования, электронного и оптического оборудования произведено на 22,3 млрд. тенге. В январе-августе 2005г. по сравнению с январем-августом 2004г. сокращен выпуск аппаратуры для видеозаписи и воспроизведения звука (на 69,1%); телевизоров (на 35,2%); магнитофонов, аппаратуры для отключения, переключения или защиты электрических цепей напряжением до 1000 В (на 18%). Вместе с тем, увеличено производство конденсаторов электрических (255,6%); машин вычислительных цифровых (189,7%); трансформаторов (150,8%) и аккумуляторов (140,4%) электрических; проводов и кабелей изолированных (120,6%).

Производство транспортных средств и оборудования в январе-августе 2005г. составило 43,5 млрд. тенге. К уровню января-августа 2004г. возросло производство прицепов и полуприцепов автомобильных (в 2,9 раза); автомобилей для перевозки десяти и более человек (на 25%). Увеличен объем услуг по ремонту и техническому обслуживанию железнодорожных локомотивов и трамвайных моторных вагонов (на 46,9%). Меньше, чем в январе-августе 2004г. произведено частей двигателей (40,6%) и автомобильных (50,2%); автомобилей легковых пассажирских (55,1%), специальных и специализированных (56,2%) и грузовых (71,4%).

В **прочих отраслях промышленности** в январе-августе 2005г. произведено продукции на 14,2 млрд. тенге. К уровню января-августа 2004г. увеличен выпуск мебели: деревянной для столовой и гостиной – в 1,8 раза; кухонной – на 25,1%; офисной и для предприятий торговли - на 15,5%; для сидения специальной в основном с металлическим каркасом - на 15,3%. Также возросло производство инструментов музыкальных (в 3,6 раза); спортивных товаров (в 1,9 раза) и ювелирных изделий (на 17,7%).

В **производстве и распределении электроэнергии, газа и воды** индекс физического объема в январе-августе 2005г. по сравнению с январем-августом 2004г. составил 103%.

Производство электроэнергии составило 44,1 млрд. кВт. ч или на 1,4% выше уровня января-августа 2004г., что обеспечено предприятиями всех регионов, кроме Алматинской, Карагандинской, Павлодарской, Южно-Казахстанской областей и г. Астаны.

Выработка теплоэнергии составила 56 млн. Гкал или на 2% больше по сравнению с январем-августом прошлого года. Рост производства обеспечен предприятиями всех регионов, кроме Западно-Казахстанской, Мангистауской, Южно-Казахстанской областей и г. Астаны.

Индексы физического объема и удельный вес производства и распределения электроэнергии, газа и воды в январе-августе 2005г.

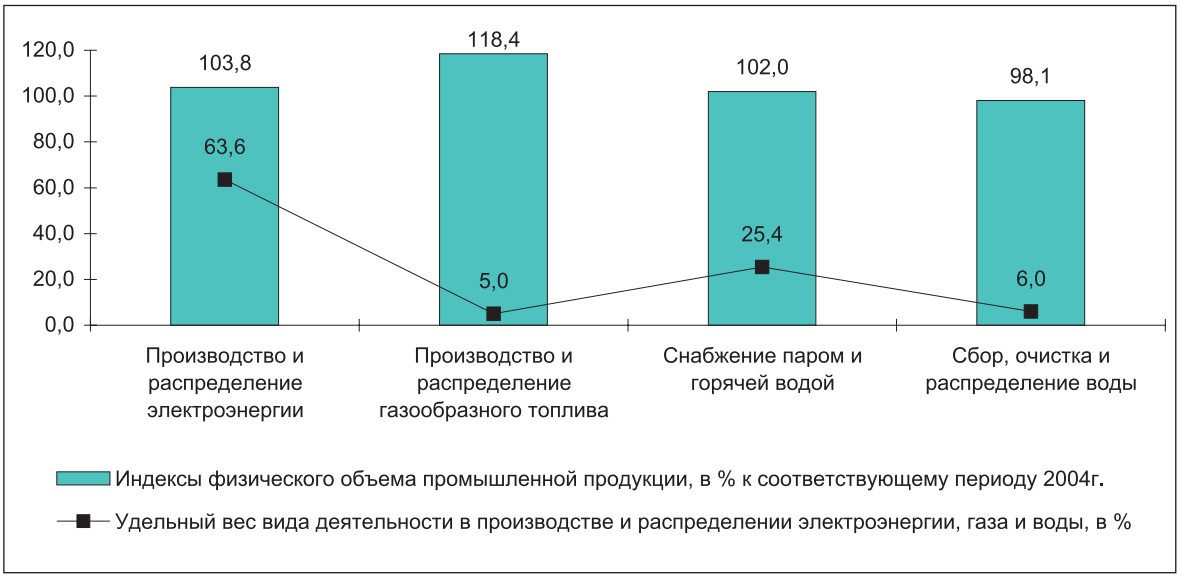

2.2 СЕЛЬСКОЕ ХОЗЯЙСТВО

Производство продукции сельского хозяйства

Объем валовой продукции сельского хозяйства за январь-август т.г. в целом по республике, по оценке, составил 282,9 млрд. тенге в текущих ценах, что меньше аналогичного периода 2004г. на 13%.

Растениеводство

По состоянию на 1 сентября т.г., по данным Минсельхоза республики, уборку зерновых вели все области, при этом в южных регионах она вступила в завершающую стадию, за исключением Кызылординской и Алматинской областей, где убрано, соответственно 14,6 и 67,3% площадей. В целом по республике зерновые убраны с 19,5% (2771,9 тыс. га) подлежащих уборке площадей, в том числе в Карагандинской области – с 3,2% площадей, Акмолинской – 4,1%, Северо-Казахстанской области – 4,3%, Павлодарской – 16,7%, Костанайской – 20,4%, Восточно-Казахстанской – 34,6%, Актюбинской – 47,8%, Западно-Казахстанской – 75,4%. В прошлом году на эту дату в целом по республике было убрано 45% (6410,5 тыс.га) площадей.

С убранной площади намолочено 3056,8 тыс. тонн зерна (в первоначально оприходованном весе), что на 48% меньше, чем в истекшем году, что связано с выпадением осадков в августе месяце этого года. На указанную дату больше прошлогоднего уровня собрано зерна в Алматинской – на 9,7% (592,6 тыс.тонн), Жамбылской – на 6,7% (649,8 тыс.тонн), Кызылординской – на 4,9% (19,1 тыс.тонн) областях. Вместе с тем снижены темпы уборки урожая из-за погодных условий по сравнению с прошлым годом в Акмолинской области на 88,0% (105,2 тыс.тонн), Северо-Казахстанской – на 82,6% (161,9 тыс-.тонн), Карагандинской – на 81,6% (10,6 тыс.тонн), Павлодарской – на 62,4% (54,5 тыс.тонн), Костанайской – на 58,9% (649,7 тыс.тонн), Западно-Казахстанской – на 52,8% (138,0 тыс.тонн), Актюбинской – на

24,6% (101,4 тыс.тонн), Восточно-Казахстанской – на 24,1% (236,0 тыс.тонн), Южно-Казахстанской – на 11,7% (338,0 тыс.тонн).

Заготовка грубых кормов. По состоянию на 1 сентября т.г. в целом по республике припасено 12532,0 тыс. тонн сена и 198,9 тыс. тонн сенажа, что составляет соответственно 102,1% и 28,5% от потребности. При этом в Мангистауской области сена заготовлено лишь 3,4% от требуемого объема, Кызылординской – 64,3%, Жамбылской – 78,1%, Атырауской – 80,0%, Алматинской – 85,3%, Карагандинской – 85,5%, Западно-Казахстанской – 94,0%, Восточно-Казахстанской – 98,4%, Павлодарской – 98,8%. В то же время успешно ведут заготовку сена сельхозформирования Акмолинской области, где его припасено выше требуемого объема на 58,4%, Костанайской – на 48,8%, Актюбинской – на 17,8%, Южно-Казахстанской – на 9,5%, Северо-Казахстанской – на 5,8%. В текущем году в целом по республике сена и сенажа было заготовлено на 12,9% больше, чем на аналогичную дату прошлого года.

Животноводство

По состоянию на 1 сентября т.г. по сравнению с аналогичной датой прошлого года во всех категориях хозяйств достигнут рост поголовья крупного рогатого скота на 5,8% (6167,4 тыс. голов), овец и коз – на 8,3% (16959,4 тыс. голов), лошадей – на 5,2% (1306,2 тыс. голов), верблюдов – на 8,6% (136,3 тыс. голов) и птицы – на 4,1% (30148,1 тыс. голов). Поголовье свиней сократилось на 0,8% и составило 1746,6 тыс. голов.

За период с 1 сентября 2004г. увеличили численность крупного рогатого скота, овец и коз и лошадей сельхозтоваропроизводители всех областей, верблюдов – 11, птицы – 9 и свиней – только Атырауской (127,8%), Костанайской (122,1%), Актюбинской (106,9%), Южно-Казахстанской (106,1%), Кызылординской (105,6%), Северо-Казахстанской (102,7%) и Карагандинской (100,1%).

Изменение объемов производства основных продуктов животноводства по сравнению с аналогичным периодом прошлого года характеризуется следующим графиком:

Производство основных видов продукции животноводства

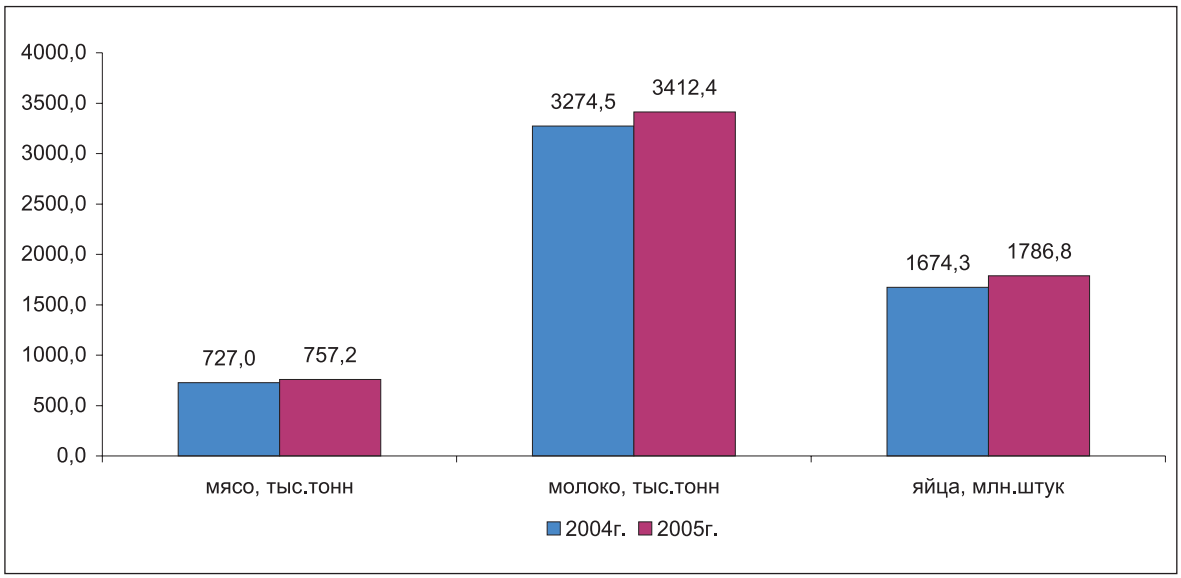

В январе-августе 2005г. по сравнению с этим же периодом 2004г. отмечен рост производства мяса и молока во всех областях, яиц – во всех областях, кроме Павлодарской (96,9%) области.

Доля категорий в общем объеме производства основных видов продукции животноводства за январь-июль т.г. показана графиком:

Удельный вес отдельных категорий хозяйств в производстве основных видов животноводческой продукции

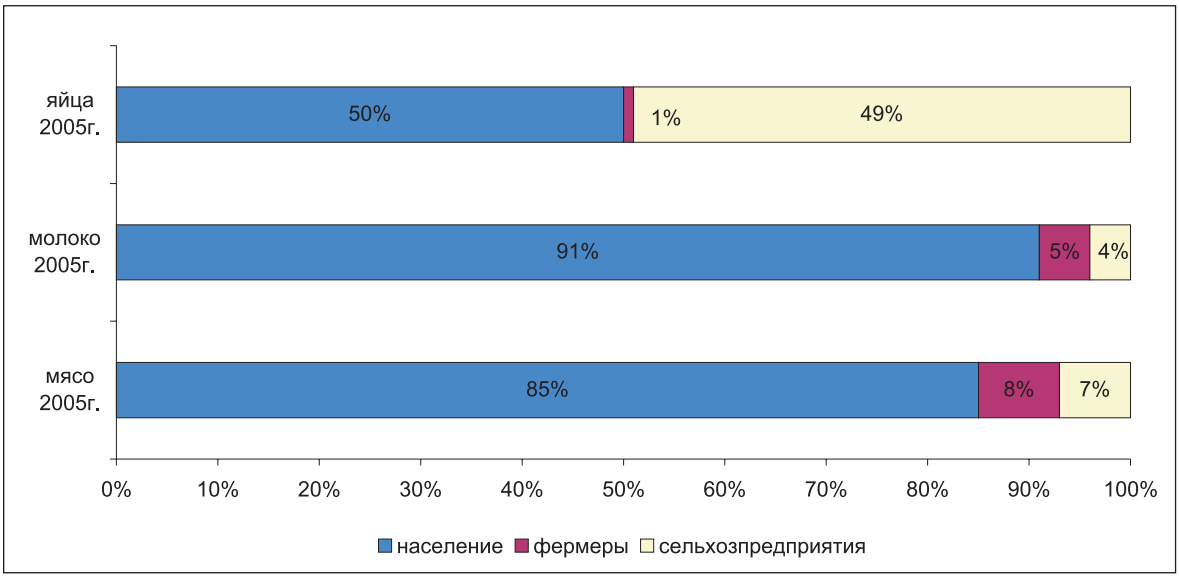

2.3 СТРОИТЕЛЬСТВО

Строительная деятельность

В январе-августе 2005г. объем строительных работ (услуг), с учетом дооценки, составил 417,2 млрд. тенге, что в 1,4 раза больше уровня января-августа 2004г.

Наибольший удельный вес в республиканском объеме занимают строительные работы, выполненные частными строительными организациями – 79,3%. Иностранными подрядчиками выполнено 19,7% от общего объема подрядных работ, государственными – 1%.

В 15 регионах республики объем строительных работ превысил уровень января-августа 2004 года. При этом значительный рост отмечался в Актюбинской (в 1,8 раза), Северо-Казахстанской (в 1,7 раза), Карагандинской (в 1,5 раза), Атырауской, Костанайской (в 1,4 раза) областях, в гг. Астана (в 1,7 раза) и Алматы (в 1,4 раза).

Снижение объемов строительства по сравнению с январем-августом 2004г. наблюдалось в Западно-Казахстанской (на 5,9%) области.

В январе-августе 2005г. было построено 15436 зданий общей площадью 3244,6 тыс. кв. м, в том числе жилого назначения - соответственно 12734 зданий и 2655,2 тыс. кв. м.

Жилищное строительство

На жилищное строительство в январе-августе 2005г. направлено 130 млрд. тенге инвестиций, что в 1,9 раза больше, чем в январе-августе 2004 года. Предприятиями и организациями всех форм собственности и населением построены 22,2 тыс. новых квартир общей площадью 2458,5 тыс. кв. метров, что в 1,5 раза выше уровня января-августа 2004 года.

Ввод в эксплуатацию общей площади жилья

в % к соответствующему периоду предыдущего года

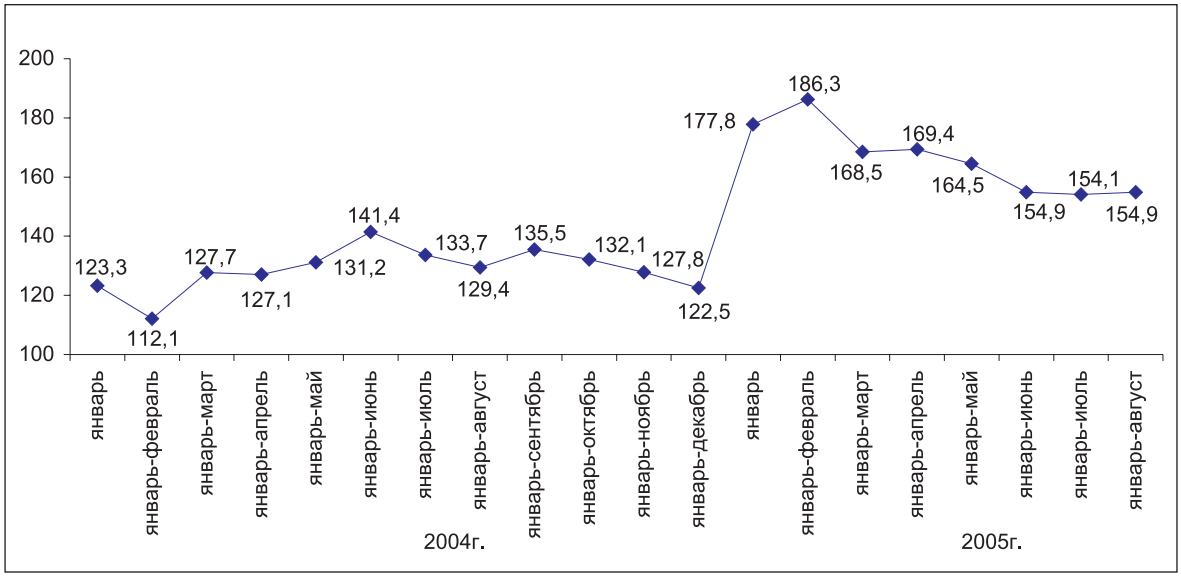

Во всех регионах республики в январе-августе 2005г. объемы построенного жилья превысили уровень января-августа прошлого года. При этом значительный рост был отмечен в Алматинской (в 2,2 раза), Костанайской, Северо-Казахстанской (в 2,1 раза), Акмолинской (в 1,9 раза), Жамбылской (в 1,8 раза), Актюбинской, Мангистауской (в 1,7 раза) областях и в гг. Алматы (в 1,6 раза), Астана (в 1,5 раза).

Наибольший удельный вес в объеме введенного в республике жилья занимают гг. Алматы (15,1%) и Астана (14%), Южно-Казахстанская (15,6%), Алматинская (9,6%) и Атырауская (9,1%) области.

Жилищное строительство в республике осуществляется, в основном, субъектами негосударственного сектора, в котором значительную долю занимает население, ими построено соответственно 87,9% и 67,4% общего объема введенного жилья.

Стоимость строительства жилья. Средняя стоимость строительства 1 кв. метра общей площади жилых домов в январе-августе 2005г. составила 34,6 тыс. тенге (в январе-августе 2004г. – 25,9 тыс. тенге), в том числе построенных населением – соответственно 21,2 тыс. тенге и 14,4 тыс. тенге.

2.4 ТРАНСПОРТ

За январь-август 2005г. объем грузоперевозок в республике (с учетом оценки объема перевозок грузов нетранспортными организациями и предпринимателями, занимающимися коммерческими перевозками) составил 1203,0 млн. тонн грузов, что на 4,3% больше грузоперевозок соответствующего периода прошлого года.

Железнодорожным транспортом республики за январь-август т.г. перевезено 144,3 млн. тонн грузов, что на 4,1% выше соответствующего периода прошлого года.

Автоперевозки за январь-август т.г. (с учетом оценки объема перевозок грузов нетранспортными организациями и предпринимателями, занимающимися коммерческими перевозками) составили 931,6 млн. тонн, что на 4,3% больше соответствующего периода прошлого года.

По **магистральным трубопроводам** в январе-августе т.г. осуществлена транспортировка 126,7 млн. тонн грузов, что на 4,1% больше по сравнению с январем-августом 2004г. Из общего количества перекачанных грузов нефть и нефтепродукты составили 42,6 млн. тонн (105,8% к соответствующему периоду прошлого года), газ – 84,1 млн. тонн (103,2%).

Воздушные грузовые перевозки в республике за январь-август 2005г. составили 13011,6 тонн, или 103,6% к соответствующему периоду прошлого года.

За январь-август 2005г. **речным** транспортом перевезено 488,4 тыс. тонн грузов, что на 24,8% больше соответствующего периода прошлого года.

За январь-август 2005г. транспортом республики перевезено 6374,8 млн. пассажиров. По сравнению с аналогичным периодом прошлого года снизились перевозки на железнодорожном транспорте - на 1,2%, троллейбусами - на 9,2%, трамваями – на 0,2%, отмечается увеличение перевозок на воздушном транспорте на 24,8%, автобусами - на 2,4%, такси - на 1,9%.

Удельный вес видов транспорта

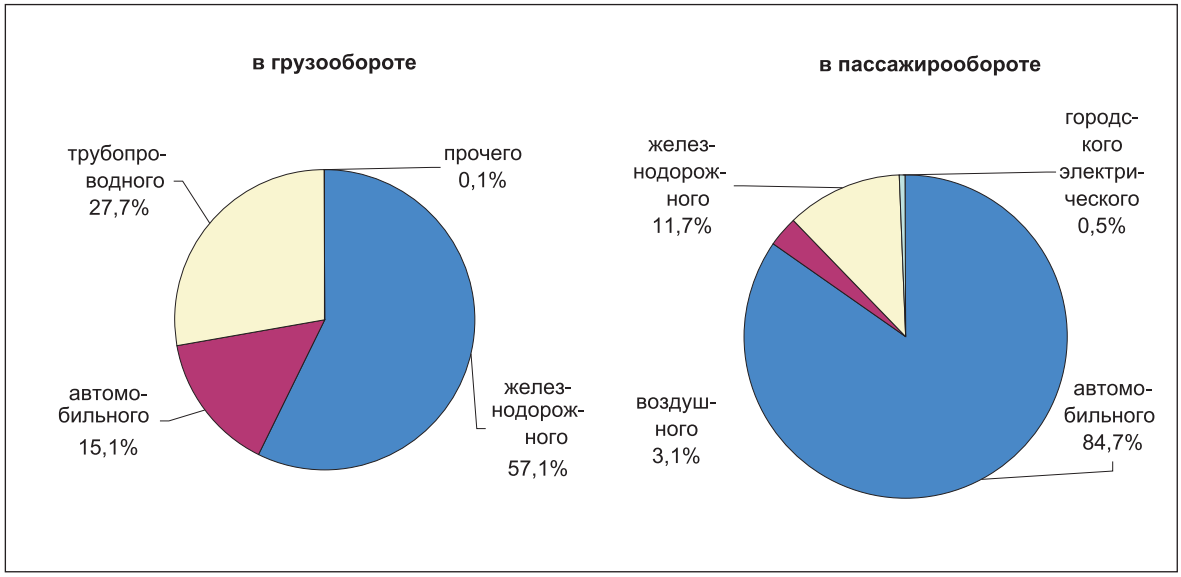

2.5 СВЯЗЬ

Предприятиями связи республики за январь-август 2005г., по оперативным данным, оказано услуг на сумму 134,0 млрд. тенге, из них населению – на 46,6 млрд. тенге, что соответственно, в сопоставимых ценах на 24,4% и 25,4% больше, чем в январе-августе 2004г.

В структуре доходов от услуг связи за январь-август 2005г. междугородная связь занимает 21,3%, беспроводная – 39,8%, местная телефонная – 8,5%, услуги служб передачи данных и телематических служб – 6,0%, (из них Интернет – 4,6%), радиосвязь, радиовещание, телевидение – 3,7%, почтовая – 2,1%. Из общего объема доходов 34,8% получено от реализации услуг связи населению.

Наиболее динамично развивалась сотовая связь (в январе-августе 2005г. по сравнению с январем-августом 2004г. объем услуг увеличился на 54,5%), доходы от Интернета возросли в 1,7 раза, от курьерской связи – на 29,0%.

Структура доходов от услуг связи в январе-августе 2005г.

млн. тенге

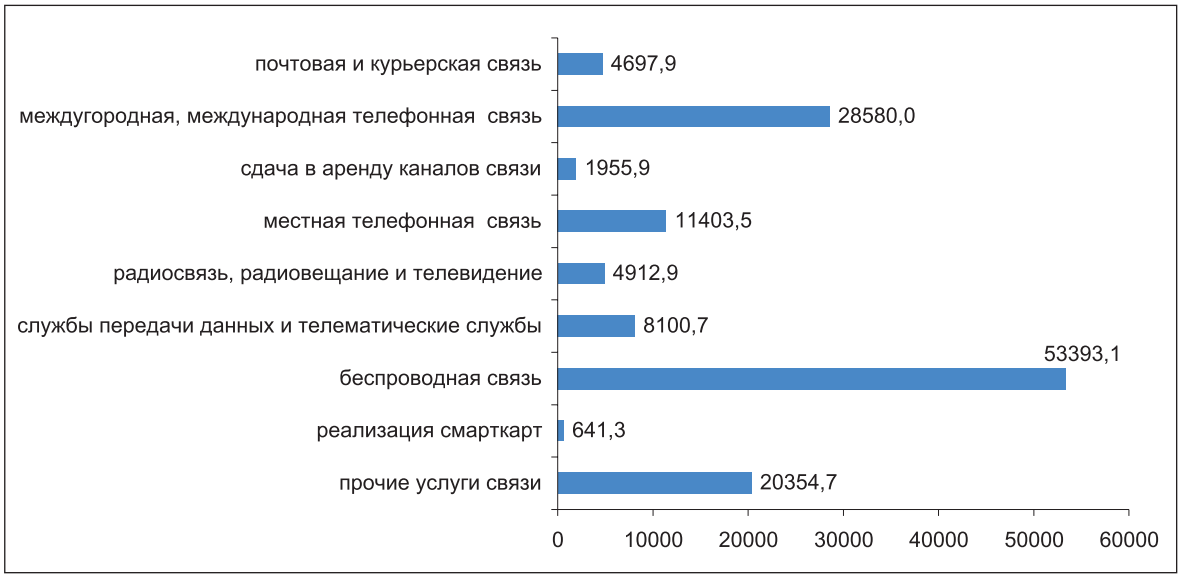

Из общего объема доходов от услуг связи населению за январь-август 2005г. 42,7% составили доходы от услуг беспроводной связи, 29,1% - от услуг междугородной, международной связи, 14,9% - от услуг местной телефонной связи, 3,6% - от услуг почтовой и курьерской связи, 9,7% - от услуг прочих видов связи.

Структура доходов от услуг связи населению в январе-августе 2005г.

млн. тенге

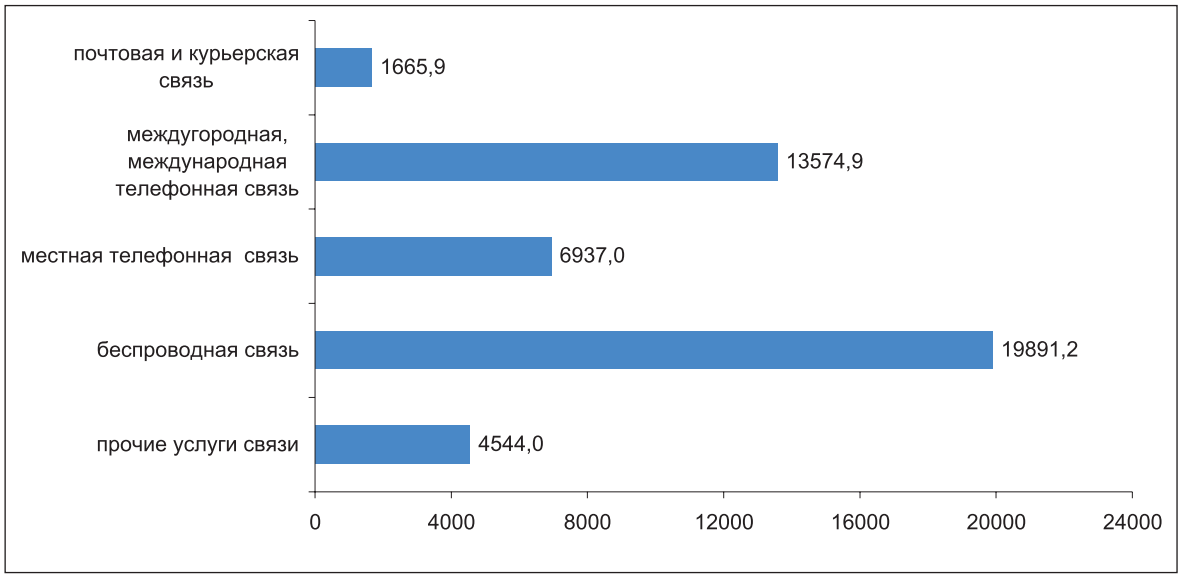

2.6 ТОРГОВЛЯ И ПРОЧИЕ УСЛУГИ

В январе-августе 2005г. объем розничного товарооборота составил 821,4 млрд. тенге и увеличился по сравнению с соответствующим периодом прошлого года (в постоянных ценах) на 11,5%. В августе 2005г. реализация товаров составила 116,3 млрд. тенге, что в постоянных ценах выше уровня августа 2004г. на 14,9%, по сравнению с июлем 2005г. увеличение составило 2,8%.

Группировка регионов по объему розничного товарооборота в январе-августе 2005г.

Объем января-августа 2005г., млрд. тенге	Области, города	Удельный вес (в %) в общем объеме розничного товарооборота
9,2-14,4	Мангистауская, Жамбылская, Кызылординская, Акмолинская, Атырауская	7,4
15,4-23,7	Северо-Казахстанская, Алматинская, Южно-Казахстанская, Костанайская	9,8
31,7-46,2	Западно-Казахстанская, Павлодарская, г. Астана	13,4
48,6-95,9	Актюбинская, Восточно-Казахстанская, Карагандинская	27,8
342,0	г. Алматы	41,6

С начала года оборот от реализации товаров предприятиями частной формы собственности и от торговли индивидуальными предпринимателями получен в сумме 813,7 млрд. тенге (99,1%), других государств, их юридических лиц и граждан – 7,6 млрд. тенге (0,9%). Доля государственной торговли в республике незначительна.

Структура розничного товарооборота по каналам реализации

(в % к общему объему)

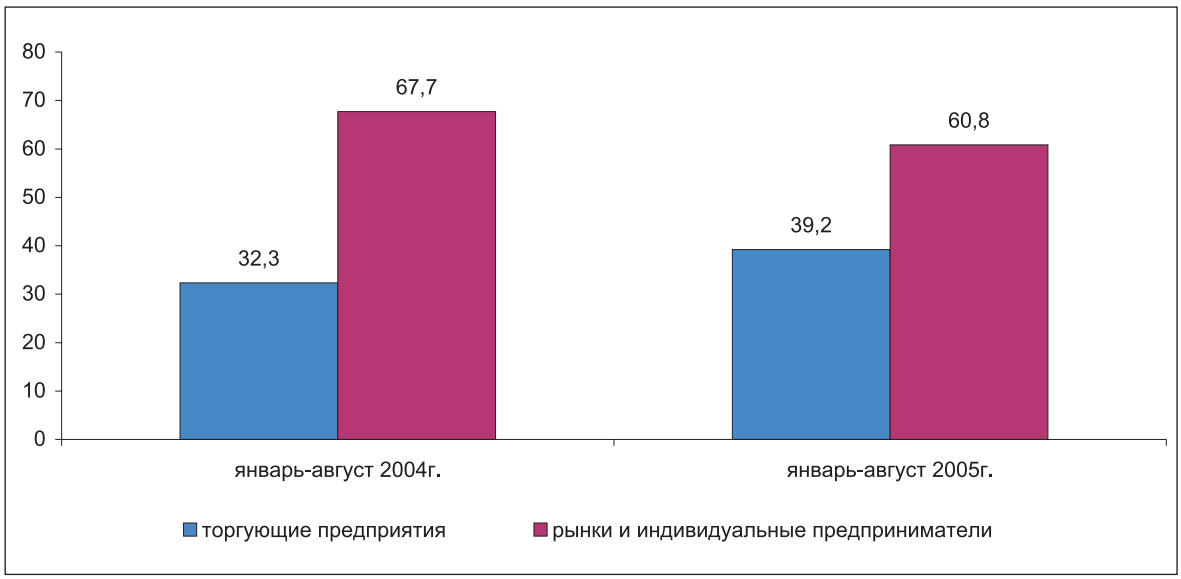

При этом, оценочный объем розничной реализации индивидуальными предпринимателями составил 20,8% от общего объема розничного товарооборота.

Оптовый товарооборот республики с начала текущего года составил 1371,6 млрд. тенге или на 5,5% больше, чем за соответствующий период 2004г. При этом, практически весь объем полученного товарооборота приходится на негосударственный сектор.

Объем услуг общественного питания за январь-август 2005г. составил 22,6 млрд. тенге или на 33,8% больше, чем за соответствующий период прошлого года.

За январь-август т.г. оборот предприятий общественного питания негосударственного сектора сложился в сумме 22,4 млрд. тенге, объем этих предприятий составил 99,1% в общем обороте услуг общественного питания. Незначительную долю (0,9%) в сфере услуг общественного питания составляют предприятия государственной формы собственности.

За анализируемый период объем услуг по техническому обслуживанию и ремонту автомобилей, мотоциклов и ремонту бытовых изделий и предметов личного пользования составил 5,4 млрд. тенге, большая часть которых предоставляется предприятиями с частной формой собственности.

3. МОНИТОРИНГ МАЛОГО БИЗНЕСА

В разделе представлены оперативные расчетные данные по предприятиям малого бизнеса (юридическим лицам), крестьянским (фермерским) хозяйствам и индивидуальным предпринимателям, которые характеризуют важные аспекты развития малого предпринимательства в республике.

По данным Статистического регистра в республике на 1.09.2005г. было зарегистрировано около 155,9 тысяч предприятий малого бизнеса, что на 0,8% выше, чем на 1.08.2005г. Из зарегистрированных 73% предприятий являлись действующими, т.е. осуществляли или потенциально могли осуществлять экономическую деятельность, 52,4 тысяч предприятий (46% из числа действующих) были активными в августа 2005 года.

Большинство активных предприятий (36,5%) специализируются на торговле; ремонте автомобилей, бытовых изделий и предметов личного пользования, так как этот вид деятельности наиболее доступен предприятиям малого бизнеса. Строительством было занято 15,6% активных предприятий, операциями с недвижимым имуществом, арендой и предоставлением услуг потребителям – 13,8%, промышленной деятельностью – 13,2%, из которых наибольшее количество приходится на обрабатывающую промышленность (89,4% от общего количества промышленных предприятий).

В региональном разрезе наибольшее количество активных предприятий приходится на г. Алматы (25,7%) и г. Астану (12%), а также Южно-Казахстанскую (9%) и Восточно-Казахстанскую (7,6%) области.

Численность занятых на предприятиях малого бизнеса республики на 1.09.2005г. по расчетным данным составила 627,6 тыс. человек. Более 28,2% всех занятых приходится на предприятия малого бизнеса, относящиеся к торговле; ремонту автомобилей, бытовых изделий и предметов личного пользования, строительству – 19,2% и промышленности – 15,2%.

В региональном разрезе наибольшая численность занятых приходится на предприятия малого бизнеса г. Алматы (22,2% от общей численности занятых) и г. Астаны (9,3%), а также Южно-Казахстанской (8,6%), Восточно-Казахстанской (8,1%) и Карагандинской (6,7%) областей.

Выпуск товаров за август 2005г. составил 103636,3 млн. тенге. По расчетным данным около 27,3% общего выпуска получено предприятиями малого бизнеса, осуществляющими свою деятельность в сфере строительства, 24,5% - торговли; ремонта автомобилей, бытовых изделий и предметов личного пользования, 13,9% - операций с недвижимым имуществом, аренды и услуг предприятиям.

В региональном разрезе наибольший выпуск товаров предприятия малого бизнеса приходится на предприятия г. Алматы (28,9% от общего выпуска товаров) и г. Астаны (16,4%), а также Атырауской (7,4%), Алматинской (5,52%) областей.

По состоянию на 1 сентября 2005г. в республике зарегистрировано более 186,3 тысяч крестьянских (фермерских) хозяйств. Количество действующих крестьянских (фермерских) хозяйств составило 155,8 тысяч единиц. Численность занятых в крестьянских (фермерских) хозяйствах определилась на уровне 408,9 тыс. человек.

Динамика активных предприятий малого бизнеса в 2005 году

на начало периода, единиц

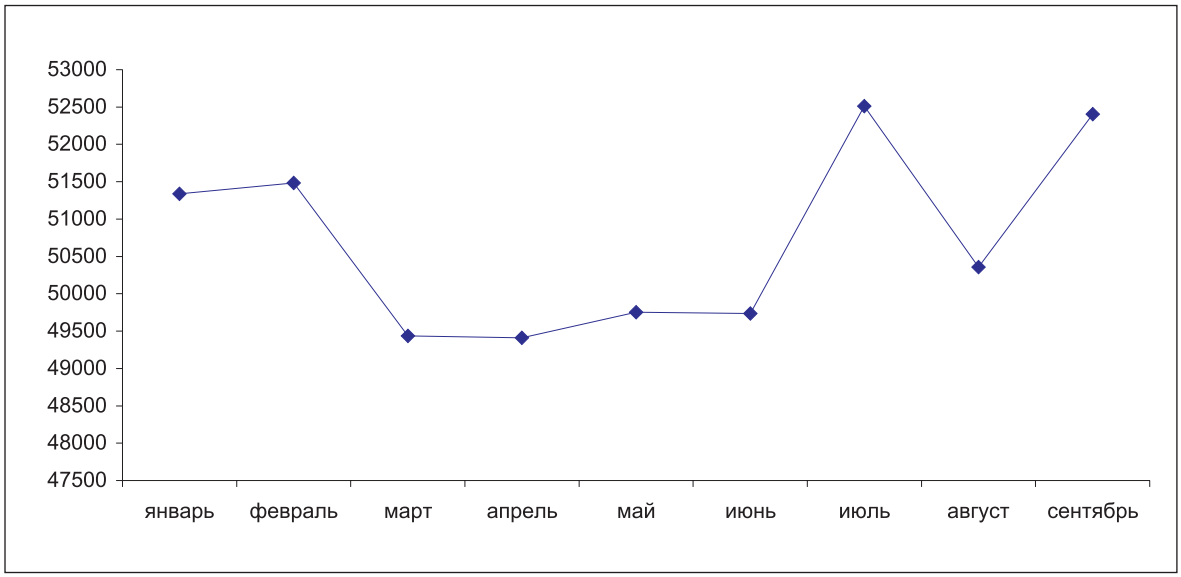

4. ИНВЕСТИЦИИ

4.1 ИНВЕСТИЦИИ В НЕФИНАНСОВЫЕ АКТИВЫ

В январе - августе 2005г. оценочный объем инвестиций в нефинансовые активы (без инвестиций в пополнение запасов материальных оборотных средств) составил 1225,1 млрд. тенге, из них 96,8% приходится на инвестиции в основной капитал.

Инвестиции в основной капитал

В январе – августе 2005г. инвестиции в основной капитал составили 1185,9 млрд. тенге, что в 1,5 раза больше, чем в соответствующем периоде 2004г.

Рост инвестиций в январе - августе 2005г. по сравнению с аналогичным периодом прошлого года отмечался в 14 регионах республики. При этом наибольший наблюдался в Атырауской (в 1,7 раза), Карагандинской, Южно-Казахстанской (в 1,5 раза).

Снижение объемов инвестиций по сравнению с январем - августом 2004 года наблюдалось в Западно-Казахстанской (в 1,7 раза), Акмолинской (на 5,1%) областях.

В январе – августе 2005г. основными источниками вложения средств в основной капитал являлись собственные средства хозяйствующих субъектов (57,8%) и иностранные инвестиции (26,2%). Бюджетные средства составили 11,4%, заемные средства – 4,6%.

Основной объем инвестиций в основной капитал осваивался предприятиями и организациями частной формы собственности (59,6%), а также хозяйствующими субъектами других государств, осуществляющими деятельность на территории Республики Казахстан (28,3%). Доля государственного сектора составила 12,1%.

Приоритетными отраслями являются добыча нефти и природного газа – 36,4% от общего объема инвестиций в основной капитал, операции с недвижимым имуществом – 22,7% (за счет геологической разведки и инженерных изысканий), транспорт и связь – 12,4%, обрабатывающая промышленность – 10,7%.

Наибольшая доля общереспубликанского объема иностранных инвестиций осваивалась в Атырауской (74,5%), Карагандинской (7,7%), Актюбинской (6,4%) областях.

Состав инвестиций в основной капитал в зависимости от вида работ и затрат для создания и совершенствования основных средств приводится ниже.

Технологическая структура инвестиций в основной капитал

в процентах

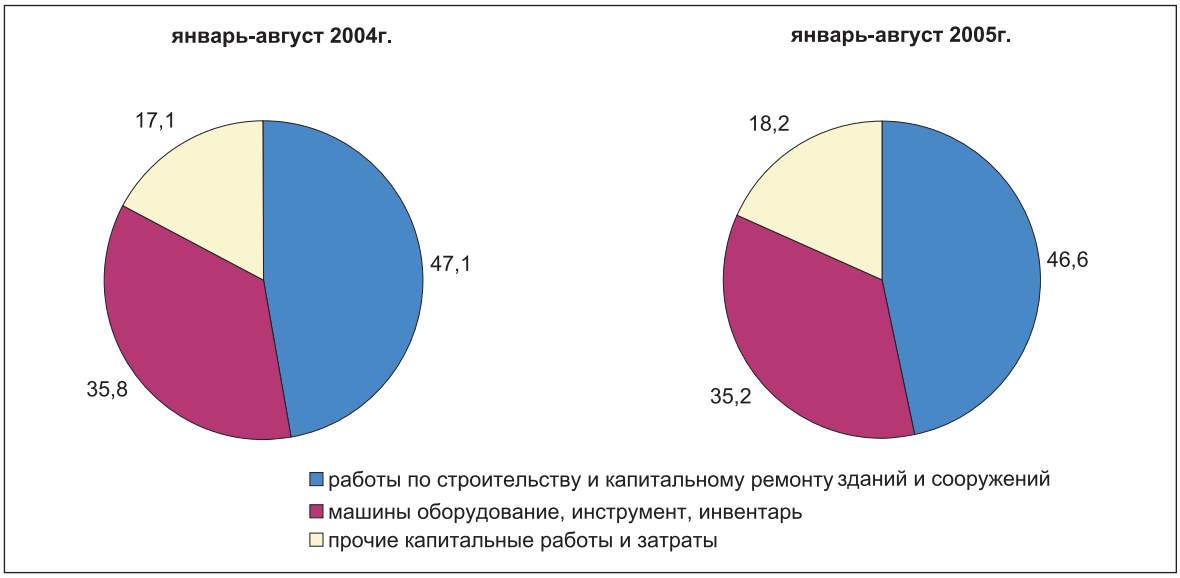

4.2 РЕЗУЛЬТАТЫ ИНВЕСТИЦИОННОЙ ДЕЯТЕЛЬНОСТИ НЕДРОПОЛЬЗОВАТЕЛЕЙ В РЕСПУБЛИКЕ КАЗАХСТАН ЗА 1 ПОЛУГОДИЕ 2005г.

По данным Комитета геологии и охраны недр при Министерстве энергетики и минеральных ресурсов Республики Казахстан

Объем инвестиций в недропользование минерально-сырьевого комплекса (МСК) за 1 полугодие 2005г. составил 5303,5 млн. долл. США, в том числе: иностранные инвестиции - 4248,5 млн. долл. США (80% от всего объема инвестиций), отечественные – 1055 млн. долл. США (20%).

В добычу всех видов полезных ископаемых, включая общераспространенные полезные ископаемые (ОПИ) и подземные воды (ПВ) направлено всего 4310,8 млн. долл. США (81% от общего объема инвестиций в недропользование), в разведку всего - 992,7 млн. долл. США (19%). Объем инвестиций, направленных в добычу углеводородного сырья (УВС) и твердых полезных ископаемых (ТПИ), составляет 4225,1 млн. долл. США, в том числе: в добычу УВС – 3203,4 млн. долл. США (76% от общего объема инвестиций в добычу УВС и ТПИ), в добычу ТПИ – 1021,7 млн. долл. США (24%). Инвестиции в геологоразведочные работы (ГРР) на УВС и ТПИ составляют 990,4 млн. долл. США, в том числе на УВС - 965,1 млн. долл. США (97% от общего объема инвестиций на ГРР), на ТПИ – 25,3 млн. долл. США (3%).

Распределение инвестиций по видам минерального сырья

(в % к итогу)

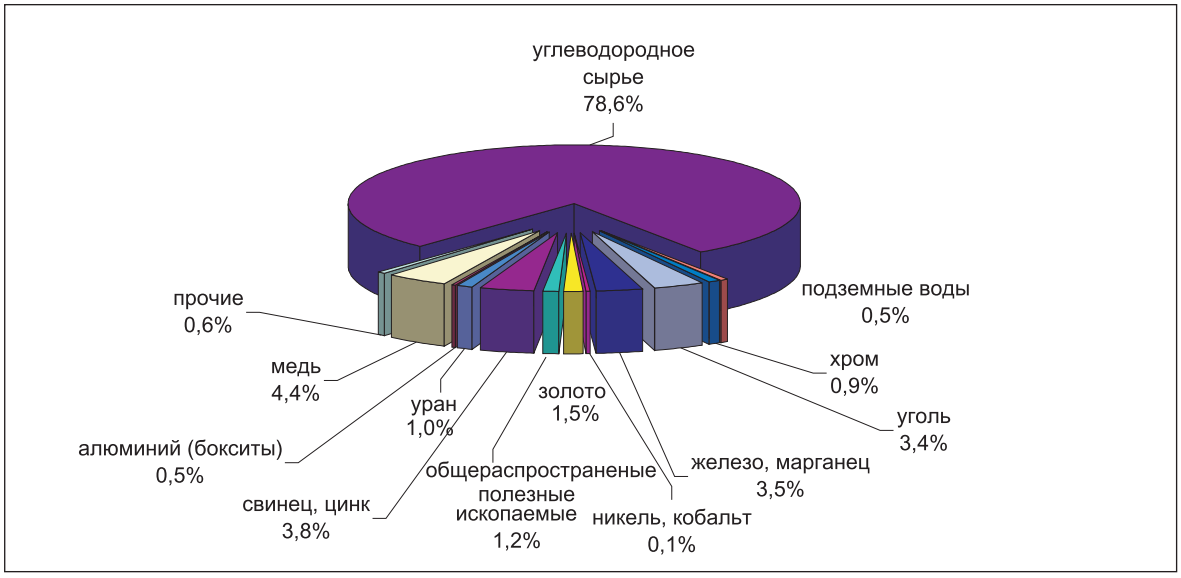

В региональном разрезе наибольшая доля инвестиций в недропользование осваивается в Атырауской (44,2%), Мангистауской (20,2%), Карагандинской (9,4%), Западно-Казахстанской (5,5%) и Актюбинской (6,7%) областях. Наибольшие объемы в этих областях достигнуты в основном за счет иностранных инвестиций. В 1 полугодии 2005г., по сравнению с аналогичным периодом 2004г., объемы инвестиций в минерально-сырьевой комплекс увеличились во всех регионах республики, кроме Западно-Казахстанской (снижение на 27,9%) и Жамбылской (на 6,1%) областей. Увеличение объемов инвестиций отмечено в Северо-Казахстанской (в 4,8 раза), Акмолинской (в 3 раза), Южно-Казахстанской (в 1,8 раза), Атырауской и Карагандинской (в 1,7 раза), Алматинской, Кызылординской и Мангистауской (в 1,6 раза) областях.

Численность работающих на контрактных объектах недропользования составила 199131 человек, из них 195514 человек (98%) - отечественный персонал, 3617 человека (2%) - иностранный. В развитие социальной сферы и местной инфраструктуры инвестировано 65,8 млн. долл. США, в том числе 48,8 млн. долл. США (74%) - иностранными компаниями, 17 млн. долл. США (26%) - отечественными. Затраты на обучение казахстанских специалистов составили 22,1 млн. долл. США.

Общая сумма налогов и платежей от недропользователей в бюджет составила 2153,9 млн. долл. США, в том числе сумма роялти (налог с добычи) - 616,9 млн. долл. США, (28,6% от общей суммы налогов и платежей недропользователей). Из общей суммы налогов и платежей в бюджет страны поступило: 1741,7 млн. долл. США (81%) - по углеводородному сырью (УВС), 397,5 млн. долл. США (18%) – по твердым полезным ископаемым (ТПИ), 10,1 млн. долл. США (менее 1%) - по общераспространенным полезным ископаемым (ОПИ), 4,5 млн. долл. США - по подземным водам (ПВ).

5. ЦЕНЫ

5.1 ПОТРЕБИТЕЛЬСКИЕ ЦЕНЫ

На потребительском рынке республики цены на товары и услуги в августе 2005г. по сравнению с декабрем 2004г. увеличились на 4,2%, с предыдущим месяцем – на 0,2%. За период с начала года повышение цен на продукты питания на 4,4% внесло наибольший вклад в инфляцию – 2,2%, а на платные услуги - соответственно, на 4,9% и 1,3%, непродовольственные товары – на 3% и 0,7%. Базовая инфляция (без учета роста цен на овощи и фрукты, уголь и бензин) с начала т.г. сложилась в 3,5%, в августе – в 0,4%.

На продовольственные товары в августе т.г. зарегистрировано снижение цен на 0,3%, обусловленное сезонным удешевлением овощей и фруктов на 5,6%. Небольшое уменьшение цен отмечено на сахар на 0,2% и муку - на 0,1%. Повышение цен на рынке мяса на 0,5% в большей мере вызвано удорожанием мяса птицы на 3,6% и свинины - на 0,7%. Цены на баранину, конину и колбасные изделия увеличились на 0,1-0,5%. Прирост цен на хлебопродукты и крупяные изделия составил 0,3%, а на рис - 2,5%, макаронные изделия - 0,2%. Цены на яйца выросли на 3,1%, молочные продукты - на 0,2%.

Изменение цен на продовольственные товары в 2005 году

в процентах к предыдущему месяцу, прирост +, снижение -

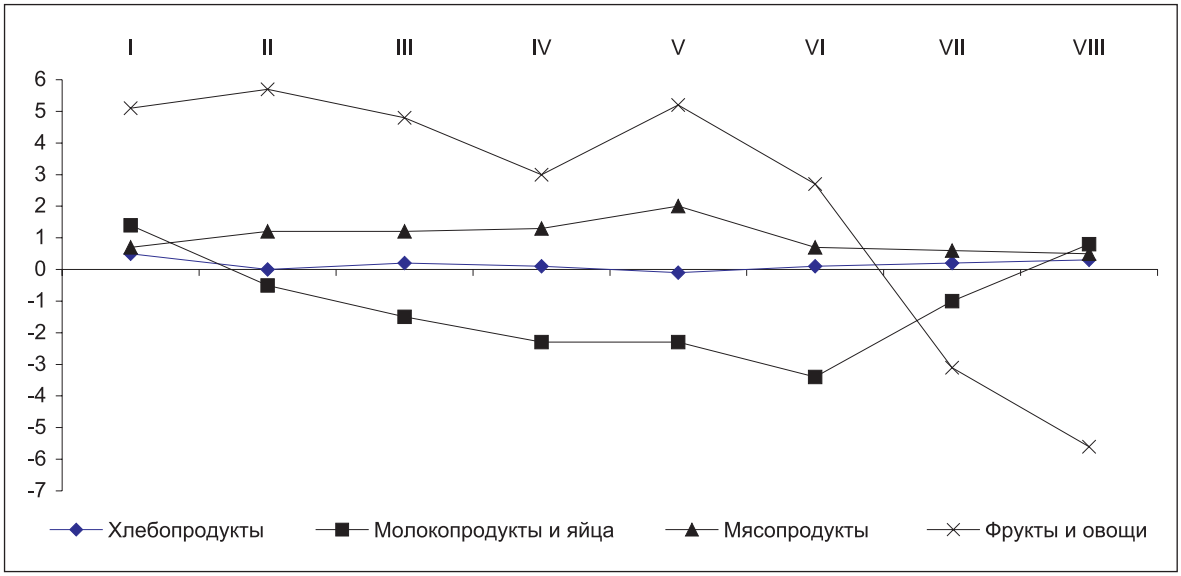

Величина прожиточного минимума в среднем на душу населения, рассчитанная исходя из минимальных норм потребления основных продуктов питания, в августе т.г. относительно декабря 2004г. увеличилась на 6,3%, предыдущего месяца - снизилась на 2% и составила 5994 тенге (продукты питания - 4196 тенге, непродовольственные товары и платные услуги – 1798 тенге). В ее структуре доля расходов на приобретение мяса и рыбы в августе т.г. занимала 23,8%, молочных, масложировых изделий и яиц – 17,1%, фруктов и овощей – 13,2%, хлебопродуктов – 11,5%, сахара, чая и специй – 4,4%.

Цены на рынке **непродовольственных товаров** в августе т.г. увеличились на 0,4%. Уровень цен на бензин стал выше на 2,4%. Заметно подорожали отдельные виды товаров для школьников: канцелярские - на 0,7-1,3%, одежда, обувь, ранцы, рюкзаки ученические - на 1,5-2,6%. Цены на предметы домашнего обихода, строительные материалы, товары личной гигиены возросли по 0,3%.

Прирост цен на **платные услуги** составил 0,9%, что связано с увеличением оплаты за услуги образования на 2% и жилищно-коммунальные - на 1%. Цены и тарифы на газоснабжение выросли на 5,9%, сбор мусора – на 2,2%. Оплата за услуги учреждений здравоохранения повысилась на 0,7%, ресторанов и гостиниц - на 0,4%, культуры - на 0,2%, пассажирского транспорта - на 0,1%.

Индекс потребительских цен для групп населения с наименьшими доходами в августе т.г. по сравнению с декабрем 2004г. составил 104,4%, с наибольшими доходами – 104,1%, а относительно предыдущего месяца – соответственно, 100,1% и 100,2%.

Прирост цен на потребительские товары и услуги за период с начала года в девяти регионах составил 3,2-3,8%, в пяти – 4,1-4,6%, в двух - по 5,2%.

5.2 ЦЕНЫ В РЕАЛЬНОМ СЕКТОРЕ ЭКОНОМИКИ

Цены предприятий-производителей промышленной продукции с учетом услуг производственного характера в августе т.г. по сравнению с июлем повысились на 3,3%, декабрем 2004г. – на 21,8%. Произведенная продукция за месяц стала дороже на 3,5%, а тарифы на услуги производственного характера остались прежними. Из групп продукции, классифицированной по конечному назначению, цены на продукцию промежуточного потребления возросли на 3,9%, средства производства – на 1,4%, потребительские товары – на 0,8%.

Весомый вклад в положительную динамику цен промышленности в прошедшем месяце, как и ранее, внесли энергоресурсы, подорожавшие на 6,3%. Цены добычи нефти в республике стали выше на 7,7%, газового конденсата – на 6,5% во многом из-за аналогичного их движения на внешних рынках. Цены производителей на нефтепродукты не изменились, а на природный газ снизились на 0,4%, уголь – на 0,2%, чему способствовало укрепление национальной валюты по отношению к доллару. Общий уровень цен в горнодобывающей промышленности в августе т.г. увеличился на 5,8% (в июле – на 9,2%).

Прирост цен в обрабатывающей промышленности замедлился с 3,1% в июле т.г. до 0,3% в августе под влиянием изменения ценовой ситуации на металлы, занимающие более 40% от общего объема производства в этой секции. Из-за неустойчивой внешнеторговой конъюнктуры на прокат черных металлов повышение цен производителей на этот товар, наблюдавшееся в июле т.г., в августе сменилось их снижением на 2,3%. Цветные металлы в истекшем месяце подорожали на 1,6%, что на 1 процентный пункт меньше, чем в предшествующем, драгоценные – соответственно, на 0,3% и 1,7 пункта. Цены на текстильные и швейные изделия из-за сохраняющейся конкуренции импортируемых аналогов увеличились лишь на 0,2%, на бумагу и картон остались прежними, а на химические товары снизились на 1,5%, обувь – на 0,3%.

Изменение цен предприятий-производителей на отдельные виды металлов в августе 2004 и 2005гг.

в процентах к декабрю предыдущего года, прирост +, снижение –

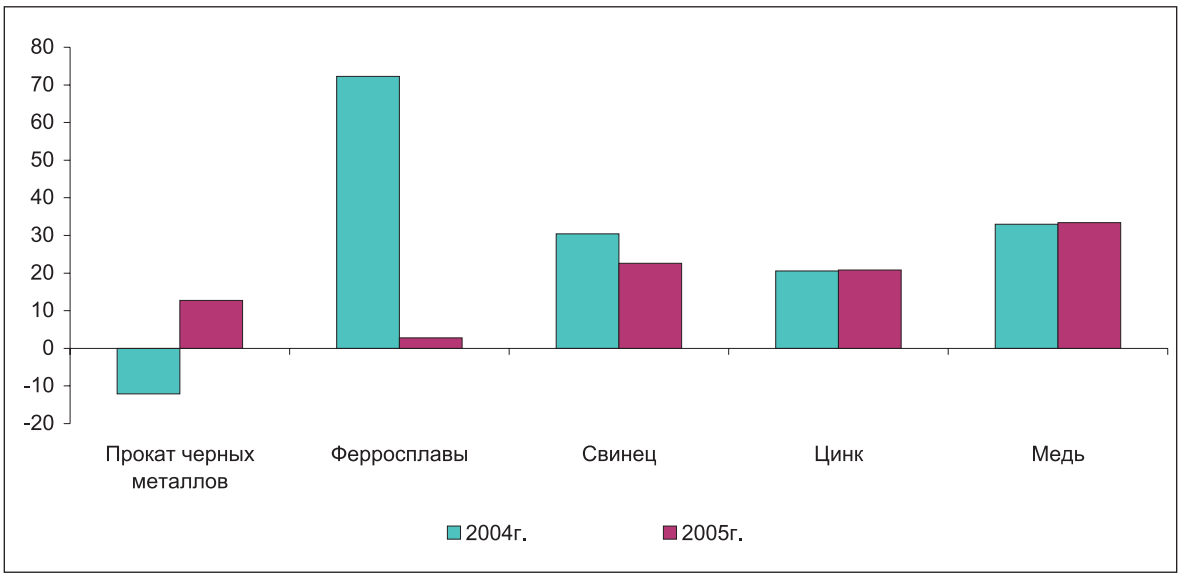

Цены на продукты питания, произведенные в республике, в августе т.г. стали выше на 1,2% (в июле т.г. – на 0,2%), на мясо птицы – на 10,2% (на 3,4%), скота – на 0,6% (на 3,8%), сахар - на 2% (на 0,8%). Удорожание сырья и стеклотары предопределило увеличение цен на минеральную воду и другие безалкогольные напитки за месяц на 4,5%. Цены на крупы в январе-июле т.г. были снижены на 15,3%, а в прошедшем месяце зарегистрирован их прирост на 3%, на муку пшеничную – соответственно, на 8,5% и 1,2%, вызванный инфляционными ожиданиями производителей в преддверии зерна нового урожая. Высокая конкуренция на рынке алкогольной продукции обеспечила удешевление водки на 0,2%.

Из наблюдаемых услуг производственного характера в истекшем месяце снижение тарифов отмечено при печатании газет на 1,1%, а на остальные их виды цены сохранились на прежнем уровне.

Индекс цен на производственные ресурсы, приобретенные промышленными предприятиями для технологического процесса, в августе т.г. относительно июля составил 100,4%, декабря 2004г. – 102,6%. Цены на сырье и материалы, закупленные в республике, за месяц выросли на 0,8%, в дальнем зарубежье – снизились на 3,1%, ближнем - на 0,9%.

Индекс цен реализации на продукцию сельского хозяйства в августе т.г. по сравнению с предыдущим месяцем составил 100,5% (в том же периоде прошлого года – 100,1%), с декабрем 2004г. – 101,1% (104%).

Сезонное снижение цен на продукцию животноводства, наблюдавшееся в марте-июле т.г., в августе сменилось на их повышение на 1,2% (за период с начала года - на 1,3%). За прошедший месяц прирост цен на мясо скота и птицы составил 1,4%, а на мясо свиней – 2,5%, крупного рогатого скота – 1,7%, птицы – 1,4%, овец и лошадей - 0,4-0,5%. Цены на яйца выросли на 2%, шерсть – на 0,2%, смушку – на 0,1%, а на молоко - не изменились.

В августе т.г. по сравнению с предыдущим месяцем цены на продукцию растениеводства снизились на 0,1%, с декабрем 2004г. – увеличились на 0,9%. За месяц картофель, зерновые культуры и овощи стали дешевле на 0,1-0,2%, фрукты и ягоды – дороже на 1%, семена подсолнечника – на 0,6%. Среди овощной продукции цены на помидоры уменьшились на 1,3%, капусту – на 0,6%, а на свеклу столовую повысились - на 1,2%, бахчевые культуры – на 1%.

В августе т.г относительно июля **индекс цен в строительстве** сложился в 100,3% (в соответствующем периоде прошлого года – в 101,1%), за январь-август т.г. – в 103,9% (в 103,7%). Из элементов технологической структуры строительного производства цены на строительно-монтажные работы за месяц выросли на 0,6%, технологическое оборудование – на 0,1%, на прочие работы и затраты - не изменились.

Индекс цен в строительстве в 2005 году

в процентах к предыдущему месяцу

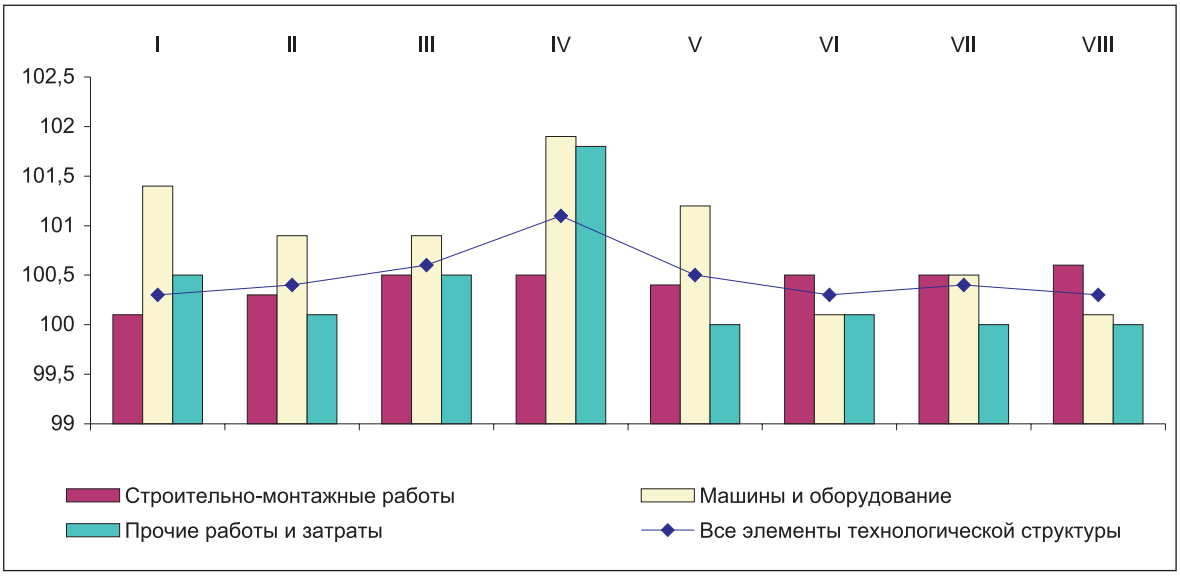

Материалы, детали и конструкции, приобретенные строительными организациями, в августе т.г. подорожали на 0,6%, а портландцемент - на 4,1%, гипс – на 2,7%, песок – на 1,6%, раствор строительный, бетон товарный и трубы водо-газопроводные – по 1,1%, плитки керамические, лесоматериалы и краски - на 0,1-0,3%.

В августе т.г. по сравнению с предыдущим месяцем **индекс тарифов на услуги грузового транспорта** составил 100% (в соответствующем периоде 2004г. – 115%), с декабрем 2004г. – 100,4% (111,6%).

Доставка грузов автомобилями за месяц т.г. подорожала на 0,3%, за пределы республики – на 1%, внутри нее - на 0,1%, по городу – на 0,8%. Удорожание услуг речного транспорта на 4,4% обусловлено увеличением тарифов на грузоперевозки по внутри республиканским сообщениям на 5,3%. Перекачка нефти по магистральному трубопроводу за прошедший месяц стала дешевле на 0,1%, а тарифы на транспортировку природного газа остались без изменения.

6. ФИНАНСОВАЯ СИСТЕМА

6.1 ГОСУДАРСТВЕННЫЕ ФИНАНСЫ

Исполнение Государственного бюджета Республики Казахстан

Государственный бюджет Республики Казахстан. Согласно оперативным данным Минфина РК **на 1 августа 2005 года** объем дохода составил 1030,7 млрд. тенге (на 1.08.2004г. – 731,5 млрд. тенге), затраты – 831,1 млрд. тенге (на 1.08.2004г. – 712,2 млрд. тенге), операционное сальдо составило 199,6 млрд. тенге. На чистое бюджетное кредитование приходится 1,9 млрд. тенге, а на сальдо по операциям с финансовыми активами – 86,3 млрд. тенге. Профицит бюджета сформировался на уровне 111,4 млрд. тенге. По сравнению с показателями соответствующего периода 2004г. данные по объему дохода увеличились на 40,9%, затраты – на 16,7%.

Доходы на 1.08.2005г. по отношению к уточненному бюджету на год исполнены на 65,3%, затраты госбюджета - на 52%.

В структуре налоговых поступлений основная доля приходится на корпоративный подоходный налог – 36,9% (363,5 млрд. тенге) и НДС –18,1% (178,8 млрд. тенге). По указанным налогам наблюдается наибольший рост поступлений, превышающий аналогичный период 2004 года в 2 раза и на 22% соответственно.

Доля затрат на социальные услуги составила 53,7%, на общие государственные услуги и оборону приходится 20,6% от всего объема затрат бюджета. Ниже приведена структура затрат госбюджета на 1.08.2005г.:

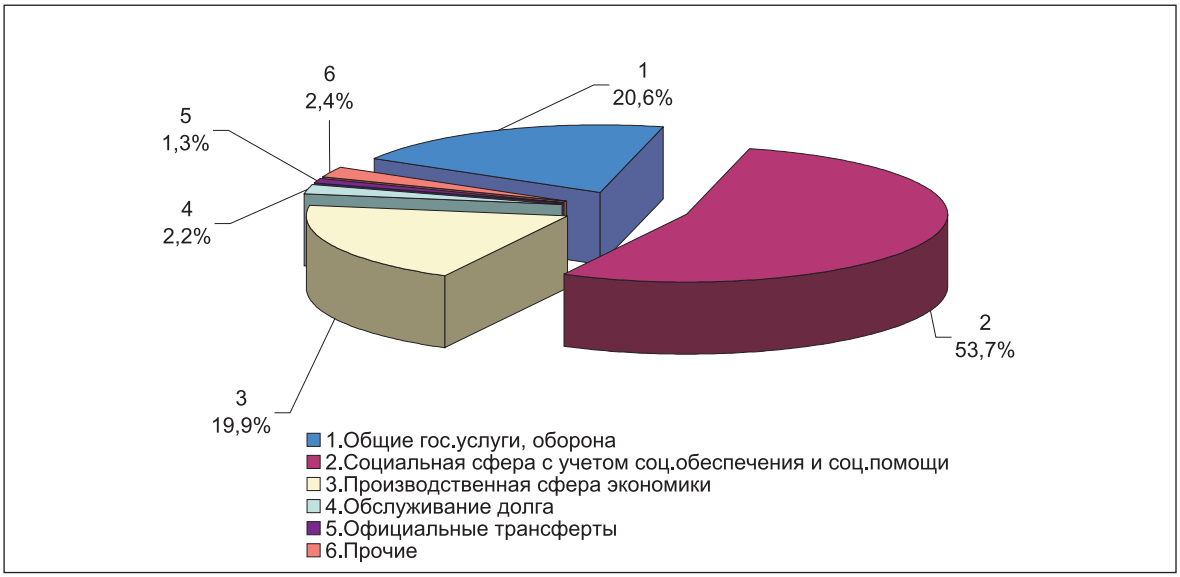

Общий объем финансирования дефицита (использование профицита) бюджета на 1.08.2005г. составил 111,4 млрд. тенге, из них внутреннее поступление составило 105 млрд. тенге. На финансирование бюджета использовано 129 млрд. тенге свободных остатков бюджетных средств.

Объем дохода в Республиканский бюджет на 1 августа 2005г. составил 835,9 млрд. тенге, что на 51,1% выше уровня соответствующего периода 2004 года (553,3 млрд. тенге).

Затраты по сравнению с соответствующим периодом 2004 года (569,8 млрд. тенге) возросли на 12,1% и составили 638,8 млрд. тенге. Операционное сальдо составило 197,1 млрд. тенге, чистое бюджетное кредитование – 40,9 млрд. тенге, сальдо по операциям с финансовыми активами – 83,2 млрд. тенге. Профицит бюджета сформировался на уровне 73 млрд. тенге.

В отчетном периоде 89,8% дохода республиканского бюджета составили налоги, неналоговые – 3%, официальные трансферты – 7,2%.

В затратах основная часть приходится на социальную сферу – 38,1% (243,6 млрд. тенге) и производственную сферу – 17,6% (112,6 млрд. тенге).

З**а этот же период доходы в местные бюджеты** составили 412,7 млрд. тенге, что на 19% выше уровня соответствующего периода 2004г. (346,7 млрд. тенге), затраты – 410,3 млрд. тенге на 25,6% (326,8 млрд. тенге – на 1.08.2004г.). Операционное сальдо составило 2,4 млрд. тенге, чистое бюджетное кредитование -0,8 млрд. тенге, сальдо по операциям с финансовыми активами – 3,1 млрд. тенге. Профицит бюджета определился на уровне 0,02 млрд. тенге.

6.2 ФИНАНСОВАЯ ДЕЯТЕЛЬНОСТЬ ПРЕДПРИЯТИЙ

Финансовая деятельность крупных и средних предприятий и организаций

Оперативные данные за июль 2005г. включают показатели 1099 крупных и 3460 средних предприятий (организаций). Сальдированный финансовый результат отчитавшихся субъектов определился как доход в 163,4 млрд. тенге, этот показатель на 62,1% выше уровня соответствующего периода 2004 года (100,8 млрд. тенге). В целом рентабельность предприятий и организаций за июль 2005г. составила 38,8%. За отчетный месяц основная часть суммарного дохода – 61,6%, или 100,6 млрд. тенге сложилась за счет горнодобывающей промышленности, из которой на предприятия по добыче сырой нефти и природного газа приходится 93,5% или 94,1 млрд. тенге. Доля обрабатывающей промышленности составила 16,6% (27,2 млрд. тенге), транспорта и связи – 8,3% (13,5 млрд. тенге). По сравнению с соответствующим периодом 2004г. наблюдается рост положительных финансовых результатов в горнодобывающей промышленности на 72,3% (58,4 млрд. тенге), в транспорте и связи - в 2,2 раза (6,1 млрд. тенге).

По регионам наибольшие суммы дохода от общего результата приходятся на Атыраускую область – 39,3 млрд. тенге (24,1%), Актюбинскую область – 28,1 млрд. тенге (17,2%), Мангистаускую область – 15,5 млрд. тенге (9,5%) и г. Астана – 39,5 млрд. тенге (24,2%).

В июле 2005г. 37,7% (1719 единиц) от общего количества отчитавшихся субъектов получили убытки в сумме 22,2 млрд. тенге. Высокий уровень убытка наблюдается по хозяйственным товариществам, на них приходится 56,3% (12,5 млрд. тенге) от всего объема убытка.

На долю промышленного сектора экономики приходится 44,1% или 9,8 млрд. тенге от общего объема убытков. Из 548 убыточных предприятий данной отрасли на долю 174 предприятий по производству и распределению электроэнергии, газа и воды приходится 26,5%, или 2,6 млрд. тенге убытка и на 323 субъект обрабатывающей промышленности – 39,8%, или 3,9 млрд. тенге. Наиболее высокий удельный вес убыточных предприятий (организаций) отмечается в Акмолинской – 60,3% (211 из 350 отчитавшихся предприятий), Северо-Казахстанской – 59,1% (143 из 242 отчитавшихся предприятий), Восточно-Казахстанской – 43,3% (158 из 365 отчитавшихся предприятий), Костанайской – 42,2% (148 из 351 отчитавшихся предприятий) областях.

Состояние взаимных расчетов крупных и средних предприятий и организаций

На 1 августа 2005г. суммарный объем задолженности по обязательствам составил 4419,5 млрд. тенге, из него доля просроченной задолженности по обязательствам – 3,2% (140,5 млрд. тенге). По сравнению с данными на 1 августа 2004 года (3380,8 млрд. тенге) увеличение объема обязательств составило 30,7% или 1038,7 млрд. тенге, ее просроченная часть снизилась на 14,8%, или 24,5 млрд. тенге (165 млрд. тенге на 01.08.2004г.). В составе обязательств основную долю занимают расчеты с поставщиками и подрядчиками – 18%, займы банков – 20,6%. В отраслях промышленности сосредоточено 54,5% (2410,6 млрд. тенге) от общего объема обязательств и 66,2% (93 млрд. тенге) от всей суммы просроченных обязательств.

По регионам наибольшая доля задолженности по обязательствам на 1 августа 2005г. приходится на Атыраускую область – 22% (971,5 млрд. тенге), г. Алматы – 19,7% (870,5 млрд. тенге), г. Астана – 20,5% (904,3 млрд. тенге).

Просроченная задолженность по заработной плате рабочим и служащим на 1 августа 2005г. составила 5,7% (2,4 млрд. тенге) от общей суммы задолженности по заработной плате (42,3 млрд. тенге), причем 50% (1,2 млрд. тенге) её приходится на задолженность длительностью свыше 3-х месяцев.

По регионам наибольшая доля просроченной задолженности по заработной плате приходится на Мангистаускую – 16,7% (на 26 единиц - 0,4 млрд. тенге), Карагандинскую – 16,7% (на 28 единиц – 0,4 млрд. тенге), Восточно-Казахстанскую - 12,5% (на 82 единицы – 0,3 млрд. тенге) области.

Дебиторская задолженность в целом по предприятиям и организациям по сравнению с данными на 1.08.2004г. (1672,5 млрд. тенге) выросла на 37,5% и составила 2299,8 млрд. тенге, из нее просроченная – 125,3 млрд. тенге, или 5,4% от общей суммы. По сравнению с данными на 1.08.2004г. (109,7 млрд. тенге) просроченная часть задолженности увеличилась на 14,2%.

В структуре дебиторской задолженности на 1 августа 2005г. основной объем - 41,4% (952,9 млрд. тенге) - занимает задолженность покупателей и заказчиков. Из общего объема просроченной дебиторской задолженности на долю покупателей и заказчиков приходится 50,1% (62,8 млрд. тенге).

6.3 ДЕНЕЖНО-КРЕДИТНАЯ СИСТЕМА*

Банковская статистика

По данным Национального Банка Республики Казахстан объем денежной массы (М3) на 1 августа 2005г. составил 1866,1 млрд. тенге (на 1.08.2004г. – 1231,7 млрд. тенге), в том числе наличные деньги в обращении (М0) – 399,5 млрд. тенге (на 1.08.2004г. – 299 млрд. тенге). Показатель М3 по сравнению с данными на конец июля 2004 года вырос на 51,5%, по сравнению показателями на 1 июля 2005 года увеличился на 1,8%.

Доля наличных денег в общем объеме денежной массы на конец июля 2005г. составила 21,4% и по сравнению с предыдущим периодом снизилась на 0,2 процентных пункта. На 1.08.2005г. общий объем денежной базы (резервных денег) составил 564,8 млрд. тенге, и по сравнению с предыдущим периодом увеличился на 2,6%.

Депозиты в депозитных организациях (без учета счетов нерезидентов) на 1 августа 2005г. составили 1466,5 млрд. тенге (на 1.08.2004г. – 932,7 млрд. тенге), превысив уровень данных на конец июля 2004г. на 57,2%, показателей на 1 июля 2005 года увеличился на 1,6%.

В общем объеме депозитов 34,9%, или 512,1 млрд. тенге занимают вклады населения, увеличение по сравнению с данными на 1.08.2004г. (388,3 млрд. тенге) составило 31,9%. Депозиты (вклады) населения по состоянию на 1 августа 2005г. по сравнению с данными на 1 июля 2005г. (502,3 млрд. тенге) увеличились на 1,9%, в том числе в национальной валюте увеличилась на 1,3%, в иностранной валюте - на 2,7%. В общем объеме депозитов населения наибольшая доля приходится на вклады в национальной валюте – 55,1% (282,3 млрд. тенге).

Кредитные вложения банков второго уровня в отрасли экономики на 1 августа 2005г. составили 1974,7 млрд. тенге (на 1.08.2004г. – 1233,1 млрд. тенге), из которых 49,3% (974,5 млрд. тенге) приходятся на кредиты в иностранной валюте. Кредиты по сравнению с данными на конец июля 2004 года выросли на 60,1%, по сравнению с прошлым месяцем – на 3,8%.

В общем объеме кредитных вложений доля долгосрочных ссуд составила 67,3%, или 1329,6 млрд. тенге и по сравнению с прошлым месяцем (1261,7 млрд. тенге) увеличилась на 5,4%, по сравнению с данными на 1.08.2004г. (816,6 млрд. тенге) - на 62,8%. Наибольшие доли от общего объема кредитов сосредоточены в торговле – 25,4%, промышленности – 17,8%, строительстве – 11,7%, сельском хозяйстве – 6,9%.

Кредиты БВУ субъектам малого предпринимательства на 1 августа 2005 года составляют 20,2% (399,5 млрд. тенге) от общей суммы кредитных вложений. Основная доля из них сосредоточена в г. Алматы 55,8% (223,1 млрд. тенге), из них долгосрочные кредиты – 146,8 млрд. тенге.

При распределении денежных средств по объектам кредитования на приобретение оборотных средств на 1.08.2005г. выделено 755,3 млрд. тенге, на приобретение основных фондов – 222 млрд. тенге, что составляет соответственно 38,2% и 11,2% от общего объема кредитных вложений (1974,7 млрд. тенге).

По данным Национального Банка РК о покупке/продаже иностранной валюты обменными пунктами за июль 2005 года объемы продаж физическим лицам превышают объемы покупки: евро – на 93,4%, долларов США – в 3,1 раза.

Объем продаж иностранных валют физическим лицам по сравнению с июньскими показателями 2005 года снизились: по евро – на 24,2%, по долларам США – на 13,2%, по российскому рублю – на 3,9%.

Официальная ставка рефинансирования Национального Банка Республики Казахстан с 11 июля 2005г. увеличилась на 0,5 процентных пункта и установилась на уровне 8% годовых.

Первичный рынок государственных ценных бумаг

В августе 2005г. объем эмиссии государственных ценных бумаг по номинальной стоимости определился по Нотам Нацбанка РК в сумме – 208,1 млрд. тенге, с эффективной годовой доходностью – 2,18%.

На 1.08.2005г. общий объем находящихся в обращении всех государственных ценных бумаг по номинальной стоимости составил 553,2 млрд. тенге и снизился с предыдущим месяцем т.г. на 7,3%.

** с июня 2004г. данные пересмотрены с целью приведения в соответствие с методологией МВФ и сопоставимости данных денежно-кредитной статистики и платежного баланса. Счета филиалов представительств иностранной компаний, осуществляющих свою деятельность на территории РК, включены во внутренние активы/обязательства (раннее отражались во внешних активах/обязательствах).*

7. РЫНОК ТРУДА И ОПЛАТА ТРУДА

7.1 ЗАНЯТОСТЬ ПО НАЙМУ

Численность наемных работников в августе 2005 года (по оценке) составила 4,8 млн. человек, что больше, чем в соответствующем месяце прошлого года на 308,7 тыс. человек (на 6,8%). Из их числа в государственных и негосударственных организациях работали 80,1%, у физических лиц – 12,6%, в крестьянских (фермерских) хозяйствах – 7,3%.

На крупных и средних предприятиях в июле 2005г. были заняты 2,6 млн. человек, или 54% от общего числа наемных работников. Это на 102,5 тыс. человек (на 4,1%) больше, чем в соответствующем периоде прошлого года. Из общего числа наемных работников в сельском, лесном и рыбном хозяйстве работали 6,8%, промышленности и строительстве – 33,7%, сфере услуг – 59,5%. Увеличение численности работников отмечено в сфере услуг – на 72,5 тыс. человек (на 5%) и на предприятиях промышленности и строительства - на 42,3 тыс. человек (на 5,1%).

Приток рабочей силы в июле 2005г. по сравнению с аналогичным месяцем прошлого года отмечен в строительстве, где численность занятых возросла на 31,8 тыс. человек (на 20,9%), образовании - на 19,9 тыс. человек (на 4,2%), торговле – на 11,7 тыс. человек (на 21,6%), промышленности – на 10,5 тыс. человек (на 1,6%), финансовой сфере – на 8,4 тыс. человек (на 26,6%).

В июле т.г. на крупных и средних предприятиях одним работником отработано 151,4 часа, или на 4,3% меньше чем в июне. Средняя продолжительность рабочего дня составила 7,21 часа.

На конец июля т.г. на крупных и средних предприятиях было не заполнено 15 тыс. вакантных мест (0,6% к списочной численности). Это на 1156 единиц (на 8,3%) больше, чем в предыдущем месяце. Значительное число вакансий зафиксировано на предприятиях промышленности – 4335 единиц (28,9% от их общего числа), в государственном управлении – 4365 единиц (29,1%), а в сфере осуществления операций с недвижимостью – 1435 единиц (9,6%), на транспорте и связи – 1066 единиц (7,1%).

В июле т.г. по сравнению с июнем уменьшение числа вакантных мест зафиксировано в строительстве на 227 единиц, гостинично-ресторанном бизнесе – на 67 единиц. Значительное увеличение числа вакансий отмечается в финансовой деятельности, сфере по осуществлению операций с недвижимостью, государственном управлени и торговле.

Число вакантных мест на крупных и средних предприятиях в 2004-2005гг.

на конец месяца

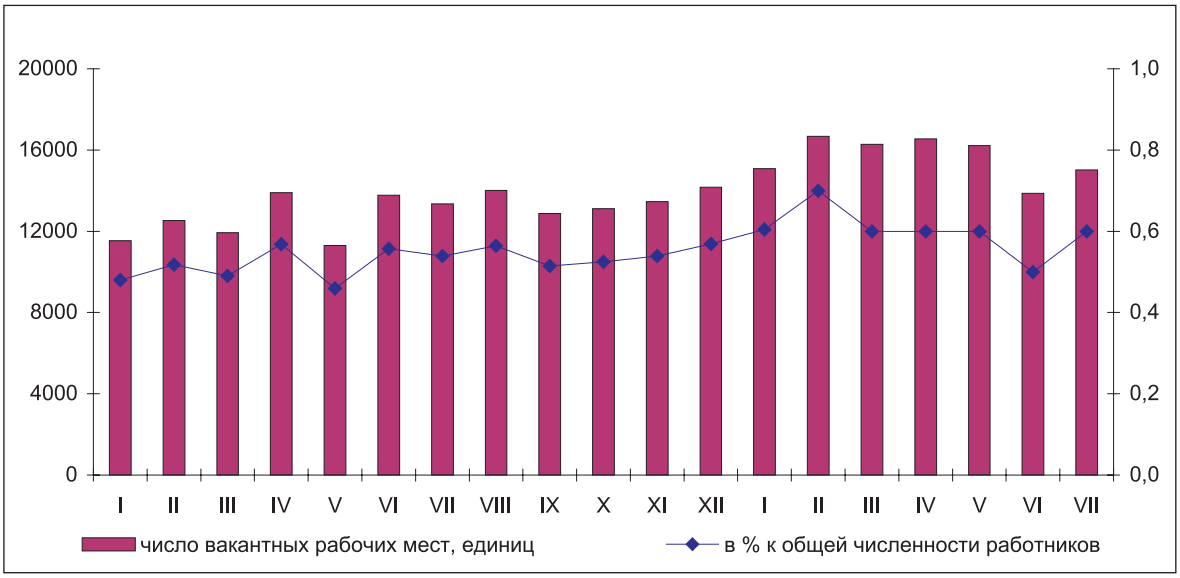

7.2 БЕЗРАБОТИЦА И ОБЕСПЕЧЕНИЕ ЗАНЯТОСТИ

Численность экономически активного населения в возрасте 15 лет и старше в августе 2005 года (по экспертной оценке) составила 8 млн. человек, что больше, чем в соответствующем месяце предыдущего года, на 111,4 тыс. человек (на 1,4%).

В экономике республики были заняты 7,4 млн. человек. Относительно августа 2004г. их численность увеличилась на 116,4 тыс. человек (на 1,6%). В структуре занятых доля наемных работников составляет 65,2%, самозанятых – 34,8%.

Число безработных (лиц в возрасте 15 лет и старше, которые не имели доходного занятия, активно его искали и были готовы приступить к нему) в августе 2005 года составило 627,7 тыс. человек. Это по сравнению с аналогичным месяцем предыдущего года меньше на 5 тыс. человек, или на 0,8%. Уровень безработицы сложился в 7,8% (в августе 2004г. – 8,0%).

Уровень безработицы в 2004-2005гг.

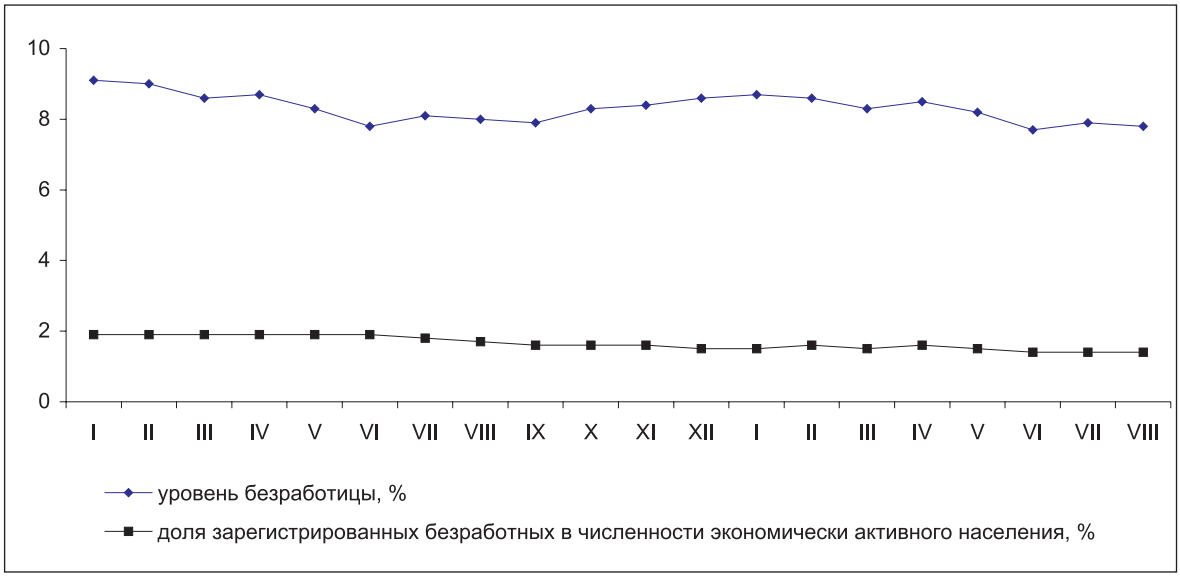

По данным Министерства труда и социальной защиты населения Республики Казахстан в уполномоченные органы по вопросу трудоустройства в августе 2005 года обратилось 20,7 тыс. человек, сельских жителей – 7,1 тыс. человек.

Численность граждан, состоящих на учете в органах занятости в качестве безработных, на конец августа 2005г. составила 107,4 тыс. человек, что меньше на 3,3 тыс. человек (на 3%), чем в предыдущем месяце, и на 28,1 тыс. (на 20,8%), чем в соответствующем периоде 2004г. В общем числе зарегистрированных безработных женщины составили 68,9 тыс. человек (64,1%). Доля зарегистрированных безработных в численности экономически активного населения в августе т.г. составила 1,4% (в августе 2004г. – 1,7%).

Трудоустроено за январь-август 2005г. 120,5 тыс. человек, что на 11,1 тыс. человек (на 10,1 %) больше, чем в соответствующем периоде прошлого года. В августе т.г. года работу получили 17,5 тыс. человек, среди них сельских жителей – 5,9 тыс. или 83,6% из числа обратившихся селян. Численность трудоустроенных граждан в августе против июля увеличилась на 1,9 тыс. человек. С начала 2005 года 18 тыс. безработных направлены на профессиональную подготовку, переподготовку и повышение квалификации, 97,5 тыс. – приняли участие в общественных работах.

По состоянию на 1 сентября 2005г. по различным причинам полностью остановили производство 70 предприятий, частично – 182, полностью перешли на режим неполного рабочего времени – 17, частично работали в режиме неполного рабочего времени – 58 предприятий. Численность работников, находящихся в вынужденных отпусках за месяц составила 8,3 тыс., из них без оплаты – 7,6 тыс. человек.

7.3 ОПЛАТА ТРУДА

В июле 2005г. среднемесячная номинальная заработная плата одного работника составила 34540 тенге и увеличилась по сравнению с соответствующим периодом прошлого года на 20,6%, в реальном выражении – на 11,5%, в январе – июле соответственно 31024 тенге, на 15,1% и 7,2%.

Оплата труда в 2004-2005гг.

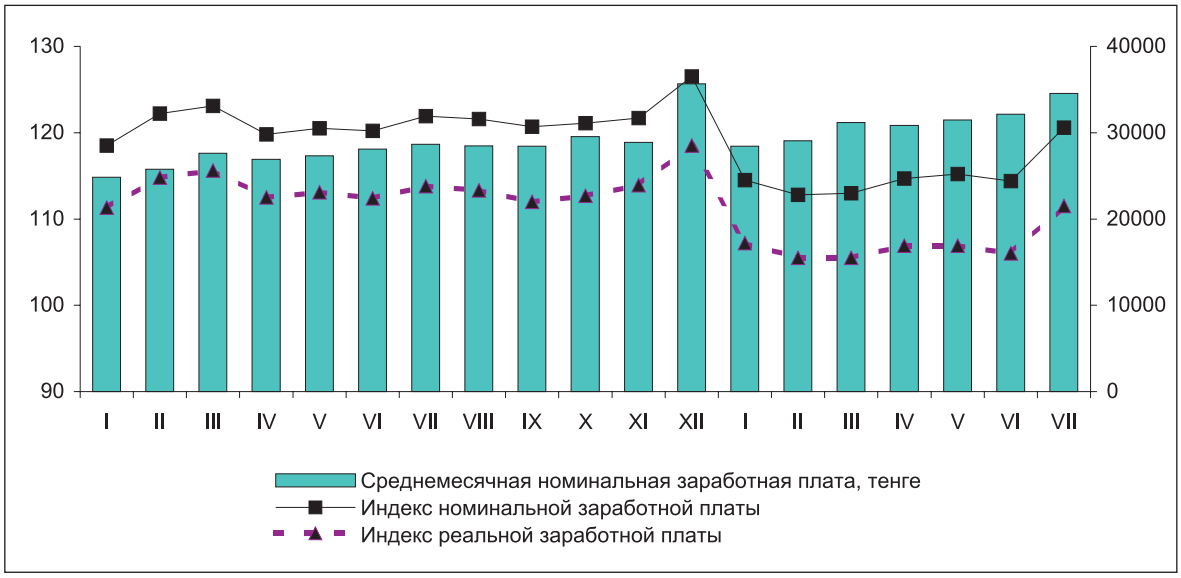

Прирост заработной платы наемных работников против соответствующего месяца прошлого года отмечается по всем видам экономической деятельности. Заработная плата работников промышленности в июле т.г. относительно аналогичного месяца 2004г. увеличилась на 18%, финансовой деятельности – на 22,2%, торговли – на 26,2%, сельского хозяйства - на 26,6%.

Высоким уровень заработной платы в июле сохраняется у работников, занятых в финансовой сфере - 73738 тенге, или в 2,1 раза выше, чем средняя по стране, в горнодобывающей промышленности – соответственно, 66239 тенге и в 1,9 раза, на транспорте и связи – 50789 тенге и в 1,5 раза.

Оплата труда в образовании сложилась в 20118 тенге, что ниже, чем в среднем по республике на 41,7%, здравоохранении – соответственно, 19369 тенге и на 43,9%, сельском хозяйстве – 14270 тенге и на 58,7%.

Оплата труда по секторам экономики в июле 2004-2005гг.

тенге

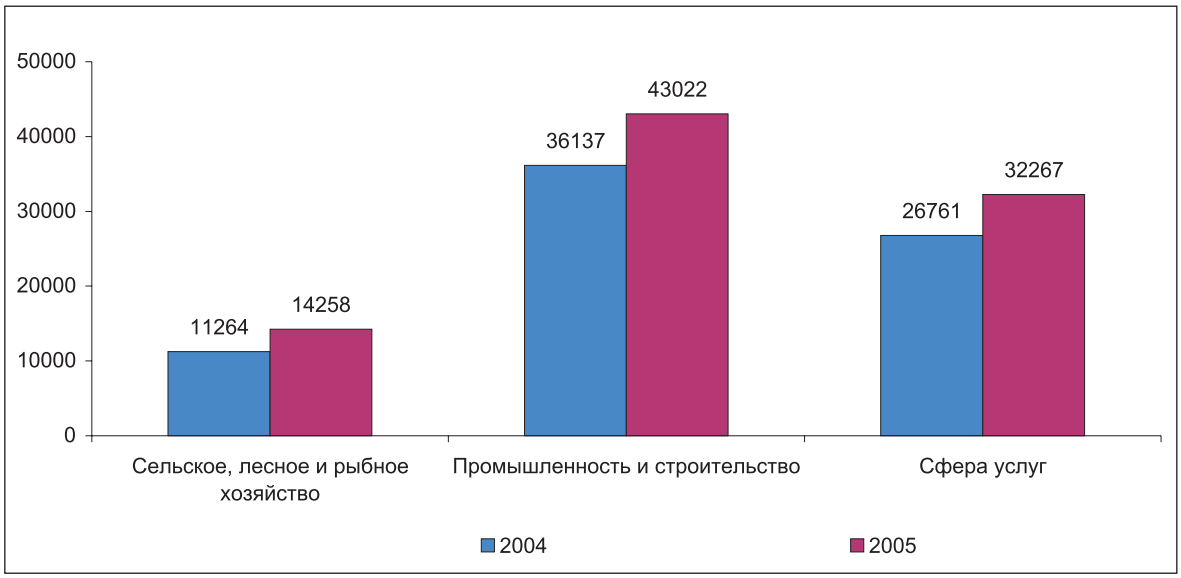

8. ДОХОДЫ НАСЕЛЕНИЯ

Денежные доходы

В июле 2005 года среднедушевые номинальные денежные доходы населения (по оценке) составили 15808 тенге, что на 18,1% выше, чем в соответствующем периоде прошлого года. Реальные денежные доходы за этот же период возросли на 9,1%.

Номинальные денежные доходы населения (оценка)

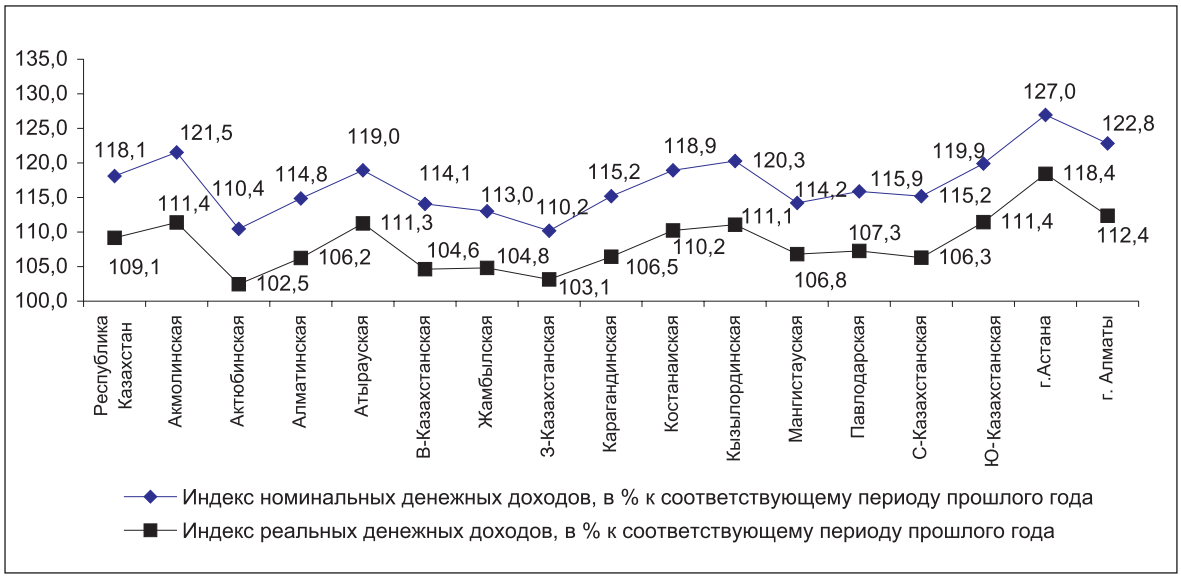

По результатам выборочного обследования домохозяйств за II квартал 2005 года среднедушевые доходы, использованные на потребление, сложились в сумме 8780 тенге в среднем за один месяц квартала, что на 13,3 % выше, чем во II квартале 2004 года.

Уровень доходов, использованных на потребление, по-прежнему подвержен значительной региональной дифференциации. Во II квартале 2005 года, как и ранее, наибольшей величиной показателя характеризовались города Астана и Алматы, наименьшей – Кызылординская, Южно-Казахстанская и Жамбылская области. Соотношение максимального значения дохода, использованного на потребление, отмеченного в г. Астане (17142 тенге на душу населения), с минимальным значением, сложившимся в Кызылординской области (5903 тенге), составило 2,9 раза.

Соотношение доходов, использованных на потребление со среднереспубликанским уровнем

в процентах

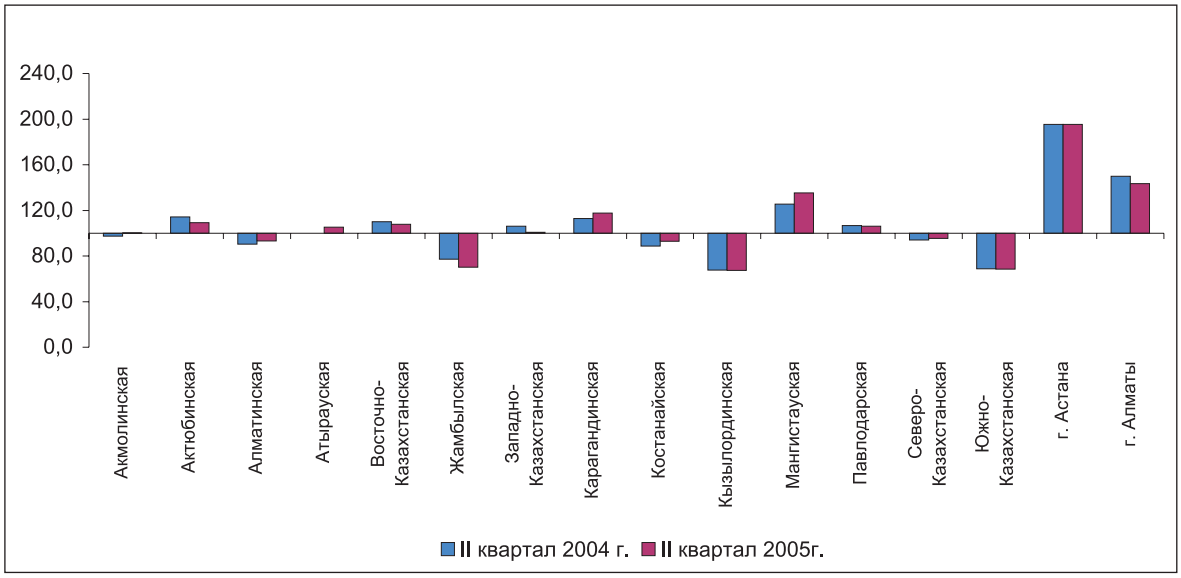

Среднедушевые денежные расходы в среднем за один месяц II квартала 2005 года составили 7936 тенге, увеличившись по сравнению со II кварталом 2004 года на 13,8%.

Наибольшая часть денежных средств в указанном периоде, по-прежнему, расходовалась населением на приобретение товаров и оплату услуг. В структуре потребительских расходов во II квартале 2005 года 47,3% всех затрат приходилось на покупку продовольственных товаров (с учетом алкогольных напитков и табачных изделий), 28,1% - на приобретение непродовольственных товаров, 24,6% - на оплату услуг.

Структура потребительских расходов населения Республики Казахстан

(в процентах)

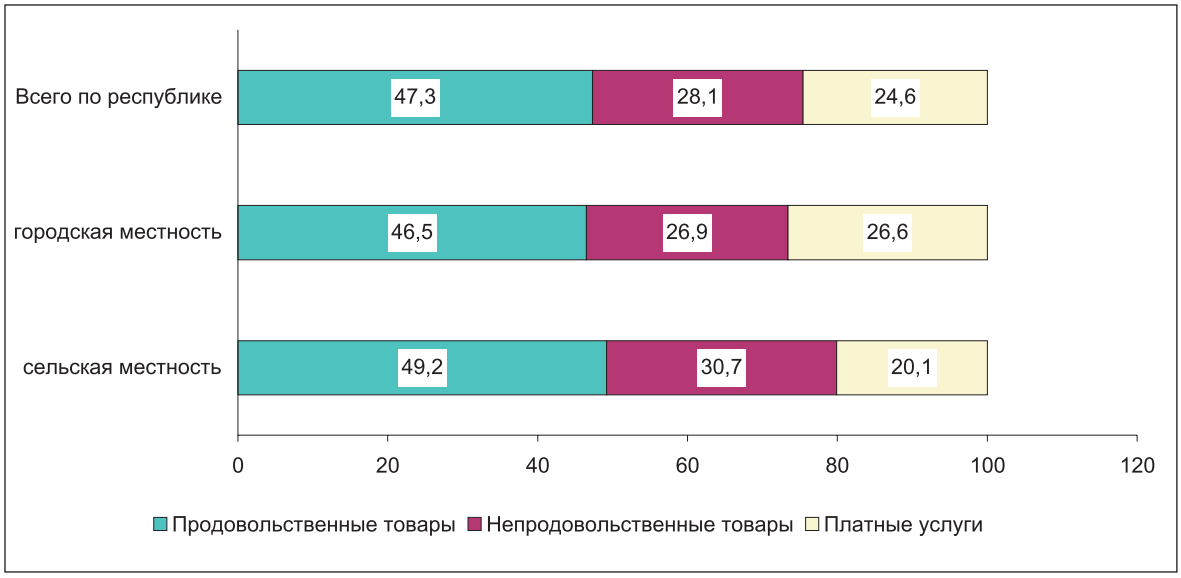

Во II квартале 2005 года доля бедных относительно величины прожиточного минимума составила 18,8% и относительно стоимости продовольственной корзины – 5,9%. Это несколько выше показателей I квартала т.г., но ниже, чем в соответствующем периоде прошлого года. Как видно из графика, в годовых циклах динамики бедности для начала года характерно заметное увеличение показателей.

Тенденции снижения бедности в Республике Казахстан

в процентах

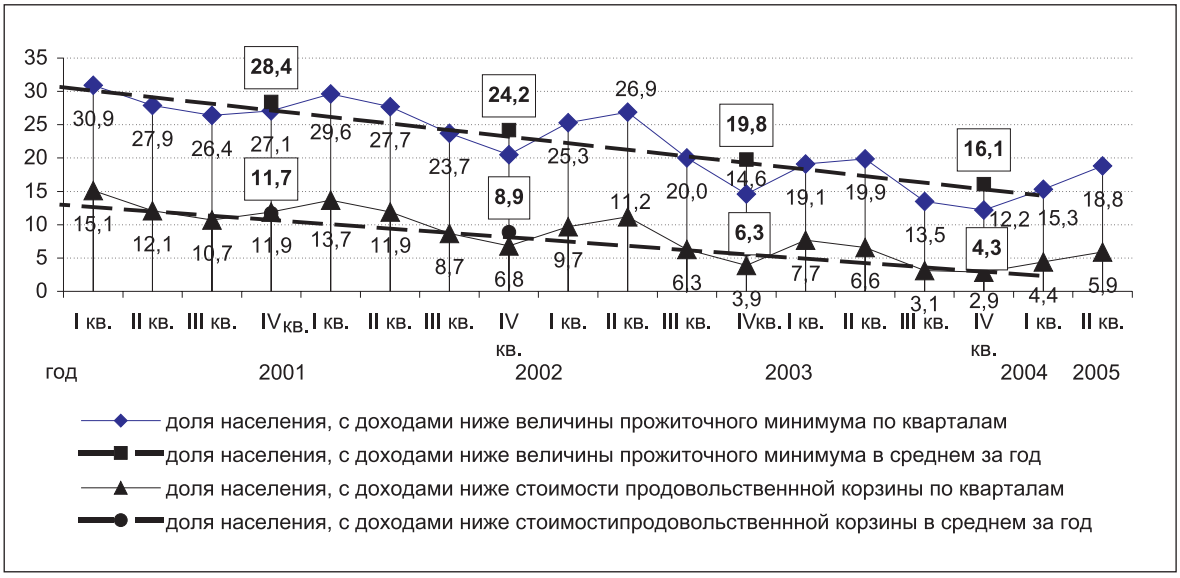

Во II квартале 2005 года среднемесячные доходы на одного члена домохозяйства в первом дециле (с наименьшими доходами) увеличились по сравнению с соответствующим периодом 2004 года на 13,6%, а в последнем дециле (с наибольшими доходами) - на 12,5%. В абсолютном же выражении доходы наиболее бедных увеличились всего на 335 тенге, а наиболее состоятельных – на 2511 тенге.

Распределение доходов* по 10-процентным группам населения

в среднем на душу в месяц, тенге

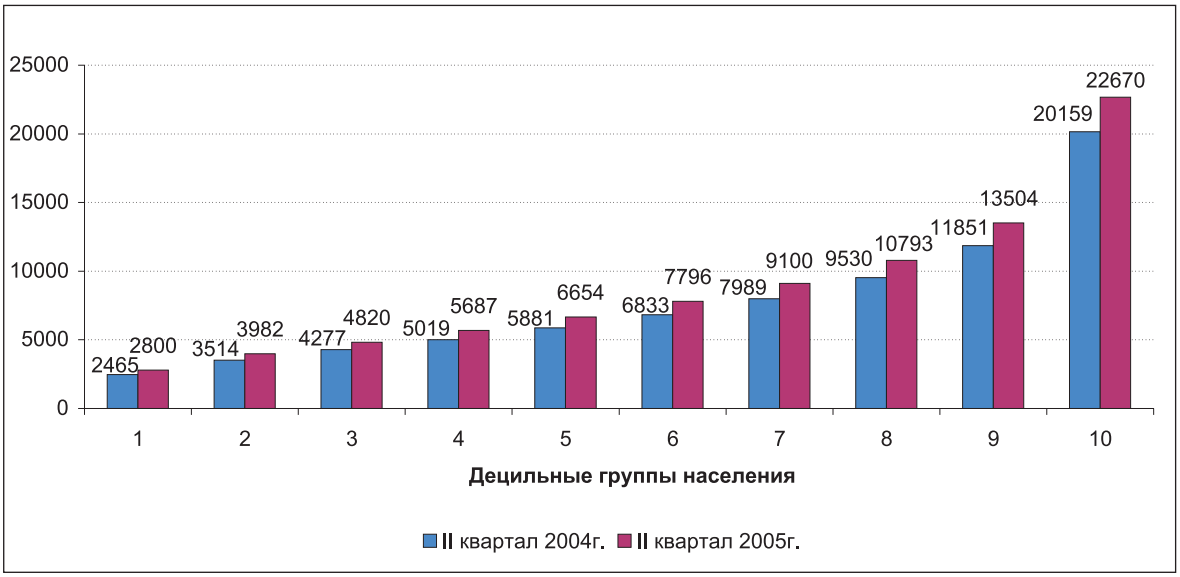

** Без использования шкал эквивалентности доходов для домохозяйств равных по количеству членов.*

9. ДЕМОГРАФИЧЕСКИЕ ПРОЦЕССЫ И СОЦИАЛЬНАЯ СФЕРА

9.1 ДЕМОГРАФИЧЕСКАЯ СИТУАЦИЯ

Численность населения республики на 1 августа 2005г. по текущим данным составила 15161,5 тыс. человек, в том числе городского - 8688,3 тыс. (57,3%), сельского - 6473,2 тыс. человек (42,7%). С начала года она увеличилась на 86,7 тыс. человек, или на 0,6%. Общий прирост численности населения наблюдается в 11-ти регионах страны. Максимальный её прирост приходится на Южно-Казахстанскую область и города Алматы и Астану - 24,9 тыс., 16,8 тыс. и 12,4 тыс. человек соответственно, а максимальная её убыль - на Восточно-Казахстанскую область - 5,6 тыс. человек.

Естественный прирост населения страны за январь-июль т.г. составил 70473 (67603 - здесь и далее в скобках указаны показатели за соответствующий период прошлого года) человек. В Костанайской и Восточно-Казахстанской областях число умерших превышает число родившихся. Общий коэффициент естественного прироста составил 8,1 (7,5) человек на 1000 жителей.

В январе-июле т.г. органами ЗАГС зарегистрировано 165172 (158109) рождения. Рождаемость в городских поселениях увеличилась по сравнению с соответствующим периодом прошлого года на 7,6% и составила 96943 рождения, в сельской местности - на 0,3% и 68229 рождений. Общий коэффициент рождаемости населения на 1000 человек составил 18,5 (17,6) рождений.

Число умерших по республике за январь-июль т.г. составило 94699 (90506) человек, в том числе в городских поселениях 60596 (57850) и в сельской местности - 34103 (32656). Общий коэффициент смертности населения на 1000 жителей составил 10,4 (10,1) умерших.

Среди основных классов причин смерти населения наибольший удельный вес продолжают занимать болезни системы кровообращения, на долю которых приходится 52,1% (49,2%) от всех зарегистрированных смертных случаев. От убийств и самоубийств умерло 1274 и 2416 (1401 и 2644) человек соответственно, или 9,8% и 18,5% (11,2% и 21,2%) от общего числа умерших от несчастных случаев, отравлений и травм.

В республике зарегистрировано 2479 (2343) умерших детей в возрасте до 1 года. Коэффициент младенческой смертности остался на уровне соответствующего периода прошлого года и составил 14,6 умерших на 1000 родившихся. Распространенными причинами смерти младенцев являются состояния, возникающие в перинатальном периоде, от которых в январе-июле т.г. умерло 1239 (1037) младенцев, или 50% (44,3%) от их общего числа.

Число заключенных и расторгнутых браков за январь-июль т.г. составило 60576 и 18423 (58181 и 18511) соответственно. Общие коэффициенты брачности составили 7,8 (7,7) браков, а разводимости остались на уровне соответствующего периода 2004г. и составили 2,1 развода на 1000 человек.

В стране сохраняется положительное сальдо миграции населения, его величина в январе-июле т.г. составила 16231 (2952) человек. В целом со странами СНГ республика имеет положительное сальдо миграции населения - 20142 (11325) человека.

Международная миграция населения за январь-июль

человек

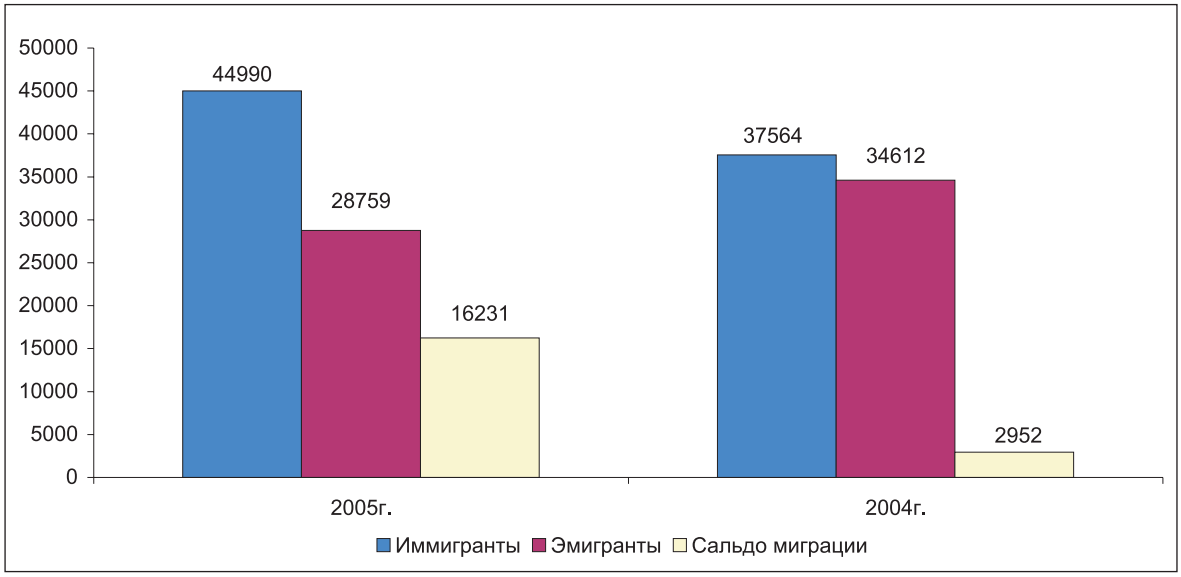

Число прибывших в Казахстан по сравнению с январем-июлем прошлого года возросло на 7426 человек, или на 19,8%, а число выбывших из Казахстана сократилось на 5853 человека, или на 16,9%. Доля иммигрантов и эмигрантов из(в) стран(ы) СНГ составляет 89,2% и 69,5% (92,1% и 67,3%) от их общего числа. Иммигранты расселяются, в основном, в Южно-Казахстанской, Алматинской, Жамбылской, Карагандинской и Костанайской областях, а эмигрируют из Костанайской, Восточно-Казахстанской, Северо-Казахстанской, Карагандинской и Павлодарской областей.

Среди иммигрантов наибольший удельный вес занимают казахи, на их долю приходится 79,1%, русских - 12,2%. Из числа выбывших за пределы Казахстана более половины русские - 57,8%, немцы составляют 19,5%.

Число мигрантов внутри страны составило 155049 (165240) человек, из них 67940 (63866), или 43,8% (38,6%) - в межрегиональной миграции населения. При межрегиональном перемещении положительное сальдо миграции наблюдается в 6-ти (5) регионах страны.

9.2 ЗАБОЛЕВАЕМОСТЬ НАСЕЛЕНИЯ

По данным Республиканской СЭС в январе-июле 2005г. по сравнению с аналогичным периодом прошлого года заболеваемость населения на территории республики сократилась по большинству регистрируемых инфекций. Вместе с тем, увеличилось число заболевших коклюшем (в 5,1 раза), туляремией, СПИДом (в 1,5 раза), острыми вирусными гепатитами (на 7,7%), менингококковой инфекцией (6,9%). Зарегистрировано более 16 тыс. случаев заболевания корью, выявлено 480 носителей ВИЧ-инфекции (в 2004г. - 419).

Среди детей в возрасте до 14 лет за этот период увеличилось число заболевших коклюшем (в 4,9 раза), менингококковой инфекцией (на 27,7%), острыми вирусными гепатитами (26,2%). Зарегистрировано 4,5 тыс. случаев заболевания корью.

В июле текущего года по сравнению с июлем 2004г. число заболевших коклюшем возрасло в 8,8 раза, ротавирусными энтеритами - в 2,3 раза, выявлено 87 носителя ВИЧ-инфекции (в июле 2004г. – 73), зарегистрировано 70 случаев заболевания корью. В сельской местности за этот же период увеличилось число заболевших коклюшем (в 8,5 раза), ВИЧ-инфекцией (в 1,4 раза), возросло число случаев заболевания менингококковой инфекцией (на 60%), зарегистрировано 15 случаев заболевания корью.

Наибольшее распространение среди зарегистрированных инфекционных заболеваний в январе-июле текущего года получили острые инфекции верхних дыхательных путей (9857,3 случая на 100 тыс. населения), грипп (440,8), туберкулез органов дыхания (155,1), острые кишечные инфекции (121,1), сифилис (66,7), острые вирусные гепатиты (61,4) и педикулез (48,8).

9.3 ПРЕСТУПНОСТЬ

По данным Комитета по правовой статистике и специальным учетам Генеральной прокуратуры Республики Казахстан в январе-июле 2005г. число зарегистрированных преступлений на территории республики по сравнению с соответствующим периодом прошлого года несколько уменьшилось (на 0,6%) и составило 83,5 тыс., из которых 27,8% совершено в отношении женщин, 3,8% - в отношении несовершеннолетних. Число зарегистрированных преступлений на 10 тыс. населения в январе-июле 2005г. в целом по республике составило 95 случаев.

В структуре преступности наибольший удельный вес (64,3%) приходится на преступления против собственности. Значительную часть в их числе (43,3%) занимают кражи чужого имущества, количество которых по сравнению с соответствующим периодом прошлого года увеличилось на 2,3%, возросло число грабежей (на 13,3%), случаев мошенничества (1,3%).

В числе преступлений против личности существенно увеличилось количество умышленных причинений легкого вреда здоровью (на 35,1%), умышленных причинений средней тяжести вреда здоровью (6,1%).

По сравнению с январем-июлем прошлого года возросло число регистрируемых транспортных преступлений (на 21,7%), преступлений против интересов государственной службы (4,9%), случаев хулиганства (4,3%).

За анализируемый период правоохранительными органами республики выявлено 5,6 тыс. преступлений в сфере экономики (88,8% к уровню января-июля 2004г.). В данной группе преступлений возросло количество преступлений, связанных с изготовлением и сбытом поддельных денег или ценных бумаг (на 14,5%), уклонением граждан от уплаты налогов (13,5%).

В январе-июле текущего года по сравнению с аналогичным периодом 2004г. общее число преступлений, связанных с наркотиками, уменьшилось на 7,4%. Число преступлений, связанных с незаконным изготовлением, приобретением, хранением, перевозкой, пересылкой наркотических средств или психотропных веществ с целью сбыта, склонением к их потреблению, организацией или содержанием притонов для потребления наркотических средств или психотропных веществ сократилось на 2,9% и составило 2,8 тыс. случаев. Раскрываемость этой группы преступлений в январе-июле текущего года составила 84,8% (в январе-июле 2004г. – 88,3%).

В республике сохраняется тенденция сокращения воинских преступлений. В январе-июле 2005г. по сравнению с соответствующим периодом 2004г. количество преступлений, совершенных военнослужащими, уменьшилось на 8,5%. Из числа зарегистрированных преступлений данной категории 30,9% составляет злоупотребление властью, превышение или бездействие власти, 28% - самовольное оставление части или места службы, 22,7% - нарушение уставных правил взаимоотношений, 2,3% - дезертирство.

По расследованным в отчетном периоде преступлениям установленная сумма материального ущерба в целом по республике составила 14228,2 млн. тенге, из них 47% приходится на преступления в сфере экономической деятельности, 39,6% - на преступления против собственности.

За семь месяцев текущего года правоохранительными органами республики выявлено 44,8 тыс. лиц, совершивших преступления (на 2% больше, чем в январе-июле 2004г.). Привлечено к уголовной ответственности 32,7 тыс. лиц.

Из числа выявленных лиц 10,5% составляли женщины, 10,5% - несовершеннолетние. На долю лиц, выполняющих государственные функции, приходится 3,2%. Удельный вес лиц, ранее совершавших преступления, составил 10,6% (в январе-июле 2004г. – 13,5%).

В среднем по Казахстану каждый девятый преступник совершил преступление в состоянии алкогольного опьянения, каждый четвертый - в составе группы. Большую часть всех выявленных лиц, совершивших преступления, составляли безработные (71,9%).

10. СОЦИАЛЬНО-ЭКОНОМИЧЕСКОЕ ПОЛОЖЕНИЕ РЕГИОНОВ РЕСПУБЛИКИ КАЗАХСТАН: СРАВНИТЕЛЬНЫЙ АНАЛИЗ

Промышленность. В январе-августе 2005 года по сравнению с аналогичным периодом 2004 года рост объемов промышленного производства отмечался во всех регионах Казахстана, за исключением Кызылординской, Карагандинской, Костанайской и Восточно-Казахстанской области, где наблюдалось снижение объема производства соответственно, на 13,4%, 12%, 8,4% и 0,9%. Наибольший прирост достигнут в Западно-Казахстанской области (на 33,9%), наименьший – в Жамбылской области (на 0,5%). Высокие темпы прироста отмечены также в гг. Алматы (на 17,9%), Астане (на 12,4%) и Акмолинской (на 20,3%), Алматинской (на 10,3%), Актюбинской (10,2%) областях.

Среднереспубликанский уровень промышленного производства был превышен в 7 областях: Западно-Казахстанской, Акмолинской, Алматинской, Актюбинской, Павлодарской, Южно-Казахстанской, Мангистауской и городах Алматы, Астана.

Прирост (снижение) объема промышленной продукции в январе-августе 2005. в % к январю-августу 2004г.

Добыча сырой нефти возросла в следующих областях: Актюбинской (на 11,8%), Мангистауской (на 5,5%), снизилась - Атырауской (на 0,4%), Западно-Казахстанской (на 9,5%), Кызылординской (на 15,1%) областях. Возросла добыча газового конденсата - в Жамбылской (на 58,2%), Западно-Казахстанской (на 38,9%) и Мангистауской (на 30,3%) областях.

В Костанайской области производство окатышей железорудных уменьшилось на 23,2%. Добыча медной руды возросла в Карагандинской области (на 11,1%), в Восточно-Казахстанской области – снизилась на 11,4%.

Выплавка стали возросла в Костанайской области на 30,2%, Павлодарской - на 19,8%, а в Карагандинской, Восточно-Казахстанской и Актюбинской областях снизилась соответственно на 23,5%, 10,6% и 4,4%.

Увеличилась выплавка меди рафинированной в Восточно-Казахстанской области в 5,9 раза, в г. Алмате на 46,4%, цинка необработанного - в Карагандинской области в 10,6 раза, Восточно-Казахстанской области на 2%.

В Восточно-Казахстанской области выпуск автомобилей легковых пассажирских снизился на 44,9%.

Наибольший прирост производства электроэнергии отмечен в Актюбинской в 2,7 раза, Жамбылской на 60,1%, Кызылординской на 31%, Западно-Казахстанской - на 18,4% областях, наибольшее снижение произошло в Южно -Казахстанской - на 9,4%.

Производство масла сливочного возросло в Карагандинской (на 59,6%), Восточно-Казахстанской (на 53,7%), Северо-Казахстанской (на 45,8%), Южно-Казахстанской (на 36%) областях и в г. Алматы (на 51,8%), снизились объемы в г.Астане (на 26,8%) и в Акмолинской (на 58,8%), Западно-Казахстанской (на 37%), Актюбинской (на 33,3%), Жамбылской (на 18,5%), Алматинской (на 13,4%)областях.

Производство масла подсолнечного рафинированного увеличилось в Актюбинской (в 2,2 раза) и Восточно-Казахстанской (на 45,2%) областях, в Южно-Казахстанской - снизилось на 25,2%.

Производство соков фруктовых и овощных возросло в г. Алматы на 12,8%, Алматинской области на 60,2%, в Жамбылской области на 6,5% снизилось.

Сельское хозяйство. По состоянию на 1 сентября т.г. по сравнению с аналогичной датой прошлого года в целом во всех категориях хозяйств областей произошел рост поголовья крупного рогатого скота, лошадей, овец и коз.

В январе - августе 2005г. по сравнению с аналогичным периодом 2004г. возросли объемы производства мяса во всех регионах республики, кроме г. Алматы. Наибольший прирост достигнут в г. Астане (на 20%), и в областях: Восточно-Казахстанской (на 10,4%), Павлодарской (на 7,1%) Мангистауской (на 7%). В г. Алматы наблюдается снижение (на 16,7%).

По сравнению с январем - августом 2004г. увеличилось производство молока во всех регионах республики, за исключением г. Астаны (где объемы снизились на 23,5%). Наибольший прирост объема производства молока определился по г. Алматы (на 10,9%), наименьший – в Западно-Казахстанской области (на 0,8%). Относительно высокие темпы прироста зафиксированы в Мангистауской (на 8,3%), Южно-Казахстанской (на 6,6%) и Костанайской области (на 6,5%) областях.

Увеличение производства яиц в январе-августе 2005г. по сравнению с аналогичным периодом 2004г. отмечено в 13 регионах Казахстана. Наиболее высокий темп прироста достигнут в Западно-Казахстанской области - в 2 раза и Северо-Казахстанской – на 28,9%, наименьший - в Южно-Казахстанской области (на 1,3%). В Павлодарской (на 3,1%) области и в г. Астане (на 20%) уменьшились объемы производства яиц. В Мангистауской области производство яиц сохранилось на уровне аналогичного периода прошлого года

Инвестиции. В январе-августе 2005г. инвестиции в основной капитал (с учетом дооценки) составили 1185,9 млрд. тенге, что на 46,3% больше, чем в аналогичном периоде предыдущего года.

Рост инвестиций отмечен в 14 регионах республики. Наибольший прирост зафиксирован в Атырауской (на 73,8%) и Карагандинской (на 53,5%) области, наименьший – в Жамбылской области (на 0,2%). Высокие темпы прироста отмечены также в Южно-Казахстанской, Северо-Казахстанской, Алматинской и Восточно-Казахстанской областях (соответственно на 45,1%, 38,9%, 33,5% и 30,8%). Снизились объемы инвестиций в основной капитал в Западно-Казахстанской области (на 42,1%) и Акмолинской области (на 5,1%).

В январе-августе 2005г. объемы построенного жилья превысили уровень аналогичного периода предыдущего года во всех регионах республики. Наиболее активное жилищное строительство ведется в Алматинской, Северо-Казахстанской и Костанайской областях, где объемы ввода жилых домов по сравнению с соответствующим периодом 2004 года возросли (соответственно: в 2,2 раза, 2,1 раза и 2,1 раза), а также в г.Астане (на 53,6%), Акмолинской (на 90,5%), Жамбылской (на 79,1%) и Актюбинской (на 69,5%) областях.

Розничный товарооборот. В январе-августе 2005г. объем розничного товарооборота составил 821,5 млрд.тенге и увеличился по сравнению с соответствующим периодом прошлого года (в постоянных ценах) на 11,6%. В региональном разрезе наибольший прирост объема розничного товарооборота в январе-августе 2005г. по сравнению соответствующим периодом прошлого года (в постоянных ценах) наблюдался в Жамбылской (на 29,5%), Атырауской (на 23,7%), Акмолинской (на 23%), Кызылординской (на 21,1%) областях и в г.Алматы (на 16,3%), г.Астане (на 11,7%). Наименьший прирост отмечен в Северо-Казахстанской области (на 1,7%).

Индекс потребительских цен. Цены на потребительские товары и услуги в августе 2005 года по сравнению с предыдущим месяцем возросли в восьми регионах республики: Актюбинской, Алматинской, Атырауской, Карагандинской, Мангистауской, Южно-Казахстанской области и в гг. Астана и Алматы. Наибольший прирост цен зафиксирован в г. Алматы и Южно-Казахстанской области (на 0,6%). В Кызылординской и Павлодарской областях цены сохранились на уровне предыдущего месяца.

В августе 2005г. по сравнению с предыдущим месяцем наблюдалось повышение цен на продовольственные товары в Мангистауской области (на 0,2%) и в городе Алматы (на 0,6%), в то же время произошло снижение цен в остальных регионах, кроме Актюбинской и Алматинской областей, где цены сохранились на уровне предыдущего месяца.

По сравнению с июлем 2005г. цены на непродовольственные товары возросли во всех регионах Казахстана, кроме Акмолинской области и г. Астаны, где цены сохранились на уровне предыдущего месяца. Наибольший прирост цен отмечен в Мангистауской области (на 0,8%).

Цены и тарифы на платные услуги населению в августе 2005г. по сравнению с предыдущем месяцем возросли в 11 регионах республики. Наибольший прирост цен отмечен в Карагандинской (на 2,8%) и Южно-Казахстанской (на 2,6%) областях. В Акмолинской, Актюбинской, Жамбылской, Западно-Казахстанской и Северо-Казахстанской областях цены и тарифы на платные услуги населению сохранились на уровне предыдущего месяца.

Денежные доходы населения. В июле 2005г. среднедушевые денежные доходы населения в Казахстане (по оценке) составили 15808 тенге. Наиболее высокодоходными регионами республики являлись Атырауская и Мангистауская области, в которых среднереспубликанский уровень превышен, соответственно в 2,4 и 2,3 раза. В гг.Астана, Алматы уровень среднедушевых денежных доходов населения превысил среднереспубликанский уровень в 2,2 и 1,9 раза соответственно. Самые низкие денежные доходы на душу населения наблюдались у жителей Южно-Казахстанской, Жамбылской и Алматинской областей (соответственно: 49,3% и 51,8% и 62,1% от среднереспубликанского уровня).

Рынок труда. По данным Министерства труда и социальной защиты населения Республики Казахстан, на конец августа 2005г. численность граждан, зарегистрированных в качестве безработных, составила 107,4 тыс. человек. Доля зарегистрированных безработных составила 1,4% к численности экономически активного населения. В региональном разрезе этот показатель превышен в 11 областях. Наиболее высокая доля безработных приходится на Павлодарскую область (2,1%), наименьшая доля – на г. Алматы (0,8%) и Алматинскую область (0,8%).

11. КОНЪЮНКТУРНЫЕ ОБСЛЕДОВАНИЯ

1. Обследование деловой активности промышленных предприятий

В конце августа 2005г. было обследовано 746 крупных и средних промышленных предприятий, в том числе горнодобывающей промышленности – 79 (11% от числа опрошенных), обрабатывающей промышленности - 538 (72%) и по производству и распределению электроэнергии, газа и воды - 129 (17%).

В августе т.г. индекс предпринимательской уверенности, характеризующий деловую активность опрошенных предприятий, не изменился по сравнению с июлем т.г. и остался равным (+13)%.

В конце ноября 2005г., ожидается снижение деловой активности промышленных предприятий. Индекс предпринимательской уверенности уменьшится по сравнению с августом 2005г. на 5 процентных пункта и составит (+8)%.

Динамика индекса предпринимательской уверенности на предприятиях промышленности
(фактор сезонности исключен)

балансы, %

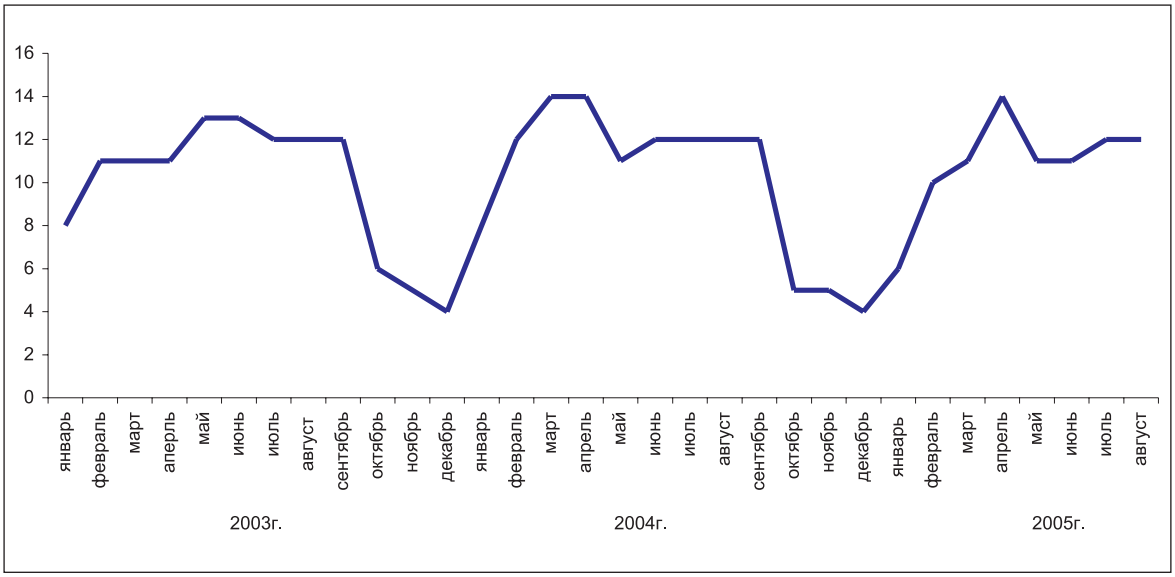

В августе т.г. по сравнению с июлем т.г. на обследованных предприятиях по производству и распределению электроэнергии, газа и воды индекс предпринимательской уверенности увеличился с (-4)% до (+10)%, на предприятиях горнодобывающей промышленности – снизился с (+18)% до (+15)%.

В то же время на предприятиях обрабатывающей промышленности деловая активность не изменилась по сравнению с предыдущим месяцем. Так, индекс предпринимательской уверенности на этих предприятиях не изменился по сравнению с июнем т.г. и остался равным (+14)%.

2. Обследование деловой активности предприятий торговли

В конце августа 2005г. были получены анкеты от 1484 торговых предприятий, в том числе 781 предприятия розничной торговли (53% от общего числа опрошенных), 654 - оптовой торговли (44%) и 49 - торгового посредничества (3%).

В августе 2005г. доля предприятий торговли, экономическое положение которых охарактеризовано их руководителями как “хорошее” и “удовлетворительное”, увеличилась по сравнению с предыдущим месяцем с 94% до 95%.

Индекс предпринимательской уверенности, характеризующий деловую активность предприятий торговли, в августе 2005г. остался на уровне июля т.г. и составил **(+13)%,** (с учетом фактора сезонности (+14)%).

В конце ноября 2005г., по оценкам большинства руководителей, ожидается увеличение деловой активности, индекс предпринимательской уверенности увеличится по сравнению с июлем на 4 процентных пункта и составит (+17)%.

Динамика индекса предпринимательской уверенности предприятий торговли
(фактор сезонности исключен)

балансы, %

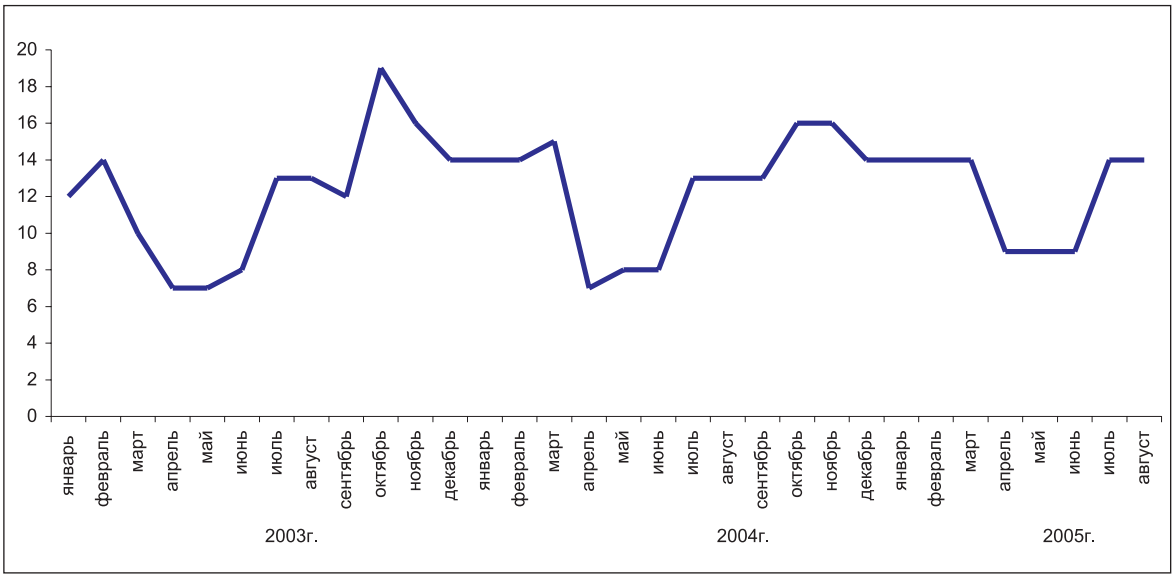

На предприятиях торгового посредничества индекс предпринимательской уверенности уменьшился по сравнению с предыдущим месяцем с (+12)% до (+10)%, а оптовой торговли – увеличился с (+14)% до (+15)%. В то же время на предприятиях розничной торговли значение индекса предпринимательской уверенности не изменилось по сравнению с предыдущим месяцем и остался равным (+12)%.

3. Обследование потребителей

В конце августа 2005г. сотрудниками региональных статистических управлений было проведено очередное обследование 1600 респондентов - потребителей различных групп (городского и сельского населения, сотрудников фирм и банков, госучреждений и организаций, домохозяек и пенсионеров и др.). Основная цель обследования - выявление субъективного мнения потребителей об изменениях в экономике страны и в личном домашнем хозяйстве. Кроме того, опрос позволяет проследить тенденцию потребительского спроса домашних хозяйств на товары длительного пользования.

“Индекс ощущений потребителей” в августе т.г. увеличился по сравнению с июлем т.г. с **(+16)% до (+22)%**.

“Индекс экономического климата” вырос с **(+20)% до (+25)%**.

“Индекс желания покупать” в августе т.г. по сравнению с предыдущим месяцем увеличился с **(+14)%** до **(+19)%** (см. Диаграмму).

В августе т.г. более 36% респондентов отметили улучшение экономического положения в стране за последние 12 месяцев, в то же время 15% потребителей сообщили об ухудшении положения.

Почти 38% респондентов ожидают в следующие 12 месяцев дальнейшего улучшения общего экономического положения в стране, а 13% считают, что оно может ухудшиться.

Более трети респондентов (35%) сообщили об улучшении в августе т.г. состояния финансов в собственном домашнем хозяйстве и, соответственно, увеличении спроса на товары длительного пользования по сравнению с предыдущим месяцем. Вместе тем, 16% от числа опрошенных отметили ухудшение финансово-экономического состояния в своём домашнем хозяйстве.

По мнению 12% респондентов в течение предстоящих 12 месяцев ситуация в отношении уровня безработицы в стране улучшится, в то же время такое же число опрошенных придерживаются противоположенного мнения.

Вероятность увеличения суммы денежных накоплений в домашнем хозяйстве в течение предстоящих 12 месяцев отметили 20% опрошенных потребителей, а 21% - их уменьшения.

Оценка потребителей

балансы, %

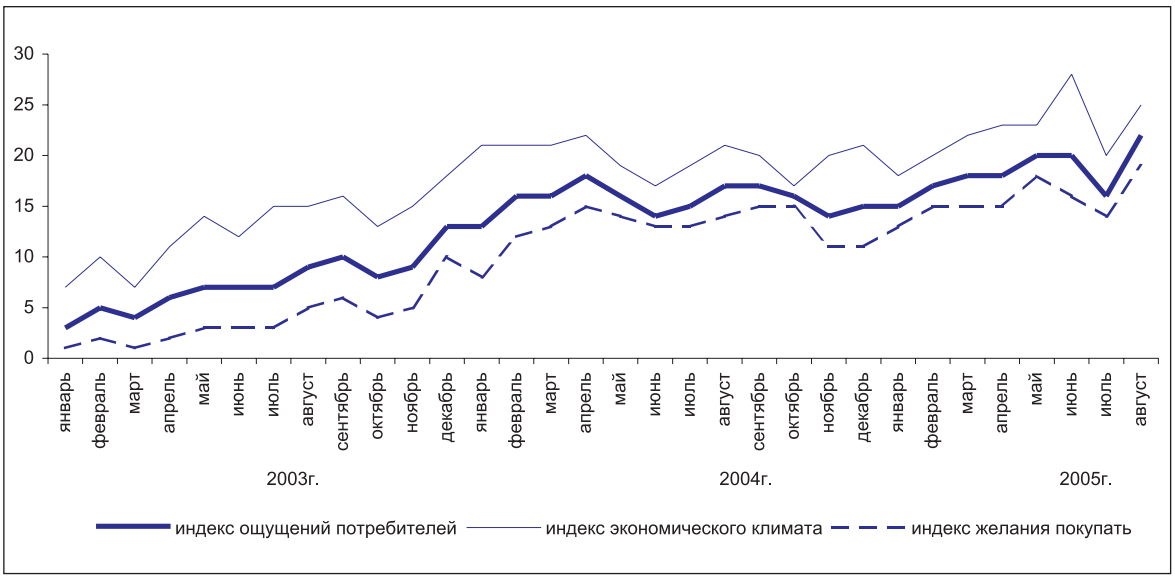

12. ТЕНДЕНЦИИ РАЗВИТИЯ МИРОВОЙ ЭКОНОМИКИ

12.1 СОЦИАЛЬНО-ЭКОНОМИЧЕСКОЕ ПОЛОЖЕНИЕ СТРАН СНГ

(по данным Статкомитета СНГ)

В январе-июле 2005 года во всех странах Содружества экономическое и финансовое положение было относительно стабильным. По оценкам, валовой внутренний продукт по сравнению с январем-июлем 2004 года в среднем по странам Содружества[1)] вырос на 6%.

Основные макроэкономические показатели в среднем по странам Содружества

(прирост; в % к соответствующему периоду предыдущего года)

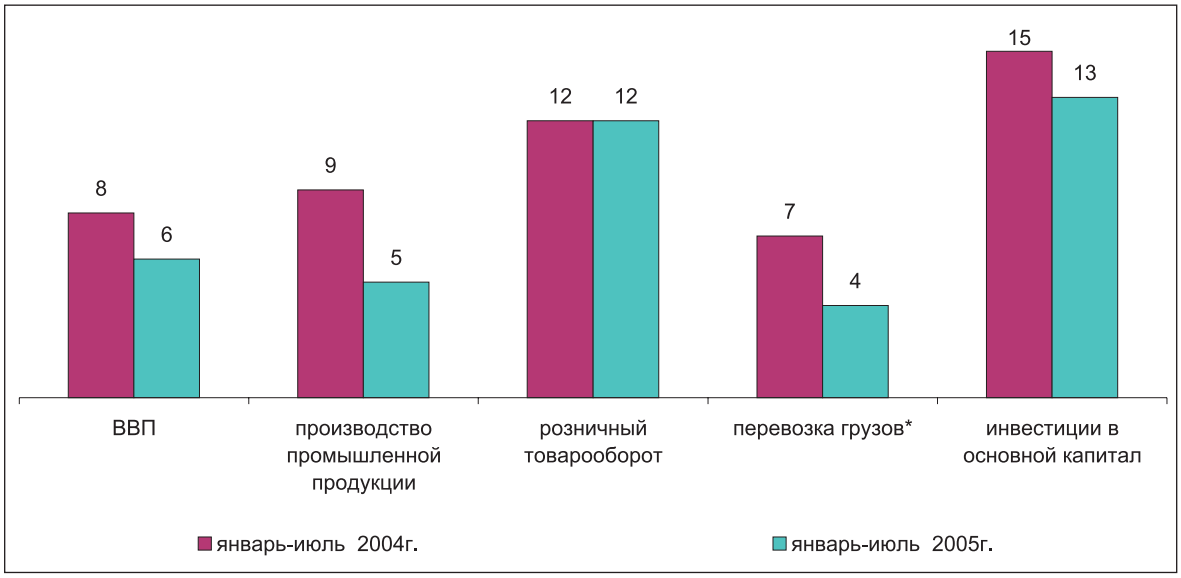

** Без трубопроводов.*

Темп роста **промышленного производства** в январе-июле 2005 года по отношению к аналогичному периоду предыдущего года в среднем по странам Содружества составил 5% (в январе-июле 2004 года – 9%). Наиболее высокими темпами развивалась промышленность Азербайджана (на 23%), Грузии (на 15%), Беларуси (на 10%) и Таджикистана (на 9%). В Казахстане объемы промышленного производства увеличились на 5%. В Кыргызстане производство промышленной продукции снизилось на 8%.

В июле по сравнению с июнем объем промышленной продукции в среднем по странам Содружества снизился на 0,1%. В Кыргызстане наблюдался рост на 18%, Грузии – на 8%, Армении, Казахстане и Украине – на 2,6%.

[1)] *Здесь и далее без учета Туркменистана и Республики Узбекистан, статистические службы которых информацию не представляют.*

Промышленное производство в странах Содружества

(в постоянных ценах; прирост, в % к соответствующему периоду предыдущего года)

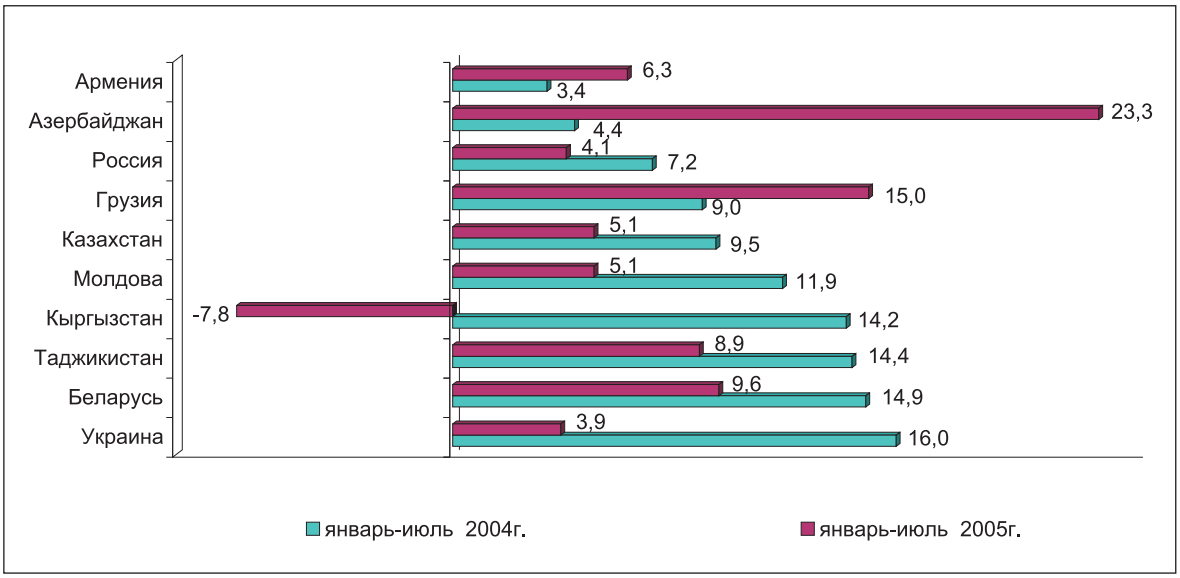

Индекс цен производителей промышленной продукции в январе-июле 2005 года в среднем по странам Содружества составил 119% (за соответствующий период прошлого года - 120%). В июле по сравнению с июнем текущего года цены в среднем по странам Содружества увеличились на 0,6% (в прошлом году - на 1%).

Сельское хозяйство. **Растениеводство.** Во всех странах Содружества идет уборка зерновых и зернобобовых культур. Сельскохозяйственными предприятиями Азербайджана обмолочено 97% площади, подлежащей уборке, Беларуси - 37%, Казахстана (по оперативным данным Минсельхоза Республики) - 8%, Кыргызстана - 40%, России - 20%, Таджикистана – 59%, Украины - 57%.

К началу августа с.г. в Азербайджане намолоты зерновых и зернобобовых культур (без кукурузы; в первоначально-оприходованном весе) составили 1,9 миллиона тонн, что соответствует урожаю, собранному к началу августа 2004 года; в среднем с одного гектара убранной площади получено 25,6 центнера зерна, или на 0,4% меньше прошлогоднего уровня.

По состоянию на 8 августа в Беларуси собрано 2,5 миллиона тонн зерна, что на 22% больше, чем на ту же дату в 2004 году. Урожайность зерновых культур составила 31,5 центнера с одного гектара, в прошлом году – 32,0 центнера.

На 17 августа в Казахстане получено 1,7 миллиона тонн зерна (включая кукурузу), или на 34,5 тысячи тонн больше прошлогоднего. Урожайность увеличилась на 4% и составила 14,2 центнера с одного гектара.

В Кыргызстане к началу августа намолочено 616 тысяч тонн зерна, что на 3% меньше, чем к началу августа прошлого года. С одного гектара убранной площади получено по 27,4 центнера (на 7% меньше).

На 1 августа 2005 года в России намолотили 20,7 миллиона тонн зерна, или на 15% больше прошлогоднего. Урожайность составила 30,3 центнера с одного гектара убранной площади против 32,1 центнера на 1 августа 2004 года.

В Таджикистане к началу августа текущего года собрали 101,4 тысячи тонн зерновых и зернобобовых культур, что на 20% меньше прошлого года. С одного гектара убранной площади получено по 17 центнеров (к началу августа 2004 года – по 16 центнеров).

В Украине на 1 августа намолочено 15,2 миллиона тонн зерна (на 1 августа 2004 года – 13,7 миллиона). Урожайность уменьшилась на 9% и составила 27,8 центнера с гектара.

Животноводство. В январе-июле 2005 года по сравнению с соответствующим периодом предыдущего года в среднем по странам Содружества скота и птицы на убой (в живом весе) и молока произведено на 1% меньше; яиц - на 4% больше.

Инвестиции и строительство. Объем инвестиций в основной капитал в среднем по странам Содружества в январе-июле 2005 года по сравнению с тем же периодом прошлого года, по оценке, возрос на 13% (в январе-июле 2004 года – на 15%).

За счет всех источников финансирования сдано в эксплуатацию жилья в среднем по странам Содружества на 10% больше, чем в январе-июле прошлого года (в январе-июле 2004 года – на 9%).

Транспорт. За рассматриваемый период 2005 года объем перевозок грузов предприятиями транспорта (без трубопроводов) по сравнению с соответствующим периодом предыдущего года увеличился на 4% (в январе-июле 2004 года – на 7%), грузооборот – на 2% (в январе-июле 2004 года – на 7%).

Пассажирооборот предприятий транспорта (кроме городского электрического и легкового таксомоторного) по сравнению с соответствующим периодом прошлого года в среднем по странам Содружества снизился на 1% (в январе-июле 2004 года – увеличился на 7%), пассажиров перевезено на 9% меньше (на 0,2% больше).

Потребительский рынок. За отчетный период 2005 года по сравнению с январем-июлем прошлого года реальный объем розничного товарооборота (в постоянных ценах) в странах Содружества возрос в среднем на 12%.

Цены на потребительском рынке. В январе-июле 2005 года в большинстве стран Содружества отмечено некоторое усиление инфляционных процессов.

Уровень потребительских цен в странах Содружества

(прирост; июль 2005г. к декабрю 2004г., в %)

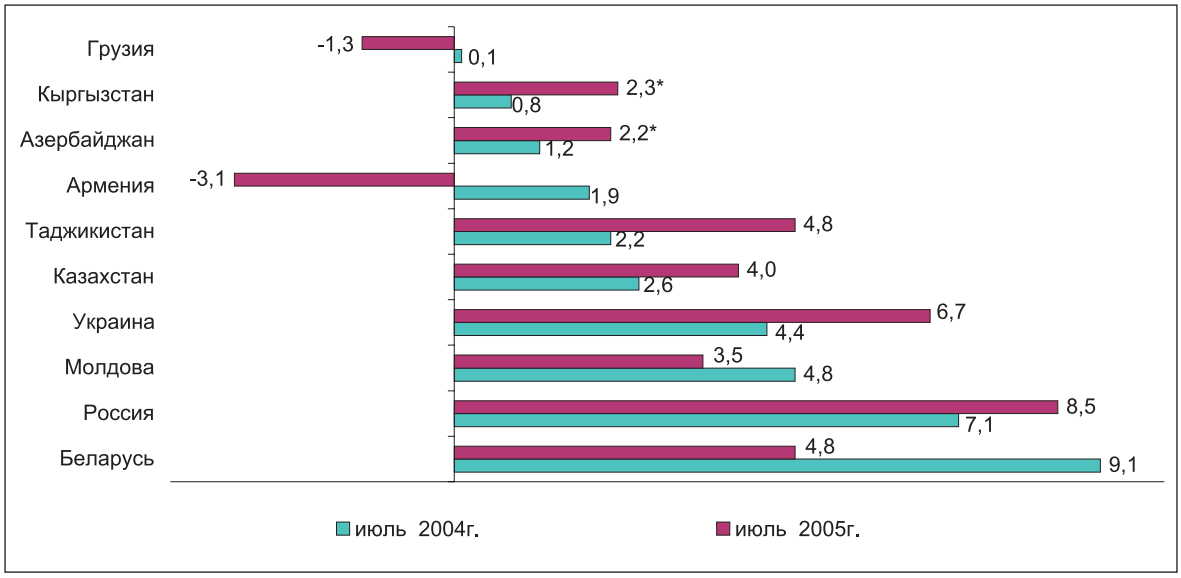

**В июле осуществлен пересчет индекса потребительских цен на начало года: в Азербайджане – по новой потребительской корзине с использованием Классификатора индивидуального потребления по целям (КИПЦ), в Кыргызстане – в связи с уточнением потребительской корзины.*

В июле 2005 года по сравнению с декабрем 2004 года самый высокий темп роста потребительских цен отмечен в России (на 8,5%) и Украине (на 6,7%); снижение – в Армении (на 3,1%) и Грузии (на 1,3%). В Казахстане прирост потребительских цен составил 4,0%.

Наибольший прирост цен на продовольственные товары в июле 2005 года по сравнению с декабрем 2004 года отмечен в России (на 8,9%) и Украине (на 8,4%); снижение – в Армении (на 4,6%) и Грузии (на 4,1%). В Казахстане прирост цен на продовольственные товары составил 4,7%.

В июле 2005 года по сравнению с декабрем 2004 года наибольший прирост цен на непродовольственные товары отмечен в Молдове (на 5,5%); снижение отмечено в и Армении (на 0,8%). В Казахстане прирост цен на непродовольственные товары составил 2,5%.

Наибольший прирост цен на платные услуги в июле текущего года по сравнению с декабрем 2004 года отмечен в России (на 16,5%) и Азербайджане (на 7,7%). В Казахстане цены на платные услуги возросли на 4,0%.

Финансы. На валютных рынках стран Содружества в июле 2005 года отмечались незначительные колебания курсов доллара США и евро по отношению к национальным валютам.

Курс доллара США к киргизскому сому, молдавскому лею, туркменскому манату и украинской гривне не изменился. В Азербайджане курс доллара США к концу июля по сравнению с концом июня текущего года подешевел на 0,4%, Беларуси и России – на 0,1%, Грузии – на 0,3%. В остальных странах Содружества он возрос: в Армении – на 1,2%, Казахстане – на 0,4%, Таджикистане – на 1,4%, Узбекистане – на 0,7%.

В большинстве стран приостановилось снижение курса евро к национальным валютам. К концу июля по сравнению с концом июня текущего года курс евро возрос: в Армении - на 1,6%, Беларуси и Украине – на 0,3%, Грузии, Кыргызстане, Молдове и Узбекистане – на 0,1%, Казахстане – на 0,7%, России – на 0,6%, Таджикистане – на 1,7%; Азербайджане и Туркменистане – снизился соответственно на 0,2% и 0,8%.

Внешняя торговля. Стоимостной объем экспорта товаров стран Содружества в январе–июне 2005 года вырос по сравнению с соответствующим периодом 2004 года в среднем на 32%, импорта товаров – на 26%.

По сравнению с январем-июнем 2004 года наиболее интенсивный рост внешнеторгового оборота наблюдался в Казахстане (на 49%), России (на 34%), Армении (на 27%), Грузии (на 25%), Молдове (на 23%) Азербайджане (на 20%).

Внешняя торговля стран Содружества в январе-июне 2005г.

(прирост; в % к соответствующему периоду предыдущего года)

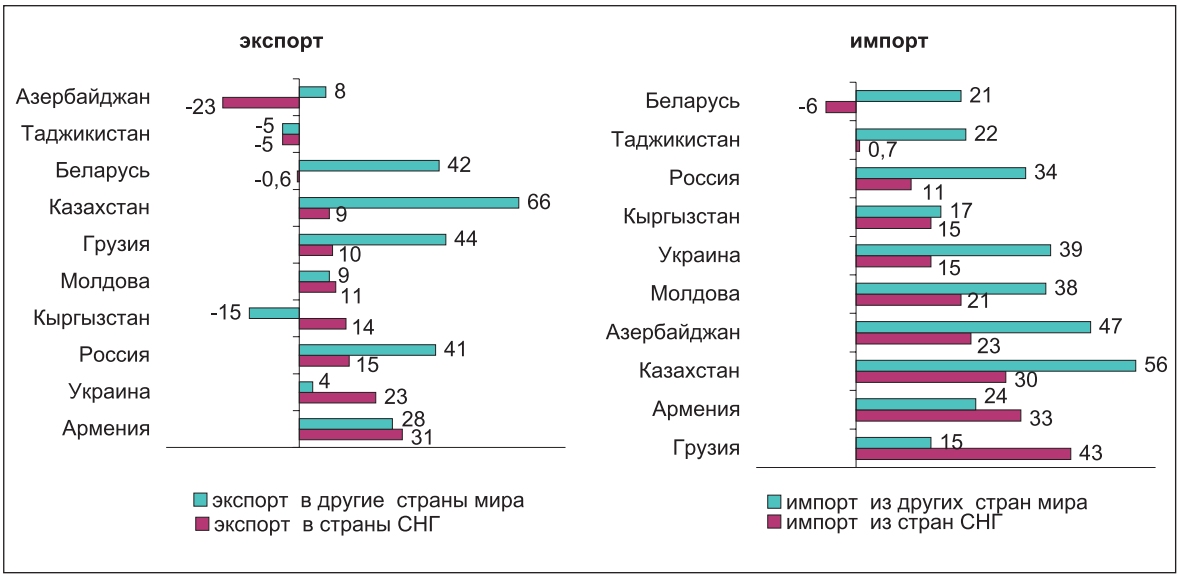

На долю взаимной торговли стран Содружества приходилось 23% в общем объеме торговых операций товарами стран СНГ (в январе-июне 2004 года – 27%), в том числе экспорта – 17% (20%) и импорта – 35% (39%).

В январе-июне текущего года стоимостной объем внешнеторговых операций товарами между странами СНГ вырос по сравнению с аналогичным периодом 2004 года в среднем на 12%, в том числе экспорт – на 13% и импорт – на 12%.

В январе-июне текущего года объем экспорта товаров стран Содружества на рынки других стран мира был больше, чем в январе-июне 2004 года, в среднем на 37%, импорта товаров – на 36%.

Заработная плата. Номинальная заработная плата в июле текущего года превысила уровень предыдущего месяца в Азербайджане и Беларуси на 2%, Армении и России - на 0,5%, Казахстане - на 7,4%, Украине - на 1,7%; в Кыргызстане, Молдове и Таджикистане заработная плата уменьшилась по сравнению с июнем соответственно на 2%, 1,5% и 7%.

По отношению к июлю 2004 года номинальная заработная плата выросла в Азербайджане на 26%, Армении - на 22%, Беларуси - на 33%, Казахстане - на 21%, Кыргызстане – на 14%, Молдове - на 16%, России - на 23%, Таджикистане - на 49%, Украине - на 38%.

В среднем за январь-июль номинальная заработная плата составила в Азербайджане 567 тысяч манатов, а ее темп роста к соответствующему периоду прошлого года - 122%, Армении – соответственно 49,8 тысячи драмов и 123%, Беларуси – 440 тысяч белорусских рублей и 136%, Казахстане – 31 тысячу тенге и 115%, Кыргызстане – 2391 сом и 115%, Молдове – 1229 лей и 118%, России – 8040 рублей и 123%, Таджикистане - 84 сомони и 155%, Украине – 741 гривну и 134%.

Уровень реальной заработной платы в странах Содружества

(прирост; в % к соответствующему периоду предыдущего года)

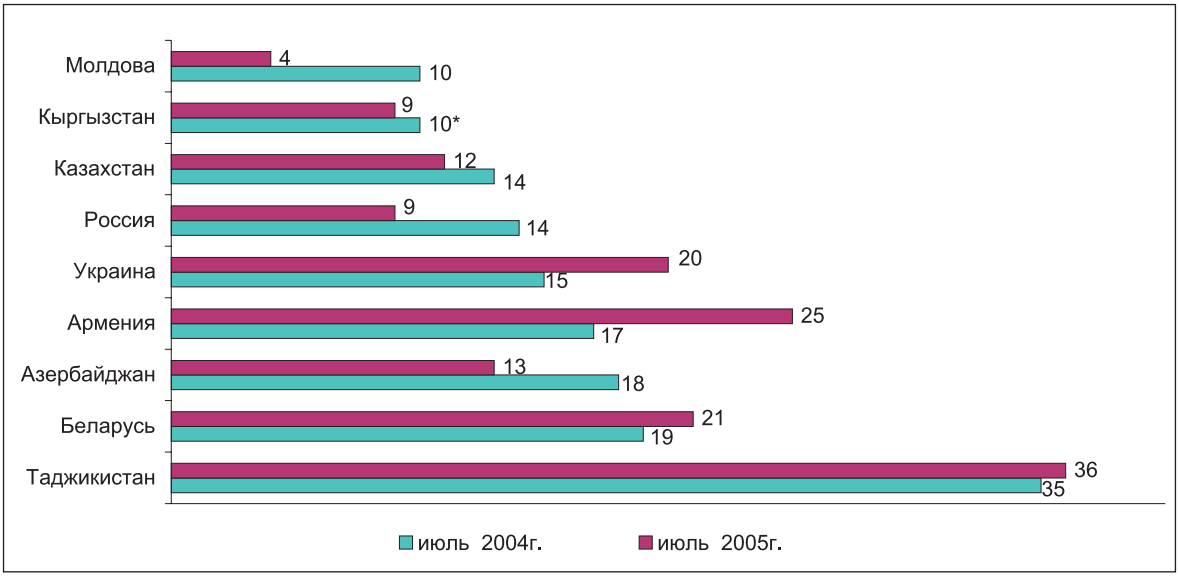

**Июнь.*

Наибольший прирост реальной заработной платы в январе-июле 2005 года по сравнению с аналогичным периодом прошлого года отмечен в Таджикистане (на 44%), Армении и Беларуси (на 22%), Украине (на 18%).

Рынок труда. На конец июля 2005 года в службах занятости стран Содружества числилось около 3,5 миллиона граждан, ищущих работу. Потребность предприятий в рабочей силе (число вакансий, заявленных в службы занятости) на эту дату составила 1,3 миллиона человек.

Численность незанятых граждан, состоящих на учете в службах занятости в июле 2005 года в Азербайджане (безработные) составила 56,4 тыс. человек (в июле 2004 года – 55,4 тыс. человек), Армении – 118,2 (145,1), Беларуси – 73,1 (102,9), Грузии – 28,6 (53,2), Казахстане – 110,7 (141,5), Кыргызстане – 96,1 (89,2), Молдове – 27,1 (23,8), России – 2015,4 (1788,2), Таджикистане (июне) – 84,9 (96,6), Украине – 852,4 (974,6).

В течение января-июля были трудоустроены (включая трудоустроенных из числа обратившихся в поисках работы в службы занятости в предыдущие периоды) в Азербайджане 63,5% от общего числа незанятых граждан, обратившихся в этом периоде в службы занятости, Армении – 38,1%, Беларуси - 66,6%, Грузии - 18,6%, Казахстане - 65,4%, Кыргызстане - 49,5%, Молдове - 35,9%, России (трудоустроено безработных) - 32,6%, Таджикистане (в I полугодии) - 21,0%, Украине - 62,1%.

12.2 ТЕКУЩЕЕ СОСТОЯНИЕ СТРАН ЕС И ЕВРО-ЗОНЫ

Валовой внутренний продукт. По предварительным данным Евростата, объем валового внутреннего продукта (ВВП), скорректированный на сезонные колебания, во втором квартале 2005г. по сравнению с аналогичным периодом 2004 года увеличился на 1,1% в Евро-зоне, на 1,3% - в ЕС-25 и на 1,2% - в ЕС-15. Среди стран, предоставивших отчет, наибольший прирост достигнут в Литве (на 6,7%), Словакии (на 5,1%), Греции (на 3,5%) и Испании (на 3,4%), снижение отмечено только в Финляндии (на 0,4%).

Среди главных партнеров ЕС-25 - США и Японии рост ВВП составил соответственно 3,6% и 1,5% по сравнению со вторым кварталом предыдущего года.

Во втором квартале 2005г. по сравнению с предыдущим кварталом, среди стран-членов Евро-зоны и ЕС-25 наибольший рост ВВП наблюдался в Литве (на 2,1%), Словакии (на 1,3%) и Нидерландах (на 1,2%), а наибольшее снижение – в Финляндии (на 1,2%) и Греции (на 0,5%). В США и Японии рост ВВП составил 0,8% и 0,3% соответственно.

Промышленное производство. По предварительным данным Евростата, объем промышленного производства, скорректированный на сезонные колебания, в июне 2005г. по сравнению с июнем 2004г. увеличился в Евро-зоне и ЕС-25 на 0,3% и 0,4% соответственно. Наибольшее увеличение объемов производства в Евро-зоне отмечено в секторах энергетических (на 2,0%) и капитальных товаров (на 1,8%), в ЕС-25 – в секторе капитальных товаров (на 2,0%). Наибольшее снижение произошло в секторе промежуточных товаров в ЕС-25 на 1,0% и Евро-зоне на 0,9% соответственно, наименьшее – в секторе товаров долгосрочного пользования в обеих зонах на 0,7%.

Динамика изменений объемов промышленной продукции по секторам

%, по сравнению с соответствующим месяцем предыдущего года

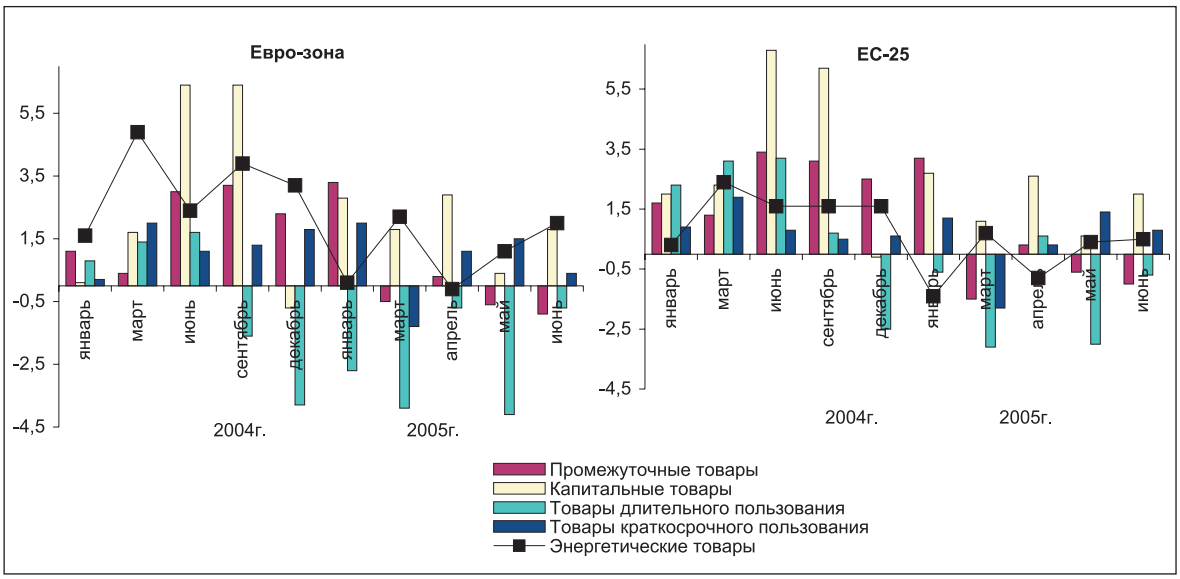

В июне 2005г. по сравнению с июнем предыдущего года, среди европейских стран, предоставивших отчет, наблюдалось наибольшее увеличение объемов производства в Эстонии – на 11,1%, в Латвии – на 9,2%, в Венгрии – на 6,5% и Литве – на 5,2%, а наибольшее снижение зарегистрировано в Финляндии – на 11,5% и Италии – на 3,0%.

В июне 2005г. по сравнению с маем 2005г., среди отчитавшихся европейских стран, наблюдалось увеличение объемов промышленного производства в 13-ти странах Евро-зоны и ЕС-25, а в 9-ти – снижение. Наибольший прирост отмечен в Португалии - на 8,7%, Дании - на 2,9%, Ирландии - на 2,6% и Польше - на 2,5%. Наибольшее снижение объемов промышленного производства зафиксировано в Литве - на 4,4%, Люксембурге - на 4,3%, Словении - на 2,9% и Венгрии - на 1,5%.

Розничная торговля. По предварительным данным Евростата, объем розничного товарооборота в июне 2005г. по сравнению с аналогичным месяцем 2004г. увеличился в Евро-зоне на 0,5%, ЕС-25 на 1,4%. Увеличение объемов розничной торговли наблюдалось по всем товарным группам Евро-зоны и ЕС-25. Наибольшее увеличение в ЕС-25 зарегистрировано в торговле хозяйственными товарами на 1,7%, продовольственными и непродовольственными товарами на 1,4% и 1,1% соответственно. Увеличение объемов наблюдалось в Евро-зоне в торговле хозяйственных и продовольственных товаров на 0,8% и 0,6% соответственно.

Динамика изменений объемов розничной торговли

% изменение по сравнению с соответствующим месяцем предыдущего года

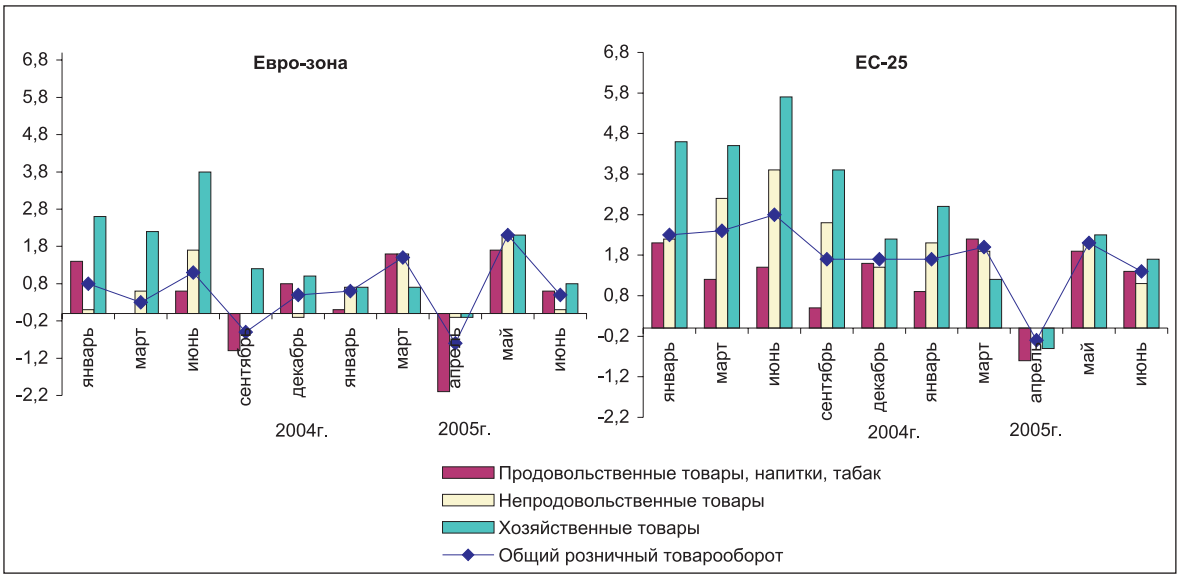

В июне 2005г. по сравнению с аналогичным месяцем 2004 года, наибольший прирост объемов розничной торговли зарегистрирован в Латвии – на 19,8%, Эстонии – на 17,0%, Литве – на 13,6%, Дании – на 9,6% и Швеции – 9,4%. Снижение объемов розничной торговли наблюдалось в Люксембурге – на 1,8%, Италии - на 1,5% и Франции – на 1,4%.

В июне 2005г. по сравнению с предыдущим месяцем, среди отчитавшихся стран Евро-зоны и ЕС-25 снижение объемов розничной торговли наблюдалось в Германии – на 0,7%, Италии – на 0,4%, Франции – на 0,2% и Австрии на 0,1%. Наибольшее увеличение объемов розничной торговли зарегистрировано в Португалии – на 6,1%, Швеции – на 3,8% и Ирландии – на 3,4%.

Внешняя торговля. По предварительным данным Евростата, профицит торгового баланса в Еврозоне с остальным миром в июне 2005г. составил 6,5 млрд. евро, тогда как в июне 2004г. он составлял 8,3 млрд. евро. Данные о внешнеторговом балансе за май 2005г. были уточнены и профицит составил 2,7 млрд. евро (в мае 2004г. – профицит в 7,2 млрд. евро).

По оценке, в июне 2005г. дефицит внешнеторгового баланса ЕС-25 сложился в 2,3 млрд. евро, тогда как в июне 2004г. составлял 2,5 млрд. евро. По уточненным данным о внешнеторговом балансе за май 2005г., дефицит торгового баланса составил 7,1 млрд. евро, а в соответствующем периоде 2004г. – 3,2 млрд. евро.

В январе-мае 2005г. по сравнению с аналогичным периодом прошлого года, объемы торговли с основными партнерами в ЕС-25 возросли. Наибольший прирост объемов импорта зарегистрирован из России (на 33%), Китая (на 21%), Индии (на 20%), Турции (на 15%) и Норвегии (на 14%), а объемов экспорта – в Россию и Индию (на 24%), Швейцарию и Южную Корею (на 10%).

Среди стран ЕС-25 наибольший объем профицита торгового баланса за январь-май 2005г. сложился в Германии (67,0 млрд. евро), Нидерландах (15,6 млрд. евро), Ирландии (13,7 млрд. евро) и Швеции (7,2 млрд. евро), а наибольший объем дефицита торгового баланса зафиксирован в Великобритании (37,8 млрд. евро), Испании (28,5 млрд. евро), Греции и Франции (по 12,6 млрд. евро).

Цены

Инфляция. По предварительным данным Евростата, в Евро-зоне, ЕС-25 и ЕС-15 годовой прирост инфляции в июле 2005г. по сравнению с июнем 2005г. снизился на 0,1% во всех зонах. По сравнению с аналогичным периодом предыдущего года прирост цен составил: в Евро-зоне и в ЕС-15 (по 2,2%), в ЕС-25 – на 2,1%.

Динамика изменения уровня цен на товары и услуги в Евро-зоне

% изменение по сравнению с соответствующим месяцем предыдущего года

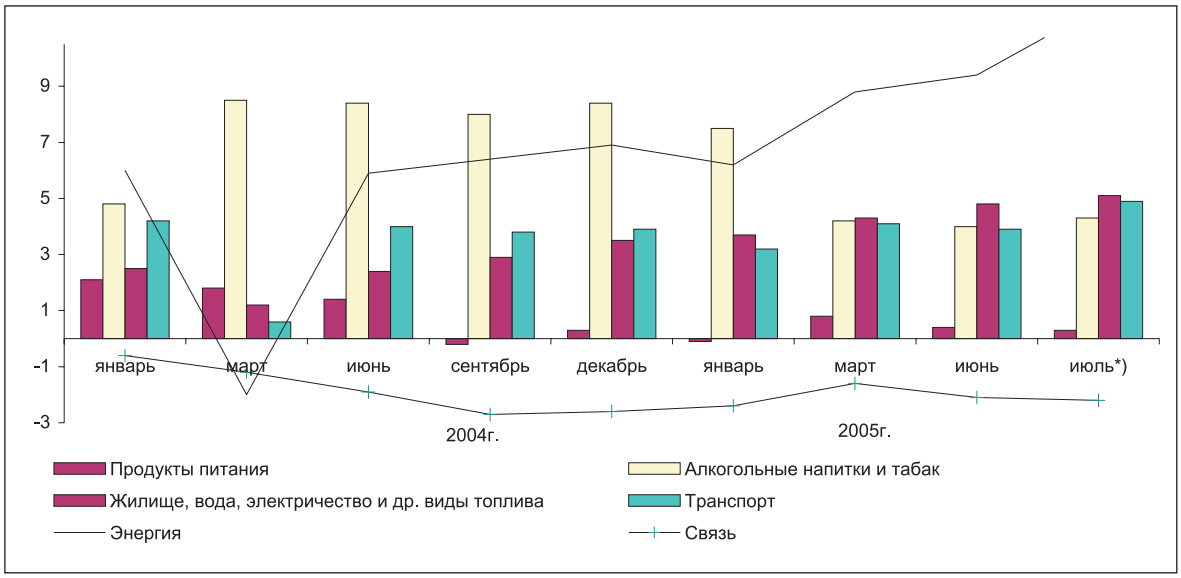

**) Предварительные данные*

По имеющимся данным, годовой прирост инфляции в ЕЕА (страны Европейского экономического пространства) в июле 2005г. по сравнению с июлем 2004г. увеличился и составил 2,1%.

По сравнению с аналогичным месяцем предыдущего года, в июле 2005г., прирост уровня цен наблюдался во всех европейских странах, предоставивших отчет. Наибольший прирост уровня цен зафиксирован в Латвии (на 6,3%), Люксембурге (на 4,0%), Эстонии и Греции (на 3,9%) и Венгрии (на 3,6%).

Цены производителей промышленной продукции. По предварительным данным Евростата, цены производителей промышленной продукции в июле 2005г. по сравнению с соответствующим месяцем 2004 года в Евро-зоне увеличились на 4,0%, в ЕС-25 на 5,0%.

Прирост цен зарегистрирован во всех секторах промышленности. Наибольшее увеличение цен в июле 2005г. по сравнению с аналогичным месяцем предыдущего года зарегистрировано в секторе энергетических товаров в ЕС-25 на 18,4% и Евро-зоне на 14,7%, на промежуточные товары на 2,4% и 2,0% соответственно. Наименьшее увеличение отмечено в секторе товаров краткосрочного пользования в ЕС-25 на 0,8%, в Евро-зоне на 0,6% соответственно.

Динамика изменений цен производителей промышленной продукции по секторам

%, по сравнению с соответствующим месяцем предыдущего года

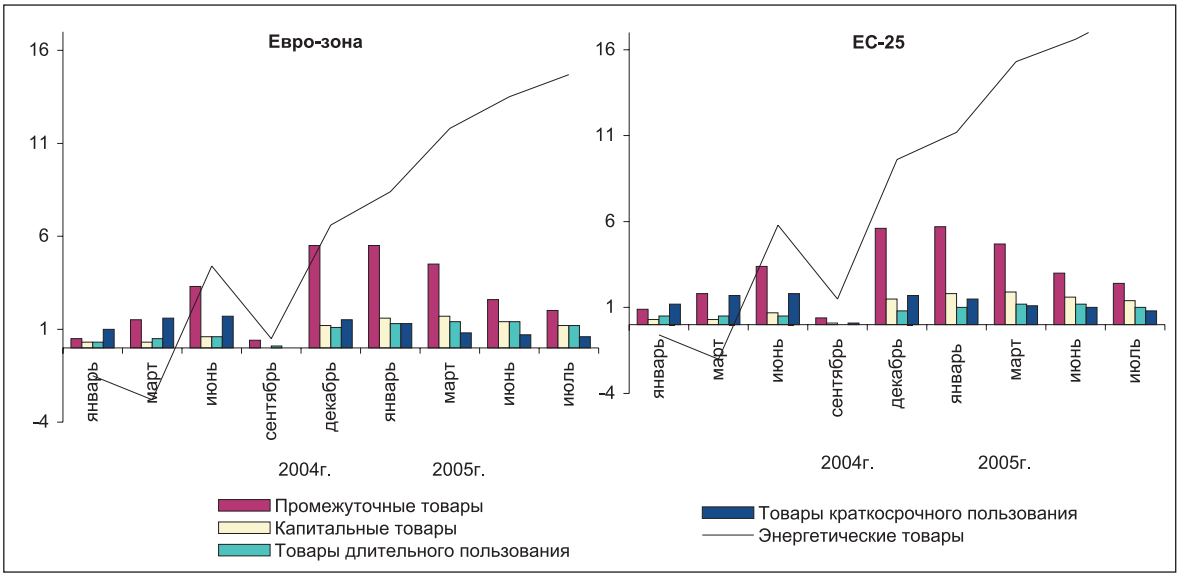

В большинстве отчитавшихся стран ЕС-25, в июле 2005г. по сравнению с аналогичным периодом 2004г. зарегистрировано увеличение цен производителей промышленной продукции во всех странах, за исключением Люксембурга, где отмечено снижение на 1,4%. Наибольший прирост уровня цен производителей промышленной продукции зарегистрировано в Великобритании - на 10,4%, Дании – на 10,1%, Венгрии – на 7,8%, Нидерландах – на 7,2%, а наименьший в Бельгии – на 1,0%, Кипре – на 1,7% и Чехии – на 1,9%.

В июне 2005г. по сравнению с предыдущим месяцем в большинстве стран ЕС-25, предоставивших отчет, отмечено увеличение цен производителей промышленной продукции. Наибольшее увеличение цен зафиксировано в Дании – на 1,0%, Великобритании и Португалии – на 0,9%, Нидерландах и Литве – на 0,8%. Снижение цен зафиксировано в Люксембурге – на 1,0% и Словении – на 0,2%. Цены в Бельгии остались неизменными.

Уровень безработицы. По данным Евростата, общий уровень безработицы в июле 2005г. по сравнению с июлем 2004г. в ЕС-25 снизился с 9,0% до 8,6%, в Евро-зоне с 8,9% до 8,6% соответственно.

В июле 2005г. самый низкий уровень безработицы зарегистрирован в Ирландии - 4,3% и Нидерландах – на 4,8%. Среди стран ЕС-25 самый высокий уровень безработицы отмечен в Польше (17,6%), Словакии (15,2%), Франции (9,7%), Испании (9,4%) и Германии (9,3%).

За последние 12 месяцев (с июля 2004г.) рост уровня безработицы отмечен в Люксембурге (с 4,8% до 5,4%), Венгрии (с 5,8% до 6,4%), а наибольшее снижение – в Литве (с 11,1% до 7,8%), Словакии (с 18,1% до 15,2%), Греции (с 9,2% до 7,6%), Испании (с 10,9% до 9,4%), Эстонии (с 9,2% до 7,6%) и Польше (с 18,8% до 17,6%). По сравнению с июлем 2004г., в июле 2005г. уровень безработицы среди мужчин снизился в ЕС-25 с 8,0% до 7,8%, в Евро-зоне с 7,5% до 7,4%. Среди женщин уровень безработицы снизился в Евро-зоне с 10,6% до 10,1%, в ЕС-25 - с 10,2% до 9,7%.

Уровень безработных в возрасте до 25 лет на территории ЕС-25 колеблется с амплитудой от 7,9% в Ирландии до 35,3% в Польше. В июле 2005г. среди молодежи безработица снизилась по сравнению с соответствующим периодом прошлого года в Евро-зоне с 17,7% до 17,0%, и в ЕС-25 с 18,5% до 17,7% соответственно.

По предварительным данным Евростата, в июле 2005г. 12,5 млн. мужчин и женщин были безработными в Евро-зоне и 18,7 млн. в ЕС-25. Эти данные скорректированы с учетом критериев МОТ (Международная Организация Труда).

12.3 КОНЪЮНКТУРА МИРОВОГО РЫНКА ОТДЕЛЬНЫХ ТОВАРОВ В АВГУСТЕ 2005г.

Энергетические товары. По данным World Bank, в августе 2005г. по сравнению с июлем 2005г., наблюдалась тенденция роста цен на основные энергетические товары, за исключением цены на уголь из Австралии, которая снизились на 3,4%.

По сравнению с предыдущим месяцем, в августе 2005г. был зарегистрирован рост цен на все виды марок нефти: нефть марки Brent – на 11,3%, марки WTI (Западный штат Техас)- на 10,7%, марки Dubai – на 7,2%. Среднеспотовская цена на сырую нефть возросла на 9,8% и составила 61,89 доллара США за баррель.

Наибольший рост цен по энергетическим товарам отмечен на природный газ из США на 26,2%.

Динамика мировых цен на нефть

(доллар/баррель)

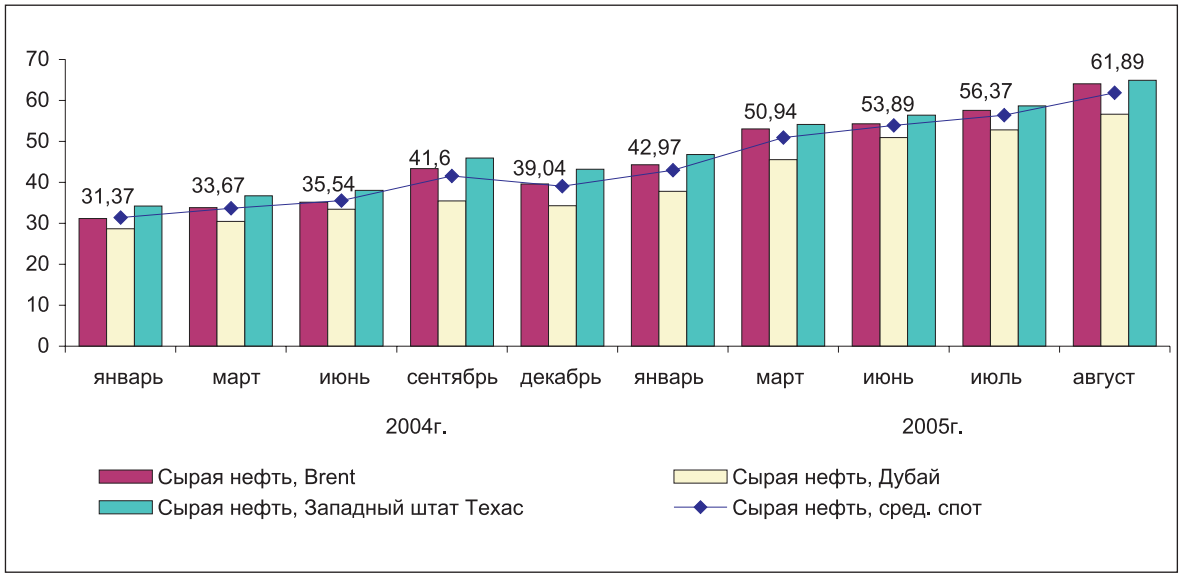

Металлы. В августе 2005г. по сравнению с июлем т.г., на мировом рынке металлов отмечался рост цен практически на все виды металлов. Наибольший рост цен наблюдался на цинк (на 8,7%), медь (на 5,1%), алюминий (на 5,0%) и свинец (на 3,8%). На рынке драгоценных металлов отмечался рост цены на золото - на 3,2% и снижение цены на серебро - на 0,2%. Цены на все виды стали (в том числе, на сталь-бруски) и железную руду остались неизменными на уровне июля т.г.

Мировые цены на металлы и сталь

(доллар/тонна)

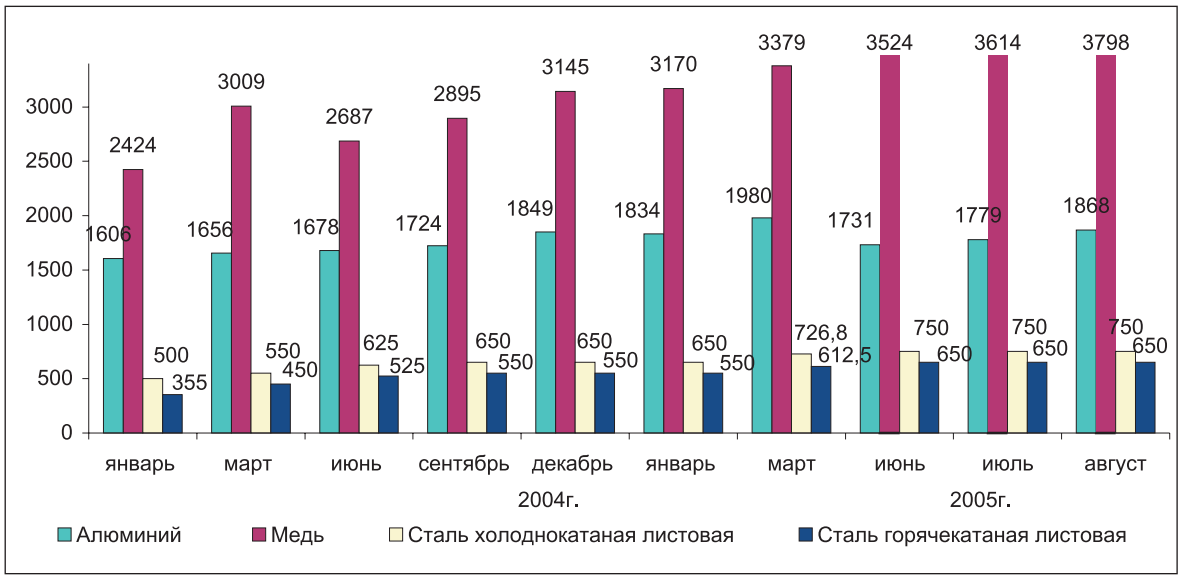

Сельскохозяйственные и продовольственные товары. В августе 2005г. по сравнению с предыдущим месяцем, на мировом рынке сельскохозяйственных и продовольственных товаров наблюдались неоднозначные тенденции.

Наблюдался рост цен на пшеницу США HRW и SRW на 3,8% и на 0,7% соответственно, цена на пшеницу из Канады снизилась на 0,9%. По сравнению с предыдущим месяцем, в августе 2005г., отмечен рост цен на рис (Тайский, 5%) на 2,2%. Цена на кукурузу снизилась на 3,4%. Цена на чай (трех аукционного заначения) снизилась на 1,5%.

В августе 2005г. по сравнению с предыдущим месяцем, зарегистрировано снижение цены на сахар на внутреннем рынке США на 6,6%, а на мировом рынке и на внутреннем рынке ЕС цена на сахар выросла на 3,0% и 2,4% соответственно.

Цены на баранину и рыбу выросли на 2,4% и на 2,9% соответственно, а на говядину снизились на 2,2%.

Динамика мировых цен на пшеницу

(доллар\ тонна)

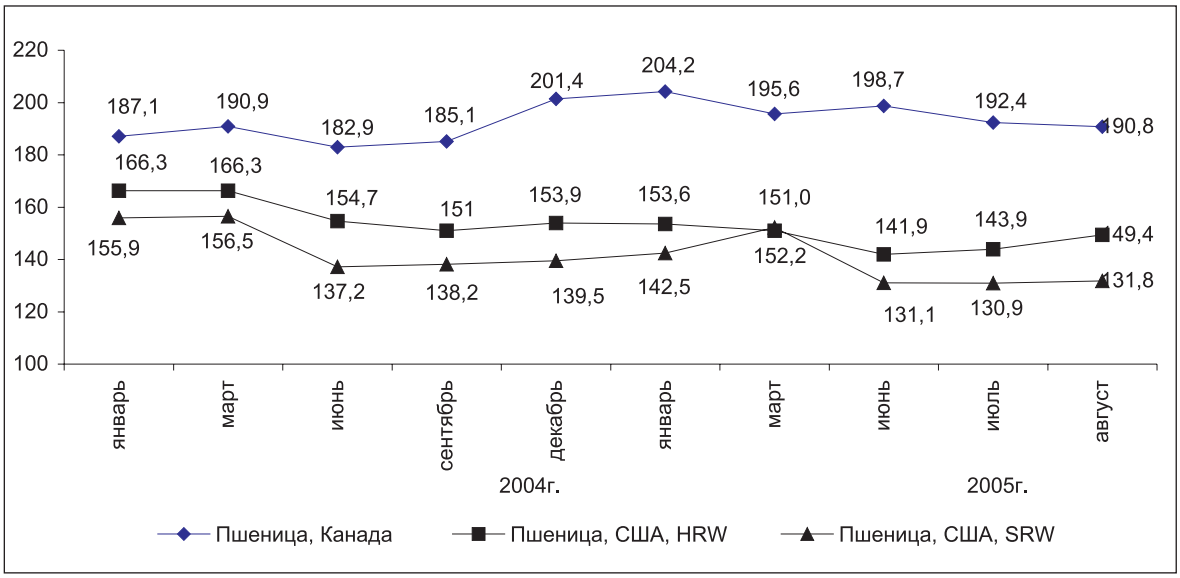

Сырьё и удобрения. В августе 2005г. по сравнению с июлем т.г. отмечен рост цен на древесину (лесоматериал) из Камеруна на 3,3% и на древесину (бревно) из Малайзии на 2,6%. Снижение цен было зарегистрировано на каучук из Сингапура (на 4,9%) и хлопок (“A Index”) (на 1,9%). Незначительное снижение цен наблюдалось на шерсть (0,8%). Цены на диаммониум фосфат и хлорид калия выросли на 1,3% и 2,8% соответственно. Цена на тройной суперфосфат выросла на 0,1%. На горный фосфат цена осталась неизменной на уровне июля т.г.

Мировые цены на сырье

(цент/кг)

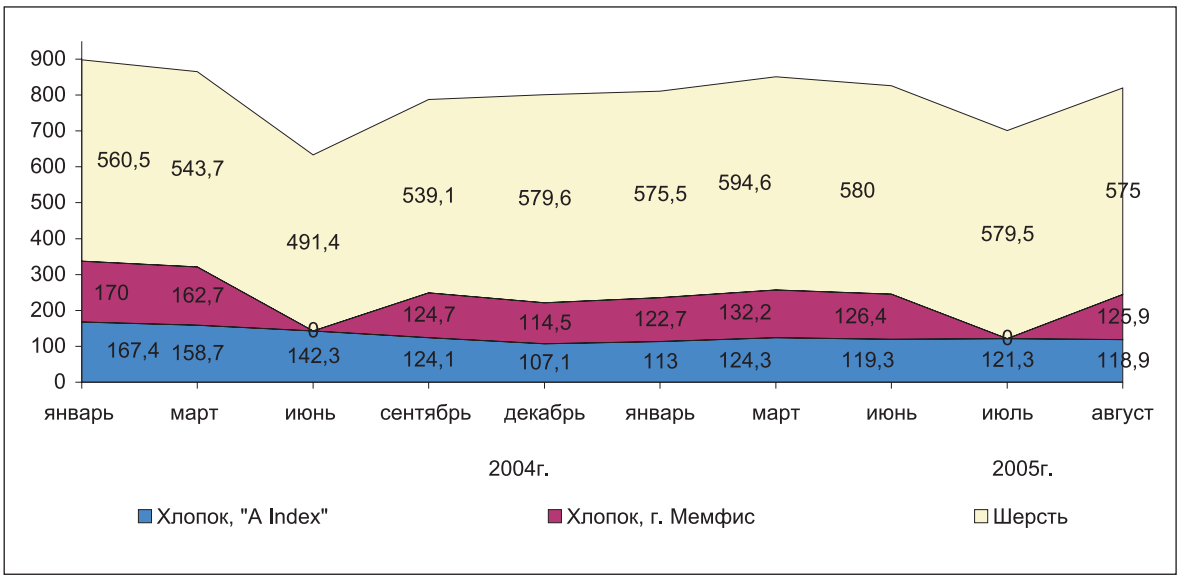

Председатель Агентства
Республики Казахстан
по статистике **К.Абдиев**

/Қазақстан Республикасы Статистика агенттігі/
Алматы; 2005

Қазақстан Республикасының әлеуметтік-экономикалық дамуы

Баяндама бөлімдерінің мазмұнына жауапты адамдар

Баяндама бөлімінің атауы	Жауапты адамның аты-жөні, лауазымы	Телефоны
Қазақстан Республикасының әлеуметтік-экономикалық дамуының қысқаша қорытындылары Негізгі әлеуметтік-экономикалық индикаторлар Өңірлердің әлеуметтік-экономикалық жағдайы Конъюнктуралық зерттеулер Дүниежүзілік экономиканың даму үрдістері	Қамбарова Халида Мурдунқызы, Статистикалық ақпаратты талдау және жариялау департаментінің директоры	61-22-43
Жалпы ішкі өнім Төлем балансы Қаржы жүйесі Шағын бизнес мониторингі	Қайырова Дәметкен Кәрімқызы, Ұлттық есеп жүргізу департаментінің директоры	61-32-13
Өнеркәсіп Ауыл шаруашылығы Инвестициялар Құрылыс	Кәрімова Зағира Ахатқызы, Өндіріс статистикасы департаментінің директоры	61-57-01
Көлік және байланыс Сыртқы сауда Сауда және өзге де қызметтер Тауар рыноктары	Епбаева Айгүл Тоқтарханқызы, Қызмет көрсету саласы статистикасы департаментінің директоры	61-25-16
Халықтың ақшалай табыстары Демографиялық ахуал Халықтың ауру-сырқаулығы Қылмыстылық	Евстафьев Вячеслав Евгеньевич, Әлеуметтік және демографиялық статистика департаментінің директоры Мұсабек Ерболат Нығыманұлы, Әлеуметтік және демографиялық статистика департаменті директорының орынбасары	61-63-08
Баға Еңбек рыногы Еңбекке ақы төлеу	Кривко Нина Ивановна, Баға және еңбек статистикасы департаментінің директоры	42-25-28
Техникалық ресімдеу және дизайн	Нәбиев Арман Сәбитұлы, "Қазстатақпарат" ЖШС-ның жарияланымдарды дайындау бөлімінің бастығы	61-33-90

/Агентство Республики Казахстан по статистике/
Алматы; 2005

Социально-экономическое развитие Республики Казахстан

Ответственные лица за содержание разделов Доклада

Наименование раздела доклада	Ф.И.О., должность ответственного	Телефон
Краткие итоги социально-экономического развития РК Основные социально-экономические индикаторы Социально-экономическое положение регионов Конъюнктурные обследования Тенденции развития мировой экономики	Камбарова Халида Мурдуновна, директор Департамента анализа и публикации статистической информации	61-22-43
Валовой внутренний продукт Платежный баланс Финансовая система Мониторинг малого бизнеса	Каирова Даметкен Каримовна, директор Департамента национального счетоводства	61-32-13
Промышленность Сельское хозяйство Инвестиции Строительство	Каримова Загира Ахатовна, директор Департамента статистики производства	61-57-01
Транспорт и связь Внешняя торговля Торговля и прочие услуги Товарные рынки	Епбаева Айгуль Тохтархановна, директор Департамента статистики сферы услуг	61-25-16
Денежные доходы населения Демографическая ситуация Заболеваемость населения Преступность	Евстафьев Вячеслав Евгеньевич, директор Департамента социальной и демографической статистики Мусабек Ерболат Ныгыманулы, зам.директора Департамента социальной и демографической статистики	61-63-08
Цены Рынок труда Оплата труда	Кривко Нина Ивановна, директор Департамента цен и труда	42-25-28
Техническое оформление и дизайн	Набиев Арман Сабитович, начальник отдела подготовки публикаций ТОО "Казстатинформ"	61-33-90